

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 25 januari 2024

Notulen van de raadsvergadering van 25 januari 2024 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 2.

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb, met dien verstande dat het voorzitterschap van 10.58 uur tot 12.01 uur is waargenomen door mevrouw A. Kockelkoren

Tegenwoordig zijn 37 leden, namelijk mevrouw D.A. van Groningen, de heer T.S.J. Coşkun, mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, mevrouw M.M. Vlasblom, de heer T. Kind, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, mevrouw D. Yildirim, mevrouw V.A. Bruin, de heer B. van Drunen, de heer A.R. Oostdijk, de heer J.M.D. de Waard, mevrouw S. Reitema, de heer D.P.A. Tak, mevrouw E. Rehim Zadeh, de heer S. Soytekin, de heer N. Akhatab, de heer T.J. Vonk, de heer S. Ceulemans, mevrouw A. Kockelkoren, mevrouw S. van de Peppel, de heer G.J. Engberts, mevrouw I. Elfilali, mevrouw M.Y. Morkoç, mevrouw C. Aafjes-van Aalst, de heer S.J.C. Becker, mevrouw M.S. Abrahamse, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, de heer D.J. van Dommelen, de heer E.P.J. Verweij, mevrouw J.M. Nunnely, mevrouw A.J.A. Maassen, de heer F. Elbay, mevrouw I. van Wifferen, de heer T. de Haan, mevrouw J. Bokhove, de heer M.H. Biljoen en mevrouw I. Coenradie

Afwezig zijn: de heer S.M. Bonte, de heer R.N. Dahoe, mevrouw M.S.S. de Jong, de heer T. Roskam, de heer B. van Schaik, de heer R.T.J. van der Velden, de heer M. Verhoef en mevrouw L.S. Vlieger

Namens het college is tegenwoordig: de heer F. Achbar

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

1.1 Opening

De **VOORZITTER**. Waarde raadsleden, goedemorgen, mag ik u verzoeken te gaan zitten? Het academisch kwartier zit er bijna op. Ik open deze vergadering en heet u allen van harte welkom. In het bijzonder welkom aan de nabestaanden van oud-raadslid Francisca Ravestein. Ook welkom aan degenen die op afstand onze vergadering volgen, de vertegenwoordigers van de media en onze medewerkers. Mevrouw Vlasblom is weer terug in ons midden. Hartelijk welkom en fijn dat het goed gaat. Ik heb berichten van verhindering ontvangen van mevrouw Vlieger en de heer Van der Velden. Mevrouw Verkoelen is vanaf 14.00 uur vanmiddag afwezig, mevrouw Elfilali vanaf 18.30 uur vanavond. De heer Verhoef is ziek en dat geldt ook voor de heer Roskam, beiden van Leefbaar Rotterdam. De heer Biljoen is in de middag deels afwezig. Dus we hebben wat afwezigen vandaag.

1.2 In memoriam oud-lid van de gemeenteraad F. (Francisca) Ravestein

De **VOORZITTER**. Aan de orde is nu agendapunt 1.2, In memoriam van oud-raadslid Francisca Ravestein.

Leden van de gemeenteraad, familie van mevrouw Ravestein. Ons bereikte het droevige bericht dat op 7 januari 2024 Francisca Ravestein is overleden. Mevrouw Ravestein heeft met haar glansrijke carrière veel betekend voor Nederland. Zij is niet alleen tien jaar lang gemeenteraadslid geweest namens D66 in deze raadzaal, maar heeft zichzelf ook Tweede Kamerlid en burgemeester van verschillende gemeenten mogen noemen. Zij werd in al deze rollen zeer gewaardeerd. Dat is dan ook terug te zien in de vele onderscheidingen die zij tijdens haar leven heeft mogen ontvangen. Voor de wijkraden en de gebiedscommissies hadden wij in Rotterdam de deelgemeenten, weet u het nog? Ook hier speelde mevrouw Ravestein een prominente rol. Van 1984 tot 1987 was zij dagelijks bestuurder van de deelgemeente Centrum-Noord. In 1988 nam zij plaats in deze raadzaal en dit deed zij bijna een decennium lang. In 1998 nam zij afscheid van onze gemeenteraad en werd zij verkozen tot lid van de Tweede Kamer. Het afscheid van de Rotterdamse politiek viel haar zwaar, want hoewel mevrouw

Ravestein is geboren in Leiden, stond zij bekend om haar directe, bijna puur-Rotterdamse manier van benaderen. Ik citeer burgemeester Peper bij het afscheid van mevrouw Ravestein uit de Rotterdamse gemeenteraad. Hij zei: "Op cruciale momenten hebt u zich altijd een groot pleitbezorgster getoond voor de broodnodige vernieuwing van deze stad. Bouwkundig, architectonisch, cultureel, economisch en noem maar op." Ik heb zelf mevrouw Ravestein eigenlijk vanaf eind jaren tachtig in verschillende rollen leren kennen. We hadden prachtige gesprekken en ze was ook altijd voorstander en voorloper en ook voorvechter van diversiteit. Niet alleen als het gaat om genderdiversiteit, maar ook als het gaat om de multiculturele diversiteit. Ze heeft er altijd voor gestreden. Ze was ook altijd open voor gesprekken daarover. Ze gaf daar ook interviews over en was daar zelf in persoon zeer bij betrokken. Deze bedrijvigheid en veelzijdigheid is terug te zien in het feit dat zij gedurende haar hele raadsperiode in maar liefst zestien commissies heeft gezeten. Daarbij is zij ook tien jaar lang fractievoorzitter van D66 geweest. Mevrouw Ravestein stond bekend om haar liefde voor de Rotterdamse haven. Mensen zeiden hier soms gekscherend dat zij verliefd was op de haven. De haven van Rotterdam heeft dan ook veel aan haar te danken. Zij wilde cruiseschepen terug hebben in de Rotterdamse haven en ze volhardde daar ook in. En ik begrijp nu dat zij kennelijk een soort geestverwant was van mevrouw Van Groningen. In 1997 kwam er voor het eerst weer een cruiseschip naar Rotterdam. Tot haar grote trots mocht onze stad het jaar daarop het vlaggenschip van de Holland-Amerikalijs, De nieuwe Rotterdam, verwelkomen. Tot op de dag van vandaag meren er indrukwekkende cruiseschepen aan in onze haven. Volgens mevrouw Ravestein mogen wij dan ook best wat vaker trots zijn op onze haven. Naast haar liefde voor de haven was ze ook een groot voorvechtster van de monumenten in onze stad. Er moet zorgvuldig omgegaan worden met de monumenten, zei ze altijd. Mevrouw Ravestein wordt als wisselend lastig omschreven door mijn voorganger. Een vrouw die opkwam voor haar principes en waar je het heerlijk mee oneens kon zijn, maar met het fenomeen twijfel kende zij een lastige verstandhouding, werd er gezegd. Met veel daadkracht en een aanstekelijk enthousiasme heeft zij voor Rotterdam en Nederland en voor de regio veel voor elkaar gekregen. Daarom is mevrouw Ravestein twee jaar geleden benoemd tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau, een prachtige onderscheiding. In mijn rol als voorzitter van de MRDH kwam ik haar als lid van het bestuur als burgemeester van Pijnacker-Nootdorp met enige regelmaat tegen. Een kleine anekdote, wellicht weet u dat in onze aangrenzende gemeente Vlaardingen, toen het lastig liep met de metrolijn naar Hoek van Holland, een motie van wantrouwen is ingediend, ja, dat houdt je niet voor mogelijk, in een naburige gemeente, tegen onze wethouder hier. Ja, je kunt ook wel eens een te grote broek aantrekken hè. Maar die motie van wantrouwen werd ingediend tegen onze eigen wethouder Verkeer en vervoer. Toen hadden we het lastig en in een besloten vergadering spraken we er toen over hoe wij het dan met die financiering toch moesten regelen. Die regionale solidariteit is toch altijd van belang. Maar in het openbare deel was aan de orde hoe je als regionale kleine gemeente toch een fantastische metro kunt krijgen zonder daar een cent aan te betalen. En dat overkwam Pijnacker-Nootdorp. Het enige wat de gemeente moest doen was een vergunning geven voor aanleg van de rails. En dan heb je nu als fantastische gemeente met zeven haltes naar de noordkant een verbinding met Den Haag, en zeven haltes naar deze kant een verbinding met de wereldstad Rotterdam. En zij was daar een fantastische pleitbezorger voor. Dus we hebben ook in regioverband een en ander aan haar te denken en graag zou ik haar daarvoor in retrospectief willen bedanken. Wij nemen vandaag afscheid van een krachtige vrouw die veel heeft bijgedragen aan de stad die wij zo liefhebben, die bijgedragen heeft aan cultuur, aan diversiteit, aan vrouwenemancipatie, aan emancipatie van migranten, aan multiculturele diversiteit. Dat zat haar echt diep in het hart en daar hoeft je dan niet zoveel voor te doen. Mevrouw Ravestein was er altijd. Ze wilde er ook altijd zijn. Ze wilde bij de stad betrokken zijn en daar ook verschil maken. Hiervoor zouden we haar graag willen bedanken en gedenken. Dat doen wij met veel respect en we wensen haar nabestaanden veel sterkte bij het dragen van het verlies. Mag ik u verzoeken enkele ogenblikken te gaan staan? Dat geldt ook voor onze bezoekers. Als u dat zou willen doen, waarderen wij dat zeer. Een ogenblik stilte alstublieft.

(Stilte.)

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Ik schors voor enige ogenblikken. Dan kunnen we van de familie afscheid nemen. Dank u wel.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER**. Ik heropen weer.

1.3 Afscheid van Amara van der Elst als raadslid

De **VOORZITTER**. Op onze agenda is nu het afscheid van Amara van der Elst als raadslid voor BIJ1. Ja, vandaag nemen wij afscheid van iemand die we niet zo lang in ons midden hebben mogen hebben, Amara van der Elst. Ze neemt afscheid als tijdelijk lid van de gemeenteraad. Ook keert zij niet terug als burgerraadslid. Het vergt moed om op te staan wanneer de tijd hier om vraagt, als er op je deur wordt geklopt. Toen er door omstandigheden een zetel in onze gemeenteraad te vervullen was voor BIJ1, heb jij hier tijdelijk plaatsgenomen om de stem van die politieke beweging hier in de raadzaal te blijven vertolken. Dat deed je eerder als burgerraadslid van deze gemeenteraad. Jouw stem of eigenlijk meer jouw woorden zijn jouw kracht. Als spokenwordartiest weet jij als geen ander boodschappen over te brengen en mensen te raken. Als jij hier stond te oreren, heb ik altijd het gevoel gehad: zie ik hier een raadslid of zie ik hier een kunstenaar? Of misschien wel een kunstenaar-raadslid, of een optelsom van beiden. Dat deed je hier in de raad met veel enthousiasme, met veel zorgvuldigheid, goed gekozen woorden. Ook zeker kon iedereen daarin eigenlijk een zekere boodschap ontwarren die niet alleen politiek van aard is, maar ook ritmisch, waarop bijna gedanst kon worden. Denk aan de voordracht tijdens de Nationale Herdenking van 2021. Deze prachtige woorden raakten precies de juiste snaar. Je kwam in het stadhuis op voor gelijkheid voor iedereen. Zoals je zelf zegt, zul je altijd blijven strijden voor radicale liefde. Het deed me denken aan de politieke opvatting van het CDA, die op zoek was naar het radicale midden. Ik heb nooit mogen ontdekken wat dat is. Radicale liefde vind ik ook een ingewikkeld begrip. Maar misschien stuur je mij een keer een gedicht waarin ik dat allemaal wat beter kan ontwarren. Ik weet dan ook zeker dat wij veel van jou zullen blijven horen, alleen nu buiten de politiek. En er is veel buiten de politiek te doen voor het bijeenhouden van de samenleving. Ik hoop dat je maatschappelijk betrokken zult blijven met jouw culturele inzet buiten de politiek. Dat zal vast wel gaan lukken. Ik nodig alle leden van de gemeenteraad uit om vooral ook naar jouw voorstellingen te gaan kijken, nu en in de toekomst. Wellicht dat daar wat andere inspiratie aan de orde zal zijn om de politiek daarmee te kunnen bevruchten. Namens de gemeenteraad van Rotterdam wil ik jou bedanken voor jouw bijdrage aan de toekomst van onze stad. Ik heb de neiging te zeggen: het waren fantastische twee dagen. Dank je wel.

(Applaus.)

De **VOORZITTER**. Mag ik de nestor het woord geven?

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, Amara. I have a dream that one day ik vol trots zal kunnen zeggen: die beroemde Amara van der Elst, daar heb ik nog naast gezeten in de gemeenteraad van Rotterdam. Je was kort maar krachtig even het jongste raadslid van de gemeenteraad en nu ga je alweer weg. Weg om jouw onmiskenbare talenten verder te ontwikkelen in de boze buitenwereld. Twee jaar geleden stond er ineens een portret van jou in onze buurtkrant, de noorderzon. Je kwam als negentienjarige uit Den Haag en woonde nog maar kort in onze Agniesebuurt. Je wilde iets voor de wijk betekenen en jouw partij BIJ1 representeren in de wijkraad, met een focus op jeugd, cultuur en jong ondernemerschap. Kortom, uit het goede hout gesneden om een echte Rotterdamse volksvertegenwoordiger te worden. Samen met de andere kandidaten presenteerde jij jezelf toen ook in onze openbare wijkraadsvergadering. Collega Biljoen was daar de voorzitter van. Je was al nationaal beroemd vanwege je optreden op de Dam in 020 op 4 mei 2021, maar dat wist ik helemaal niet. Op YouTube zijn er meer prachtige optredens van jou te zien als woordkunstenaar, zoals de Martin Luther King-lezing uit 2020. Bescheiden maar welbespraakt, zo leerde ik je kennen, en zo zag ik je ook in een documentaire over het schrijverskamp met andere Rotterdamse jonge taaltalenten van Sprakeloos. Zo kenden we jou ook toen je vorig jaar burgerlid werd in de commissies WIOSSAN en mijn eigen ZWCS. De afgelopen maanden mocht je collega Vlasblom vervangen en werd je onze collega en mijn directe buurman. Helemaal daar links achter in de hoek, op een zetel waarvan je de hele gemeenteraad goed kunt observeren. En dat deed je ook. Zoals alle grote redenaars kun jij goed luisteren. Je had nooit het hoogste woord, maar aarzelde niet het woord te nemen als je vond dat je wat te zeggen had en zeggen moest. Welbespraakt en zelfverzekerd. Je gaat een grote toekomst tegemoet. Volgens mij zul je ooit terugkomen als volksvertegenwoordiger ergens op de wereld en ik hoop dat dat ooit ook weer in deze gemeenteraad zal zijn. Het was een eer om jou een paar maanden als collega te mogen beschouwen. Het ga je goed, kameraad Amara. Yes, you can.

(Applaus.)

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van der Elst, ik wil toch even checken of u toch nog iets tegen ons wilt zeggen. Alstublieft.

Mevrouw **VAN DER ELST** (bij1). Allereerst hartelijk dank voor de mooie, mooie woorden. Ik wil ook graag nog wat dankwoorden zeggen, want het was een korte maar zeer betekenisvolle periode voor mij. Ten eerste wil ik de lieve, geweldige mensen van Rotterdam BIJ1 bedanken. Jullie zijn de drijvende kracht achter de verandering die deze stad zo hard nodig heeft. Bedankt voor jullie steun in de afgelopen tijd. Ik vertrouw er volledig op dat jullie vanuit radicale liefde ons werk voort zullen blijven zetten. De rest van jullie spreek ik graag toe in de vorm waarin ik dat het liefst doe, namelijk rijmend. We hebben vraagtekens, maar wie durft een punt te maken? We praten, we praten, we gooien met vragen, proberen steeds om de roos te raken, maar we zetten de roos in een mooie vaas en kijken er niet meer naar. Wat als we leren bewegen met open ogen? Wat als we onze keuzes kunnen ownen, bevragen wie we kronen en waar we willen wonen? Hoe spelen we het spel zonder enkel onszelf te willen belonen? Wat noemen we een thuis? Wat is de waarde van een huis? We doen allemaal ons best en het systeem doet de rest. Toch kunnen wij zelf bepalen hoe wij daarin mee bewegen. Een poging doen om een wereld te maken om trots aan onze kinderen door te kunnen geven, zodat zij kunnen leven. Niet hoeven nadenken over leven omdat wij dat niet voor hen deden, noem één goede reden om een kind teleur te stellen. En doe dan een poging je voor te stellen dat mensen niet langer vingers wijzen. In plaats daarvan in de spiegel kijken, een arm strekken, de vingers spreiden en daar dan zij aan zij de ander vinden. Handen in handen vinden. We kunnen de roos niet terug aan de struik binden, maar we kunnen wel nieuwe zaadjes planten. Die water geven en een vrije val van vertrouwen nemen. Omdat we weten dat het zal groeien. Dat wij in een volgend seizoen opnieuw kunnen bloeien. Dank u wel allemaal.

(Applaus.)

De **VOORZITTER**. Ik schors de vergadering voor enige ogenblikken. Dan kunnen we afscheid nemen van mevrouw Van der Elst. Misschien wilt u hier komen staan mevrouw Van der Elst.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER**. Ik heropen de vergadering.

1.4 Mededelingen

De **VOORZITTER**. Agendapunt 1.4, de heer Biljoen heeft aangegeven een initiatiefvoorstel te willen indienen. Ik geef de heer Biljoen graag het woord.

De heer **BILJOEN** (gl). Dank voorzitter. Als we oprecht willen investeren in het vergroten van de brede welvaart dan moeten we de burgers centraal stellen en hen zoveel mogelijk betrekken als er keuzes worden gemaakt. Het versterken van de burgerparticipatie is makkelijker gezegd dan gedaan. Het vertrouwen van de burgers in de politiek en de overheid is ongekend laag, zowel op landelijk niveau, maar vooral in Rotterdam. De meeste slachtoffers van het toeslagenschandaal komen uit Rotterdam en zijn tot op de dag van vandaag niet geholpen. Relatief veel Rotterdammers zijn afhankelijk van de overheid en lopen tegen problemen aan. En tijdens de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 bereikte de opkomst een dieptepunt van 38,9%, de laagste opkomst van heel Nederland. Er liggen grote maatschappelijke opgaven op ons bord waar direct actie op moet worden genomen. Op het gebied van subjectief welzijn, materiële welvaart, gezondheid, arbeid, vrije tijd, wonen, samenleving, veiligheid en milieu scoort Rotterdam in de regionale monitor Brede welvaart van het Centraal Bureau voor de Statistiek namelijk erg slecht. Enorme opgaves die je niet kunt oplossen door de focus te leggen op economische groei en het verbeteren van de economische positie in het hier-en-nu, oftewel focus op de smalle welvaart. Een veranderende maatschappij vraagt om een breder inzicht waar we als samenleving waarde aan hechten, en een bredere blik hoe we ten minste hetzelfde niveau van brede welvaart kunnen borgen voor latere generaties. GroenLinks ziet hier kansen voor de gemeente om samen met alle inwoners de brede welvaart in Rotterdam te vergroten en in te zetten op het geluk. 51

weken geleden startte de fractie van GroenLinks met deze zoektocht en uit vele gesprekken die wij hebben gevoerd en uit talloze bijeenkomsten in de stad, de regio, provincie en eigenlijk door het hele land, zelfs in Friesland, blijkt de noodzaak om een ander beleid te voeren. Het bedrijfsleven speelt een grote rol in deze transitie, maar kijkt en wacht op de overheid, terwijl de overheid verwacht dat bedrijven juist weer de eerste stap zetten. Daarnaast maken steeds meer Rotterdammers, die vaak ook heel afhankelijk zijn van de overheid, zich zorgen over de toekomst, terwijl het vertrouwen in de politiek en burgers nog steeds laag blijft. GroenLinks vindt daarom dat het tijd is voor verandering. We kunnen niet doorgaan met het gedrag van gisteren als we andere resultaten willen zien, en met ons initiatiefvoorstel willen we sturen op een transitie waar de kwaliteit van leven niet alleen maar draait op het inkomen van mensen of andere zaken die in geld zijn uit te drukken of een economie waar het recht van de sterkste geldt en toegang voor allerlei voorzieningen merendeels afhankelijk is van je positie, maar de kwaliteit van leven die draait ook om een goede gezondheid, het hebben van een sociaal netwerk, eerlijk werk, gelijke kansen, de mogelijkheid om te kunnen bewegen en ontspannen en bovenal een veilige en fijne leefomgeving. En als we dan gezamenlijk de balans opmaken van al deze wensen dan zetten we dit vervolgens af tegen het feit dat onze planeet geen oneindige grondstoffen heeft en dat de uitstoot van vervuilende emissies om dit te bereiken drastische effecten kan hebben op zowel mens, natuur en dier. Dan kom je uiteindelijk bij de kern van de zaak. Want bestuurders en beleidsmakers hebben een cruciale rol in het oplossen van grote maatschappelijke vraagstukken en door voorbij de materiële welvaart te gaan en in te zetten op alles wat men van waarde vindt, kan de brede welvaart van inwoners worden vergroot. Dat betekent dat een transformatie binnen de organisatie moet komen en de aandacht wordt verlegd naar die langetermijnvisie. Een visie die je gezamenlijk opstelt door het gesprek te voeren met burgers, wijkraden, ondernemers, onderwijsinstellingen en de gemeente zelf. Sturen op de brede welvaart zorgt voor een kwaliteitsimpuls in het besluitvormingsproces. Het gesprek met de Rotterdammers brengt in kaart wat zij belangrijk vinden en daarmee kunnen ze medezeggenschap krijgen over de opgehaalde thema's. En als het doorlopend inzichtelijk wordt wat de gevolgen zijn van beleidskeuzes voor de brede welvaart, dan kunnen de onvermijdelijke keuzes beter worden uitgelegd. Het zorgt er ook voor dat besluiten beter worden afgewogen bij politieke besluitvorming. Een gemeente die transparant is over haar keuzes en eerlijk communiceert over de bijbehorende afwegingen kan rekenen op veel meer begrip bij inwoners. Dit draagt ook bij aan het herstellen van het vertrouwen in de overheid, door uit te leggen dat de politiek niet alleen maar bezig is met de gevolgen in het hier-en-nu, maar ook te kijken naar de gevolgen voor elders en later. Voordat ik dit initiatiefvoorstel 'Voorbij de economische groei, de brede welvaart van Rotterdam' aanbied aan het college, wil ik toch een aantal mensen bedanken die hieraan hebben bijgedragen. Het initiatiefvoorstel zou namelijk onmogelijk zijn geweest zonder de hulp van Nelleke en Julia, die vandaag jarig is. Dank voor jullie zoekwerk, denkwerk, schrijfwerk en grafisch werk. En ook een bijzonder woord van dank aan alle medewerkers van de gemeente Rotterdam en de griffie, die ons via het ambtelijk traject hebben ondersteund. Ook het college, dat daarvoor de ruimte heeft gegeven en ons ook heeft geholpen in het proces. Voorzitter, we zien uit naar de behandeling in de gemeenteraad en het gesprek met de stad.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer.

(Applaus.)

De **VOORZITTER**. Dank u wel voor het raadsinitiatief. Ik zal het stuk begeleiden richting het college en ook de portefeuillehouder verzoeken de voorbereiding ter hand te nemen voor een gesprek daarover in de commissie MHEK. Dank u wel.

2. Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 25 januari 2024

De **VOORZITTER**. Wij zijn bij agendapunt 2, vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van heden, 25 januari 2024. Als ik een agendapunt noem en u heeft daar opmerkingen bij, graag. Wanneer u punten van orde heeft bij agendapunten die ik niet noem, dan kunt u die daarna maken. Agendapunt 6, het verzoek van mevrouw Coenradie voor een regulier debat 'Hoe gaan we het explosiegeweld in 2024 aanpakken?' is op 21 december door uw raad gehonoreerd en doorgeschoven naar de vergadering van vandaag. Ik stel u daarom ook voor het agendapunt op de agenda te zetten als agendapunt 6.1. Akkoord? Er is een verzoek van de heer Ceulemans om agendapunt 6.4, Het voorstel tot vaststelling van de verordening AOW en Jeugdtogoed 2024 niet vandaag te bespreken maar door te schuiven naar de volgende vergadering. Heeft iemand daar bezwaar tegen? Eenmaal andermaal,

geen bezwaren. Het punt wordt van de agenda afgevoerd. Agendapunt 7, er is één verzoek ontvangen van D66 voor een tweeminutendebat, Giftengrens Participatiewet. Zijn daar bezwaren tegen? Dan zetten we het punt op de agenda als 7.1. Er is een voorstel van mevrouw Elfilali om agendapunt 7.5, Jaarplan 2024 aanpak seksuele straatintimidatie te behandelen als eerste tweeminutendebat, in verband met haar afwezigheid later vanmiddag. Ik stel u voor dat te honoreren en dat agendapunt als zodanig ook eerder aan de orde te laten komen. Zijn er nog andere punten van orde in de gemeenteraad? Dat is niet het geval. Dan kom ik bij de spreektijd voor vandaag. Die is rijkelijk bedeed en staat op drie uur spreektijd. Dat vindt u vast wel goed? Ja, ik zie wel een wat mokkende fractievoorzitter van de ChristenUnie, maar hij gaat toch akkoord. Het stemvenster is zoals gebruikelijk aan het einde van deze vergadering en indien nodig gaat daaraan vooraf een schorsing. We hebben een lunch voor u gepland rond 12.45 uur op de omloop zoals te doen gebruikelijk. En omdat we toch rekening houden met een avondraadsvergadering, is er ook een diner georganiseerd om 18.30 uur, dat u daar rekening mee houdt. Het is besteld.

3. *Vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van:*
- a. 14 december 2023*
 - b. 21 december 2023*
 - c. 21 december 2023 (besloten deel vergadering)*
 - d. 11 januari 2024*

De **VOORZITTER**. Dan de vaststelling van de notulen van de raadsvergaderingen van 14 december, 21 december, en 21 december het besloten deel, en 11 januari 2024. Ik wil daarbij aantekenen dat als u een opmerking wilt maken over het besloten deel, dat dat niet kan, want dat zal ik pas aan de orde stellen bij de eerstvolgende raadsvergadering, zodat het ook in beslotenheid kan worden geaccordeerd. Iemand over de notulen, onderdelen van agendapunt 3? Eenmaal andermaal, dat is niet het geval.

4. *Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2024 week 2 en 3*

De **VOORZITTER**. Dan mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2024 week 2 en 3. Kunt u zich vinden in de voorgestelde wijze van afdoening? Mijnheer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja, dank voorzitter. De lijst van ingekomen stukken week 3, wethoudersbrief Simons over publicatie over het V-rapport incident Spido-Watertaxi. Die is nu voor kennisgeving aannemen. Toen het incident gebeurde hebben we onder andere met de fractie van Leefbaar Rotterdam aangegeven dat we dit heel graag wilden bespreken zodra de publicatie van het rapport er is en de wethouder moet ook binnen een aantal weken een reactie geven, dus graag deze doorgeleiden naar de commissie.

De **VOORZITTER**. U wilt het rapport bespreken met de reactie van het college erbij? Helder. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, dank voorzitter, ik wil dit verzoek steunen vanuit de Voltfractie, maar wel even een kleine nuance erbij, dat wij het goed zouden vinden om het rapport te bespreken in de commissie, maar eigenlijk voorafgaand aan dat het college een reactie heeft gerealiseerd, zodat we ook input kunnen geven voor die uiteindelijke reactie.

De **VOORZITTER**. Dat was wat de heer Biljoen ook vroeg. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja voorzitter, dank, ik sluit me aan bij dit verzoek, maar ik heb eigenlijk ook nog een extra verzoek, of we wellicht de havenmeester dan ook kunnen uitnodigen als we het bespreken, omdat hij ook vanuit zijn kant zijn visie kan geven.

De **VOORZITTER**. Akkoord. Mevrouw Nunnely.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Ja, dank u wel voorzitter. Vanuit de stukken wil ik 24bb00149, afgevallen evenementen, agenderen voor de commissie ZWCS.

De **VOORZITTER**. Het stuk inzake afgevalen evenementen agenderen voor de commissie.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Ja.

De **VOORZITTER**. Ja, helder. Anderen nog over de orde van ingekomen stukken? Nee? Dan besluiten we aldus.

5. HAMERSTUKKEN

De **VOORZITTER**. Dan ga ik met u hameren. Mag ik uw aandacht?

5.1 *Het voorstel tot wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling DCMR Milieudienst Rijnmond*

De **VOORZITTER**. Om te beginnen het voorstel 5.1, het voorstel tot wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling DCMR Milieudienst Rijnmond. Geen sprekers bij het agendapunt, kan ik het punt hameren? Eenmaal andermaal, dat is het geval.

5.2 *Het voorstel tot wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Nieuw Reijerwaard (GRNR)*

De **VOORZITTER**. Agendapunt 5.2, het voorstel tot wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Nieuw Reijerwaard. Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). De Partij voor de Dieren is tegen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). 50PLUS ook.

De **VOORZITTER**. De wethouder is onderweg naar buiten, maar hij heeft kunnen horen dat met de stemmen van de Partij voor de Dieren en 50PLUS tegen het voorstel is aangenomen.

5.3 *Het voorstel tot vaststelling van de achtentwintigste wijziging van de Algemene plaatselijke verordening Rotterdam 2012*

De **VOORZITTER**. Dan het voorstel tot vaststelling van de achtentwintigste wijziging van de Algemene plaatselijke verordening Rotterdam 2012.

Mevrouw **VLASBLOM** (bij1). BIJ1 is tegen.

De **VOORZITTER**. Andere stemmen nog? Met de stemverklaring van BIJ1 tegen is het voorstel aangenomen.

6. REGULIERE DEBATTEN

6.1 *Debat 'Hoe gaan we het explosiegeweld in 2024 aanpakken?', aangevraagd door het lid Coenradie*

De **VOORZITTER**. Dan gaan we nu naar de reguliere agendapunten. 6.1, het debat 'Hoe gaan we het explosiegeweld in Rotterdam in 2024 aanpakken?' Mag ik de hulp inroepen van de vicevoorzitter voor vandaag, mevrouw Kockelkoren?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel voorzitter. Aan de orde is agendapunt 6.1, het debat 'Hoe gaan we het explosiegeweld in 2024 aanpakken?' Dit onderwerp staat op de agenda op verzoek van mevrouw Coenradie, dus aan haar als eerste het woord.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Dank u wel voorzitter. Ja, daar sta ik weer, en ik kan me voorstellen dat menig raadslid gedacht heeft: alweer geagendeerd. Maar ja, dat denken we ongetwijfeld ook en met ons, alle Rotterdammers op het moment dat ze de krant openslaan of de televisie aanzetten en zien dat er alweer een explosie in Rotterdam heeft plaatsgevonden. Om even bij de cijfers te blijven, dertien

explosies deze maand, waarvan er vier in niet-veiligheidsrisicogebieden. Nou, een aantal dat lijkt op te lopen in de komende tijd en ik moet heel eerlijk zeggen dat ik er moedeloos van word, wanhopig, maar tegelijkertijd vraagt het ook gewoon enorm veel daadkracht van ons. We hebben het ook niet voor niets de afgelopen maanden veelvuldig geagendeerd, in de hoop dat er ergens nog wel iets te vinden zou kunnen zijn, opdat we dit kunnen voorkomen, of dat we ergens een bijdrage kunnen leveren, of dat we in ieder geval ergens nog een beetje een centimeter richting de oplossing komen. Maar alles ten spijt. En ik sta hier vandaag weer met opnieuw de hoop dat we toch ergens een beetje in de buurt kunnen komen van weer een oplossing of van het voorkomen dat mensen hier bommen voor de deuren neerleggen. Ik zal het kort houden. We doen een aantal zaken goed. We hebben veel aanhoudingen en daar zijn we heel erg blij mee. We zien dus dat ook de urgentie duidelijk is binnen de hele veiligheidsdriehoek, dat de politie ongelofelijk veel doet, dus daar zijn we ontzettend blij mee. Maar ook in alles om te voorkomen dat die bom daadwerkelijk voor iemands huis wordt neergelegd, vraagt dit enerzijds langetermijnoplossingen, maar onzes inziens ook wel kortetermijnoplossingen. En om die reden leggen wij een motie neer waarin wij vragen werk te maken van meer politie-inzet in de nachtelijke uren. En tegelijkertijd willen we ook heel erg graag van de burgemeester een plan van aanpak in wat we nu doen en in wat we nog meer zouden kunnen doen dan dat we nu al doen. Tot zover eigenlijk.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. U heeft een interruptie van mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, dank u wel. U geeft een aantal dingen zelf aan, van: we staan hier weer en we hebben hoop op verbetering, op dat die aanslagen stoppen. Maar eigenlijk komen er in uw verhaal niet zo veel concrete voorstellen naar voren. Ik denk dat het wel mooi is als je zoiets agendeert, dat je dan ook met een voorstel komt, met een concreet voorstel. Nu vraagt u om meer politie-inzet en in uw aanvraag verwijt u eigenlijk de discussie. U zegt: het oplossingspercentage is hoog. Nou, alle complimenten voor de politie. Dat is ook echt heel goed. U zegt ook: er zijn ook andere dingen die spelen in de stad. En nu loopt net wethouder Buijt weg. Want u verwijst ernaar dat er ook overlast is. Dus dakloosheid, er is wijkgerelateerde overlast, er zijn verwarde personen. Daar gaat ook politiecapaciteit naartoe. Daar liggen ook moties voor, al vanaf vorige zomer, om te zorgen dat die overlast vermindert. Er is budget voor vrij gemaakt, om daar opvang voor te regelen. Want als je niet politie van het rijk kunt krijgen, wat uw vraag is in deze motie, dan moet je zorgen dat je in deze stad zelf de boel op orde hebt, en in ieder geval de zaken op dat gebied die wij kunnen oplossen, daar voortvarend uitvoering aan geven. Er ligt een mooie motie aan ten grondslag. Hoe kijkt u daar nu naar? Vindt u dan dat wat wij wel kunnen doen, dat dat dan voor nu voldoende is uitgevoerd? Het zijn een aantal vragen in één keer, maar ik zou daar inderdaad graag even met u over van gedachten willen wisselen. Ik denk dat het ook goed is om deze vraag dadelijk aan de wethouder te kunnen stellen hierbij.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Het woord is aan mevrouw Coenradie, en dan wellicht het verzoek om wethouder Buijt hier ook nog aan te laten schuiven? Maar dat is even aan het college. Mevrouw Coenradie in reactie op mevrouw Bokhove.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Dank u wel voorzitter. Ik ga proberen de vragen goed te beantwoorden. Als ik er eentje mis of niet volledig beantwoord, dan hoor ik het graag. Ja, we hebben in de afgelopen maanden echt ongelofelijk veel voorstellen gedaan, omdat wij zien dat er iets anders moet of dat er iets meer moet. Maar we zien dus wel dat we dit goed moeten aanpakken. Daarmee zeg ik niet: we doen het niet goed, maar ik ben wel wanhopig op zoek naar wat we nu toch nog meer kunnen doen. Hebben we alles overwogen wat we zouden kunnen overwegen? Daarmee zeg ik niet: dit is de oplossing, want we hebben bijvoorbeeld gepleit voor preventief fouilleeracties in de nachtelijke uren, bijvoorbeeld duo's op scooters hebben we eerder voorgesteld. Dat zijn allemaal voorstellen die het niet gehaald hebben. Inzet van de marechaussee en dan niet enkel door de straat heen rijden omdat het toevallig op de route ligt, maar meer zichtbaarheid. Dat zijn allemaal voorstellen die het niet gehaald hebben. We kijken daarin natuurlijk ook nadrukkelijk naar: ja, we hebben politiecapaciteit en wij snappen echt wel dat daar waar de tekorten zijn en dat er politie ook elders verzocht wordt om in te zetten, ja, je kunt mensen niet twee keer inzetten op hetzelfde moment. Dat snappen we. Dus wij vragen echt alles en iedereen die ogen en oren heeft om daarin een signaleringsfunctie te hebben. Dat ziet u ook terug in ons voorstel, dus wij komen wel met concrete voorstellen, maar ik heb ook een raad nodig, even los van burgemeester of wethouder, die daarin wel meegaat. Want anders sta ik hier over een tijdje weer en dan zeg ik: nou, we hebben nu zoveel explosies erbij, maar ja, wij komen wel met

allerlei ideeën aan, maar keer op keer haalt dat het niet. Dan kunt u zeggen: misschien ligt dat aan het gebrek aan kwaliteit van de moties, daar kunnen we natuurlijk allerlei discussies over voeren, maar wij komen in ieder geval wel met allerlei voorstellen aan om dit een halt toe te roepen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Ja, de PvdA is ook best wel verbaasd, want terecht uit Leefbaar Rotterdam de zorgen over het explosiegeweld. Dat is niet normaal. En vervolgens omschrijft Leefbaar Rotterdam wat ook net GroenLinks heeft aangehaald, een zorgprobleem. Letterlijk staat in de aanvraag: de politieagent is inmiddels een zorgmedewerker geworden. En ja, ik herhaal dan toch de vraag: waarom spreekt u dan expliciet de burgemeester aan? Waarom spreekt u dan niet gewoon de zorgwethouder aan? En wat ik vervolgens graag van de burgemeester ook zou willen horen, want het is natuurlijk geen geïsoleerd probleem, we zitten in een internationale drugsketen, waar wij de gevolgen, de explosies en het geweld in onze stad, in onze wijken voelen, en ik hoor graag van de burgemeester wat er Europees en internationaal eigenlijk speelt aan lobby en plannen. Maar nogmaals, de vraag aan Leefbaar Rotterdam: ik begrijp de aanvraag niet. Ik verbaas me hierover. Ik verbaas me er ook over waarom we dit niet gewoon eerst in de commissie bespreken. Graag een antwoord waarom we het niet gewoon aan de zorgwethouder vragen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Coenradie.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Dank u wel voorzitter. Ja, het klopt zeker dat de politie ook steeds meer ingezet wordt als een zorgmedewerker. Dat is inderdaad wat we zien. Maar dat staat wat ons betreft wel los van het feit dat de burgemeester onderdeel is van de veiligheidsdriehoek en daarbij dus ook gaat over onveilige situaties die die explosies met zich meebrengen. Dus ja, om die reden leg ik het bij de burgemeester neer.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Ja, maar mevrouw Coenradie omschrijft net zelf: we hebben iedereen nodig. Iedereen. Hebben we dan ook de wethouder Zorg hierin nodig?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Coenradie.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Als die daar iets in kan betekenen, sorry, via de voorzitter, dan kan dat. Maar in eerste instantie vragen we dus ook om een plan van aanpak. Wat doen we, wat kunnen we nog meer doen? En we vragen alle ogen en oren, op het moment dat de politie niet ingezet kan worden, dan zullen we elders moeten kijken. Daar hebben we al eerder voorstellen voor gedaan, want er zal in ieder geval iets gedaan moeten worden om eerder dan dat de bom daadwerkelijk afgaat, te signaleren dat er een bom gelegd wordt.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, dank u wel. Die splitsing is helemaal niet zo duidelijk, want wat u in uw motie vraagt is een lobby voor extra capaciteit. En we moeten er alles aan doen. Ik denk dat je hier ook altijd eerst moet doen wat je zelf als stad in de hand hebt. We kunnen lobbyen, maar dan moet je naar het rijk, en dat is misschien wel een heel lang proces. Als wij hier onze zaakjes beter op orde hebben, dat we beter de daklozenopvang regelen, dat we zorgen dat er minder verwarde mensen op straat zijn, dan hoeft die politie daar minder op in te zetten, dan houden we meer capaciteit over, en zo heb ik mijn vraag ook net aan u gesteld. Vindt u dan niet dat het te lang duurt voordat die motie die we vorig jaar in de zomer al hebben ingediend om dat aan te pakken, want we weten ook dat de overlast in het Oude Westen, daar is ook grote noodzaak, daar gaat veel politiecapaciteit naartoe, om daar voortvarend mee aan de slag te gaan? Dat zou wethouder Buijt doen, uw wethouder. Wethouders zijn van de hele raad, gaat de burgemeester dan zeggen, maar wat je zelf kunt doen, daar moet je dan ook vaart mee maken, zodat die capaciteit overblijft. Is dat niet een slimmere en handigere route? Als we er ook inderdaad daadwerkelijk alles aan willen doen om te zorgen dat de politie zich hiermee bezig kan houden?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Coenradie.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Dank u wel voorzitter. Ja, ik vind dat we er echt alles aan moeten doen, maar waar mevrouw Bokhove het dan vooral over heeft mijns inziens, is over de langetermijnoplossing, want sommige dingen zijn niet ineens op te lossen. We kunnen niet ineens alles oplossen voor mensen die verward dan wel dakloos zijn of allebei. Dat kunnen we niet ineens oplossen. En het is goed dat de raad daar aandacht voor vraagt en moties voor indient, maar dat staat nu los van het feit dat ik het ook heb over kortetermijnoplossingen. Overigens deel ik dat met DENK, want ik praat nu namens mezelf, maar we dienen ook een motie in samen met DENK. Het is denk ik nog wel even goed om dat te benoemen. Laat ik het zo zeggen, we kijken dus naar die langetermijnoplossing, maar in dit geval hebben we gewoon op korte termijn een probleem, en daarin kijken we naar wat we nu anders kunnen doen. Dat zijn wat mij betreft wel twee verschillende dingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ja, dank u wel voorzitter. U zegt dat het twee verschillende dingen zijn, maar u maakt hier inderdaad wel de combinatie met zorg. En we hebben hier de afgelopen maanden meerdere malen met elkaar gesproken over de winteropvang, die kan gewoon open. We weten ook dat het aantal boetes voor slapen op straat meer dan verdubbeld is, dus u heeft terecht een punt dat de politie wellicht vaker bezig is met buitenslapers, mensen die op straat leven, vooral omdat onze algemene plaatselijke verordening allerlei artikelen in zich heeft die de politie enorm bezighoudt rondom deze thema's. Nou, dan moet er af en toe ook met iemand gesproken worden, die moet wellicht ook naar een zorginstelling gebracht worden of iets in die richting. Maar u zegt: er is geen oplossing. Er is wel een oplossing. Als we de winteropvang de hele winter hadden opengehouden, had dat heel veel politiecapaciteit kunnen vrijspelen. En het voelt nu een beetje alsof u dat negeert, en het nu daarmee naar de burgemeester wilt spelen, terwijl we hier eigenlijk in gesprek moeten zijn met wethouder Buijt.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel, ik moet u ook mededelen dat wethouder Buijt heeft laten weten helaas nu niet beschikbaar te zijn, dus we moeten het toch met de burgemeester doen. Mevrouw Coenradie.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, ik vind het jammer, en ik snap waar het vandaan komt, want zo kun je natuurlijk alles misschien wel verdraaien wat er in de aanvraag staat, maar ik vind het wel echt twee verschillende zaken. Op het moment dat we zeggen: als we nu dat hele dakloosheidsprobleem oplossen, dan gaat daar de politie weg en daarmee lossen we nu de explosies op. Want dat is eigenlijk wat ik hier een beetje kort door de bocht hoor. Dat is wat mij betreft echt niet aan de orde, want zo hoop ik dat we nergens meer politie nodig hebben, zodat we continu overal politie-inzet kunnen neerzetten als het gaat om het voorkomen van die explosies. Maar als de wereld zo simpel was, dan hadden we dat misschien met zijn allen al gedaan. Zo werkt het niet. We zien bij de politie gewoon een enorm tekort, dat heeft met meerdere redenen te maken. Niet alleen met dat zij ook een zorgfunctie hebben. Er ligt een enorm grote maatschappelijke druk ook op deze mensen, maar voordat we nu een discussie alle kanten op laten gaan, wij kijken: oké, hoe kunnen we nu op korte termijn die explosies voorkomen? En dat is waarin wij gewoon nu een aantal voorstellen hebben gedaan en het is prima als u daar niet in mee wilt gaan, het speelt op dit moment enorm bij de Rotterdammers. In elke wijk, van veiligheidsrisicogebied tot geen veiligheidsrisicogebied speelt het. Afgelopen maand hebben er dus alleen al dertien explosies plaatsgevonden. Zo gaan we door en over een maand zitten we hier waarschijnlijk weer met nog een hoger aantal. En wij kijken alleen maar: wat kunnen we nog meer doen? En ja, dat kan aan de ene kant met meer inzet van politie en daar waar dat niet kan, kijken wij dus ook op een andere manier wat mogelijk is. Dat is het enige wat wij met dit debat en middels deze motie doen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Een interruptie van de heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja, nou, meer een verhelderende vraag, want ik heb het voorstel eerlijk gezegd niet gezien van tevoren, maar dat kan ook aan mij liggen. Maar er is kennelijk een motie waarin u iets oproept. Als ik hoor dan gaat het over een lobby, naar het rijk waarschijnlijk dan, voor extra politiecapaciteit voor Rotterdam. Is dat eigenlijk uw voorstel? Even een check, want als dat zo is. We weten dat het OM, het was volgens mij afgelopen weekend nog op de televisie, zegt: we hebben een handhavingscapaciteitsprobleem in het hele land, waarin we al gaan afwegen of wij bepaalde dingen niet meer gaan handhaven die eigenlijk wel gehandhaafd zouden moeten worden, want we hebben onvoldoende capaciteit. Dus tegen die achtergrond is dan dat uw voorstel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Coenradie.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Dank u wel voorzitter. De motie wordt nog op een paar punten aangepast, dus die wordt zo meteen wel opnieuw gedeeld, maar wat we in ieder geval ook vragen is binnen de veiligheidsdriehoek werk te maken van meer politie-inzet in de nachtelijke uren, omdat het met name iets is wat we in de nachtelijke uren zien en niet zozeer op de dag, die explosies.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Op het gevaar af dat ik niet helemaal goed reageer op uw voorstel omdat ik het niet gezien heb, wat ik overigens wel jammer vind, maar misschien kunnen we in de tweede termijn er dan nog even wat extra op reageren, zou ik dan ook de vraag direct door willen passen, laat het dan alsjeblieft, en ik hoop dat u dat met mij eens bent, niet ten koste gaan van wijkagenten die eigenlijk de basis vormen voor de veiligheidsbeleving voor Rotterdammers in de wijk. Laten we alsjeblieft voorkomen dat die nog weer eens extra weg worden getrokken uit die capaciteit om in de nacht te worden ingezet vanwege het explosiegevaar. Ik hoop dat u dat met mij eens bent en dat het voorstel dat u doet, er in ieder geval op toeziet dat dat in ieder geval niet gaat gebeuren.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Coenradie.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Dank u wel voorzitter. Nee, dat ben ik zeker met u eens en ik vind ook dat iedereen ingezet moet worden daar waar de urgentie ook heel erg groot is en waar de nood heel erg hoog is. Dus laat ik dat ook even voorstellen. Wij vragen verder ook, en dat is wat nog niet terug te zien is in de motie, maar wat wel aangepast gaat worden in de motie, een plan van aanpak van de burgemeester, omdat wij ook wel willen zien: wat gebeurt er nu, wat gebeurt er nu extra? Want ik hoor geregeld dat we echt al zo ongelofelijk veel doen, en waar is er eventueel ruimte om nog meer te doen? Dus dat zijn de zaken die we graag ook vragen aan het college.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Vonk nogmaals op dit punt?

De heer **VONK** (cu). Nee, de laatste vraag dan, of misschien even iets aanpalend, want u stelt in uw aanvraag: we trekken niet alles uit de kast. Dat is eigenlijk uw uitgangspunt. Kennelijk ziet u dingen die we nu gewoon bewust laten liggen. Nu komt u met een voorstel: maak een plan van aanpak om ons te laten zien dat er nog meer kan. Ik ben toch wel even benieuwd: wat zijn nu die dingen die u ziet, even los van de voorstellen die al eerder beargumenteerd overigens weg zijn gestemd, omdat die soms niet haalbaar waren, niet mogelijk waren enzovoort. Dus wat laten wij nu liggen dat u ziet, waarvan u denkt: we trekken dus niet alles uit de kast, de burgemeester trekt niet alles uit de kast.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Coenradie.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Dank u wel. Dat heeft ook te maken met de moties die wij eerder hebben ingediend. Daarin doen wij voorstellen waarvan wij zeggen: dat gebeurt nu niet en dat zouden we wel wat meer willen zien. We maken er geen geheim van dat wij zouden willen dat bijvoorbeeld duo's op scooters 's nachts gefouilleerd worden, omdat we zien dat daar vaak wel aanhoudingen bij liggen. Dat leggen wij niet nu neer als voorstel, maar dat hebben wij wel eerder voorgesteld. We hebben het over meer cameratoezicht gehad. Over de inzet van marechaussee hebben we het gehad. Dat zijn wel voorstellen die we hebben gedaan, waarvan wij ook nog wel steeds van mening zijn, ondanks dat het niet door de raad is gekomen, dat wij daar wel ruimte zien voor een deel van de oplossing.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Ja, het is eigenlijk heel simpel. Leefbaar Rotterdam doet graag alsof ze heel erg voor de politie opkomen, doet alsof ze alles uit de kast willen halen, maar ondertussen zijn de extra zorgtaken die de politie dus nu krijgt gewoon een rechtstreeks effect van het collegebeleid. Dus ga gewoon met de opvang aan de slag. Ga met zorg aan de slag en spreek een keer de wethouder Zorg aan in plaats van de burgemeester.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Coenradie.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Ik heb daar niets op te zeggen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, dank u wel voorzitter. Ik moet toch concluderen dat in de aanvraag gewoon geen concrete aanknopingspunten zijn dan het verwijzen naar die zorg. U heeft een motie ingediend, ik kan hem nog steeds niet lezen, waarvan u zegt dat daar misschien wat concrete voorstellen in staan. Het is denk ik wel handig voor debatten om voortaan te zorgen dat als u zegt: ik doe concrete voorstellen, dat u die ook deelt. Want nu praten we eigenlijk een beetje over een iets vage aanvraag, zonder oplossingen, en dan zijn we een beetje aan het raden met elkaar wat nu precies de bedoeling is. Dus ik zou het echt heel fijn vinden als u voortaan moties deelt en op het moment dat u inderdaad wel punten erbij haalt, dat u daarna daar niet van wegloopt in het debat. Als u zegt: zorg heeft een belangrijke component in die capaciteit. Het is juist een concreet middel dat we kunnen aanpakken. Ik zou dan ook uw inzet daarvoor willen bepleiten.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Coenradie.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Dank u wel voorzitter. Ja, maar die zorgcomponent haal ik niet vandaag, gisteren of morgen in één keer weg bij de politie. Dus ik kan wel, en overigens vind ik dat ook echt een heel andere discussie, want als ik het nu heb over: wat kunnen we nu doen? Dan is dat niet nu opeens die zorgtaak weghalen bij de politie. Zo werkt het niet, dat kan niet, en dan krijgen we volgens mij een heel onwenselijke situatie. Volgens mij hebben we het hier over hoe we kunnen voorkomen dat we die explosies en dat explosiegeweld hier in Rotterdam hebben, dat we dat proberen af te remmen. Daar heb ik het over. En ik vind het helemaal prima om de discussie alle kanten op te laten gaan, maar dat is wat mij betreft een oeverloos pad.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Kind, afrondend.

De heer **KIND** (volt). Ja, ik kan afrondend wel een suggestie geven voor het deels oplossen van dit probleem. Het gaat over een capaciteitsprobleem en ook over een zorgprobleem. We hebben het meerdere keren met elkaar gehad in een technische sessie over de rechten van EU-migranten, dat er heel vaak sprake is van verblijfsrecht, dat ze toegang moeten krijgen tot de WMO, tot de nachtopvang et cetera. We bespreken het binnenkort in de commissie. Daar zit een belangrijke sleutel tot dit probleem. Als we toegang geven tot zorg en de WMO en de nachtopvang, zullen we een heel groot deel van de politiecapaciteit vrijspelen en dan kunnen we al die problemen oplossen waar u op dit moment zich hard voor maakt.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Coenradie.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Dank u wel voorzitter. Maar ook dat zijn dus weer langetermijnoplossingen. Ik vind het helemaal prima, maar volgens mij sta ik hier voor de zoveelste keer allerlei oplossingen aan te dragen en is het deze raad, voor een aantal partijen dan in ieder geval, die die ideeën afschiet, om maar eventjes in dezelfde termen te blijven praten. Ik vind het allemaal prima, maar wij komen in ieder geval wel met oplossingen aan. Dat kan misschien niet uw smaak zijn, maar om het dan over de boeg te gooien en te zeggen: joh, het moet vooral een zorgkwesitie zijn, maar wat mij betreft is dat dan een langetermijnoplossing. Prima, maar dan lossen we het niet morgen of overmorgen op.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. De heer Soytekin een interruptie op mevrouw Coenradie of uw eigen bijdrage? De heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk). Nou, misschien een interruptie op alle interrupties die ook een beetje zijn geweest. Wat ik wel opmerkelijk en ook echt wel jammer vind is dat het debat over hoe we de explosies in Rotterdam voorkomen onttaardt in een debat over dakloosheid. En ja, capaciteit kun je inderdaad maar één keer verdelen, maar om nu het probleem met betrekking dakloosheid, winteropvang et cetera op te lossen, misschien hebben we straks een probleem met inbraken. Daar moeten we dan ook maar niets op inzetten. Ik vind het bewonderenswaardig dat mevrouw Coenradie hier vaak heeft gestaan om dit probleem aan te kaarten. Laten we dan ook samen kijken naar de voorstellen die er zijn of de voorstellen die ook van mijn collega's zo meteen ingediend worden, om te

kijken hoe we dit probleem kunnen aanpakken in Rotterdam en niet gaan draaien naar een zorgdebat, want daarmee los je in ieder geval binnen een paar weken niets op.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Wenst iemand daarop te reageren? Nee. Dank voor uw bijdrage. Dan is de volgende spreker op mijn lijstje de heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk). Voorzitter dank. Een explosievrije dag in Rotterdam, het is inmiddels erg zeldzaam geworden. Het aantal explosies in 2023 is verviervoudigd ten opzichte van 2022. Meer dan 200 ten opzichte van 2022, toen waren het er 49. Het is natuurlijk überhaupt onwenselijk dat er explosies plaatsvinden, maar een verviervoudiging van het aantal kunnen, mogen en willen we niet accepteren. En wat ons vooral zorgen baart voorzitter, is dat de helft van die daders onder de 23 jaar is, waarvan velen ook nog minderjarig. En de jongste is volgens mij zelfs 14 jaar oud. En als we dit probleem willen aanpakken moeten we ook maatregelen nemen die gericht zijn op de lange termijn. Blijven inzetten op preventie, blijven inzetten op onderwijs en het bieden van perspectief. Maar niets doen voor op de korte termijn voorzitter is voor mijn fractie ook geen optie. En dan zullen repressieve maatregelen ook om de hoek gaan kijken. Want de impact voor mensen die hier niets mee te maken hebben is ontzettend groot. Denk aan die jonge ouders met kleine kinderen of alleenstaande ouderen. Het zijn onschuldige slachtoffers van laffe daden. En als je die cijfers van 2022 en 2023 met elkaar vergelijkt dan zie je die significante stijging en dat moet dus drastisch omlaag. Ik heb een aantal vragen aan de burgemeester, bijvoorbeeld met betrekking tot Cobra's. Die zijn blijkbaar nog steeds vrij makkelijk te verkrijgen. Kunnen we daar überhaupt iets aan doen? Doen we daar alles aan om dat zo moeilijk mogelijk te maken? Daarnaast ben ik benieuwd of er een overzicht te verstrekken is van mogelijke oorzaken van deze explosies, zodat we misschien nog wat gerichtere maatregelen kunnen nemen. Waar komen ze vandaan? We weten dat een groot deel drugsgerelateerd is, maar er zullen ongetwijfeld ook nog andere oorzaken zijn die opvallen. Kan de burgemeester ook aangeven wat er kan gebeuren om de bijeenkomsten... er zijn natuurlijk heel veel bijeenkomsten geweest met buurtbewoners naar aanleiding van die explosies. Ik ben benieuwd of er een rode draad voor de burgemeester is, waar hij een aantal maatregelen uit zou kunnen halen. En tot slot eigenlijk een heel simpele vraag. Wat hebben de veiligheidsdiensten van ons als raad nodig? Waar vragen zij om? En in hoeverre kunnen wij ondersteunen? Afrondend voorzitter, zoals eerder genoemd is preventie dus van ongelofelijk belang, ook al zal dat niet direct bijdragen tot een oplossing, maar we moeten daar wel in blijven investeren. Daarnaast moeten we blijven zoeken naar de juiste maatregelen om ook op korte termijn het explosiegeweld in Rotterdam een halt toe te roepen. Het voelt soms moedeloos, maar dat gevoel mag in ieder geval nooit overheersen. Tot zover voorzitter, dank.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. De volgende is de heer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd). Dank voorzitter. Als een stad die bekendstaat om haar veerkracht en innovatie staat Rotterdam wederom voor een aanzienlijke uitdaging, het groeiende probleem van explosiegeweld. In 2023 veranderde onze stad in de moordhoofdstad van Nederland. In de eerste week van dit jaar zagen we vier explosies in één nacht. De situatie wordt schrijnender voorzitter. FVD Rotterdam is van mening dat het zo niet langer kan. We hebben in dit huis vaker gedebatteerd op dit onderwerp en er zijn links en rechts voorstellen gedaan om het explosiegeweld aan te pakken. Er zijn ook schriftelijke vragen gesteld, onder meer door onze fractie. Met welke gedane voorstellen door deze raad is de burgemeester aan de slag gegaan? Voorzitter, preventie is van essentieel belang. Het is cruciaal dat we de wortels van explosiegeweld aanpakken, waaronder sociale en economische factoren. Door te investeren in onderwijs, jeugdprogramma's en werkgelegenheidsinitiatieven kunnen we de voedingsbodem voor criminaliteit verminderen. Een specifieke focus moet liggen op risicowijken waar jongeren vaak het meest kwetsbaar zijn voor de lokroep voor criminele activiteiten. Hoe denkt de burgemeester hierover? Een ander belangrijk element is de samenwerking met lokale gemeenschappen. Het is essentieel dat bewoners zich veilig en gehoord voelen. Praten met wijkraden, begeleiders van jeugdcentra enzovoort kan helpen om een vertrouwensband op te bouwen tussen de politie en de gemeenschap. Dit verhoogt niet alleen de meldingsbereidheid bij verdachte situaties, maar bevordert ook een cultuur waarbij burgers actief bijdragen aan de veiligheid in hun wijk. Kan de burgemeester onderzoeken of dit tot de mogelijkheden behoort? Afrondend voorzitter is onze fractie benieuwd naar de politiecapaciteit in Rotterdam. Vorig jaar maart lazen we bij Rijnmond Nieuws dat Rotterdam maar liefst 473 agenten te veel heeft. De reden hiervoor is afwijking van het verdeelsysteem van het rijk. Rotterdam kreeg meer agenten wegens aanhoudende maatschappelijke problematiek. Hoe zijn deze extra agenten ingezet en krijgt Rotterdam dit jaar ook weer extra agenten

conform de verdeelsleutel? Vindt de burgemeester ook niet dat we alle hulp kunnen gebruiken? Er is ook meermaals voorgesteld om de Koninklijke Marechaussee in te zetten in Rotterdam. Dit voorstel is eerder gesneuveld. Wil de burgemeester dit opnieuw overwegen? Naast de suggesties die ik net noemde tekent FVD Rotterdam ook mee met de motie van Leefbaar Rotterdam en DENK, 'Voor een goede nachtrust'. De motie geeft wat ons betreft weer welke mogelijke maatregelen op korte termijn kunnen worden getroffen. Tegelijkertijd zou, wat FVD Rotterdam betreft, de focus moeten liggen op preventie en het probleem aanpakken bij de wortels. Tot slot voorzitter vraag ik aan de burgemeester: hoe gaan we het explosiegeweld in 2024 aanpakken? Tot zover.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. De volgende is de heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, dank u wel. Ja, we krijgen geen genoeg van dit onderwerp en dat snap ik ook, want het leeft in de stad, maar u weet: mijn fractie is een groot voorstander van een integrale aanpak. En ik denk dat we dat juist in Rotterdam heel erg goed doen. En dat blijkt ook wel uit de pakkans bijvoorbeeld, die ontzettend hoog is, 70% of hoger, ik kijk even naar de burgemeester, maar enorm, wat we bij geen enkel crimineel feit zien in deze stad. Dus die inzet is enorm. Maar voorzitter, ik snap de behoefte dat we mee blijven denken en ik ben het eens met de heer Soytekin dat bijvoorbeeld het gemak waarmee zwaar vuurwerk hier in deze stad voorhanden is, we daar natuurlijk mogelijkerwijs wel een oplossing zouden kunnen zien. Ik ben dan ook blij dat de VVD in de Tweede Kamer bij monde van mevrouw Michon ook aan het werk is om F4-categorie-vuurwerk ook in de Wet wapens en munitie te krijgen. Ik ben benieuwd wat de burgemeester van dat voorstel vindt en of hij voornemens is die lobby in de Tweede Kamer daarop ook verder te ondersteunen. En voorzitter, de burgemeester heeft in het verleden natuurlijk al aangegeven wat hij het allerbelangrijkste vindt in het verder versterken en het tegengaan van explosies, en dat is de tegenwerking die we zien met betrekking tot onze privacywetgeving. En ook daar is Ingrid Michon in de Tweede Kamer mee bezig om dat verder te brengen, om te zeggen: ga nu eens met die burgemeesters in gesprek over hoe die AVG kan worden aangepast zodat die privacy ons niet in de weg staat.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). U heeft een interruptie van mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja voorzitter, het klinkt allemaal heel goed en oplossingsgericht, maar zolang die Cobra's gewoon in Polen te verkrijgen zijn dan kun je het hier wel nog strenger verbieden, maar dan is het hier toch zo weer in het land en zul je dat toch gewoon Europees moeten aanpakken.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, u weet, de VVD is een Europees-gerichte partij. Dat wilt u misschien niet weten, maar ik ben het helemaal met u eens. Ik denk dat we ook die maatregelen ook in Europese buurlanden moeten toepassen. Ik vind dat een ultieme en heel goede toevoeging aan dit probleem. Bedankt voor het meedenken. Voorzitter, tot slot wil ik u natuurlijk ook erop wijzen dat ik het met alle sprekers hier, van links en rechts, enorm eens ben dat we het natuurlijk niet oplossen door de pakkans te vergroten, want er zal continu een aanwas blijven van jongeren die zich met die explosies bezighouden en daarom is de VVD ook altijd voorstander geweest om juist ook die sociaal-maatschappelijke en economische problemen op te lossen. Niet voor niets heb ik samen met Leefbaar Rotterdam en samen met GroenLinks 'De veilige schoolroute' bedacht, als initiatiefvoorstel, en ik bespreek dat graag heel binnenkort met het college om te kijken of dat een oplossing kan bieden om op lange termijn die explosies tegen te gaan. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Andere sprekers op dit onderwerp? Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, de explosies die in Rotterdam en ook in andere steden plaatsvinden werken heel ontwrichtend voor veel buurten. Ik sprak laatst nog weer mensen die twee huizen verder wonen bij een huis waar meerdere malen explosieven zijn geplaatst. Mensen verhuizen hun kinderen naar andere kamers, zijn bang om te slapen. De hele buurt raakt eigenlijk van slag erdoor, dus het is echt een groot probleem. We zien ook dat het een moeilijk probleem is, want de doelwitten, de mensen waar de explosieven worden geplaatst, willen vaak niet praten. De daders zijn heel jong en

het is ook moeilijk om dat tegen te gaan. Aan de andere kant zien we dat de pakkans groot is en dat veel van de jonge daders toch gearresteerd worden. Dat schept wel vertrouwen in de politie, dat men op zich daar goed mee bezig is. Waar het alleen natuurlijk ook om draait, behalve de jonge daders en de explosieven tegen te gaan, is de achterliggende criminaliteit. Mijn vraag aan de burgemeester is ook: zijn we daar nu goed mee bezig en kunnen we de achterliggende criminaliteit hiervan aanpakken? Want op elke hoek een agent plaatsen 's nachts lijkt me ook een heel moeilijke opgave. Mijn vraag aan de burgemeester is dan ook: doen we op dit moment te weinig? Is het zo dat we op dit moment te weinig doen en extra capaciteit nodig hebben om een slag te slaan op dit onderwerp? Tot zover.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Zijn er nog andere sprekers? Nee? Dan kijk ik nog even naar mevrouw Coenradie voor de motie. Dank u wel.
Mevrouw Coenradie heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Voor een goede nachtrust

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van 'Hoe gaan we het explosiegeweld in 2024 aanpakken?';

constaterende dat:

- Rotterdam in 2023 geteisterd is door zo'n tweehonderd explosies;
- dit jaar de teller (bron Twitter Rotterdamse politie) op maar liefst dertien explosies staat, waarvan vijf explosies op 7 en 8 januari;

overwegende dat:

- deze explosies veel impact hebben op de veiligheidsgevoelens van wijkbewoners;
- de inzet van politie en Toezicht & Handhaving in de nachtelijke uren versterkt kan worden;
- hiermee handhavingsacties in de nachtelijke uren (extra) mogelijk worden gemaakt;
- we hiermee laten zien dat het ons echt menens is en dat onze strijd tegen explosiegeweld voor ons als raad en overheid fundamenteel is om rust in de samenleving te krijgen;

verzoekt het college:

- te komen met een plan van aanpak over de toekomstige aanpak van de explosies, waarbij op zijn minst ingegaan wordt op de volgende facetten:
 - wat was de inzet van de afgelopen periode;
 - wat gaan we extra doen de komende periode en waar halen we deze extra inzet vandaan;
 - scenario's uit te werken hoe we eventueel kunnen opschalen mocht het explosiegeweld nog verder escaleren;
- binnen de Veiligheidsdriehoek werk te maken van meer politie-inzet in de nachtelijke uren;
- ervoor te zorgen dat er meer gerichte handhavingsacties in de nachtelijke uren mogelijk worden gemaakt, waarbij alle maatregelen binnen het veiligheidsinstrumentarium mogelijk zijn;
- deze nachtelijke handhavingsacties stadsbreed mogelijk te maken met als doel om een versterkte preventieve aanpak tegen explosiegeweld mogelijk te maken;
- de uitkomsten van de gesprekken, verkenningen en de daarbij uitgevloeide concrete maatregelen die extra genomen worden, indien noodzakelijk in een vertrouwelijke setting, te delen met de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Coenradie, S. Soytekin en A.R. Oostdijk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De motie gaat eerst even door de burgemeester bekeken worden voordat hij kan beginnen met de beantwoording. Het woord is aan de burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Voorzitter, hartelijk dank. Ik snap de vele invalshoeken bij dit vraagstuk, maar ik beschouw het agenderen van het vraagstuk vandaag ook langs mevrouw Coenradie wel degelijk als steun voor waar wij mee bezig zijn. Daar kunt u binnenin verschillen van inzicht over hoe je bijvoorbeeld meer politiecapaciteit vrij kunt spelen. Dat vind ik topsport, als u dat zou kunnen als raad. Want zelfs de politiechef vindt dat al een heel ingewikkelde en die zit daar elke

dag bovenop. Maar alle, ik zal maar zeggen bewandelde paden kunnen misschien inzichten verschaffen waar we nog niet aan gedacht hebben. Dus het lijkt mij goed om het hier met elkaar erover te hebben. De cijfers heeft u natuurlijk al eerder meegekregen, maar misschien nog even voor de goede orde, in de loop van dit jaar hebben we negen schietincidenten en tot vandaag achttien explosies. Dat bij elkaar tellen we trouwens op onder het mom van ... excessieve geweldsincidenten. Dat zijn er dus nu 25. Negen schietincidenten en achttien explosies, omdat we er vandaag ook nog een paar hebben. Het is natuurlijk interessant om te weten dat wij een heel dedicated team hebben dat hier op zit met waanzinnig veel capaciteit. We trekken echt alle capaciteit op allerlei manieren bij elkaar en het heeft ook te maken met het feit dat niet alleen in Rotterdam deze explosies plaatsvinden. U weet, de eenheid Rotterdam is breder, dat is ook Dordrecht, Vlaardingen, Schiedam, Spijkenisse. Onze eenheid is groter, dus we proberen daar ook regionaal inzicht in te krijgen en ook ernaar te kijken. Op zichzelf, de heer Lansink heeft het een paar keer gezegd, langs de repressie doen we het zo slecht nog niet. Wij arresteren heel veel mensen. Ik weet niet of u het allemaal doorgekregen heeft, maar we dringen ook langzaam door tot opdrachtgevers. Recent is er één opdrachtgever veroordeeld tot maar liefst negen jaar gevangenisstraf. Dat is best fors. Voor Nederlandse begrippen is dat ook een forse straf. En ook voor de soldaatjes op straf, zeggen we dan, zijn er ook forse straffen die oplopen tot wel vijf, zes jaar. Op die manier proberen we door afschrikwekkend te zijn duidelijk te maken: hier moet je niet zijn. Want als je dit doet is ten eerste de kans heel groot dat je gepakt wordt, en als je gepakt wordt is de kans ook heel groot dat je langjarig in de bak terecht komt. Dus dit is niet de manier waarop je dat doet. Eigenlijk, gek genoeg, verwachten we dat deze repressie ook wel een deel preventief zou kunnen werken, langs de afschrikwekkende lijn. Dat is natuurlijk niet genoeg. En mevrouw Coenradie, ik wil niets anders dan het voorkomen. Maar dat is nu bij dit type delict een heel ingewikkelde kwestie. Dat hebben we jaren geleden ook ervaren bij inbraken. Dat is zo'n ingewikkeld delict om te voorkomen dat we toen gezegd hebben: we gaan over een reeks van jaren een heleboel kwetsbare woningen beveiligen. Dat hebben we ook gedaan en met succes. En je ziet die inbraken ook naar beneden gaan. Het enige middel dat hier echt zou kunnen helpen in de preventie is praten. Mensen moeten het stilzwijgen doorbreken. En dat moeten ze doen in het belang van de stad. We hebben een prachtige film laten maken. U heeft daar waarschijnlijk scènes uit gezien. Als u het nog gezien heeft, ik raad echt iedereen aan om die film echt te gaan kijken. Dat leverde op dat een van de hoofdpersonen uit die film inmiddels uit de scene is getrokken en bereid was afgelopen week in aanwezigheid van de driehoek ten overstaan van een volle zaal, over bewoners gesproken mijnheer Oostdijk, zijn verhaal te doen. Hij heeft daar bijna drie kwartier gesproken over wat hem gemotiveerd heeft, waarom hij dat deed en hoe dat met hem afgelopen is en waarom hij daarmee stopt. Hij is nu bereid voor ons alle ROC's in Rotterdam langs te gaan om zijn verhaal te doen. Ik zeg er wel bij: we moeten hem ook beschermen. En ik denk dat het heel belangrijk is. Beschermen wil niet zeggen politiemensen om hem heen, maar we moeten hem ook in zijn verhaal beschermen, dat hij daar ook niet te kwetsbaar in wordt. En ik zou het fijn vinden als nog meer mensen dit stilzwijgen doorbreken en hun verhaal vertellen. Dat is het enige preventieve middel dat hier echt gaat werken. De marechaussee gaat hier niet werken. De marechaussee is een andere organisatie. Die is voor grensbewaking. Die is in een aantal opzichten voor ME-inzet beschikbaar. Maar die zijn niet getraind in het handhaven van wet- en regelgeving zoals we die kennen. Defensie is een heel andere organisatie. Ik kan het wel blijven roepen, maar het is een heel andere organisatie dan de politie. En toch is het zo, mijnheer Oostdijk maar ook mevrouw Coenradie, ik ga daar niet in details over treden, want dan geef ik inzicht in de modus operandi zoals we die hanteren, dat we in het kader van alles uit de kast halen al langere tijd alle specialistische technieken van defensie wel inzetten die ons daarbij kunnen helpen om op een bepaalde manier of preventief bezig te zijn door predicting-technieken in te zetten, maar ook door in de opsporingstechnieken betrokken te zijn. Dat doen wij dus nu ook. Ik zou het ook fijn vinden, mevrouw Coenradie, ik doe een beroep op u om die motie vandaag in te trekken, want anders ga ik hem negatief adviseren. Ik kan vandaag niet alle details aan u vertellen. Dat kan ik niet doen, omdat daarmee inzicht wordt verschaft in onze werkwijze en dat wil ik niet. Maar ik zou het fijn vinden als wij met experts, met de leider van het team die dit werk doet, gewoon ten spoedigste over een paar weken hier in beslotenheid met elkaar spreken. Dan kunt u zelf zien wat er gebeurt. Dan kunt u ook de meest onorthodoxe voorstellen die u doet op tafel leggen en dan kunnen we daar het eerlijke, open gesprek over voeren wat daarvan wel en wat daarvan niet haalbaar is. We maken ons kwetsbaar om hier in het openbaar over dit soort dingen te vertellen. Sterker nog, wij overwegen als driehoek, en dat is zeer uitzonderlijk, om het communiceren over explosies niet meer te doen. Dat overwegen wij zeer serieus. Want er zit ergens iemand hoog en droog ergens in een land. Die heeft als eerste figuur de opdracht gegeven tot. En dan tien stappen lager wordt dat uitgevoerd. En die kijkt op de site van Rijnmond, is het geslaagd? Yes, afvinken, ik kan tot betaling overgaan. Misschien denken wij daar te soepel over,

maar wij overwegen ernstig om te stoppen met actieve communicatie over dit soort explosies. Dat is voor de pers dan vervelend, maar ik heb niet gezegd dat wij dat besloten hebben, maar we overwegen het wel, en daar wil ik graag met u vandaag alvast deze mededeling doen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja voorzitter, ik kan me daar dus wel iets bij voorstellen, maar ik kan me ook voorstellen dat als jij als bewoner grote knallen hoort en beschadigingen ziet bij je burens, dat het wel fijn is dat je daar dan op een of andere manier informatie over krijgt. En dan hoeft het misschien niet via de pers te gebeuren, maar ik kan me ook voorstellen dat bewoners dan naar de pers gaan. En de pers is niet gehouden om daar niet over te schrijven. Dus wordt het dan niet juist heel onduidelijk voor bewoners wat er in hun eigen buurt aan de hand is?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Nou, mevrouw Van Wifferen was mij net voor, want dat is deel twee van het verhaal. Je zult de burens wel informatie moeten verstrekken. Dus we zullen een balans ergens tussen moeten vinden. En ja, als de pers gaat zoeken en vindt dan kunnen ze publiceren. Dat kan, maar om een voorbeeld te geven, over zelfmoord, dat raakt ook een buurt, maar daar communiceren we nooit over. Daar gaat geen persbericht over. Dat is sinds jaar en dag usance bij de politie. Dus het is niet zo dat alles wat er gebeurt ook gecommuniceerd wordt. Soms is er een instap en dan in het kader van verder nader onderzoek wordt er ook geen persbericht uitgestuurd en dan wachten we totdat het geëigende moment om in de keten nog meer mensen op te pakken bij wijze van spreken, en dan pas het moment van communiceren te organiseren. Er zitten plussen en minnen hieraan. Dat weet ik ook. Maar ik geef u aan dat we dat overwegen en ik zou het niet goed vinden als ik u daarover in het ongewisse laat.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja voorzitter, ik vind de vergelijking met zelfmoord toch anders. Want er is uit onderzoek bewezen dat als je daar veel over publiceert, dat dat meer zelfmoord oproept. Dus dat snap ik. En dat zorgt voor heel veel verdriet in een buurt. Maar het zorgt vaak niet voor onveilige gevoelens. En die explosies zorgen natuurlijk wel voor onveilige gevoelens. Ik denk dat een transparantie ook meerwaarde kan bieden. Maar alsnog hoor, ik sta er echt voor open om naar de argumenten van de burgemeester te luisteren, maar ik schrik er toch een beetje van.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Daarom meld ik het u ook. Dat is ook een punt van transparantie, dat u weet dat we dat overwegen. Nee, communicatie heeft vele doelen. Communicatie heeft een doel de samenleving te informeren. De communicatie heeft ook tot doel om mensen te vragen met ons mee te denken over het pakken van boeven. Dat is ook een ander doel van communicatie. En een ander deel van communicatie is niet-communicatie, namelijk omdat je dan de timing ook een nuttig instrument kunt doen zijn. Het feit dat bijvoorbeeld in Opsporing verzocht een verhaal aan de orde komt terwijl de politie misschien al aanhoudingen heeft verricht in die zaak, is toch bedoeld om vooral reuring te veroorzaken in criminele kringen en daar misschien geluiden op te vangen. Dus communicatie heeft vele facetten. Ik heb het niet over het openbaar bestuur, waar u van bent, maar in de politietechnieken om een bepaald doel te halen. U zult de informatie natuurlijk in de straat als er iets heeft plaatsgevonden ook op een nuttige manier moeten kunnen gebruiken om de mensen links en rechts in de straat te kunnen informeren, maar als wij op deze manier de topcriminelen ver weg in het buitenland behulpzaam zijn bij het afvinken dat de opdracht is voltooid, kan het nuttig zijn om daar juist niet aan mee te werken door die communicatie voor dat doel te verzwijgen, kortstondig.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk). Dank voorzitter. Ik moet ook eerlijk zeggen dat ik deze ook niet zag aankomen, dus ik ben ook wel heel benieuwd naar de concrete invulling hiervan. Los daarvan, de buurtbewoners hebben recht op transparantie, maar ook wij als raadsleden halen natuurlijk ook wel

eens informatie vanuit de krant en dat zou dan gemist worden. Ik vind hem heel lastig en ik zit ook wel te denken: is dit niet een begin van een glijdende schaal waar we naartoe gaan als we dit een beetje zouden gaan verminderen, bepaalde communicatie over dit soort misdrijven? Ik begrijp misschien wel de gedachte. Aan de andere kant denk ik ook: zo'n topcrimineel krijgt echt wel een sms'je van iemand of een fotootje, van: jongens, het is gelukt. Die leest dat denk ik toch niet uit de krant, lijkt mij. Maar goed.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Coenradie aanvullend hierop?

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Ja, dank u wel voorzitter. Ja, zeker ook wel aanvullend hierop, want ik denk dat het goed is dat we ook als raad wel geïnformeerd blijven, maar dat ligt denk ik ook wel een beetje in lijn van wat de burgemeester ook net aangaf. Niet alles kan natuurlijk gedeeld worden, maar ik begreep, en als ik het niet goed begrijp dan hoor ik het ook graag, dat er iets ook wel in beslotenheid wel belegd zou kunnen worden, waardoor we ook als raad of als betreffende commissie wel geïnformeerd kunnen worden. Ik heb zelf de behoefte om dat eigenlijk als een goede start te zien, zodat we wel het idee hebben van: hé, wat gebeurt er. En dat we ergens een gevoel van grip hebben, of van informatie hebben, en dat als een start te zien en dat we dat dan eventueel maandelijks of in welke vorm of welke frequentie dan ook, maar dat we dat dan wel aan informatie krijgen. Want geen informatie, dan heb ik het idee dat we helemaal mislopen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Ik zie nog twee mensen staan, maar ik wil eerst even naar de burgemeester en dan ga ik daarna naar mevrouw Reitema en mevrouw Van Wifferen.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ja, de heer Soytekin zei: deze had ik niet aan zien komen. Ik vind het fantastisch dat ik een keertje iets vertel wat hij nog niet had aan zien komen. Anders zijn onze bilaterale relaties zo voorspelbaar hè. Nee, er zitten natuurlijk ook voors en tegens. Ook bij ons, ook in de driehoek, en anderen hebben er ook verschillende opvattingen over. Dus dat is geen punt meen ik. Maar de gemeenteraad heeft natuurlijk een andere positie. Daar gaat het hier ook niet over. Het gaat over het bevredigen van de nieuwsgierigheid van de topcrimineel die de opdracht heeft gegeven, maar het gaat niet over de relatie met de gemeenteraad. De gemeenteraad moet je blijven informeren en daar vinden we manieren voor om de gemeenteraad wel te blijven informeren zodat u ook de vinger aan de pols kunt houden. Het geldt ook voor de bewoners, de directe bewoners in de straat zullen altijd geïnformeerd worden. We organiseren ook buurtbijeenkomsten. Die gaan we ook niet stopzetten. Overigens zeg ik er even bij dat de opkomst bij die buurtbijeenkomsten heel beperkt is. We hebben zelfs meegemaakt dat er niemand kwam op zo'n buurtbijeenkomst. Dus de buurt informeren zullen we wel blijven doen en de raad heeft een andere positie. Als we hiertoe besluiten zullen we de raad op een andere manier moeten informeren.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Ja, het doet me eigenlijk denken aan een idee dat ik kreeg om eigenlijk ook te voorkomen dat we elke keer een debataanvraag hier in de raad hebben. Is het niet verstandig om af te spreken dat we een maandelijks rapportage ontvangen waar gewoon die laatste ontwikkelingen met de raad worden gedeeld en dat we eventueel in de commissie ook een vast moment hebben waarin dit ook wordt toegelicht, zodat we gewoon constant up-to-date zijn. Ik denk dat Leefbaar Rotterdam daar ook wel behoefte aan heeft.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Mag het om de drie maanden voorzitter, want anders zitten we echt elke maand dit agendapunt op te voeren. En hoe belangrijk het ook is, ik denk dat dat niet goed is. Maar ik zou het wel vier keer per jaar doen, en overigens hoop ik dat we dat niet heel lang hoeven te doen. Maar één keer in de drie maanden zou ik graag willen toezeggen. En dan in een besloten envelop hè. Ja.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Ik zie knikkende gezichten. Mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja voorzitter, ik zat er toch nog even over na te denken, en ik denk: ja, een foto van een beschadigde gevel is toch zo gemaakt. Een foto van een explosief. Ik snap dat het

dan ingewikkelder wordt misschien om 13-jarige jongens op pad te sturen, maar ik kan me haast niet voorstellen dat als je dit niet deelt als politie, dat het dan heel moeilijk wordt voor criminelen om erachter te komen of dat wel of niet gebeurd is. Dus ik zou er toch nog iets meer toelichting over willen hebben, want ik kan het gewoon niet helemaal volgen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Nou, doorgaans is het zo dat diegene die zo'n explosie veroorzaakt niet weet hoe snel die weg moet rennen. Dat zeg ik er even bij tegen mevrouw Coenradie, niet dat het op scooters gebeurt. Het fenomeen is echt heel vaak lopend weg. En ook vaak met een auto weg. En onze technologie, waar ik niet in het openbaar over wil spreken, is juist op dit soort fenomenen geënt. Om ook die beweging snel te traceren en ook snel aan te houden. Het is best intelligent, wat daar door de politie gebeurt. Dus die jongens weten niet, zodra ze het ding aansteken, hoe snel ze weglopen. Als ze vaak in het cameratoezicht vallen, waar ze soms geen idee van hebben, is dat aan de orde. En ja, stel dat het toch lukt om daar een foto van te maken, want dan ga je met zijn tweeën bij wijze van spreken, maar we hoeven het als overheid niet te bevestigen. En wat wij dus nu doen is dat van de zijde van de overheid bevestigd wordt, dat op dat adres, dat huisnummer, bij die deur het is gebeurd. Als iemand anders die foto maakt kan het net zo goed een oude foto zijn bij wijze van spreken. En dan is de vraag of de topcrimineel zich daarvan bewust is dat hij niet genept wordt. Maar nu doen wij als overheid aan een bevestiging dat dat op dat adres bij dat huisnummer heeft plaatsgevonden. Nou ja, het is misschien de vraag of dat verstandig is. Maar ik neem al die aarzelingen mee voorzitter, want ik denk dat het goed is dat we dit gesprek met elkaar hebben, mijnheer Soytekin, dat ik het ook gewoon meld, dat u ook niet verrast bent en dus ook niet achteraf zegt: hier wist ik niet van. Het is een overweging, nogmaals, nog geen besluit. Er zijn overigens gemeenten in Nederland die het doen, dus we kijken er ook naar wat voor effecten dat daar heeft en daar wil ik graag naar kijken. Voorzitter, dan zei mevrouw Reitema: het is geen geïsoleerd probleem. Nee, dit fenomeen komt helaas op verschillende manieren voor, ook in andere landen. Ik was gisteren in Brussel en ik sprak ook over dit fenomeen, ook met collega-burgemeesters. Het komt ook op andere plekken voor, overigens in steden waar soms het drugsvraagstuk vele malen ernstiger is. Bij mijn collega in Marseille bijvoorbeeld. Daar zijn wijken waar je je 's avonds gewoon niet meer kunt vertonen, waar ook live op straat op elkaar wordt geschoten op allerlei manieren. Ik denk dat het goed is om ons te realiseren dat dat echt een groot probleem is. Het is een Europees vraagstuk, een internationaal vraagstuk. Er gaat komend weekend een stevige delegatie richting Latijns-Amerika met de burgemeesters van Antwerpen, van Hamburg en mezelf, met de driehoeken erbij. We praten daar werkelijk met staatshoofden. We praten met ministers-presidenten, we praten met... Misschien is het u opgevallen dat de afgelopen week, mij is het in ieder geval wel opgevallen, in die landen, die productielanden zijn, Colombia en Peru onder andere, echt duizenden kilo's cocaïne in beslag zijn genomen in de afgelopen week. Dus er is kennelijk ook verhevigde inzet op dit punt. En ik moet helaas tot mijn ontsteltenis u ook melden dat een aantal van deze explosies naar wij vermoeden niet-drugsgerelateerd zijn, maar ook kennelijk een goedkope manier is geworden om iemand schrik aan te jagen, om iemand te intimideren, in de familiesfeer of in echtscheidingszaken. Het komt dus ook voor op andere plekken waar wij van denken, analytisch, dat dat niet aan de orde is. Maar daar kan eventueel in zo'n zitting in de beslotenheid iets meer over gezegd worden hoe de politie dat inschat en hoe die zorg tot stand komt. Ik heb met interesse geluisterd naar het debat dat u had met mevrouw Coenradie over zorg en de inzet van de politie. Wethouder Buijt doet in dat opzicht als het gaat om daar waar de politie in de openbare ruimte nodig is eigenlijk helemaal niets buiten mij om. Wij zijn zeer op elkaar ingespeeld en we praten erover. Maar misschien is het handig dat u wel weet dat de inzet die daar aan de orde is een specialistisch team is binnen de politie, namelijk de AVIM, de Vreemdelingenpolitie. Dat is echt heel erg geënt op alles wat te maken heeft met illegaal verblijf, illegale prostitutie en dat soort onderwerpen, vreemdelingen die aan de orde komen. Wat wel aan de orde is, dus dat is niet nieuw, is de busjes die langsrijden om toezicht te houden in de openbare ruimte. Dat is op een aantal plekken in de stad meer door het feit dat er sowieso meer levendigheid is in de openbare ruimte in de nachtelijke uren. Dat is bijvoorbeeld in het centrum. En laat het nu zo zijn dat een deel van dit fenomeen zich ook in het centrum afspeelt. Dus daar hebben we wel onze handen vol aan, maar het is ook nog zo dat we een behoorlijk ander team hebben, het AVIM-team, dat zich bezighoudt met het vreemdelingentoezicht in Nederland. Overigens niet direct onder mijn toezicht maar onder direct toezicht van de staatssecretaris, in dit geval van Vreemdelingenzaken. Dus het is misschien handig ter toelichting, dat u weet dat daar een link mee is. Als u dat punt van zorg nog met de wethouder wilt bespreken dan kan dat, maar ik probeer u aan te geven wat mijn betrokkenheid daarbij is en dat we proberen de inzet

daarin echt wel proportioneel te houden, want we hebben inderdaad heel veel capaciteit voor andere vraagstukken nodig. Het geldt ook voor de opmerking van de heer Vonk als het gaat om de wijkagenten, die proberen we natuurlijk altijd zo goed mogelijk in te zetten voor hetgeen waarvoor ze ook echt zijn. De vraag van DENK over repressie. Ja, we proberen het nu afschrikwekkend in te zetten. En die Cobra's, ik weet niet wie er daarnet iets over zei, die komen natuurlijk uit alle hoeken en gaten van Europa. En daar zitten ook niet altijd concrete lijnen van import in. We kijken er overigens naar, er loopt ook een denkrichting van de politie hiernaar. En ze zijn nu overigens reeds al verboden. In het kader van gewoon vuurwerk zijn ze verboden. En mijnheer Lansink, ik steun wel de opvatting dat dit type zwaar vuurwerk ook echt in de Wet wapens en munitie moet worden opgenomen. Dat steunen wij. In onze lobby doen we dat ook en dat geldt ook voor de opvattingen over privacywetgeving. Ik denk dat het ook belangrijk is om die privacywetgeving echt in de toekomst te laten doen wat hij moet doen. Burgers beschermen en criminelen niet beschermen. Dat neveneffect heeft hij echt wel, met alle goede bedoelingen van dien. Dat moet echt anders. Wat willen wij nog meer doen? Wat zijn wij nog meer aan het doen mevrouw Coenradie, wat is in gang gezet? Wij voeren op dit moment een MMA-campagne. Dat is Meld Misdaad Anoniem. Dat loopt op sportscholen onder andere. Dat gaan we ook verlengen. En dat Vlaardingenoverleg, ik zag dat u daar wat verontwaardigd over was. Ja, dat is mijn initiatief. Wij hebben vele systemen om te overleggen over veiligheid in onze regio en wij vergaderen met enige regelmaat niet in Rotterdam. Wij vergaderen om en om bijvoorbeeld in Dordrecht over de veiligheid. Soms zijn wij bij de collega in Dordrecht, soms zijn wij hier. En toen volgens mij acht keer in een week een reeks explosies was in Vlaardingen, toen hebben Bert Wijbenga en ik contact met elkaar gehad en zeiden wij: weet je wat we doen? We komen vanavond nog bij elkaar, voornamelijk eigenlijk om Bert Wijbenga als collega-burgemeester die overrompeld werd in een week tijd, ook moreel te ondersteunen en dan de vergadering op die plek te doen plaatsvinden en dat scheelde die avond catering in Rotterdam. Dus dat is eigenlijk een beetje de intentie. Dat laatste is een grap. Dat is de intentie van wat we daar aan het doen zijn. Wij hebben wel besloten te verkennen of wij niet een taskforce excessief geweld in het leven zouden kunnen roepen. Ik heb er contact over gehad met de minister. Die had in het kader van het vragenuurtje een deurtje opengezet om eventueel ook een landelijke taskforce te doen naar analogie van de taskforce roofovervallen, waar ik zelf een jaar of tien voorzitter van mocht zijn. Daar hebben we goede vruchten van kunnen plukken. De minister heeft dat ook in beraad, om te kijken of dat ook een landelijke taskforce zou zijn. Zij zou mij dat zo snel mogelijk laten weten. Besluit zij niet tot een landelijke, dan gaan wij een regionale starten. Dat is de inzet die wij met elkaar willen plegen. Dan had ik nog een paar opmerkingen. Iemand vroeg ernaar waar het fenomeen vandaan komt en met name wat maakt dat deze jongens voor echt heel weinig geld toch deze delicten willen plegen. Daar willen we graag wetenschappelijk onderzoek naar doen. We overwegen de universiteit, afdeling criminologie, te vragen om dit voor ons in kaart te brengen, zoals zij ook op een doeltreffende manier drugs in de haven in beeld hebben gebracht, wat de basis is geweest voor onze drugsaanpak op dit moment in de haven.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mag ik u vragen om tot een afronding te komen?

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ja, ik probeer het. Het waren toch best veel vragen. Volgens mij heb ik kriskras redelijk veel genoemd. De heer Oostdijk of iemand anders zei: wat vraagt u ons? Kunnen wij u ergens mee helpen? Als u ons ergens mee kunt helpen, dan is dat inderdaad maatschappelijk de boodschap overbrengen: doorbreek het stilzwijgen. Doorbreek het stilzwijgen. Want daar ligt denk ik echt de hoofdmoot van de oplossing in de samenleving. Niet in het geld, niet in allerlei ingewikkelde dingen. Ik denk dat als je zelfs duizend agenten erbij zult plussen, dat dit delict niet zomaar te voorkomen is. Het gaat over voorkomen. Dat je aan de achterkant veel kunt opsporen en kunt aanhouden, misschien wel meer, maar dat voorkomen toch eigenlijk een heel ingewikkelde zaak is. Dat verhaal van 400 agenten te veel in Rotterdam is lariekoek. Dat is ook onzin. Ik weet dat een tijdje geleden op de site van de NOS daar een heel verhaal over stond. Dat is ergens ingeplugd zonder ons daarover te raadplegen. Onzin is het wel, wij komen nog honderden agenten tekort volgens de normale verdeling van de politiecapaciteit zoals we die in Nederland kennen. Onze klasjes lopen overigens aardig vol, dus we hopen wel dat wij het over een jaar of anderhalf zouden kunnen inlopen. Voorzitter, volgens mij is dit wat ik u te melden heb. Als ik iets vergeten ben dan hoor ik het wel in de tweede termijn.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Hartstikke mooi. Dan kijk ik even naar veegvragen.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ik heb mevrouw Coenradie wel een vraag gesteld rondom die motie en ter vervanging daarvan een gesprek met het team.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Ja, het is een regulier debat, dus we komen nog op een tweede termijn. Ik zie een veegvraag bij mevrouw Bokhove. Zijn er nog anderen? Dan hoor ik dat zo graag.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ik had gevraagd in mijn bijdrage aan mevrouw Coenradie en meteen aan het bestuur ook wat de voortgang was van de motie die GroenLinks voor de zomer heeft ingediend en die door wethouder Buijt wordt uitgevoerd ten aanzien van het Oude Westen, ook om daar die overlast, de dakloosheid te voorkomen. Daar hebben we eigenlijk geen antwoord op gekregen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Andere veegvragen? De heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk). Ja, dank voorzitter. Ik had de burgemeester gevraagd of hij misschien wat inzicht kon geven, maar ik heb het vermoeden dat dat in die besloten sessie gaat komen, over de oorzaak van de explosies. We zagen natuurlijk veel drugsgerelateerd, maar er zullen ongetwijfeld ook nog andere dingen zijn. Maar ik heb het vermoeden dat dat dan in die sessie gaat komen. Een tweede vraag was over de buurtbijeenkomsten, of daar nog een rode draad in te herkennen is, in de geluiden die vanuit de buurt te horen zijn. Ik begrijp dat die bijeenkomsten niet heel erg goed bezocht worden helaas. Maar zijn die dan de afgelopen maanden steeds minder geworden? Dus daarmee zou je bijna kunnen zeggen, het begint normaal te worden, dus niemand komt er meer op af, wat ook een heel slechte ontwikkeling is. Dus misschien dat hij daar nog iets korts over kan zeggen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan gaan we voor de beantwoording van de veegvragen naar de burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ja voorzitter, ik zou heel graag van mevrouw Coenradie antwoord hebben op mijn voorstel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Coenradie.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, ik wist dat dat nu gewenst zou zijn. Maar goed, de motie is niet alleen door Leefbaar Rotterdam ingediend. Die wordt ook ingediend met DENK en Forum voor Democratie, dus dat moet ik overleggen. Laat ik in ieder geval even vooropstellen dat ik erg blij ben om deze zaken van de burgemeester te horen, dat ik ook wel het idee heb dat wij in ieder geval volgens mij richting een heel goede sessie gaan, waarin de raad dan wel de commissie in ieder geval goed geïnformeerd wordt en blijft geïnformeerd, dus ik word daar blij van. Ik zal zeker naar de motie kijken en ongetwijfeld wordt die dan dus ook wel of aangepast dan wel ingetrokken, maar nogmaals, dat moet ik echt wel bespreken. En ik wil het dan toch nog even benoemen, ik ben ontzettend blij dat we dit wederom geagendeerd hebben, want ik heb wel het idee dat we nu een stap verder zijn gekomen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. De burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ja voorzitter, afrondend, de motie van GroenLinks, daar weet ik eerlijk gezegd de stand van zaken niet van. We zullen aan het college vragen om u te melden wat daarvan de stand van zaken is. De oorzaken van explosies, als je op dat niveau gaat praten kom je heel snel in casuïstiek, en daar kunnen verhalen van mensen aan gekoppeld zijn en het is niet zo handig om dat in het openbaar te doen. Dus als u dat gesprek nog krijgt met het team, dan kan dat beter daarin aan de orde komen. Die buurtbijeenkomsten worden inderdaad zeer wisselend bijgewoond. Dat is vooral bedoeld om uitleg te geven over wat wij weten over die explosie en tegelijkertijd de zorgen van de mensen aan te horen en die wisselwerking is daar aan de orde. Het is vooral ook om de vragen van bewoners die wij kunnen beantwoorden ook beantwoord te krijgen. Ik merk wel dat als bijvoorbeeld zo'n buurtbijeenkomst samenvalt met de door mij regelmatig belegde bijeenkomsten in de wijken, dat de opkomst dan wel groter is. Maar dat komt ook vanwege andere onderwerpen die op zo'n dag op zo'n agenda staan. Afgelopen week was ik onder de indruk van de enorme opkomst in West, waar echt de zaal vol was. Een schoolkantine echt tot de nok toe gevuld, en die mensen wisten niet eens dat wij een exponent hadden van een drugsuithaler die daar een verhaal zou komen vertellen. Dus het is

wisselend en het is vooral erop gericht om de zorgen van de bewoners weg te nemen. Zo'n explosie is niet willekeurig. Dat heeft een doel en dat staat daar niet voor niets op die plek. En dat die een deur ernaast of vier deuren of tien deuren ernaast waarschijnlijk niet zoveel te vrezen hebben, tenzij ze zelf een beetje in die ellende zitten. Dan kan dat een reden zijn voor zorg. Maar dat is vaak niet het geval. Voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Is er nog behoefte aan een tweede termijn? Ik kijk even rond. Nee, dat is niet het geval. Dan zijn er een aantal toezeggingen genoteerd. De burgemeester informeert de raad voortaan ten minste driemaandelijks, zo nodig vertrouwelijk, over de explosies in de stad en de aanpak daarvan. De tweede: de burgemeester organiseert in samenspraak met de commissie een besloten sessie over de aanpak rond explosies met de betrokken experts. Die toezegging hangt eigenlijk samen met de motie zoals ingediend door mevrouw Coenradie en zij heeft aangegeven dat ze er nog even op terugkomt of die dan inderdaad wordt ingetrokken. Maar zo is door de burgemeester toegezegd. Oké, dan kunnen we daarmee debat 6.1 afsluiten en gaan we door naar debat 6.2.

6.2 Het voorstel tot vaststelling van het Preventie- en handhavingsplan Alcohol en Drugs 2023-2027

De **VOORZITTER**. Ik zoek wethouder Achbar. Aan de orde agendapunt 6.2, het voorstel tot vaststelling van het Preventie- en handhavingsplan Alcohol en Drugs 2023-2027. Mevrouw Kockelkoren heeft het woord.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, op 1 januari zijn veel Rotterdammers weer met goede voornemens begonnen. Vol goede moed om te minderen met alcohol, meer te gaan bewegen of te stoppen met roken. De eerste weken gaat dat nog goed, maar na enkele maanden zijn de meesten weer afgehaakt. Het bleek te moeilijk om diep ingesleten gedrag te doorbreken. En dat is ook niet zo gek in een stad waarin de balans tussen ongezonde en gezonde opties ver te zoeken is. Het is daarom belangrijk om vol in te zetten op preventie en om de omgeving waarin Rotterdammers kiezen meer in te richten op hun welzijn en gezondheid. Wat betreft middelengebruik, tabak, alcohol en andere drugs, vindt GroenLinks het belangrijk dat overmatig en verkeerd gebruik ervan wordt ontmoedigd. Het viel GroenLinks dan ook direct op dat snus wel is opgenomen in het preventieplan, maar dat roken en vaperen niet zijn meegenomen. Dit verbaasde ons, aangezien roken nog steeds nummer één veroorzaker is van ziekte en overlijden en daarnaast zeer verslavend is. Daar valt dus veel gezondheidswinst te behalen. In de commissievergadering kon de wethouder ook niet duidelijk maken waarom snus wel, maar roken en vaperen niet voorkomen in het preventieplan. Daarom dienen wij vandaag de motie 'Laat de volksgezondheid niet in rook opgaan' in, om preventieve aanpak ter ontmoediging van roken en vaperen expliciet op te nemen in het preventieplan en hier kwantificeerbare doelstellingen aan te koppelen. En dan voorzitter, vielen wij nog over de titel van dit plan. Hoewel wij zeker niet tegen het gebruik van alcohol en drugs zijn, moeten we wel eerlijk zijn dat alcohol ook een drug is. Sterker nog, het staat op de lijst van schadelijke drugs op plek 4, boven cocaïne. Organisaties als Jellinek en Trimbos spreken daarom over alcohol en andere drugs. Het maken van een onderscheid tussen alcohol en drugs, zeker in de titel, bagatelliseert de negatieve effecten van overmatig alcoholgebruik en is dus onwenselijk. Daarom dienen wij het amendement 'Maak geen vals onderscheid' in, om de titel van dit plan te wijzigen naar 'Preventie en handhavingsplan Alcohol en andere drugs'. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende motie en het volgende amendement ingediend.

Motie 1. Laat de volksgezondheid niet in rook opgaan

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 6.2 Het voorstel tot vaststelling van het Preventie- en handhavingsplan Alcohol en Drugs 2023-2027;

constaterende dat:

- roken en vaperen niet expliciet zijn opgenomen in het Preventie- en handhavingsplan Alcohol en Drugs;
- er dus ook geen targets gekoppeld zijn aan het ontmoedigen van roken en vaperen;

overwegende dat:

- uit cijfers van het Trimbos-instituut blijkt dat 9,4% van de totale 'ziektelast' het gevolg is van roken;
- ruim de helft van de mensen die blijft roken, sterft aan de gevolgen hiervan;
- ondanks het feit dat het relatieve aantal rokers afneemt, ongeveer 1 op de 5 volwassenen rookt;
- 21,7% van de Nederlandse jongeren en jongvolwassenen in het afgelopen jaar een elektronische sigaret heeft gebruikt, 27,4% van deze groep heeft gerookt;
- het gebruik van een elektronische sigaret de overstap naar roken makkelijker maakt;
- het opnemen van, evenals het expliciet maken van, preventieve maatregelen gericht op het doen afnemen van het aantal rokers en vapers veel gezondheidswinst kan realiseren;
- snus, een andere nicotinehoudend product van de tabaksindustrie, wel is opgenomen in dit beleidsplan;
- stoppen, of niet beginnen, met roken en vaperen voor zowel jongeren als volwassenen veel gezondheidswinst oplevert;
- deze gezondheidswinst meer dan wenselijk is voor zowel de Rotterdammers als voor de verlichting van de (toekomstige) druk op de gezondheidszorg;

verzoekt het college:

- een preventieve aanpak ter ontmoediging van roken en vaperen expliciet op te nemen in het Preventie- en handhavingsplan Alcohol en Drugs;
- het beleidsplan te voorzien van kwantificeerbare doelstellingen ter ondersteuning van deze aanpak;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, T.J. Vonk en T.S.J. Coşkun

Amendement A. Maak geen vals onderscheid

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 6.2 Het voorstel tot vaststelling van het Preventie- en handhavingsplan Alcohol en Drugs 2023-2027;

besluit:

- de naam van het voorliggend beleidsplan te wijzigen van 'Preventie en Handhavingsplan Alcohol & Drugs. 2023-2027 Jeugd en Volwassenen' naar 'Preventie en Handhavingsplan Alcohol en andere Drugs. 2023-2027 Jeugd en Volwassenen'."

w.g. A. Kockelkoren

Toelichting

Het onderscheid dat in de titel van dit beleidsplan wordt gemaakt tussen alcohol en drugs is een valse tegenstelling. Ondanks het feit dat alcohol niet is opgenomen in de Opiumwet, en sociaal geaccepteerd is, valt alcohol wel degelijk te classificeren als een harddrug. Alcohol brengt lichamelijke en geestelijke veranderingen met zich mee en is zeer verslavend. Onderzoek wijst uit dat alcohol als vierde op de lijst staat van schadelijke drugs, direct boven cocaïne. Op de lijst van meest verslavende drugs staat alcohol op de vijfde plaats.

Het creëren van een onderscheid tussen alcohol en drugs, zeker in de titel van het voorliggende beleidsplan, bagatelliseert deze negatieve effecten en is dus onwenselijk.

De motie en het amendement zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Aafjes-van Aalst.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Dank u voorzitter. Dit preventieplan met betrekking tot alcohol en drugs had wat ons betreft nog iets ambitieuzer gemogen, maar er is in ieder geval een begin gemaakt om de gestelde doelen te reduceren naar het laagste niveau van de afgelopen jaren, wat natuurlijk een zeer goed streven is. Waar wij in de commissie al met de wethouder over hebben gediscussieerd is en blijft onze verbazing, net als wat GroenLinks al aangaf, dat in het preventieplan bijna niets te lezen is over de explosieve toename van het gebruik van vaperen onder kinderen en jongeren, een vorm van

verslaving pur sang, en wat ons betreft het aandachtspunt in dit preventieplan. De wethouder verwees naar Gezond010, maar dat is een all-overbeleid, terwijl vaper juist in de aanpak categorie alcohol en drugs thuis hoort, wat ons betreft. Hier dient Leefbaar Rotterdam dan ook de motie 'Je longen naar de klote!' in, mede ondertekend door de ChristenUnie. Dames en heren, Rotterdamser kan het niet. Naast het vaper is er ook niets te lezen over het roken van shisha, iets wat in diverse Rotterdamse wijken en horecagelegenheden nog altijd populair is en waarover inmiddels veel longartsen de noodklok hebben geluid. De verleiding van de smaakjes blijkt dus groot. Wij zijn niet zo van de betutteling. Overal waar te voor staat, is over het algemeen een let op. Maar we verwachten van de wethouder wel dat hij deze opmars meeneemt in zijn campagnes. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Aafjes-van Aalst heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Je longen naar de klote!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van 'Preventie & handavingsplan Alcohol & Drugs';

constaterende dat:

- één op de vijf Nederlandse jongeren tussen de 12 en 25 jaar in het afgelopen jaar weleens een e-sigaret gebruikte;
- vooral bij jongeren onder de 18 jaar het gebruik van vapes hoog is;
- roken, met name door het gebruik van smaakvolle en makkelijk te verkrijgen vapes, ervoor zorgt dat roken bij jongeren weer in trek is;

overwegende dat:

- dit plan voortvloeit uit het Nationaal Preventieakkoord, waarbinnen een rookvrije generatie wordt nagestreefd;
- de explosieve groei van het gebruik van vapes onder jongeren zorgwekkend is;
- het niet opnemen van de explosieve groei van het gebruik van vapes tekort zou doen aan deze doelstelling;
- dit plan in een jaarlijks terugkerende campagne voorziet;

verzoekt het college:

- binnen de in het preventieplan voorziene, jaarlijks terugkerende campagne, zolang de urgentie met betrekking tot het bovenmatige gebruik van vapes door jongeren van kracht is, ook aandacht aan de bewustwording van de gevaren van het roken van vapes te schenken;
- de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. C. Aafjes van Aalst en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Ik heb mijnheer Vonk eerder wel eens horen zeggen: sommige woorden passen niet in het ChristenUnie-dictionaire, maar deze wel, oké. Mijnheer Akhatab.

De heer **AKHATAB** (denk). Ja, dank u wel voorzitter. Vandaag bespreken we wat mij betreft een belangrijk beleidsplan, het Preventie- en handavingsplan Alcohol en Drugs. Dit plan is cruciaal voor het welzijn van onze stad en haar inwoners, vooral onze jeugd en kwetsbare jongeren. Onze jeugd en jongeren verdienen onze volle aandacht als het gaat om het bestrijden en tegengaan van alcohol- en drugsverslaving. Belangrijk vinden wij naast preventie ook informeren. Ik ben dan ook blij om te lezen dat de wethouder aangeeft dat hij zich extra hard wil gaan inzetten voor onze Rotterdamse jongeren, want zij verdienen alle kansen om zich te kunnen ontwikkelen. Voorzitter, als we kijken naar de locaties van de vele tabakswinkels, dan zijn deze vaak ook in de buurt van scholen gevestigd. Dit is niet bevorderlijk als je kijkt naar de geboden mogelijkheid voor jongeren om sigaretten en alcohol te kopen. Ik heb het zelf meegemaakt toen ik nog op het mbo zat. Medestudenten die nog net niet rokend de lessen binnenkwamen of de geur van alcohol meenamen in de schoolbanken. Voorzitter, een ander voorbeeld. Zo vertelde hoogleraar Hanan El Marroun in een column dat zij regelmatig studenten in de

ochtend aan de alcohol ziet. Studenten en alcohol. Op een studentenvereniging of in de stad kan ik mij dat nog voorstellen, alleen in de ochtend doordeweeks op de campus, we moeten ons afvragen of dit wel wenselijk is. Voorzitter, het is echter ook belangrijk om te constateren dat studieproblemen zoals het missen van colleges en tentamens of slechter presteren door bijvoorbeeld een kater uiteindelijk kan leiden tot studievertraging en studie-uitval en dit zijn wel degelijk gevolgen van alcoholgebruik. Zo hebben we kunnen lezen in het plan dat bij 20% van de jaarlijkse gevallen van studievertraging of -uitval alcohol een rol speelt. Volgens het Trimbos-instituut is 17% van de universitaire studenten een overmatige drinker en bijna 30% een zware drinker. Voorzitter, dit moet echt anders. Daarom mijn vraag aan de wethouder of hij bereid is om met schoolbesturen het gesprek aan te gaan om te kijken naar wat de mogelijkheden zijn om alcohol binnen schoolgebouwen te verbieden of binnen bepaalde tijden te verkopen of schenken. Voorzitter, dank u wel.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Wenst iemand het woord? Ja, mijnheer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66). Voorzitter, een gezond leven gunnen we iedereen, vooral de nieuwe generatie Rotterdammers die nog volop zich ontwikkelen en ontdekken. Zij hebben een leven lang aan keuzes voor zich liggen. Zo ook als het aankomt op hun gezondheid. En in het hebben van een gezonde leefstijl geldt toch vaak het credo: jong geleerd is oud gedaan. Ik ben dan ook blij dat we een nieuw preventie- en handavingsplan hebben ten aanzien van alcohol en drugs, want je gezond kunnen ontwikkelen als kind gaat niet samen met roken, alcohol en drugs. Immers, een jong brein is niet in staat weloverwogen beslissingen te maken en jongeren moeten daarom worden beschermd voor wat zij niet kunnen overzien. Voorzitter, daar waar kinderen beschermd moeten worden voor verdovende middelen is D66 dus van mening dat volwassenen de vrijheid moeten hebben om de keuze te maken om bepaalde middelen wel of niet tot zich te nemen. En nee, dan hebben we het niet over de extreem schadelijke soorten, maar dat wat in een recreatieve setting veilig kan worden gebruikt. Die keuze moet weloverwogen en goed geïnformeerd zijn, maar blijft uiteindelijk een keuze. Wij staan dan ook voor een nieuwe manier van kijken naar deze middelen. We noemen alcohol en drugs apart van elkaar, maar eigenlijk, en laten we eerlijk zijn, zijn het verwante, alleen is de een legaal en de ander niet. De een genormaliseerd en de ander niet. Daarmee wil ik mijn ogen niet sluiten voor de risico's. Alcohol en drugs kennen absoluut gevaren en die gevaren moeten duidelijk zijn door voorlichting en een goede informatievoorziening. Juist daarmee voorkom en ontmoedig je problematisch gebruik. Mijn fractie is dan ook van mening dat die informatievoorziening een preventieve werking dan wel functie heeft. Weten wat je wel of niet consumeert door drugs te testen zorgt voor veiliger gebruik, is beter voor de gezondheid, en maakt dat bijvoorbeeld vervuilde drugs ook meteen in de prullenbak kan. Ondanks die preventieve werking van testen kunnen gebruikers in Rotterdam maar op één avond per week op één locatie terecht. En dat je daar terecht kan staat niet eens op de website van de gemeente. Dat lijkt me wel een beetje zonde voorzitter. We laten zo kansen liggen. Ik ben dan ook benieuwd of de wens onder experts, gebruikers en Youz verslavingszorg bestaat om de frequentie en het aantal locaties te verhogen. Vandaar dat we vandaag een motie indienen 'Eat, sleep, rave, test je drugs en stay safe'. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Elbay heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Eat, sleep, rave, test je drugs en stay safe

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 6.2 Het voorstel tot vaststelling van het Preventie- en handavingsplan Alcohol en Drugs 2023-2027;

constaterende dat:

- het slechts één avond per week mogelijk is op één locatie in Rotterdam om drugs te laten testen, namelijk bij Youz verslavingszorg;
- de mogelijkheid om drugs te testen bij Youz momenteel niet gecommuniceerd wordt op de gemeentelijke website;
- in het 'Preventie- en handavingsplan Alcohol & Drugs 2023-2027' te lezen is dat er een toename van drugsgebruik is onder bewoners van de regio Rotterdam-Rijnmond;

overwegende dat:

- wanneer mensen toch kiezen om (hard)drugs te gebruiken, het in het belang is van de gezondheid van de gebruiker en samenleving dat mensen geen vervuilde drugs consumeren;
- door de criminalisering van (hard)drugsproductie- en bezit de kwaliteit van harddrugs moeilijk te controleren zijn, tenzij deze getest kunnen worden, wat maakt dat testen toegankelijker zouden moeten zijn;
- een uitbreiding van het aantal testlocaties en testmomenten in Rotterdam belangrijk is om de testbereidheid en verantwoord (niet-)gebruik te stimuleren;

verzoekt het college:

- een onderzoek uit te voeren naar de wensen van experts, recreatieve drugsgebruikers, de GGD en Youz verslavingszorg, en de mogelijkheden te onderzoeken om het aantal drugs-testlocaties in Rotterdam uit te breiden en de frequentie van de openingstijden en dagen te verruimen, binnen het bestaande budget;
- op de gemeentelijke website te communiceren over de mogelijkheden om drugs te testen bij Youz en eventuele toekomstige locaties;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. F. Elbay

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Dank voorzitter. We zijn blij dat er preventie- en handhavingsprogramma's zijn vanuit de gemeente, omdat er nu eenmaal veel zaken zijn die niet alleen grote risico's vormen voor de individuele Rotterdammer, maar ook tot forse maatschappelijke problemen en kosten kunnen leiden. We zijn het overigens erg eens met de opmerking van GroenLinks over de titel van het stuk. Inderdaad, het gaat over alcohol en andere drugs wat ons betreft. We willen nog één aanvullend punt maken. De ChristenUnie vindt het een goede zaak dat de drugsgebruikers ook in een sfeer van feestjes en festivals gewezen worden op het feit dat hun gebruik en drugscriminaliteit, die we allemaal heel erg vinden, wel erg sterk met elkaar te maken hebben. Maar een ander punt dat we niet mogen vergeten is dat drugs al een impact heeft op het ongeboren leven. Feestvierende drugsgebruikers moeten zich ook realiseren dat ze mogelijk al bezig zijn om nieuw leven te beschadigen, dus niet alleen dat van henzelf. We werden een tijdje geleden erop gewezen door experts dat juist in Rotterdam er veel ongeboren leven is dat afwijkingen heeft voor de geboorte ten gevolge van drugsgebruik. En om het even op zijn Rotterdams te zeggen voorzitter: dat is zwaar klote. De wethouder zei in de commissie dat dit al onderwerp kan zijn van gesprekken tijdens de zwangerschap, maar waar wij voor pleiten is voorlichting al veel eerder. En daarom willen wij straks een motie indienen, 'Vertel dat drugs ook het nieuwe leven beschadigt'. Ten slotte wensen we de wethouder en alle mensen en partijen die bij dit programma betrokken zijn heel veel succes. Er is veel werk te doen. Zo vindt de Rotterdammer het nog steeds heel normaal dat er coffeeshops zijn in de stad, waar het gif de samenleving in wordt gebracht en de schade immens is. We zijn nog ver verwijderd van een rookvrije generatie, en zo kan ik nog wel even doorgaan. Er is zoveel werk te doen.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. De motie 'Vertel dat drugs ook het nieuwe leven beschadigt'. Volgens mij moet het 'beschadigen' zijn. Even kijken wat mijn inburgeringscursus in 1976 heeft opgeleverd. Dank u.

De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Vertel dat drugs ook het nieuwe leven beschadigen

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van het Preventie- en handhavingsplan Alcohol en Drugs 2023-2027;

constaterende dat:

- deskundigen ons wijzen op de schadelijke effecten van drugsgebruik op het ongeboren leven;

- in Rotterdam vaak al voor de geboorte de beschadiging aan het ongeboren leven wordt vastgesteld;
- mensen zich vaak niet bewust zijn van de relatie tussen drugsgebruik en het effect op ongeboren leven;
- in het huidige programma al aandacht is voor goede voorlichting rondom het gebruik van alcohol en drugs;

overwegende dat:

- mensen wellicht andere keuzes maken ten aanzien van drugsgebruik als ze zich bewust zijn van de schadelijke gevolgen voor hun ongeboren kind;
- de noodzakelijke kennis o.a. kan worden vergroot door aan te sluiten bij de campagnes die al worden gepland;

verzoekt het college:

- bij de campagnes vanuit dit preventieprogramma ook de boodschap op te nemen dat drugsgebruik schadelijk is voor ongeboren leven;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? De VVD.

De heer **VERWEIJ** (vvd). Dank u wel voorzitter. Door de bank genomen steun voor dit plan. Ik denk dat het goed is dat mensen in beginsel zelf mogen kiezen hoe ze hun weekenden of hun doordeweekse avonden inrichten, maar dat niemand ervoor kiest om verslaafd te raken en dat het dus goed is dat de gemeente investeert in preventie van middelengebruik en dus ook van verslaving. Maar er zijn twee bezwaren die ik tegen dit plan heb. Het eerste is het gebrek aan focus, want als we het hebben over social media en gaming en dat soort verslavingen in een plan over drugs en alcohol, maar het niet hebben over het sigarettengebruik, roken, dan denk ik dat niet helemaal scherp is afgebakend wat nu echt de focus was van dit plan. Dus bij de vragen van mevrouw Kockelkoren sluit ik me aan. Hoe gaan we nu het gebruik van sigaretten ontmoedigen? Is het misschien een logische plek geweest om dat in dit plan te doen, en zo niet hier, waar dan wel? De tweede zorg die ik heb gaat over betutteling. Ik heb het idee dat het aanmoedigen van studentenverenigingen om alcoholgebruik tegen te gaan of het vragen van horecaondernemers om te stoppen met schenken als iemand alcohol heeft gebruikt, misschien een klein beetje in de richting gaat van betutteling. Ik fietste hierheen vanochtend en ik zie dat er tegenwoordig ook grafkisten met frietjes hier en daar op billboards staan. Ik maak me zorgen of wij als gemeente misschien niet wat te ver gaan met het waarschuwen voor allerlei gevaren van bijvoorbeeld een patatje met of een glas bier en dat we misschien daardoor de waarschuwingen die we geven aan inflatie onderwerpen. Te veel waarschuwingen weggeven betekent dat de waarschuwingen voor echt belangrijke gevaarlijke dingen minder effectief worden. Dus een oproep aan de wethouder: wees wel terughoudend met het bemoeien met waar mensen zich mee inlaten. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank mijnheer Verweij. Andere sprekers? Ja, de heer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd). Dank u wel voorzitter. FVD Rotterdam is tevreden met het raadsvoorstel. We kijken uit naar de resultaten. Verder willen we wel één punt onder de aandacht van de wethouder brengen. De focus van het voorstel ligt terecht op drugs en alcohol, maar vaperen is de onschuldige opstap naar roken, maar wellicht ook naar andere geestverruimende middelen. De verkoop van smaakjes is inmiddels aan banden gelegd in Nederland, maar dat neemt niet weg dat de jeugd gemakkelijk de weg weet te vinden naar illegale smaakjes vanuit het buitenland. Voorzitter, de wethouder heeft terecht aangegeven dat er aandacht geschonken wordt aan vaperen, gamen, snus en roken. Daarom ziet FVD Rotterdam vaperen graag toegevoegd worden in het preventie- en handavingsplan. Graag reactie van de wethouder of dat tot de mogelijkheden behoort. Afrondend voorzitter, collega Verweij gaf het ook al aan, de ouders hebben een opvoedende taak naar hun

kinderen. De overheid kan hier een sturende rol in nemen, maar laten we inderdaad oppassen dat het niet doorslaat in betutteling. Preventie heeft altijd de voorkeur boven handhaving. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u. Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, dank voorzitter. In de commissie hebben wij dit plan en ook überhaupt eigenlijk het beleid op alcohol en drugs zwak genoemd. Daarom ben ik het ook heel erg eens met de andere bewoordingen die andere partijen gebruiken over dat er eigenlijk te weinig ambitie in het plan zit. Daarmee ook meteen gezegd dat wat er tot nu toe ingediend is aan moties en amendementen onze steun absoluut heeft. Ik had op een aantal ook graag gestaan, maar dat is even ook in de afstemming met de woordvoerder niet helemaal goed gegaan. Excuus daarvoor aan de collega's. Ik ga straks als het gaat over het horecabeleid nog de link leggen met roken, dus daar kom ik op terug, en toch even in reactie op de partijen die het net ook hebben over betutteling. Dat is natuurlijk een populair woord om te noemen en tegelijkertijd zou ik toch hier ook gezegd willen hebben dat we juist daar waar zal ik maar zeggen een markt allerlei dingen aanprijst die daarbij gezondheid helemaal niet in acht nemen, we juist vanuit de overheid de taak hebben om daar tegenwicht aan te bieden. En dat doe je juist in preventieve zin door daar op deze manier stevig over te communiceren en juist die misschien wat minder zichtbare gevaren voor mensen onder ogen te brengen. En dat is wat mij betreft absoluut geen betutteling. En als het al betutteling zou zijn, dan is het goede betutteling. Dank voorzitter.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? Mijnheer Kind.

De heer **KIND** (volt). Dank u wel. Er is al veel gezegd. Ik denk dat het goed is dat we een plan hebben. Het landelijke Preventieakkoord is onlangs geëvalueerd en er zijn nog grote stappen te zetten, dus het is heel belangrijk dat we een breed plan hebben. Er is inderdaad een behoorlijk overzicht aan maatregelen te zien. En ook bij ons de verbazing waarom roken hier niet in zit. Dat kan eigenlijk gewoon niet. Het is onbegrijpelijk dat roken niet is opgenomen in dit voorstel. Ook onder andere doordat er ook door de Hartstichting onder andere een aantal risico's wordt genoemd, bijvoorbeeld dat nu de supermarkten geen tabak meer mogen verkopen, daardoor een overhevelingseffect ontstaat naar tabakszaken in de wijk. Ook onder andere dicht bij scholen. En de eerste vraag die ik graag zou willen stellen is hoe we als stad gaan voorkomen dat er straks heel veel tabakswinkels gaan ontstaan in Rotterdam omdat supermarkten geen tabak meer verkopen? En verder ook nog iets over het betuttelen, of in ieder geval iets in die richting. Wij zijn ook

De **VOORZITTER**. Toe maar hoor.

De heer **KIND** (volt). Omdat u met elkaar in gesprek bent.

De **VOORZITTER**. Ja, wij kunnen multitasken.

De heer **KIND** (volt). Dan ook nog iets over betutteling en de campagnes. Wij hebben in Europa gezien, bijvoorbeeld in Lissabon, daar is drugsgebruik en verslaving volledig uit de criminaliteit gehouden in de opinie. Het is daar echt naar volksgezondheid gegaan, gezien als een volksgezondheidsprobleem. En daar zijn heel veel positieve effecten te zien. Als we kijken naar onze billboards op dit moment, waar we heel streng zijn, heel heftig communiceren, weten wij niet of dit ook de gewenste weg is die we in moeten slaan. Tot slot nog een punt en dat gaat ook over hoe specifiek het voorstel op dit moment is. Als we kijken naar designersdrugs, een groot probleem, en een zich snel aanpassend probleem. Het gaat vaak over een aantal scheikundige formules en we hebben weer iets anders, zoals 3-MMC of Blue 69 et cetera. En die wereld ontwikkelt zich heel erg snel, en daarom ook echt steun voor de motie van D66 over: laat het nu testen. Maar we willen ook graag een motie indienen, 'Design voor designerdrugs', waarin we het college vragen om de huidige ontwikkelingen rondom designerdrugs in Rotterdam echt goed in kaart te brengen en ook te laten zien hoe we in de toekomst goed op de hoogte blijven van wat daar nu eigenlijk speelt. En daarom dienen wij de volgende motie in. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Design voor designerdrugs

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van het agendapunt 6.2 'Preventie en Handhavingsplan Alcohol en Drugs';

constaterende dat:

- er in het nieuwe 'Preventie en Handhavingsplan Alcohol en Drugs 2023-2027' geen aparte aandacht aan zogenoemde designerdrugs wordt besteed;
- het uit dit plan onvoldoende duidelijk wordt op welke manier de gemeente om wil gaan met toekomstige ontwikkelingen op de Rotterdamse drugsmarkt;

overwegende dat:

- vraag, aanbod en gebruik van drugs dynamisch is en het gemeentelijk beleid hier dus op toegespitst dient te zijn;
- het over een kam scheren van verschillende soorten drugs niet wenselijk is, aangezien deze wat betreft verslavingsgevoeligheid, risico's zoals overdosis en vergiftigingen en alle soorten bijwerkingen, en dus impact op de maatschappij, enorm van elkaar kunnen verschillen;
- designerdrugs vaak gevaarlijk zijn omdat de risico's en de langetermijneffecten nog niet onderzocht en dus onbekend zijn, en omdat deze vaak makkelijker en goedkoper te krijgen zijn;

verzoekt het college:

- om de huidige ontwikkelingen omtrent designerdrugs in Rotterdam in kaart te brengen;
- hierbij specifieke aandacht te geven aan preventie, de (onbekende) risico's en de verslavingsgevoeligheid van designerdrugs;
- hierin mee te nemen wat de veranderende landelijke ontwikkelingen op dit gebied betekenen voor het Rotterdamse drugsbeleid;
- deze resultaten mee te nemen in de eerstvolgende reportage van het preventie- en handhavingsplan Alcohol en Drugs;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Wie mag ik het woord geven? Wethouder Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, dank voorzitter. Preventie- en handhavingsplan alcohol en drugs, we hebben het uitgebreid besproken in de commissie. Zeker wel goede tips mee terug gekregen en terug genomen. Daar heeft u een reactie op ontvangen. Ja, en het is goed om te zeggen dat zeker in de doelgroep tot 23 jaar we een mooie afname zien van alcohol- en drugsgebruik. Maar ja, ook in het plan staan specifieke doelgroepen, waarbij je ziet dat er met name bij kinderen binnen het praktijkonderwijs juist een toename is, of bijvoorbeeld hogeschoolstudenten, die dan iets meer cannabis gebruiken ten opzichte bijvoorbeeld van landelijk. Dus dat vraagt echt wel continu een goede focus en sturing erop. Het is bijna onnavolgbaar wat voor trends er steeds ontstaan, van lachgas tot aan snus tot aan vaperen. En dan is de vraag: hoe volg je die trends en wanneer krijgt het een goede plek? Je hoopt vaak dat die trends dan ook weer verdwijnen en dat het van tijdelijke aard is als we daar bijtijds goede interventies op kunnen hebben. Dus vandaar dat ook bijvoorbeeld wij zowel volgen, u halfjaarlijks daar ook een terugkoppeling van krijgt, en om de vier jaar proberen we dat wel te kwantificeren en daarmee te beoordelen of iets dus niet meer een trend is maar bijna een regulier probleem wordt. En als dat een regulier probleem wordt, dan moeten we daar een plek voor geven in het plan. Voorzitter, dan een aantal moties en een amendement. Ik begin met het amendement. Toen u het zei, laat ik eerlijk bekennen dat die gedachte ook bij mij heeft gespeeld, waarbij ik dacht: we hebben het over drugs en alcohol. Ook gokverslaving noemen wij in het plan. We zien daarbij een aantal trends. Omvat die titel nu hetgeen wat wij in het plan willen opnemen? Mijn primitieve reactie was: ja, what's in the name, het gaat om de inhoud. Maar omdat u het ook zo expliciet aangeeft, speelt het dus blijkbaar breder dan alleen in mijn hoofd. En als dit bijdraagt aan een beter begrip voor het plan, zou ik hem willen omarmen. Voorzitter, dan ook een motie van GroenLinks. Ik begin dan nu aan de moties. Om preventieve aanpak ter ontmoediging van roken en vaperen expliciet op te nemen in het preventie- en handhavingsplan alcohol en drugs. Ja, we hebben er eenmaal voor gekozen om dat onderscheid wel te maken, waarbij we zeggen: drugs en alcohol straks met die nieuwe naam alcohol

en alle andere middelengebruik, om roken een plek te geven binnen het uitvoeringsprogramma, wel binnen de paraplu jeugdpreventiebeleidskader, maar wel uitvoeringsprogramma Gezond010 en daar ook de aanpak voor in te richten. Dat staat op de planning om ook met u te bespreken. Binnenkort komt het langs het college en dan zo snel mogelijk uw kant op. Dus wat mij betreft wil ik het ook daar behouden, ook als het gaat om die focus te houden waar het gaat om inzetten vanuit verslavingszorg. Daarom hebben we het wel over drugs, alcohol en gamen, omdat die zodanige risicofactoren laten zien dat die onder verslavingszorg vallen. Dat maakt dat ik deze motie helaas moet ontraden. 'Je longen naar de klote!' Ja, wat mij betreft kan ik deze motie omarmen. Als ik er aandacht aan kan geven en die trend kan laten dalen, wat mij betreft hebben we de gezamenlijke inzet om zoveel mogelijk Rotterdammers af te houden van middelengebruik, in welke vorm dan ook. En als vaper nu zo hoog is in de trendanalyses, dan willen we daar extra aandacht aan geven. En u geeft aan: houd dat in de gaten. Als het niet meer nodig is kun je het eruit halen. Dat lijkt me een heel goede suggestie. De motie van D66, 'Eat, sleep, rave, test je drugs en stay safe'. Ook goed, in het verlengde van de motie 'Design voor designerdrugs'. Het lijkt me goed om te kijken wat de mogelijkheden zijn, of er behoefte is, want dat is eigenlijk wat u mij vraagt, of er een extra behoefte is binnen het aanbod dat we hebben. En als dat voldoende is dan koppel ik dat aan u terug. Als dat niet zo is, dan zal dat ook teruggekoppeld worden. Dus ik kan deze motie omarmen. De motie van de ChristenUnie, 'Vertel dat drugs ook het nieuwe leven beschadigen'. Ja, ik heb in de commissie gezegd: eigenlijk hebben we daar nu gesprekken met bijvoorbeeld verloskundigen, die we informeren over de gevaren van drugs en middelengebruik tijdens de zwangerschap, dat ze dat mee kunnen geven aan zwangere vrouwen. U vraagt net een stap daarvoor. Kijk, ook hierin, ik wil hem omarmen, ook vanuit die gezamenlijkheid, hoe eerder je begint, hoe beter we zaken kunnen voorkomen. Dus deze motie zou ik willen omarmen. De motie van Volt vind ik een ingewikkelde. Ik heb het net over de trends die oppoppen en misschien snel verdwijnen. Om de ontwikkelingen daaromtrent in kaart te brengen, is een te grote opgave om te gaan doen. Om die reden moet ik hem helaas ontraden, want dat vraagt te veel capaciteit, terwijl het misschien niet een totaalbeeld gaat geven. En de inschatting is dat de inzet daarvoor dan te groot zal zijn.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Aafjes-van Aalst.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Eigenlijk een idee of mogelijk een voorstel, want ik hoor inderdaad het verhaal van de heer Kind, maar mogelijk dat onze burgemeester vanuit zijn andere functie met de driehoek daar iets meer over kan zeggen en daar juist in kan opnemen c.q. een terugkoppeling kan geven.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Nou ja, ik denk dat de strekking van de motie natuurlijk hetzelfde blijft. Er wordt gevraagd om de huidige ontwikkelingen omtrent designerdrugs voor Rotterdam in kaart te brengen. Dat wordt een heel ingewikkelde opgave. Kijk, als zich een trend voordoet dan kunnen we dat volgen. Dat is ook wat we doen. We hebben dat gezien met lachgas, met vaper, en dat doen we dan ook. Dat krijgt dan ook een plek. U krijgt daar ook halfjaarlijks inzicht in. Maar om allerlei designerdrugs die zich ontwikkelen in kaart te brengen, dat wordt gewoon een onmogelijke opgave.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ja, ik zou toch graag op zoek willen naar wat ruimte, want het is een gigantisch probleem. En juist dat bijvoorbeeld zo'n motie als deze niet positief kan worden geadviseerd laat ook eigenlijk zien hoe groot het probleem is. Dit is vluchtig, dit gaat snel, een paar aanpassingen leiden tot grote gevaren. Een grotere giftige situatie in de stad bij een groot gedeelte van de Rotterdammers, dus juist het grip krijgen op deze situatie, op deze drugs, is van levensbelang. Daarom wil ik u toch vragen, en misschien moeten we nog even kijken hoe we het een en ander kunnen aanpassen, misschien in groter verband of misschien in samenwerking met de GGD of het RIVM eventueel. Want ik denk dat we hier echt grip op moeten hebben als stad. Dus ik wil graag nog even met u schakelen hoe we hier echt effectief op kunnen inzetten en wellicht is ook een antwoord van de burgemeester ook wel heel prettig, omdat dit ook een groot deel is van de Rotterdamse drugsmarkt op dit moment.

De **VOORZITTER**. Ik wil daar met alle plezier iets over zeggen, maar het is echt geen taak van de politie om ontwikkelingen in de consumptie van de drugs in de stad te monitoren. Dat is echt een zaak voor volksgezondheid en ook een zaak van maatschappelijke ontwikkelingen, maar ik zie daar geen taak in voor de politie. Dat moeten we niet doen. Die is trouwens al overbelast.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Als antwoord op de heer Kind, ik sta zeker open om met u het gesprek daarover te voeren. Maar misschien is het ook goed om te beseffen dat als we het hebben over drugs in het plan dan hebben we het ook over designerdrugs. Daarom zei ik ook: met de motie van de heer Elbay, in het verlengde van de vraag van de heer Kind met zijn motie, in die testlabs komen natuurlijk allerlei soorten designerdrugs, dus op die manier wel. Maar als ik hem zo lees dan is hij te breed om dan het een en ander in kaart te brengen. Dat is een te grote opgave. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter, nog even een kort pleidooi voor onze motie, want we zien nu dat de wethouder wel het voorstel van Leefbaar Rotterdam om vaperen op te nemen wil opnemen, maar roken toch niet in dit preventieplan vindt thuisshoren. Dat vinden wij een wat fictief onderscheid, vooral omdat natuurlijk van roken de maatschappelijke gevolgen enorm zijn. Ruim de helft van de mensen die blijven roken sterven aan de gevolgen hiervan. Hoge ziektelast, verlies aan arbeidsproductiviteit. Dus ja, het is een hoge urgentie. En u zet nu eigenlijk het ene deel van nicotinegebruik wel in het plan en het andere deel van nicotinegebruik wilt u niet in het plan, dus ik kan hem niet helemaal volgen. Ik zou toch nog willen vragen of de wethouder dit nog één keer wil heroverwegen en verder zijn we blij dat u het amendement wilt omarmen, dus daarvoor dank.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, nou, ik heb gezegd dat ik roken echt wil houden bij het uitvoeringsprogramma Gezond010. Van vaperen wordt gevraagd, kun je als je de campagne voert daar ook aandacht aan te geven? Dat lijkt me een win-win, in die zin, we doen sowieso campagnes. En dan vaperen daarin mee te nemen binnen dit plan. Als uw vraag zo is, neem roken ook mee in een bepaald soort campagne als je toch campagne voert, maar zo lees ik uw motie niet. Dus vandaar dat daar een verschil in zit.

De **VOORZITTER**. Aan de orde de tweede termijn. Is er behoefte aan een tweede termijn op dit onderwerp? Eenmaal andermaal, ja toch. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Nou, niet echt, maar dan neem ik deze opmerking van de wethouder nog even mee met het oog op die motie. Wellicht dat we daar nog uit kunnen komen.

De **VOORZITTER**. Goed, dank u wel. Dan sluit ik de beraadslagingen op dit punt af en dan gaan we ook gelijk schorsen voor de lunchpauze. Normaal gesproken zou ik u over drie kwartier willen terugvragen. Dat zal nu wat ingewikkeld zijn, omdat niet voorzien was in de agenda dat ik als burgemeester ook een rol heb bij het volgende onderwerp, althans aan de meldingen van de moties te zien heeft u mij ook nodig bij dat onderwerp en ik heb iets meer tijd nodig om terug te zijn, dus met uw instemming schors ik tot 13.45 uur. Ja? Dan is de vergadering geschorst tot 13.45 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 25 januari 2024

Notulen van de raadsvergadering van 25 januari 2024 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 2.

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb, met dien verstande dat het voorzitterschap van 14.59 uur tot 17.24 uur is waargenomen door mevrouw V.A. Bruin

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer F. Achbar, de heer R. Buijt, de heer V.P.G. Karremans, de heer S. Kasmi, de heer R.A.C.J. Simons, de heer M.J.W. Struijvenberg, de heer T.B. Versnel en mevrouw C.M. Zeegers

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders, met dien verstande dat zij van 17.41 uur tot 17.47 uur is waargenomen door de heer W. de Bel

Heropening

De **VOORZITTER**. Ik heropen de vergadering. Mag ik u allen vragen te gaan zitten?

6.3 *Het voorstel tot vaststelling van het beleidsplan huiselijk geweld 'Samen naar een toekomst zonder geweld'*

De **VOORZITTER**. Aan de orde agendapunt 6.3, het voorstel tot vaststelling van het beleidsplan huiselijk geweld 'Samen naar een toekomst zonder geweld'. Ik begrijp dat een enkel raadslid mij ook zal aanspreken, maar als u het niet erg vindt wil ik gewoon blijven voorzitten en bij de beantwoording van de vragen schuif ik even op. Is dat goed? Ja? Dan doen we het zo. Mevrouw Aafjes-van Aalst, u als eerste.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Voorzitter, huiselijk geweld is een alomvattende term voor diverse vormen van ellende die zich vaak achter de voordeur afspeelt. Intieme terreur die jarenlang voortduurt en uiteindelijk soms escaleert in zelfmoord omdat diegene de druk niet meer aankan. Femicide, gemiddeld een keer per acht dagen wordt er een vrouw koelbloedig vermoord door haar partner of ex. Kinderen die heel hun jeugd mishandeld zijn en uiteindelijk als ze zelfstandig wonen nu zelf hun maatje, die lieve trouwe hond, een doodtrap geven. Een islamitisch opgevoed meisje, dat verliefd is geworden op een jongen die niet geaccepteerd wordt door haar familie, en nu moet vluchten omdat haar broer haar liever dood dan levend ziet. De lijst met voorbeelden is groot, te groot. We hebben gelukkig instanties waar slachtoffers terecht kunnen na een incident, maar het voorkomen is onze grootste zorg. Die stap ervoor, via school, via werk, via netwerken is zo waardevol en kan soms de zwartste scenario's voorkomen. Huiselijk geweld is een veelkoppig monster dat niet slechts over nazorg en preventie gaat, maar wat Leefbaar Rotterdam betreft ook een harde hand richting plegers vereist. Te vaak wordt opgelopen tegen de muren van privacyregelgeving. Maar wat mij betreft hoeven stalkers en potentiële moordenaars niet in hun privacy beschermd te worden. Daarom dienen we dan ook vandaag diverse moties in. Want het moet klaar zijn met stalkers, zowel fysiek als online. Want waar drillrappers een online gebiedsverbod krijgen moet dit wat ons betreft ook geen uitzondering zijn voor stalkers. Hierover dien ik dan ook de motie 'Dát doet de deur dicht' in, samen met de VVD, PvdA, Volt en 50PLUS. In de strijd tegen ondermijning wordt gebruikgemaakt van onorthodoxe maatregelen. Denk aan het tappen van telefoongesprekken, dat voor klip-en-klaar bewijs zorgt. Dit bewijs wil je in de strijd tegen huiselijk geweld helemaal op tafel hebben, zeker als de verdachte weer eens dreigt een kogel door diens ex-partners of partners hoofd te schieten, je te bewerken met een mes of zegt je te laten verkrachten. De horror en angst om überhaupt de telefoon op

te nemen. Daarom dienen we de motie in 'Luister je mee?' Of denk aan de camera. Camera's worden tegenwoordig geplaatst bij woningen die doelwit zijn van explosies, en terecht. Maar is het niet minder terecht dat er videobewijs wordt verzameld van de explosie van geweld die een stalker weet aan te richten? Dus waarom niet ook toepassen bij een slachtoffer van huiselijk geweld of ernstige stalking, waarbij je er donder op kunt zeggen dat de verdachte wederom toeslaat. Hierin dienen wij samen met de VVD de motie 'Kijk je mee?' in, die oproept tot een pilot met plaatsing van een camera of cameradeurbel, zodat wanneer de verdachte of zijn handlanger aan de deur verschijnt, deze beelden kunnen worden toegevoegd en meegenomen in het strafdossier. En ik had het net al over ondermijning voorzitter. De georganiseerde misdaad ondermijning, waarbij alles uit de kast wordt getrokken deze te bestrijden. Maar voorzitter, misdaad stopt niet achter de voordeur. Waar voor de aanpak van drugsbaronnen alles uit de kast wordt getrokken, kunnen de takkies achter de voordeur hun goddelijke gang gaan. Daarom dienen wij samen met de PvdA de motie 'Misdaad stopt niet achter de voordeur' in, waarbij we het college verzoeken samen met het Openbaar Ministerie in gesprek te gaan welke middelen het strafrecht biedt voor plegers van huiselijk geweld. En wat ons betreft blijft het daar niet bij. Het bizarre dat zich nu afspeelt is dat dossiers van notoire veelplegers niet automatisch gekoppeld worden door de instanties. Daardoor kan een pleger van huiselijk geweld bij een volgende partner er net zo misdadig aan toegaan, zonder dat de dossiers standaard naast elkaar gelegd worden. Het kan van levensbelang zijn om deze dossiers te koppelen. Daarom roepen we het college op in gesprek te gaan met alle betrokken partners om na te gaan wat er nodig is voor uitwisseling en koppeling van deze dossiers, met de motie 'Stapel de bewijskracht'. Voorzitter, afsluitend, ik wil nogmaals benadrukken dat het onbegrijpelijk is dat voor criminelen alles uit de kast wordt getrokken, terwijl de slachtoffers van huiselijk geweld of intieme terreur moeten smeken om maatregelen. We zijn daarom erg blij met dit nieuwe beleidsplan huiselijk geweld en de goede inzet van Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond, Arosa en Filomena en de samenwerking met het EMC hierin. Immers, iedere vernedering of klap kan letterlijk en figuurlijk de laatste zijn. Tot zover.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Aafjes-van Aalst heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Dát doet de deur dicht

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van 'Nieuw beleidsplan Huiselijk Geweld';

constaterende dat:

- er in Nederland jaarlijks tientallen vrouwen vermoord worden door een (ex-) partner;
- er ook in Rotterdam femicides hebben plaatsgevonden;
- het beleidskader huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld met name op de preventie, zorg en ketenverbinding gefocust is;
- er in het beleidskader tevens aandacht is voor uitvoering van de wet Tijdelijk Huisverbod;

overwegende dat:

- huiselijk geweld een veelkoppig monster is;
- de burgemeester in beantwoording van eerdere schriftelijke vragen aangaf de noodzaak niet te zien om in Rotterdam met online gebiedsverboden aan de slag te gaan;
- stalkers niet bij de voordeur stoppen, maar zich ook online een toename van online seksueel overschrijdend gedrag, online stalking of bedreigingen in de relationele sfeer voorkomen¹;
- er in ieder geval een noodzaak is deze vormen van online stalking, shamesexting en grensoverschrijdend gedrag in, of buiten, de relationele sfeer tegen te gaan;

verzoekt het college:

- een lobby richting het rijk te verrichten om online gebiedsverboden toe te passen om online stalking, shamesexting en grensoverschrijdend gedrag in, of buiten de relationele sfeer tegen te gaan;
- de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. C. Aafjes- van Aalst, S. Reitema, I. Elfilali en E.P.J. Verweij

¹ <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2023/online-veiligheid-en-criminaliteit-2022/6-online-bedreiging-en-intimidatie>

Motie 2. Luister je mee?

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van 'Nieuw beleidsplan Huiselijk Geweld';

constaterende dat:

- er in Nederland jaarlijks tientallen vrouwen vermoord worden door een (ex-) partner;
- er ook in Rotterdam femicides hebben plaatsgevonden;
- het beleidskader huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld met name op de preventie, zorg en ketenverbinding gefocust is;

overwegende dat:

- huiselijk geweld een veelkoppig monster is;
- stalking de belangrijkste risicofactor is van femicide¹;
- telefoongesprekken getapt mogen worden wanneer er sprake is van een ernstig misdrijf waarop een gevangenisstraf van vier jaren of meer staat;
- voor mishandeling van iemand uit de huiselijke kring een maximale gevangenisstraf van vier jaren kan worden opgelegd;

verzoekt het college:

- in gesprek te treden met het OM om in samenspraak te kijken hoe bij ernstige vormen van huiselijk geweld waar ook stalking aan de orde is, telefoongesprekken te tappen om erger te voorkomen;
- de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. C. Aafjes- van Aalst

¹ <https://www.rijnmond.nl/nieuws/1456626/nog-een-wereld-te-winnen-in-strijd-tegen-femicide-noem-hetgeen-huiselijk-geweld-er-is-niks-huiselijks-aan>

Motie 3. Kijk je mee?

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van 'Nieuw beleidsplan Huiselijk Geweld';

constaterende dat:

- er in Nederland jaarlijks tientallen vrouwen vermoord worden door een (ex-)partner;
- er ook in Rotterdam femicides hebben plaatsgevonden;
- het beleidskader huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld met name op de preventie, zorg en ketenverbinding gefocust is;

overwegende dat:

- huiselijk geweld een veelkoppig monster is;
- stalking de belangrijkste risicofactor is van femicide¹;
- Veilig Thuis Zuid-Limburg camerabewaking adviseert bij stalking²;
- Veilig Thuis Regio Rijnmond dit nog niet doet;

verzoekt het college:

- in samenwerking met Veilig Thuis Regio Rijnmond en Filomena een pilot te starten met het plaatsen van camera's of camera deurbellen wanneer er sprake is van stalking en/of huisverbod voor de (ex-)partner;
- de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. C. Aafjes-van Aalst en E.P.J. Verweij

¹ <https://www.rijnmond.nl/nieuws/1456626/nog-een-wereld-te-winnen-in-strijd-tegen-femicide-noem-hetgeen-huiselijk-geweld-er-is-niks-huiselijks-aan>

² <https://veiligthuiszl.nl/over-huiselijk-geweld/stalking/>

Motie 4. Misdaad stopt niet achter de voordeur

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van 'Nieuw beleidsplan Huiselijk Geweld';

constaterende dat:

- er in Nederland jaarlijks tientallen vrouwen vermoord worden door een (ex-) partner;
- er ook in Rotterdam femicides hebben plaatsgevonden;
- het beleidskader huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld met name op de preventie, zorg en ketenverbinding gefocust is;

overwegende dat:

- huiselijk geweld, stalking en femicide een veelkoppig monster is;
- er naast een focus op de preventie, zorg en ketenverbinding nog een wereld te winnen is op het gebied van rechtspraak, veiligheid en openbare orde;

verzoekt het college:

- samen met het OM na te gaan welke wensen er leven om het strafrecht doeltreffend te maken op het gebied van huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld en deze bij de eerstvolgende voortgangsrapportage van het 'beleidsplan Huiselijk Geweld, kindermishandeling en seksueel geweld' aan de raad voor te leggen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. C. Aafjes-van Aalst en S. Reitema

Motie 5. Stapel de bewijskracht!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van 'Nieuw beleidsplan Huiselijk Geweld';

constaterende dat:

- er in Nederland jaarlijks tientallen vrouwen vermoord worden door een (ex-) partner;
- er ook in Rotterdam femicides hebben plaatsgevonden;
- het beleidskader huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld met name op de preventie, zorg en ketenverbinding gefocust is;

overwegende dat:

- huiselijk geweld een veelkoppig monster is;
- het verzamelen van bewijs van stalking en huiselijk geweld ingewikkeld kan zijn;
- bij notoire plegers nieuwe dossier met nieuwe partners niet standaard aan elkaar gekoppeld worden;
- koppeling van deze dossiers notoire plegers in het vizier houdt en op die manier (ex-)partner en kind(eren) kan beschermen;
- hier over de gehele breedte de urgentie moet worden ingezien en standaard communicatielijnen over moeten worden opgetuigd;
- wij Rotterdam graag hier een aanjagende rol in zien hebben;

verzoekt het college:

- in gesprek te treden met partners over de gehele breedte, denk aan hulpverleningsorganisaties, het OM en het rijk om na te gaan wat er nodig is voor uitwisseling en koppeling van deze dossiers;
- de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. C. Aafjes-van Aalst

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Aafjes-van Aalst, mag ik u erop wijzen dat de motie 'Dát doet de deur dicht' medeondertekend is door 50PLUS, maar mevrouw Verkoelen is niet aanwezig bij het debat, dus die kras ik maar even ambtshalve weg. Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Voorzitter, bijna ieder uur een melding bij Veilig Thuis is bijna ieder uur een argument om dit plan buitengewoon belangrijk te vinden en ook te omarmen. Want helaas is voor veel volwassenen en kinderen de leefwereld achter de voordeur geen veilige plek. En dit geldt in Rotterdam meer dan gemiddeld in Nederland. Daarom allereerst de waardering voor alle organisaties, formele en informele netwerken en allerlei mensen vanuit allerlei posities in de stad die zich iedere dag hard maken om de strijd aan te gaan tegen dat huiselijk geweld. Iedere dag opnieuw. En we juichen ook toe dat in dit plan meer de focus is komen te liggen op samenwerking. Want we kunnen alleen de strijd tegen huiselijk geweld voeren als we het samen doen. Eén punt dat ik hier nog wil maken voorzitter is het punt waar we ook in de commissie naar vroegen en dat is het punt dat wij het zeer belangrijk vinden dat er ook in het plan verbinding wordt gemaakt met die informele netwerken. In de wijken, verenigingen, culturele netwerken en religieuze organisaties. Heel belangrijk, maar niet eenvoudig, zo bleek ook in de vorige periode van het beleidsplan. Deze netwerken hebben een plaats in het huidige plan, zo heb ik ook gelezen, en mijn vraag aan de wethouder is eigenlijk nog: zou hij misschien aan de hand van wat voorbeelden kunnen aangeven hoe die verbinding met die informele netwerken in deze periode extra gaat worden gemaakt? En kan hij ook toezeggen dat wij in de voortgangsrapportage die wij hopelijk hierna natuurlijk gaan ontvangen ook expliciet geïnformeerd worden over hoe het gaat met die verbinding met die informele netwerken? Mijn laatste punt voorzitter, in de commissies waren er vanuit ons nog wel een aantal kritische vragen en dat komt nu eenmaal ook door de betrokkenheid die wij op dit onderwerp hebben. En wij waren zeker niet de enigen in de commissie. En ik realiseer me ook dat een commissie niet altijd de plek is waar je alle vragen kan stellen en dan ook alle antwoorden krijgt, laat staan in een raadsdebat. Om die reden sta ik ook zeer sympathiek tegenover het idee dat de VVD straks nog gaat inbrengen om de Rekenkamer te vragen om een onderzoek te doen. Ik heb me wel afgevraagd of het nu verstandig is dat wij als raad over onderwerpen die wij als raad belangrijk vinden moties gaan indienen, of het dan niet helemaal gaat vollopen en of wij dan ook geen problemen gaan krijgen met prioriteitsstelling bijvoorbeeld, maar omdat ik heb begrepen dat de Rekenkamer heeft aangegeven dat ze dit onderwerp heel graag onderzoeken en dat het ook past in de programmering, om die reden zullen wij dat dan ook van harte ondersteunen en ook mee tekenen als de VVD dat indient. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd). Voorzitter, de afgelopen periode heb ik gemerkt aan mezelf dat het onderwerp van huiselijk geweld mij iets meer raakte dan heel veel andere onderwerpen die we hier in de raad bespreken. En ik heb zelf eigenlijk helemaal geen ervaring met dit onderwerp. Dus ik heb mezelf de vraag gesteld wat dat dan is wat mij hierin zo raakt. En net zoals vele anderen heb ik denk ik wel ervaring met het gevoel dat je krijgt als je hulp nodig hebt en er komt niemand. Je wordt in de steek gelaten voor je gevoel. En ik denk dat dat gevoel iets is wat bij heel veel slachtoffers van huiselijk geweld akelig bekend zal voorkomen. Want huiselijk geweld doet zich voor achter de voordeur. Slachtoffers worden thuis geslagen of worden thuis bedreigd, maar achter de voordeur wordt niet gezien. Deze mensen hebben hulp nodig, maar deze mensen worden niet gezien. Deze mensen willen wel vragen om hulp, maar deze mensen worden niet gehoord. Het maakt me boos en verdrietig dat duizenden Rotterdammers op deze manier iedere avond naar huis moeten gaan, naar een plek waar ze de tafel of het bed moeten delen met iemand die hen stelselmatig of ernstig pijn doet. Ik ga me de komende maanden dan ook structureel vastbijten in het onderwerp van huiselijk geweld. Het beleidsplan is denk ik een heel mooie basis, maar er is meer nodig en wel structureel. Door middel van het project 'Veiliger thuis in Rotterdam' ga ik de komende periode in gesprek met zoveel mogelijk organisaties, deskundigen en ervaringsdeskundigen om uit te zoeken op welke manier huiselijk geweld nu eigenlijk voorkomt in Rotterdam, hoe we daar op een effectieve manier mee moeten omgaan en wat de gemeente nog beter kan doen. Wij moeten slachtoffers beter beschermen, we moeten daders strengen bestraffen, we moeten dit probleem de wereld uit helpen. Voorzitter, thuis is waar je uitrust, thuis is waar je liefhebt, maar thuis is bovenal waar je veilig bent. En als de gemeente meer kan doen om deze veiligheid te garanderen dan moet de gemeente dit doen. Ik hoop dan ook met dit project al is het maar een beperkte bijdrage te kunnen leveren aan het nastreven van dat doel.

Voorzitter, ik dien niet heel vaak moties in. Ik heb er nu drie ingediend in de afgelopen anderhalf jaar, maar vandaag heb ik een veelvoud ervan. Ik heb vandaag vijf moties. Ik zal ze in rap tempo toelichten en ik hoop op brede steun om dit probleem van huiselijk geweld ook daadwerkelijk de urgentie en de aandacht te geven die het wat mij betreft verdient. De eerste motie is een oproep aan de Rekenkamer, de heer Vonk had het er al over, om het onderwerp huiselijk geweld nu eens echt goed te onderzoeken, het beleid echt goed tegen het licht te houden. Want de evaluatie die we nu vandaag te lezen hebben gekregen in het kader van dit traject vond ik wat teleurstellend. Die ging echt specifiek over de checklists die gemaakt waren. Waren die vinkjes dan wel of niet gezet? Maar ze gaven weinig inzicht in wat er nu echt heel concreet anders is voor slachtoffers van huiselijk geweld. Dus ik heb de Rekenkamer gevraagd om zorgvuldig onderzoek te doen naar het beleid, de effectiviteit daarvan en aanbevelingen te doen voor verbeteringen. En in overleg met de Rekenkamer kunnen we dat aanvullen en verduidelijken wat we nu precies willen weten van de Rekenkamer. De tweede motie is een oproep aan het college om maatregelen te nemen om te voorkomen dat slachtoffers van huiselijk geweld ook nog eens een keer dakloos worden. Want heel veel beleid lijkt er nu op te zijn gericht om de slachtoffers uit huis te halen, in de crisisopvang, en de pleger kan blijven zitten. Om een voorbeeld te geven, het aantal plekken voor plegers van huiselijk geweld is een tiende zo groot als het aantal crisisopvangplekken voor de slachtoffers ervan. Wat mij betreft zou het uitgangspunt moeten zijn, als het maar heel even kan, om de pleger uit huis te plaatsen, zodat het slachtoffer, met het gezin, kan blijven wonen. En als de veiligheid dat toestaat daarnaartoe te werken. Dus niet steeds het slachtoffer ook nog eens een keer in een crisisopvang onder te brengen en bloot te stellen aan het risico op dakloosheid. De derde motie aan het college is een oproep om de aangiftebereidheid te vergroten. Burgemeester, ik had aangegeven dat ik aan het einde van de rit alle vijf indien, anders blijven we heen en weer hobbelen. Gemiddeld genomen vindt het aantal van zeventig incidenten plaats, voordat een slachtoffer van huiselijk geweld eens aan de bel trekt bij de politie. Zeventig keer. Ik denk dat het belangrijk is om concrete maatregelen te nemen om te zorgen dat slachtoffers eerder en vaker bereid zijn om aangifte te doen. De vierde motie is een oproep aan het college om maatregelen te nemen die de kennis bij hulpverleners over het mogen delen van gegevens te vergroten. In het kader van de moord op Hümeysra lazen we dat veel hulporganisaties gegevens niet uitwisselen, terwijl de wettelijke grondslag daar wel voor aanwezig is. Ik wil met de motie dus ook aanmoedigen om de kennis bij hulpverleners te vergroten, zodat ze duidelijk hebben wanneer ze wel of niet gegevens mogen delen en daar ook actiever mee aan de slag gaan. De vijfde en laatste motie is een oproep aan Veilig Thuis aan de ene kant en de artsenfederatie KNMG aan de andere kant, om samen met de gemeente in gesprek te gaan over de mogelijkheid van anoniem melden. In het huidige systeem mogen huisartsen zelf onder strenge voorwaarden anoniem melding doen. Ze mogen dan zelf beoordelen of aan de criteria wordt voldaan. Maar mij bereiken signalen dat sommige huisartsen dan bij Veilig Thuis te horen krijgen: we gaan het toch niet in behandeling nemen. Er zijn best valide argumenten voor te bedenken in sommige gevallen, maar er zit dus licht tussen een melding mogen doen en het aannemen van een melding bij Veilig Thuis. En ik wil dat de wethouder samen met Veilig Thuis en de artsenfederatie om de tafel gaat om te kijken of dat misschien beter op elkaar kan aansluiten. Voorzitter, ik zal de wethouder enthousiast toejuichen bij het uitvoeren van dit beleidsplan, dat zoals ik gezegd heb een goede basis is, maar ik zal hem ook de komende tijd vlijmscherp in de gaten houden of het plan goed uitgevoerd wordt en of wij wel alles doen wat in onze macht ligt om ook die slachtoffers het gevoel te geven dat ze gezien en gehoord worden en dat hulp onderweg is. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Verweij heeft de volgende moties ingediend.

Motie 6. Zicht op huiselijk geweld: Rekenkamer

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van het beleidsplan huiselijk geweld 'Samen naar een toekomst zonder geweld';

constaterende dat:

- het CBS op landelijk niveau onderzoek doet naar het aantal slachtoffers en incidenten van huiselijk geweld, maar dat deze cijfers niet op lokaal niveau beschikbaar zijn;
- Veilig Thuis en de Politie meldingen en aangiftes bijhouden op lokaal of regionaal niveau, maar dat veel incidenten van huiselijk geweld nooit worden gemeld of dat daar nooit aangifte van wordt gedaan;

overwegende dat:

- niet duidelijk is hoe vaak huiselijk geweld in Rotterdam voorkomt, welke vormen van huiselijk geweld hoe vaak voorkomen, hoeveel slachtoffers er zijn, en waar huiselijk geweld vaker voorkomt;
- huiselijk geweld in de rest van Nederland verbijsterend vaak voorkomt en dat 8% van de volwassenen ieder jaar het slachtoffer wordt van huiselijk geweld;
- er aanwijzingen zijn dat huiselijk geweld in Rotterdam nog vaker voorkomt dan gemiddeld in Nederland, omdat risicofactoren zoals armoede, schulden, verslaving, en eenoudergezinnen vaker voorkomen in Rotterdam;
- de urgentie en de omvang van het probleem niet duidelijk zijn als het aantal incidenten en het aantal slachtoffers in Rotterdam niet bekend is;
- de gemeente géén doelmatige en effectieve aanpak van huiselijk geweld kan uitvoeren als de omvang van het probleem niet bekend is;
- een onderzoek naar de omvang van en het soort huiselijk geweld in Rotterdam nodig is;

de raad spreekt uit om:

- de Rekenkamer opdracht te geven een onderzoek uit te voeren naar:
 - de omvang van het probleem van huiselijk geweld in Rotterdam;
 - het beleid dat wordt gevoerd ten aanzien van huiselijk geweld;
 - de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid op dit gebied;
- de Rekenkamer daarbij opdracht te geven om aanbevelingen te doen voor het verbeteren van het beleid ten aanzien van huiselijk geweld;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E.P.J. Verweij, S. Reitema, A.R. Oostdijk, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, A. Kockelkoren, I. Elfilali en T.J. Vonk

Motie 7. Zet de slachtoffers van huiselijk geweld niet op straat

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van het beleidsplan huiselijk geweld 'Samen naar een toekomst zonder geweld';

constaterende dat:

- er nog altijd een groot tekort is aan opvangplekken voor slachtoffers van huiselijk geweld;
- er nog altijd een groot tekort is aan betaalbare woningen;

overwegende dat:

- veel slachtoffers van huiselijk geweld gevangen zitten in een onveilige thuissituatie omdat ze geen andere plek hebben om heen te gaan;
- slachtoffers van huiselijk geweld die wel durven te ontsnappen uit een onveilige thuissituatie een groot risico lopen om dakloos te worden;
- het uitgangspunt nu vaak is dat de slachtoffers van huiselijk geweld in de crisisopvang terecht komen terwijl de pleger thuis kan blijven wonen;
- het onrechtvaardig en onacceptabel is dat slachtoffers zwaarder benadeeld worden dan plegers, die vaker in huis kunnen blijven wonen;
- het tijdelijk huisverbod vaker kan worden toegepast om de vermoedelijke pleger (en niet het vermoedelijke slachtoffer) uit huis te plaatsen;
- het tijdelijk huisverbod strenger kan worden gehandhaafd om zo de slachtoffers te beschermen, bijvoorbeeld met de inzet van technische of elektronische hulpmiddelen;
- plegers eventueel ondergebracht kunnen worden in sobere voorzieningen zoals Skaeve Huse voor bewoners die zich onaangepast gedragen of kunnen worden ondergebracht in sociale huurwoningen in andere regio's;

verzoekt het college om:

- maatregelen te onderzoeken om slachtoffers van huiselijk geweld beter te beschermen tegen dakloosheid door te bevorderen dat de pleger een andere woning moet vinden, zodat het slachtoffer thuis kan blijven wonen;
- bij deze maatregelen onderzoek te doen naar de mogelijkheid van:
 - het tijdelijk huisverbod vaker in te zetten en/of strenger te handhaven;
 - (meer) sobere en/of tijdelijke woonvoorzieningen te bieden voor plegers;

- uitbreiding van het aantal beschikbare noodopvangplekken voor plegers;
- hierbij samen te werken met partners zoals woningcorporaties (ook in andere regio's, het Openbaar Ministerie, de politie, reclassering, en Veilig Thuis;
- terug te rapporteren over de genomen maatregelen aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E.P.J. Verweij, S. Reitema, A.R. Oostdijk en T.J. Vonk

Motie 8. 70 keer te veel

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van het beleidsplan huiselijk geweld 'Samen naar een toekomst zonder geweld';

constaterende dat:

- een slachtoffer van huiselijk geweld gemiddeld pas na zeventig incidenten melding of aangifte doet bij de politie of Veilig Thuis¹;
- in het coalitieakkoord Eén stad is afgesproken om de aangiftebereidheid van geweld achter de voordeur te verhogen, en die inspanning te concretiseren aan de hand van de evaluatie van het actieprogramma Verandertraject Huiselijk Geweld;

overwegende dat:

- slachtoffers pas geholpen kunnen worden als zij de stap hebben gemaakt om melding of aangifte te doen;
- de aangiftebereidheid bij slachtoffers – en mensen in hun directe omgeving – omhoog moet zodat het slachtoffer eerder kan worden geholpen en beschermd;
- het huidige beleidsplan geen concrete maatregelen of initiatieven bevat die de aangiftebereidheid moeten vergroten;

verzoekt het college:

- te rapporteren over genomen maatregelen om de aangiftebereidheid ten aanzien van huiselijk geweld te vergroten;
- Veilig Thuis en de Politie te betrekken bij deze maatregelen;
- voor de zomer hierover te rapporteren aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E.P.J. Verweij, N. Akhatab, F. Elbay en S. Reitema

¹ NRC 23 juni 2023, 'Deze officier van justitie probeert geweld tegen vrouwen tegen te gaan. 'Sommige mannen zien hun vrouw als hun bezit'.

Motie 9. Angst voor privacyschending maakt slachtoffers

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van het beleidsplan huiselijk geweld 'Samen naar een toekomst zonder geweld';

constaterende dat:

- uit het onderzoek naar de moord op Hümeýra bleek dat hulporganisaties nauwelijks gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om gegevens met elkaar uit te wisselen binnen de gegeven wettelijke kaders;
- uit de Eindevaluatie Verandertraject Huiselijk Geweld Rotterdam bleek dat privacyregels en de onduidelijkheid daarover en angst om het verkeerd te doen het delen van gegevens voor hulporganisaties nog altijd in de weg staan;

overwegende dat:

- het Beleidsplan Samen naar een toekomst zonder geweld geen concrete maatregelen bevat die erop gericht zijn om het delen van gegevens tussen hulporganisaties te bevorderen;

- de gemeente bij uitstek de partij is die een coördinerende en faciliterende rol zou moeten spelen op het gebied van samenwerking tussen hulporganisaties;
- het delen van gegevens tussen hulporganisaties letterlijk van levensbelang kan zijn voor slachtoffers van ernstige vormen van huiselijk geweld;

verzoekt het college om:

- concrete maatregelen te nemen om het delen van gegevens tussen hulporganisaties te bevorderen en de kennis over dit onderwerp bij hulporganisaties te vergroten;
- voor de zomer hierover terug te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E.P.J. Verweij, S. Reitema, C. Aafjes-van Aalst en T.J. Vonk

Motie 10. Bezorgde huisartsen vertrouwen

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van het beleidsplan huiselijk geweld 'Samen naar een toekomst zonder geweld';

constaterende dat:

- huisartsen verplicht zijn om Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld van de Artsenfederatie KNMG te volgen als zij melding willen doen van huiselijk geweld of kindermishandeling bij Veilig Thuis;
- huisartsen op grond van Meldcode anoniem melding kunnen doen bij Veilig Thuis, als zij voldoen aan bepaalde (strengere) voorwaarden;

overwegende dat:

- er signalen zijn dat Veilig Thuis niet altijd bereid is om anonieme meldingen van huisartsen in behandeling te nemen, terwijl de huisartsen zelf een afweging hebben gemaakt of hun melding voldoet aan de Meldcode;
- het afhouden van anonieme meldingen door Veilig Thuis ertoe kan leiden dat zorgwekkende signalen over huiselijk geweld of kindermishandeling niet aankomen bij Veilig Thuis;
- slachtoffers mogelijk gevaar lopen doordat Veilig Thuis geen actie kan ondernemen als een melding niet is aangekomen;
- huisartsen goed in staat zijn om zelf te beoordelen wanneer zij voldoen aan de Meldcode;
- Veilig Thuis geen afwijkende, strengere maatstaven moet toepassen voor het aannemen van meldingen dan dat huisartsen toepassen voor het doen van anonieme meldingen;

verzoekt het college om:

- met Veilig Thuis en de Artsenfederatie KNMG in overleg te gaan om te bespreken of Veilig Thuis en de Artsenfederatie KNMG in de praktijk dezelfde regels volgen voor het doen of aannemen van anonieme meldingen van vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- indien nodig aanvullende afspraken te maken om onnodige drempels voor het doen of aannemen van anonieme meldingen door huisartsen weg te nemen;
- over dit overleg en de gemaakte afspraken terug te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E.P.J. Verweij, A. Kockelkoren en C. Aafjes-van Aalst

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Akhatab.

De heer **AKHATAB** (denk). Dank u wel voorzitter. Dinsdag 18 december 2018. Deze dag staat gegrift in mijn geheugen en met mij in die van vele anderen van mijn leeftijd. De dag dat we niet alleen een leeftijdsgenoot, een klasgenoot en Rotterdamse jonge vrouw verloren, maar ook onze jeugdige onschuld kwijtraakten. Dat is de impact van de moord op Hümeyra. Hümeyra, een slachtoffer van stalking. Voorzitter, de laatste twee uur van de dag hadden we een gezellige, leerzame kookles.

Hümeýra en ik waren zoals gewoonlijk een duo. We hebben gelachen, over serieuze onderwerpen gesproken, en natuurlijk heerlijk gegeten. Toen wij het lokaal iets voor 13.00 uur mochten verlaten voorzitter, werd Hümeýra doodgeschoten in de fietsenstalling van de school. Een zestienjarige jonge vrouw werd niet serieus genomen bij al haar aangiftes tegen de dader. De weg naar het politiebureau had ze al zo vaak, keer op keer tevergeefs, afgelegd. Maar steeds weer kreeg ze er nee op haar hulpvraag. Steeds weer kreeg zij niet de hulp waar zij om vroeg. En ook die dinsdag zou ze weer de weg naar het politiebureau afleggen. Voorzitter, hulp die Hümeýra uiteindelijk nooit meer gekregen heeft. Voorzitter, dit is één gebeurtenis, één verhaal van de vele verhalen die er zijn. En voordat ik bij mijn vragen aan de wethouder aankom, wil ik toch wel even kwijt dat ik als geen ander heb ervaren hoe goed de hulpverlening en slachtofferhulp geregeld is in Rotterdam. Mijn complimenten aan eenieder die hierin een bijdrage heeft geleverd. Voorzitter, hoe kan dit, vraag ik mij dan af, in een stad die bekend is met grootstedelijke problematiek zoals huiselijk geweld? Hoe kan het dat daar onschuldige slachtoffers vallen, die de weg naar het politiebureau kennen, alleen dan vastlopen. Waar loopt het vast? Wat is er nodig om de juiste mensen op de juiste plek te krijgen binnen de hulpverlening in Rotterdam voor de slachtoffers van huiselijk geweld? Graag hierop een reactie van de wethouder. Voorzitter, waar ligt het aan dat er zoals dit verhaal van Hümeýra zoveel andere verhalen zijn? Wanneer zeggen we in Rotterdam: hier niet meer? Hier laten we dit niet meer gebeuren. Zo hebben we kunnen lezen dat er in 2022 48 vrouwen slachtoffer zijn geworden van femicide. 48 vrouwen te veel. Voorzitter, wat is het protocol bij slachtoffers van stalking of huiselijk geweld? Uit meerdere gesprekken met melders heb ik vernomen dat het helpend zou zijn als er bij de politie één vast aanspreekpunt zou zijn. Iemand die gespecialiseerd is in huiselijk geweld-zaken. Wanneer daders zich niet aan contactverboden of gebiedsverboden houden, waar kun je dan terecht en hoe weet je of je hierin wel serieus wordt genomen? Kan de wethouder me aangeven of hij bereid is om in gesprek te treden met de politie om te kijken wat de mogelijkheden zijn voor slachtoffers die één aanspreekpunt willen? En wellicht hoort deze vraag ook bij de burgemeester. Voorzitter, ook las ik in het plan dat er extra aandacht komt voor plegers. Niet geheel onbelangrijk. Dit ter voorkoming van recidive, voor hulp/ondersteuning en ook terechte bestraffing. Voorzitter, tot slot ben ik ook blij dat ik het verhaal van Hümeýra heb kunnen delen vandaag. Het verhaal dat bij velen van u wel bekend is. Ik hoop dat we hierin als stad ook onze verantwoordelijkheid zullen blijven nemen en alle verhalen van jongeren en volwassenen serieus nemen. Want hoe moeilijk de problematiek van huiselijk geweld ook is, we hebben hier een uitdaging die wij als Rotterdammers zeker niet uit de weg zullen gaan. Voorzitter, dank u wel.

De **VOORZITTER**. Bedankt. Mevrouw Reitema, sorry mevrouw Kockelkoren eerst.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Voorzitter, dank u wel. Het feit dat zoveel collega's hier met gepassioneerde verhalen komen laat wel zien hoe belangrijk het is om naast Rotterdamse vrouwen te staan die achtervolgd worden door partners, of dat nu in huis is of buiten. 22 november jl. was ik bij de masterclass Zorg en veiligheid die werd georganiseerd door Filomena met allerlei zorg- en welzijns- en veiligheidspartijen, dit om te laten zien dat zorg en veiligheid echt gekoppeld moeten worden om dit probleem ook het hoofd te kunnen bieden. De bijeenkomst werd geopend door het verhaal van een sterke vrouw, dat zij zelf vertelde, die er nog is. Want vier op de vijf vrouwen overleeft het niet als zij te maken krijgen met stalking, huiselijk geweld, al dit soort nare zaken. En als zij daar dan in zitten, dan krijgen ze vaak te maken met een wachtlijst voor jeugdhulp, als er ook een kind in het spel is, terwijl er snel gehandeld zou moeten worden. In crisissituaties is het dus nodig dat er wordt doorgepakt, en deze sterke vrouw zei: Boos zijn dat doe ik niet meer, want dat kost energie en dat is tijdverspilling. Maar ondertussen kan de dader wel gewoon zijn gang blijven gaan. In haar geval had een kogel er pas voor gezorgd dat er daadwerkelijk actie kwam en effectief werd gehandeld. En wat zij meegaf, en ook al die partijen die daar waren, is wat er nodig is om hier een einde aan te maken. Dat is doortastend zijn, bedachtzaam zijn, maar vooral ook onverzettelijk zijn. Met al die partijen die daar aanwezig waren, is ook een manifest opgeschreven en dat gaat uit van: samenaarschap is nodig om die zorg en veiligheid te verbinden en daar samen dus die acties in te ondernemen. Ik heb gezien dat de wethouder met dit plan daar ook stappen in wil nemen. Ik heb gezien dat de collega's heel veel goede voorstellen hebben gedaan, waarvan wij ook een heel groot deel zullen steunen. Daarbij hebben wij ook nog zelf twee moties. De motie 'Vergroot de meldingsbereidheid van Rotterdammers' en de motie 'Inclusieve hulpverlening voor lhbtqia+-slachtoffers van huiselijk geweld', omdat dat ook nog een doelgroep is die vaak over het hoofd wordt gezien door hulpverleners. Voorzitter, tot zover, dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende moties ingediend.

Motie 11. Inclusieve hulpverlening voor lhbtqia+-slachtoffers van huiselijk geweld

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 6.3 Het voorstel tot vaststelling van het beleidsplan huiselijk geweld 'Samen naar een toekomst zonder geweld';

constaterende dat:

- in vergelijking met heteropersonen, lhbtqia+-personen vaker te maken krijgen met huiselijk geweld;
- dit met name geldt voor transpersonen;
- gender is opgenomen in het beleidsplan huiselijk geweld, maar dit inhoudelijk beperkt blijft tot mannelijkheid, vrouwelijkheid en geweld tegen vrouwen;

overwegende dat:

- uit onderzoek blijkt dat lhbtqia+-personen die slachtoffer worden van huiselijk geweld onvoldoende in beeld zijn bij professionals die werken binnen het veld;
- dit een ernstige belemmering is voor tijdige, passende en duurzame hulp voor slachtoffers;
- inclusieve hulpverlening, gericht op open, sensitief en veilig werken, een belangrijke schakel is in het doorbreken van dit patroon;
- hierin een aantal houdingen en vaardigheden cruciaal zijn, zoals gender-inclusieve communicatie en het bewustzijn van diversiteit en de eigen (voor-)oordelen;
- de gemeente een belangrijke rol heeft in het realiseren hiervan, als opdrachtgever van hulporganisaties maar ook in het eigen handelen;
- de aanpak 'Lhbt+ en huiselijk geweld' van Movisie, veel aandachtspunten en handvatten biedt om werk te maken van inclusieve hulpverlening;

verzoekt het college:

- in gesprek met reguliere hulporganisaties en lhbtqia+ belangenorganisaties de urgentie van inclusieve hulpverlening te benadrukken en aan de hand van de aanpak 'Lhbt+ en huiselijk geweld' te komen tot werkafspraken voor inclusieve hulpverlening;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren en S. Reitema

Motie 12. Vergroot de meldingsbereidheid van Rotterdammers

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 6.3 Het voorstel tot vaststelling van het beleidsplan huiselijk geweld 'Samen naar een toekomst zonder geweld';

constaterende dat:

- een groot deel van de meldingen bij Veilig Thuis afkomstig zijn van de politie, en dus niet van familie, kennissen of burens;

overwegende dat:

- hoe eerder signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling hulpverleners bereiken, hoe beter;
- weten wat te doen bij huiselijk geweld of kindermishandeling zorgt voor meer handelingsbekwaamheid bij Rotterdammers, waardoor slachtoffers en daders eerder in beeld komen;
- een onderzoek naar kennis over hulpverlening bij huiselijk geweld, ingezet kan worden om Rotterdammers gericht te informeren over hulpverlening die nu nog te onbekend is;

verzoekt het college:

- de handelingsbekwaamheid van Rotterdammers met vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling in hun omgeving te vergroten;
- dit te bereiken door te inventariseren waar Rotterdammers informatie missen met betrekking tot hulpverlening, om hier vervolgens actief informatie over te verstrekken;

- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren en S. Reitema

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Dank voorzitter. Laat ik vooropstellen: er is niets huiselijks aan geweld. We moeten ophouden om geweld of zelfs moord te verzachten. En geregeld krijg ik artikelen doorgestuurd van weer een femicide, dat als een soort mysterieus sprookje wordt neergezet. De hele buurt vond de man toch zo aardig. Het was toch eigenlijk zo'n lieve man. Onbegrijpelijk hoe het hem overkwam. Maar zij, zij is er niet meer. Voorzitter, vrouwen en mannen kunnen beiden geweld gebruiken in relaties, maar vrouwen zijn zes keer meer slachtoffer van ernstiger en structureler geweld. En helaas worden nog altijd signalen van de meest agressieve en ernstige vormen van geweld in de privésfeer niet goed herkend en opgevolgd. Met soms zelfs dus een dodelijke afloop tot gevolg. Voorzitter, we hebben het in de commissie over veel verschillende vormen van geweld in privésfeer gehad, waarbij ook familieleden ter sprake kwamen, waar u misschien niet direct aan heeft gedacht, de huisdieren. Wij tekenen dan ook graag mee met de moties van de Partij voor de Dieren hierover. Helaas is geweld tegen dieren of een dreiging daartoe niet alleen op zichzelf staand al ernstig genoeg, het is ook een voorbode voor geweld tegen mensen. Voorzitter, uit landelijk onderzoek van 2022 weten we dat in Nederland 9% van de mensen boven de 16 jaar, dat zijn 1,3 miljoen mensen, afgelopen twaalf maanden slachtoffer is geweest van huiselijk geweld. Daar werd nog de term gebruikt. Dat komt dus neer in Rotterdam op 45.000 mensen. Voorzitter, ik krijg een ontzettend zwaar gevoel als ik dit soort cijfers zie of uitspreek. Dit is massaal en het geeft mij wel weer moed om te zien dat meerdere partijen, van links tot rechts, hier aandacht voor vragen. Wij tekenen dan ook graag mee op onder meer moties van de VVD en Leefbaar Rotterdam. Voorzitter, ik heb antwoorden en toezeggingen gehad in de commissiebespreking, waaronder de toezegging dat de wethouder aan de slag gaat met de publiekscampagne rondom de feestdagen, want ook dan neemt helaas het geweld in de privésfeer toe. Enkele vragen zijn doorgeschoven naar de burgemeester en daar verwacht ik wel vandaag een antwoord op. En voorzitter, de PvdA dient nog enkele moties in voor punten waar we nog verandering in willen zien en we hopen op een positieve stemming door de raad later vandaag. De eerste gaat over de integrale aanpak van Filomena. Die werkt, dus wij roepen op om hierop te intensiveren. Ook nemen wij graag dus afscheid van die verzachtende term 'huiselijk geweld'. We vragen ook aandacht voor de vrouwen en kinderen zonder verblijfsstatus, die vluchten voor geweld in privésfeer en opvang nodig hebben. We willen ook een financiële toelichting op het beleidsplan voor de jaren 2024-2027, dus alle jaren waarop het beleidsplan betrekking heeft. En tot slot willen wij oproepen tot een grotere aangiftebereidheid van geweld in privésfeer. Dank.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Reitema heeft de volgende moties ingediend.

Motie 13. Een toekomst zonder geweld door te investeren in wat werkt

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van beleidsplan huiselijk geweld 'Samen naar een toekomst zonder geweld';

constaterende dat:

- het Verwey-Jonker Instituut in 2020 heeft geadviseerd om een aantal wijkteamoverstijgende netwerken huiselijk geweld' in te voeren en daarmee pleit voor korte lijnen tussen verschillende instellingen en het bundelen van deskundigheid;
- Filomena een centrum is in Rotterdam-Rijnmond dat krachten en specialisaties onder een dak bundelt om geweldsituaties te doorbreken en dus dit advies belichaamt;

overwegende dat:

- binnen Filomena in 2022 voor 63 keer intensieve casus regie is ingezet en 49 zelfmelders zijn geholpen;

- de capaciteit van Filomena de afgelopen jaren is opgeplust en we nu op een maximum zitten volgens het college;
- het college wil kijken of we financiering uit andere bronnen kunnen aanboren;

verzoekt het college:

- met Filomena en partners in gesprek te gaan over wat zij nodig hebben om aan de huidige en in de nabije toekomst verwachte hulpvraag te voldoen;
- te onderzoeken of binnen het budget voor 2024 (€ 21.395.000,00) en verdere jaren ruimte is om de capaciteit van Filomena, en de bijbehorende financiën, te verruimen naar de vraag;
- in de volgende voortgangsrapportage duidelijkheid te verschaffen over eventuele andere bronnen voor aanvullende financiering voor Filomena;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema en I. Elfilali

Motie 14. Er is niks huiselijks aan geweld in privésfeer

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van beleidsplan huiselijk geweld 'Samen naar een toekomst zonder geweld';

constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam in haar communicatie en beleidsstukken de term 'huiselijk geweld' (kindermishandeling en seksueel geweld) gebruikt;
- gekozen is voor deze terminologie omdat 'het bekende en begrijpelijke termen' zouden zijn en 'het helder is waar het over gaat';

overwegende dat:

- er vanuit experts kritiek is op de term 'huiselijk geweld', aangezien het woord huiselijk warme en intimiteit kan suggereren terwijl er niks huiselijks is aan geweld;
- deze term het geweld dus verzacht;
- de kenmerken en oorzaken van de verschillende vormen geweld, die onder de beleidsterm 'huiselijk geweld' vallen, door de term buiten beeld kunnen raken;
- de term er zelfs voor kan zorgen dat mensen meegemaakt geweld niet melden, omdat zij zich door de term 'huiselijk' niet realiseren dat het ook over hen gaat;
- het College voor de Rechten van de Mens om enkele bovenstaande redenen de term 'geweld in de privésfeer' hanteert;

verzoekt het college om:

- in het beleidsplan 'Samen naar een toekomst zonder geweld' de term 'huiselijk geweld' te veranderen in 'geweld in privésfeer';
- in het vervolg in uitspraken richting de media, interne communicatie en beleidsrapporten de term 'geweld in privésfeer' te hanteren, met daaronder te verstaan de verschillende vormen van geweld (denk aan kindermishandeling, partnergeweld, intieme terreur, seksueel geweld, ouderenmishandeling);

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, A. Kockelkoren en I. Elfilali

Motie 15. Geweld tegen vrouwen zonder verblijfsstatus

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van beleidsplan huiselijk geweld 'Samen naar een toekomst zonder geweld';

constaterende dat:

- onzeker verblijfsrecht mensen extra afhankelijk kan maken van partner of familie en mensen terughoudend kan maken om open te zijn naar instanties;

- vanwege een krapte aan opvang, vrouwen zonder verblijfsstatus vaak niet worden geselecteerd voor de vrouwenopvang;

overwegende dat:

- vrouwen met onzeker verblijfsrecht of ongedocumenteerde vrouwen kwetsbaar zijn voor partnergeweld en isolatie;
- juridische verblijfsafhankelijkheid nodig is voor de preventie van huiselijk geweld en geweld tegen vrouwen;
- de overheid de internationaalrechtelijke plicht heeft om bescherming, medische zorg, hulp en opvang te bieden;
- de gemeente Rotterdam in totaal 6 plekken faciliteert via stichting Arosa voor de opvang van slachtoffers (en kinderen) zonder rechtmatig verblijf;
- het niet duidelijk is of met deze hoeveelheid plekken aan de hulpvraag wordt voldaan;

verzoekt het college:

- in kaart te brengen hoeveel meldingen voor opvang afkomstig zijn van vrouwen en kinderen zonder een verblijfsstatus;
- indien de vraag hoger is dan het aantal beschikbare plekken, de mogelijkheden te onderzoeken om dit aantal te verhogen;
- de aantallen te gebruiken over de afgelopen twee jaar of een andere representatieve periode;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, A. Kockelkoren en I. Elfilali

Motie 16. Huishoudboekje op orde, ook voor beleidsplan 'Samen naar een toekomst zonder geweld'

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van beleidsplan huiselijk geweld 'Samen naar een toekomst zonder geweld';

constaterende dat:

- artikel 7 van de Financiële Verordening Rotterdam 2021 stelt: 'Het college mag alleen al dan niet meerjarige uitgaven of verplichtingen aangaan die passen binnen de beleidsmatige en financiële kaders van de vastgestelde programmabegroting en de daarbij behorende meerjarenraming.';
- aanbeveling 3 van het met algemene stemmen aangenomen raadsvoorstel tot overnemen aanbevelingen van de Commissie Onderzoek Rekening (COR) stelt: 'Het voorspellende vermogen en daarmee de grip op financiën moet worden vergroot. De COR adviseert hierbij om ook in concept-raadsbesluiten duidelijker aan te geven wat de financiële consequentie is en wat er hierdoor in de begroting verandert.';
- het beleidsplan 'Samen naar een toekomst zonder geweld' geen financiële paragraaf bevat;

overwegende dat:

- het doel van voorliggend beleidskader is 'het zoveel mogelijk voorkomen, terugdringen en bestrijden van huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld in Rotterdam';
- daartoe acties worden genoemd zoals het implementeren van het arrangement huiselijk geweld en het inhoudelijk verbeteren van de crisisopvang, zonder overzicht en uitsplitsing van de financiële consequenties van deze acties;
- het terugdringen van 'huiselijk geweld', kindermishandeling en seksueel geweld in onze stad alleen lukt als urgente acties worden vertaald in financiële consequenties en beoogde effecten;
- daartoe prioriteiten per actie financieel gekwantificeerd dienen te worden in een financiële paragraaf, evenals de beoogde effecten van deze acties ten behoeve van een inzichtelijke doeltreffende aanpak;
- net zoals een huishoudboekje voor een gezin, zo'n financiële paragraaf, een essentieel overzicht biedt en onderdeel zou moeten zijn van elk beleidskader zodat de gemeenteraad de doelmatigheid van beleid goed kan controleren;

verzoekt het college:

- het beleidsplan 'Samen naar een toekomst zonder geweld' te voorzien van een financieel overzicht voor de jaren 2024-2027 waarin beleidskeuzes en de beoogde effecten hiervan worden weergegeven;
- dit overzicht binnen zes weken na vaststelling van het beleidskader met de raad te delen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, A. Kockelkoren en I. Elfilali

Motie 17. Natuurlijk doen we aangifte!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van beleidsplan huiselijk geweld 'Samen naar een toekomst zonder geweld';

constaterende dat:

- het college de aangiftebereidheid wil verbeteren, aangezien strafbare feiten moeten worden gestraft en er alleen iets gedaan kan worden als we het probleem kennen en erkennen;
- strafbare feiten als (ex)partner stalking, bedreigingen en mishandeling voortekenen zijn van mogelijke femicide, en dus moord;

overwegende dat:

- de opvolging na het melden van feiten zoals stalking nog altijd tekortschiet;
- een inadequate reactie op stalking, zoals een stopbrief, kan leiden tot verdere escalatie van geweld;
- advocaat en bestuurslid van het Landelijk Advocaten Netwerk Gewelds- en Zedenslachtoffers (Langzs) Nelleke Stolk aangeeft dat te weinig wordt gedaan voor vrouwen die meldingen maken van stalking of mishandeling (aangiftes worden geweigerd, meldingen niet gekoppeld);
- ontmoedigend beleid bij aangifte lijnrecht tegenover de ambitie van het college staat;

verzoekt het college:

- te inventariseren of weigering van aangifte de afgelopen twee jaar is voorgekomen in Rotterdam en zo ja, op welke grond(en);
- te inventariseren of ontmoediging van aangifte de afgelopen twee jaar is voorgekomen in Rotterdam en zo ja, op welke grond(en);
- met een afvaardiging van wijkraden, politie en partners een round the table-gesprek te voeren over aangiftebereidheid, hoe weigering en ontmoediging van aangiftes te voorkomen en hoe aangiftebereidheid te stimuleren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, A. Kockelkoren en I. Elfilali

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dank voorzitter. Thuis hoort een plek van onvoorwaardelijke liefde te zijn, maar helaas is het voor te veel mensen een plek van geweld. Ik sluit me volledig aan bij het betoog van mevrouw Reitema net over de term 'huiselijk geweld'. Het recht op leven zonder geweld en het baas zijn over je eigen lichaam en geest zijn twee belangrijke mensenrechten en die moeten we borgen. En het probleem van geweld in de privésfeer speelt zich ook vaak af in de schaduw, op plaatsen, niet alleen thuis, ook daarbuiten, waar buitenstaanders moeilijk zicht op hebben. Vaak is het niet zichtbaar aan de buitenkant. Die stoere man, die energieke vrouw met een leuke baan, dat vrolijke kind. Misschien hebben zij wel te maken met geweld in de privésfeer en durven ze geen hulp te zoeken. Iedereen zou zich veilig moeten voelen, juist in de privésfeer, juist in je meest intieme omgeving. Daarom ook complimenten voor het beleidsplan dat er nu ligt. Want hiermee kunnen we verder werken aan een Rotterdam zonder geweld in de privésfeer. En Volt maakt zich ook grote zorgen als het gaat om geweld tegen vrouwen en meisjes. Femicide blijft te vaak ongezien en met vreselijke gevolgen. Ik wil nu even markeren dat wij het verbazingwekkend vinden dat vrouwen zonder verblijfsstatus en de lhbt-gemeenschap, deze twee zeer kwetsbare doelgroepen, niet worden benoemd in het beleidsplan.

Terwijl lesbische vrouwen, homoseksuele mannen en transgenderpersonen vaker te maken hebben met geweld in de privésfeer. Ze zijn kwetsbaar en zouden juist extra gemonitord moeten worden. Tot slot over stalking. Bij stalking lopen mensen meer risico om slachtoffer te worden van geweld en het is een van de belangrijkste risicofactoren voor femicide. In onze huidige digitale samenleving hebben we ook meer te maken met online stalking. Dat is nu al een probleem in het kader van geweld, maar dat zal in de toekomst alleen maar meer worden, en daarom is het ontzettend belangrijk dat we daarop inspelen. Vandaag tekenen we dan ook mee met de motie van Leefbaar Rotterdam over gebiedsverboden online, moties van de PvdA, een motie van de VVD. En we zullen alle moties steunen die ervoor gaan zorgen dat we werken naar een Rotterdam zonder geweld in de privésfeer.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Wenst iemand nog het woord? Ja, mijnheer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66). Voorzitter, met buikpijn naar je eigen huis rijden omdat je bang bent dat je ex weer voor de deur staat. Vrouwen die vermoord worden, puur om hun vrouw-zijn. Een jonge transvrouw die in haar eigen gezin wordt getreiterd of mishandeld. Het zijn zaken waar duizenden Rotterdammers soms dagelijks mee te maken hebben. Duizenden, waarvan iedereen er een te veel is. Huiselijk geweld, seksueel geweld en kindermishandeling laten diepe littekens achter, soms zelfs met de dood als gevolg. Dat we hier als gemeente een nieuw beleidsplan voor hebben lijkt mij niet meer dan logisch voorzitter en mijn fractie kan zich vinden in de vier speerpunten die in dat plan verder zijn beschreven. Ik wil daarbij ook mijn complimenten maken aan het college dat onder meer femicide en victim blaming expliciet benoemt, zaken die juist benoemd moeten worden om er echt wat aan te doen, wat dit onderwerp betreft. Verder zijn we hier in de commissie uitgebreid op ingegaan, dus ik zal daar vandaag weinig over zeggen en roepen, omdat het nogal een constructieve vergadering was, maar waar ik wel op wil ingaan en wat ik belangrijk acht te benoemen is dat we wat mij betreft meer moeten doen voor het ouderschap. Uiteraard moeten we pal voor het helpen van slachtoffers zijn, maar om maar een open deur te gebruiken voorzitter, zonder dader geen slachtoffer. Zonder dader geen littekens. Daarom wil ik de wethouder vragen hoe hij echt werk wil maken van het voorkomen van ouderschap. Welke mogelijkheden ziet de wethouder hiervoor in het onderwijs, bijvoorbeeld door onderwijs over consent en welk gedrag hij wel en niet oké vindt. Daarnaast wil ik vandaag een motie indienen over intieme terreur. En misschien een casus net zoals ik dat bij de commissie heb beschreven. Vanmorgen vroeg is mijn vrouw op vakantie gegaan. Na acht jaar voor het eerst voorzitter, doet zij dat zonder mij en zonder de kleine van ons. En dat mag zij. Maar ze moet wel weten dat ik dat ook mag. Ik ga ook op vakantie alleen, en wat doe ik? Ik neem de kleine mee voorzitter. Ik neem de kleine mee en zij mag dan afwachten wanneer wij terugkomen van vakantie. De vraag is dan of ze überhaupt de kleine nog gaat zien. Ja, weet ze het zeker? Alleen op vakantie, zonder mij? Intieme terreur. En heel vaak denken wij dat huiselijk geweld een vorm is van fysiek geweld. Maar het is meer dan dat voorzitter. Verwaarlozen, mensen onderdrukken, psychisch onder druk zetten en ervoor zorgen dat zij eigenlijk verdwalen in hun normale gezonde leven. En vandaar dat ik vandaag een motie wil indienen, 'Houd intiem terreur ver buiten de deur', om meer aandacht te vragen voor deze vorm van huiselijk geweld. En om u even gerust te stellen, ik heb deze uitspraken niet gedaan voorzitter. Een tweede punt betreft de lhbtqia+-gemeenschap. Zij worden in het beleidsplan niet genoemd, wat heel verbazend en vreemd is, want lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, bi-personen en transpersonen hebben in vergelijking met hetero-personen vaker te maken met huiselijk geweld. En datzelfde geldt voor seksueel geweld. Waarom wordt dit dan niet opgenomen in het plan? Kan de wethouder hier een antwoord op geven? En waarom is het eigenlijk zo dat deze groepen hier disproportioneel mee te maken hebben? Ik weet het niet, ik lees het ook niet terug in het plan. Het zou wel fijn zijn als we hier een antwoord op zouden kunnen hebben. Het lijkt mijn fractie belangrijk om hier de onderste steen boven te halen en de motie ingediend door de VVD over mogelijk Rekenkameronderzoek biedt wat ons betreft ook inspiratie. Daarom heb ik hier de motie 'Geweld jegens queermensen onder de loep, betrek dit bij het Rekenkameronderzoek', die ik vandaag wil indienen, waarin we het college verzoeken of eigenlijk de raad willen laten uitspreken om de Rekenkamer mee te geven geweld jegens lhbtqia+'ers te betrekken. Maar voorzitter, zo'n onderzoek kan wel even duren en in de tussentijd kunnen we ook al actie ondernemen wat mij betreft. Daarom heb ik nog een motie met de titel 'Respecteer ieders grenzen, vergaar kennis en stop geweld tegen queermensen'. Hiermee willen we het college vragen om in de periode in afwachting van het mogelijke Rekenkameronderzoek te werken aan deskundigheidsbevordering ten aanzien van de prevalentie van huiselijk en seksueel geweld jegens deze doelgroep. En als het onderzoek er dan is voorzitter en er verbeterpunten zijn omtrent huiselijk geweld en de queerdoelgroep, dan zien we graag dat deze worden verwerkt in de update in het beleidsplan dat nu voor ons ligt. Ik hoop dat we hiermee dit

probleem dan ook serieus kunnen aanpakken en tackelen in onze prachtige stad Rotterdam. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Elbay heeft de volgende moties ingediend.

Motie 18. Houd intiem terreur ver buiten de deur

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 6.3 Het voorstel tot vaststelling van het beleidsplan huiselijk geweld 'Samen naar een toekomst zonder geweld';

constaterende dat:

- in het gemeentelijke beleidsplan huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld 2024-2027 'Samen naar een toekomst zonder geweld' het tegengaan van intiem terreur een doel is;
- er in Rotterdam (en daarbuiten) volgens experts terrein te winnen valt op het gebied van algemeen bewustzijn en kennis over intiem terreur, het belang van consent en het respecteren van persoonlijke grenzen;
- de gemeente Rotterdam publiekscampagnes inzet en dit een effectief middel vindt om kennis en bewustzijn over bepaalde onderwerpen in de stad te vergroten;

overwegende dat:

- intiem terreur, een ernstige en vaak verborgen vorm van huiselijk geweld, wordt gekenmerkt door machtsmisbruik en manipulatie binnen intieme relaties;
- het van groot belang is om bewustwording te creëren over intiem terreur, met name gericht op het belang van toestemming (consent) en het respecteren van persoonlijke grenzen;
- naasten van slachtoffers een belangrijke rol kunnen spelen in het herkennen en melden van intiem terreur, maar onvoldoende beschikken over de benodigde informatie en ondersteuning om dit ook echt te doen;

verzoekt het college:

- in bestaande en toekomstige publiekscampagnes in het kader van huiselijk en seksueel geweld, expliciet aandacht te schenken aan het voorkomen van intiem terreur, met primaire focus op het belang van consent en het respecteren van persoonlijke grenzen;
- hierin ook aandacht te besteden aan bewustwording voor naasten van potentiële slachtoffers, met duidelijke informatie over meldingsmogelijkheden en beschikbare ondersteuning;
- in de ontwikkeling van de campagne samenwerking te zoeken met lokale en nationale experts op het gebied van huiselijk geweld en organisaties gericht op slachtofferhulp, om de campagne zo relevant en effectief mogelijk te maken;
- hierover de raad te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. F. Elbay

Motie 19. Geweld jegens queermensen onder de loep, betrek dit bij het Rekenkameronderzoek

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 6.3 Het voorstel tot vaststelling van het beleidsplan huiselijk geweld 'Samen naar een toekomst zonder geweld';

constaterende dat:

- in het gemeentelijke beleidsplan huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld 2024-2027 'Samen naar een toekomst zonder geweld' geen specifieke aandacht wordt besteed aan lhbtqia+'ers en huiselijk en seksueel geweld;
- lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, bi+-personen en transpersonen in vergelijking met heteropersonen vaker te maken hebben met huiselijk geweld¹;
- lesbische vrouwen, homoseksuele mannen en biseksuelen vaker het slachtoffer zijn van seksueel geweld dan heteropersonen²;

- de VVD en andere partijen in de raadsvergadering van 25 januari 2024 een motie hebben ingediend met het verzoek voor een Rekenkameronderzoek naar huiselijk geweld in Rotterdam;

overwegende dat:

- huiselijk en seksueel geweld ernstige problemen zijn die alle lagen van de bevolking treft, maar dat de lhbtqia+-gemeenschap hier disproportioneel vaak het slachtoffer van is, wat extra inzet om deze gemeenschap te ondersteunen des te belangrijker maakt;
- er in Rotterdam aandacht moet komen voor en meer kennis over deze gemeenschap en de specifieke uitdagingen en dynamieken die jegens en binnen de queer community afspelen, zoals stigma, discriminatie en eventueel geweld binnen een niet-traditionele relatie;
- als er een Rekenkameronderzoek komt over huiselijk geweld in Rotterdam, het goed is de prevalentie en dynamiek van huiselijk en seksueel geweld jegens lhbtqia+'ers mee te nemen;

de raad spreekt uit om:

- de Rekenkamer mee te geven in haar onderzoek naar huiselijk geweld in Rotterdam, indien deze er komt, de prevalentie van huiselijk en seksueel geweld jegens en binnen de lhbtqia+-gemeenschap te betrekken en hier aanbevelingen voor te formuleren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. F. Elbay

¹ Movisie (2022). Handreiking 'Onzichtbaar Geweld: Lhbt+ en huiselijk geweld'.

² Sociaal Cultureel Planbureau (2022). 'Bijna de helft van biseksuele vrouwen slachtoffer van seksueel geweld of intimidatie', SCP, <https://www.scp.nl/actueel/nieuws/2022/07/05/bijna-de-helft-van-biseksuele-vrouwen-slachtoffer-van-seksueel-geweld-of-intimidatie>

Motie 20. Respecteer ieders grenzen, vergaar kennis en stop geweld tegen queermensen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 6.3 Het voorstel tot vaststelling van het beleidsplan huiselijk geweld 'Samen naar een toekomst zonder geweld';

constaterende dat:

- in het gemeentelijke beleidsplan huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld 2024-2027 'Samen naar een toekomst zonder geweld' geen specifieke aandacht wordt besteed aan lhbtqia+'ers en huiselijk en seksueel geweld;
- lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, bi+-personen en transpersonen hebben in vergelijking met heteropersonen vaker te maken met huiselijk geweld¹;
- lesbische vrouwen, homoseksuele mannen en biseksuelen vaker het slachtoffer zijn van seksueel geweld dan heteropersonen²;
- de VVD en andere partijen in de raadsvergadering van 25 januari 2024 een motie hebben ingediend met het verzoek voor een Rekenkameronderzoek naar huiselijk geweld in Rotterdam;

overwegende dat:

- huiselijk en seksueel geweld ernstige problemen zijn die alle lagen van de bevolking treft, maar dat de lhbtqia+-gemeenschap hier disproportioneel vaak het slachtoffer van is, wat extra inzet om deze gemeenschap te ondersteunen des te belangrijker maakt;
- er in Rotterdam aandacht moet komen voor en meer kennis over deze gemeenschap en de specifieke uitdagingen en dynamieken die jegens en binnen de queer community afspelen, zoals stigma, discriminatie en eventueel geweld binnen een niet-traditionele relatie;
- als er een Rekenkamerrapport komt over huiselijk geweld in Rotterdam, het goed is de prevalentie en dynamiek van huiselijk en seksueel geweld jegens lhbtqia+'ers mee te nemen;
- in afwachting van een eventueel Rekenkameronderzoek al kennis kan worden vergaard;

verzoekt het college:

- in de periode in afwachting van het mogelijke Rekenkameronderzoek te werken aan deskundigheidsbevordering ten aanzien van de prevalentie van huiselijk en seksueel geweld jegens lhbtqia+'ers, door aandacht te vragen bij deskundigen die werkzaam zijn in het veld en lhbtqia+-organisaties;

- indien uitkomsten van het Rekenkamerrapport aanleiding geven voor verbeterpunten ten aanzien van de aanpak omtrent huiselijk en seksueel geweld jegens lhbtqia+'ers, deze punten over te nemen in het beleidsplan huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld 2024-2027;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. F. Elbay

¹ Movisie (2022). Handreiking 'Onzichtbaar Geweld: Lhbt+ en huiselijk geweld'.

² Sociaal Cultureel Planbureau (2022). 'Bijna de helft van biseksuele vrouwen slachtoffer van seksueel geweld of intimidatie', SCP, <https://www.scp.nl/actueel/nieuws/2022/07/05/bijna-de-helft-van-biseksuele-vrouwen-slachtoffer-van-seksueel-geweld-of-intimidatie>

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Voorzitter, in ruim de helft van de gevallen van huiselijk geweld is er ook sprake van dierenmishandeling. Door de band tussen mens en dier kunnen huisdieren een doelwit worden van daders van huiselijk geweld. Huisdieren kunnen in die situatie worden gezien als slachtoffer van huiselijk geweld. Er bestaat een verband tussen mishandeling van dieren en mishandeling van mensen. Dadere van ernstig huiselijk geweld maken zich vaak schuldig aan dierenmishandeling. Dat is bekend uit onderzoek onder vrouwen die vanwege geweld in een opvangcentrum zitten. Meer dan de helft van deze vrouwen geeft aan dat de partner ook het huisdier mishandelde en in een kwart van de gevallen begon de mishandeling bij het huisdier. Een pleger van huiselijk geweld kan een huisdier lichamelijk mishandelen of als wapen inzetten om iemand aan te vallen. Een huisdier kan ook gebruikt worden om iemand te bedreigen, manipuleren, controleren, vernederen, bang te maken of te dwingen in de relatie te blijven. Slachtoffers van huiselijk geweld zoeken soms geen hulp uit angst dat hun dier dan extra mishandeld wordt. Slachtoffers blijven dan in een onveilige thuissituatie, totdat er goede opvang is voor een huisdier. In de commissie sprak ik dat zij die de eerste klappen opvangen en zij die ingezet worden om hun menselijke slachtoffers langer in de greep te houden en zij die soms het leven moeten laten omdat ze hun mensenvriend in bescherming nemen, niet benoemd werden in het nieuwe plan. Ik ben dan ook blij met de toezegging van de wethouder om deze informatie die ik net voorlas van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over te nemen in het nieuwe plan. Maar daarnaast zoeken we ook naar een borging. Want dat slachtoffers van huiselijk geweld eerder opvang zoeken wanneer hun huisdier meekan, kan alleen maar winst zijn voor zowel de menselijke slachtoffers als de dierlijke slachtoffers. En daarom dienen we deze moties in, samen met GroenLinks, SP, PvdA en Leefbaar Rotterdam. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van de Peppel heeft de volgende moties ingediend.

Motie 21. Huisdieren als gezinslid ook veilig thuis

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 25 januari 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van het beleidsplan huiselijk geweld "Samen naar een toekomst zonder geweld";

constaterende dat:

- het beleidsplan huiselijk geweld "Samen naar een toekomst zonder geweld" als doel heeft om huiselijk geweld duurzaam te doorbreken en te stoppen;
- uit onderzoek blijkt dat in ruim 55% van de gevallen van huiselijk geweld, de geweldplegers al eerder huisdieren hebben mishandeld of gedood;
- uit onderzoek blijkt dat ruim 41% van de slachtoffers eerder zou zijn gevlucht als zij hadden geweten dat er voor het huisdier ook een oplossing was;
- huisdieren door geweldplegers gebruikt worden als pressiemiddel;
- diverse opvanglocaties in Nederland, zoals in het Oranjestad in Amsterdam, opvang verlenen aan het gehele gezin inclusief het huisdier;

overwegende dat:

- in het beleidsplan huiselijk geweld "Samen naar een toekomst zonder geweld" niet gesproken wordt over de relatie tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling;
- dieren, als gezinslid, bij kunnen dragen aan vroegtijdige signalering van huiselijk geweld;
- jaarlijks ruim 200.000 mensen slachtoffer zijn van langdurig en ernstig huiselijk geweld;
- ruim 59% van de Nederlandse huishoudens een of meer huisdieren heeft;
- slachtoffers met huisdieren in crisissituaties bij weigering van crisisopvang sneller terug gaan naar de gewelddadige thuissituatie;
- stichting Mendoo een oplossing kan zijn voor slachtoffers van huiselijk geweld met een huisdier;

verzoekt het college:

- om samen met diverse belangenorganisaties te werken aan duurzame borging van (crisis) en opvangmogelijkheden waar het gehele gezin welkom is, inclusief huisdier en hier terugkoppeling te geven aan de raad bij de eerstvolgende voortgangsrapportage;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel, A. Kockelkoren, T.S.J. Coşkun, S. Reitema en C. Aafjes-van Aalst

Motie 22. Met een mand voor nood, wordt de vlucht uit de crisis vergroot

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 25 januari 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van het beleidsplan huiselijk geweld "Samen naar een toekomst zonder geweld";

constaterende dat:

- slachtoffers van huiselijk geweld bij een acute vlucht direct op zoek zijn naar noodhulp;
- de gemeente voor deze acute crisissituaties crisisopvang ter beschikking heeft gesteld;
- bij deze crisisopvang slachtoffers met huisdieren in acute crisissituaties, de huisdieren worden geweigerd;

overwegende dat:

- crisisopvang een oplossing biedt voor de eerste 24 uur zodra een slachtoffer de gewelddadige thuissituaties is ontvlucht;
- deze crisissituaties 24/7 plaats kunnen vinden, dus ook midden in de nacht;
- slachtoffers van huiselijk geweld met huisdieren in deze crisissituaties niet terecht kunnen op een veilige plek;
- slachtoffers met huisdieren in crisissituaties bij weigering van crisisopvang sneller terug gaan naar de gewelddadige thuissituatie;
- de drempel naar hulpverlening verder verlaagd kan worden door huisdieren in crisissituaties op te nemen;

verzoekt het college:

- om slachtoffers van huiselijk geweld die met hun huisdier de gewelddadige thuissituatie ontvluchten in de eerste 24 uur (de crisissituatie) op te vangen en hiervoor op korte termijn een crisisopvang voor huisdieren te realiseren;
- de raad over de gemaakte afspraken te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel, A. Kockelkoren, T.S.J. Coşkun en S. Reitema

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Wie mag ik het woord geven? Volgens mij hebben we alle raadsleden zo ongeveer gehad. De wethouder zal als eerste reageren en dan ook een aantal moties van advies voorzien. Mijn inschatting is dat motie 1, 2, 3 en 8 voor mijn rekening zijn. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Motie 17, daar ga ik nog even naar kijken. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Daar ga ik naar kijken en dan schuif ik op. Prima, dan doe ik 1, 2, 3 en 17. Gaat uw gang.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ik moet de laatste moties nog binnenkrijgen, maar ik denk dat die tijdens mijn betoog komen en dan zal ik daar uiteraard ook op reflecteren. Ja, 'Samen naar een toekomst zonder geweld', het beleidsplan dat we hopelijk vandaag gaan vaststellen. Er is door velen al aan gerefereerd. We hebben hier vorige week woensdag in de commissie zeer uitgebreid over gesproken, ik denk een zeer constructieve bespreking. Afgelopen dinsdagmiddag heb ik u de resterende vragen en nog wat andere zaken nagestuurd en een aantal vragen heb ik op uw verzoek doorgestuurd aan de burgemeester. Laat ik beginnen dat ik ook blij ben dat we niet, wat we soms wel eens hebben, een commissiedebat nog een keertje over gaan doen, dat dat niet gebeurd is. Dus ik ga dan verder ook nu niet ook heel erg uitweiden wat ik dan woensdag wel gedaan heb over het voortraject, maar ik wil toch ook wel één ding markeren hier. Dat is dat ik wel echt onder de indruk ben, want de vorige periode is dit beleidsthema echt heel nadrukkelijk, en mijnheer Akhatab refereerde er al aan, zijn er een aantal zeer ernstige incidenten hier geweest. Het heeft heel erg gespeeld. En als ik zie wat de raad samen met mijn voorganger de laatste jaren in werking heeft gesteld en hoe het beleid er nu voorstaat vergeleken met toen, wil ik zowel mijn voorganger als de vorige raad wel echt daar een compliment voor maken. Want ik ben echt onder de indruk van wat er de laatste jaren gebeurd is op uw initiatief. Dus ik vind het wel goed om dat te markeren. En ik hoop natuurlijk zelf een rol met u te samen te kunnen spelen, om dat nu verder natuurlijk uit te breiden, want we zijn er nog lang niet. Ik was heel toevallig, het was niet zo gepland, maar gisteren heb ik een halve dag bij het zorg- en veiligheidshuis gezeten waar casusregie plaatsvindt. Dus alle partijen gaan dan huiselijk-geweldkwesties met elkaar bespreken. OM, politie, zorgpartijen, reclassering, iedereen. En ik ben ontzettend onder de indruk van hoe dat gaat. Vaak heb je daar wel een beeld bij, maar ik zat daar zelf bij. Uiteraard heb ik me soms moeten beheersen, maar ik heb me nergens mee bemoeid. Maar dat is echt wel indrukwekkend. En dat is echt een stap die de laatste jaren, dat hoor je echt van hen ook terug, dit was een aantal jaren geleden ondenkbaar. En nogmaals, de problemen zijn nog steeds groot hè, want mevrouw Reitema noemde ook de duizelingwekkende aantallen van tienduizenden in Rotterdam, meer dan een miljoen in Nederland. Dat geeft je een heel ongemakkelijk gevoel en dat blijkt ook allemaal uit uw bijdragen. Maar we hebben echt wel, dat wil ik benadrukken, enorme stappen gezet. De eerlijkheid gebiedt ook te zeggen, ze geven daar ook aan, in het zorg- en veiligheidshuis komen dan vaak de vaak heftigere casussen: het loopt ons wel over de schoenen. Er is niet zozeer een-op-een een enorme toename van het aantal incidenten. Dat is gewoon structureel behoorlijk hoog. Maar de ernst van de situaties die dus daar echt komt, zien zij wel toenemen. En ook vrouwen die het drie keer overkomt. Dus iemand die het een aantal jaren geleden met een partner heeft gehad en dat het dan nu weer speelt. Dat je ook echt denkt van: och, och, och, hoe stop je dit? Dus dat wil ik nog even markeren, dat dat samenviel daar was ik natuurlijk ontzettend blij om. Dat liet mij ook de praktijk zien en daarmee kan ik ook zeggen: een van de belangrijkste dingen die dus door mijn voorganger en de vorige raad is het veranderproject dat uitgelopen is, en daar was dit een nadrukkelijk gevolg van. Het bleek ook wel uit de vele bijdragen van u dat het nadrukkelijk iedereen bezighoudt en aan het hart gaat. Ik heb behoorlijk wat moties gekregen. Ik loop ze even na. Er is nog een enkele vraag gesteld door in ieder geval de heer Vonk. Van hem heb ik er een genoteerd. Van DENK heb ik een specifieke vraag en van D66 over mogelijkheden om ouderschap te voorkomen. Ik ga de moties langslopen. Ik begin bij motie 4 van Leefbaar Rotterdam en de PvdA, 'Misdad stopt niet achter de voordeur'. U vraagt daarin om samen met het OM na te gaan welke wensen er leven om het strafrecht doeltreffend te maken. Ik zou u willen aanbieden om hier een toezegging op te doen. Het is verder aan u natuurlijk. U kunt hem makkelijk in stemming brengen, maar ik wil samen met de burgemeester en zijn team Directie Veilig, graag kijken wat er kan. De mogelijkheden zijn eerlijk gezegd enigszins beperkt, en dan in gesprek gaan om dit verder te verkennen en dan ook met de jaarrapportage aan u terug te koppelen. Ik heb daar eigenlijk zelf behoefte aan om die grenzen echt gezamenlijk, het is echt zorg en veiligheid samen, op te zoeken. Dus ik wil dit sowieso gaan doen. En soms is een motie echt een steun in de rug. In dit geval kan ik het u toezeggen, ik ga het doen, maar ik vind het ook prima als u hem handhaaft, maar ik ga hem gewoon proberen te doen en aan u terug te koppelen, want de mogelijkheden zijn soms ook wel beperkt in wat we kunnen. Motie 6, 'Zicht op huiselijk geweld: Rekenkamer'. Daar kan ik kort over zijn. Daar gaat u als raad zelf over. U bent de opdrachtgever van de Rekenkamer, dus gezien het aantal ondertekenaars denk ik wel dat ik de uitslag weet, maar daar heb ik uiteraard geen oordeel over. Motie 7 van de VVD, 'Zet de slachtoffers van huiselijk geweld niet op straat'. Ik weet dat het niet zo bedoeld is, maar ik wil er wel een nuance bij maken, want als je deze kop letterlijk neemt dan denk je: zet ze niet zomaar op straat, nu worden ze wel zomaar op straat gezet. Maar dat is nu echt niet de staande praktijk. Dat wil ik echt benadrukken. Want de veiligheid van slachtoffers staat echt altijd voorop, altijd nummer 1. Maar we zijn ook aan wettelijke regels gebonden. Als een vrouw zelf het huis uit gaat en zij trekt aan de bel en de situatie is urgent, dan zorgen wij dat zij opvang krijgt. Alleen kun je dan niet gelijk de volgende

dag iemand anders het huis uitzetten op basis van het verhaal. Daar moeten we wel echt een gedegen onderzoek naar doen. Dus aan de ene kant hebben we de huisverboden, dat de dader een periode uit huis gaat, tien dagen en dat kan dan verlengd worden. En dan hebben we de tijd om te onderzoeken: wat is hier nu exact aan de hand. We hebben vrouwen in de crisisopvang en die maken we nooit dakloos. Als jij in de crisisopvang komt, dan stroom je uit naar een nieuwe situatie. Dus we maken ons nu echt al hard om dat tijdelijk huisverbod aan te scherpen. We zijn bezig met een lobby voor verruiming. Nou ja, we kijken ook of een huisverbod preventief ingezet kan worden, dus ik zou zelf eigenlijk zeggen: we doen echt ontzettend veel. U roept op om nog een aantal dingen te doen. Ik laat het echt aan uw raad over of u zegt: de wethouder horende vind ik best wel dat een hoop van wat hier gevraagd wordt al gebeurt, maar ik zeg al: het is een beetje aan u als raad hoe u dit verder ziet. Motie 8, ook van de VVD met steun van een aantal partijen, DENK, D66, PvdA, de motie '70 keer te veel'. Die kan ik echt omarmen. Het vergroten van de aangiftebereidheid is ook echt iets uit het coalitieakkoord dat we nadrukkelijk hebben benoemd, dus die kan ik zonder meer omarmen. Motie 9, ook van de VVD, 'Angst voor privacyschending maakt slachtoffers'. Zeker, die kan ik ook omarmen. Ik vind dit ook echt belangrijk. Privacy is een groot goed, maar waar we kunnen kijken waar we het kunnen oprekken of de mogelijkheden verkennen of die ruimer zijn, daar ben ik een zeer groot voorstander van. Motie 10, 'Bezorgde huisartsen vertrouwen', wil ik u echt ontraden. Ik wil u wel een toezegging doen. Ik kan u toezeggen dat ik heel graag met de betreffende partijen in gesprek ga, want een gesprek kan nooit kwaad en mensen nog eens wijzen. Maar kijk, anoniem melden mag nu niet. Ik vind dat ook wel een beetje terecht. Want het gevaar van anoniem melden, in algemeenheid, natuurlijk heeft een huisarts daar soms restricties. Als hij zelf in zijn veiligheid wordt bedreigd dan kan dat in uitzonderingsgevallen wel. Maar doorgaans is het anoniem melden juist om ook andere mensen te beschermen. Als jij een vete met iemand hebt kun je anoniem melden, krijgt iemand een onderzoek aan zijn broek. Nou, dat wil niet zeggen dat je dan daar altijd je blazen niet schoon kan houden, maar het is ongewenst, want je moet wel verhaal kunnen halen, je moet het wel kunnen toetsen. Wat wij willen gaan doen is echt wel kijken waar dit knelt, maar nu zouden we echt de indruk wekken dat we het willen gaan oprekken of dat we anoniem melden wel een goed middel zouden vinden. En ik sta er wel voor dat die bescherming voor anderen overeind blijft en waarbinnen we met huisartsen betere afspraken kunnen maken, sta ik daar natuurlijk voor open. Dus ik zou het met een toezegging willen doen, maar ik kan de motie zoals die er nu ligt niet omarmen.

De heer **VERWEIJ** (vvd). Voorzitter, met die toezegging dat het gesprek er komt ben ik tevreden.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Uiteraard koppel ik dan ook die uitkomsten daarvan terug in de eerste rapportage natuurlijk.

De **VOORZITTER**. De heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd). Voorzitter, dank u wel. Dan ben ik helemaal tevreden en trek ik de motie ook in. De reden erachter is wel dat het anoniem melden er ook voor zorgt dat problemen beter in kaart komen. En als huisartsen bij Veilig Thuis te horen krijgen: nee, we nemen deze melding niet in behandeling, dan komt die dus ook niet terug in de cijfers. Dus dat was de reden dat dit probleem denk ik wel belangrijk is, ook als het niet leidt tot een onderzoek, maar met de toezegging ben ik tevreden en zal ik er verder ook geen debat over voeren.

De **VOORZITTER**. Welk nummer heeft de motie? Motie 10 wordt ingetrokken. U kunt verdergaan.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Dan motie 11, 'Inclusieve hulpverlening'. Ja, ik worstel daar een beetje mee. Ik deel aan de ene kant de mening met raadsleden die zeggen: mensen met een andere geaardheid hebben het vaak in sommige culturen ook extra moeilijk. Dat is ook waar. Aan de andere kant, om helemaal apart daar beleid voor te voeren, daar worstel ik een beetje mee. We kunnen sowieso altijd in gesprek gaan, want dat is de motie van D66 die daartoe oproept. Dus zelf worstel ik een beetje, van: ik wil ook niet met allemaal aparte doelgroepen met een aparte aanpak komen, maar je moet ook je ogen niet sluiten voor dingen die er wel zijn. Dus ik laat het een beetje aan u als raad. Ik vind het heel belangrijk om hierover in gesprek te gaan, maar hier geldt ook weer een beetje hetzelfde. Ik heb daar niet per definitie een motie voor nodig om dat te doen. Ik vind gewoon, als u zegt, wij vinden dat u dat moet doen, dan ga ik dat gewoon doen en dan koppel ik dat ook terug. Motie 12 van GroenLinks, 'Vergroot de meldingsbereidheid van de Rotterdammers', vind ik eigenlijk een beetje overbodig. Want ik ben juist al ontzettend blij, 50% van de meldingen bij Veilig Thuis komt al van

buren, familieleden, en ik vind dat echt een indrukwekkend hoog aantal. En de helft komt van de politie. Dus ik vind het echt heel mooi. En we moeten altijd kijken of we dat nog beter kunnen doen, maar deze motie vind ik op dit moment echt overbodig, want het aantal kan altijd beter, maar is echt wel indrukwekkend naar mijn mening. Motie 13, 'Een toekomst zonder geweld door te investeren in wat wel werkt'. Dat gaat over eigenlijk meer mogelijkheden voor Filomena. Kijk, als dit een ideale wereld was en ik had het geld tegen de plinten klotsen en ik mocht kiezen aan wie ik het zou geven, dan zou Filomena een van de eersten zijn die het zou krijgen. Maar dat is niet hoe de huidige situatie is. Dus ik vind dat deze organisatie ontzettend belangrijk werk doet. We voeren gesprekken met hen om te kijken waar er mogelijkheden zijn en hoe binnen de beschikbare budgetten, ze vallen ook onder Veilig Thuis en daar zie je ook echt elk jaar de bijdrage en de subsidie toenemen. Maar ik kan gewoon geen blanco cheque geven. Ik heb een budget voor dit beleidsplan. Dat heb ik u doen toekomen in de veegbrief. Ik kom zo nog terug op uw motie daarover. Als er ruimte is zal ik die zeker aangrijpen, maar ik kan hier nu niet zeggen: binnen alle afwegingen die ik de komende tijd moet maken, ik pak die eruit en die gaat sowieso meer krijgen, hoe belangrijk en goed ik hun werk ook vind. Dat is wat ik u kan meegeven.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Ja, dank voor het antwoord van de wethouder. Kijk, Filomena belichaamt eigenlijk het advies dat is afgegeven vanuit wetenschappelijk onderzoek over wat werkt om meer geweld te voorkomen. Ik zie inderdaad dat voor 2024 de wethouder voor het aanpakken van geweld in de privésfeer ruim € 21 miljoen heeft. Ik wil ook graag weten waar dat dan heengaat en waarom en met welke beoogde effecten. Ik ben ook benieuwd naar de andere jaren, dus dat is alvast de reactie daarop. Maar ik wil toch de wethouder verzoeken, ik vind ruim € 21 miljoen in één jaar echt ontzettend veel en ik kan me niet voorstellen dat we dan aan Filomena, wat gewoon echt werkt, wat een wetenschappelijk advies is, toch niet meer steun kunnen geven.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ja, ik heb net gezegd hoe ik erin sta. Weet dat van die € 21 miljoen er heel veel wettelijke taken zijn die ik sowieso moet doen, waar ik niet eens de keuze in heb. Het is dus ook niet zo dat ik het helemaal zelf mag uitkiezen. En geloof mij, als ik ruimte heb voor dit echt werkende, dan ga ik het ook echt zoeken en proberen te vinden. Maar ik vind niet dat ik aan de voorkant... dan zou ik geen knip voor mijn neus waard zijn, als ik het niet waar kan maken en ik ga nu zeggen: ik geef vast een blanco cheque. Want ik kan het niet waarmaken. En ik doe er wel mijn best voor, maar ik kan het u niet in deze motie beloven.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Ja, mag ik dat dan opvatten als een toezegging dat op het moment dat er wel ruimte vrijkomt dat Filomena dan hoog op het prioriteitenlijstje staat?

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Absoluut, daar neem ik geen woord van terug, dus als dat voor u voldoende is om de motie in te trekken, is dat prima. Ik laat het verder aan u om die afweging te maken. Maar geen misverstand dat wij er hetzelfde in staan in de goede dingen die daar gerealiseerd worden. 'Er is niks huiselijks aan geweld in de privésfeer'. Dat ben ik helemaal met u eens. Ik heb zelf ook een opinieartikel geschreven waarin ik eigenlijk hetzelfde betoogd heb. Ik zie dat u het niet gelezen hebt, dat vind ik erg jammer. Nee hoor, maar alleen is het wel zo dat de naamsbekendheid gigantisch is. Iedereen weet meteen, en u heeft helemaal gelijk, er is niets huiselijks aan, maar iedereen weet ook, met huiselijk geweld wordt gewoon bedoeld, mensen die in elkaar geramd worden, en ik vind het alternatief dat u geeft geen beter alternatief. Dus ik ben met u eens dat dit niet de ideale term is, maar ik vind uw term niet beter. Dus dat is de reden dat ik hem niet omarm. En het is uiteraard aan de raad om daar zijn afweging in te maken wat hij vindt, maar het is nadrukkelijk mijn advies om dat niet te doen. 'Geweld tegen vrouwen zonder verblijfsstatus'. Nou ja, hoe je ook denkt over mensen zonder verblijfsstatus, geweld tegen mensen blijft in alle gevallen extreem ernstig en u zou gelijk hebben als we dit niet in de hand konden houden. Maar we hebben zes specifieke opvangplekken. Dat is echt tot nu toe altijd voldoende geweest en we hebben ook een noodscenario, dat mocht het onverhoopt voorkomen, want wat je verblijfsstatus ook is, bij geweld zullen we natuurlijk mensen altijd uit een situatie halen. Mochten die zes niet voldoende zijn, dan gaan we voor die mensen een hotel

zoeken. Dus het is nu op dit moment gewoon voldoende, het is gelukkig, nou ja, zes zijn er ook veel, maar het zijn er niet meer. Dus het is niet nodig om dat te doen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Ja, dank. Ik probeer toch de wethouder te vragen om in ieder geval toe te zeggen om te garanderen dat de gemeente zich in ieder geval inspanst, ook als dat getal zes toch omhoog gaat, om te garanderen dat deze mensen hoe dan ook opgevangen worden. En ik hoor ook graag of de wethouder dit kan meenemen in de voortgangsrapportage, dus om elke keer aan te geven: oké, dit keer was zes genoeg, dit keer niet, en dit hebben we eraan gedaan.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Laat ik met u afspreken, de laatste jaren waren die zes plekken meer dan genoeg, en de escape van de hotelkamer komt ook voor. Maar ik kan u toezeggen dat ik daar met alle plezier volgend jaar over wil rapporteren of dat inderdaad op dit aantal gebleven is. Dat is voor mij geen probleem. Dan heb ik motie 16, 'Huishoudboekje op orde'. Daar kun je op zich nooit tegen zijn, maar wat vraagt u dan verder? Oké, ja, we hebben nu in de veegbrief het overzicht gegeven op hoofdlijnen. Om dat verder helemaal uit te gaan specificeren vind ik zelf best ingewikkeld. Ik wil met alle plezier voor u de bedragen voor Filomena, als u daar heel erg in geïnteresseerd bent, hoe hoog zijn die bedragen en hoe is die ontwikkeling daarin geweest, dan wil ik u die echt toezeggen, maar om helemaal minutieus, ik heb echt geloof ik wel op zeven of acht hoofdkernpunten de financiering van dit beleidsplan voor u gegeven zoals beloofd in de veegbrief. Ik denk dat dit echt afdoende is. Als u, wat ik zeg, echt een specifieke vraag heeft over Filomena wil ik dat met alle plezier beantwoorden, daar is geen enkel geheim aan. Volgens mij is dat misschien zelfs nog wel terug te halen maar dat weet ik niet zeker. Dus dat wil ik u aanbieden, maar verdere specificatie van wat ik nu al heb gegeven vind ik eigenlijk een beetje te detaillistisch.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Ja, dank voor uw antwoord. Ik wil toch nogmaals vragen, ik ben ook heel erg benieuwd, dit beleidsplan heeft betrekking op 2024-2027. Ik heb hier een tabelletje voor me voor 2024. Dus mijn eerste vraag is: wilt u er in ieder geval naar kijken om ook informatie te geven over de andere jaren, want daar gaat het beleidsplan ook over. En het tweede is, ja, het is iets op hoofdlijnen. Maar er staat bijvoorbeeld: over dit kalenderjaar gaat er € 1,6 miljoen naar voorkomen, signaleren en melden, er gaat bijna € 9 miljoen naar werken aan veiligheid, Veilig Thuis. Ik wil gewoon weten hoe ik kan toetsen dat dit beleid dat wordt uitgezet, waar € 21 miljoen gemeenschapsgeld heen gaat, over 2024, effect heeft. Heeft het zin, heeft het succes? Ik kan dat nu niet goed beoordelen.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ik wil u toch benadrukken dat het vaak natuurlijk zo is dat we zelfs niet die specificatie maken. Dat hebben we nu wel gedaan. Er komen elk jaar voortgangsrapportages. Dit bedrag van € 9 miljoen dat u noemt is volgens mij, uit mijn hoofd gezegd hoor, maar ik kan er een paar procenten naast zitten, maar gaat voor 95% naar Veilig Thuis toe, nogmaals onder voorwaarde dat daar natuurlijk een marge in kan zitten. Maar het over- over- overgrote deel is voor Veilig Thuis. En als er echt dingen uit de voortgangsrapportage komen die niet zouden kloppen dan gaan we daar natuurlijk op inzoomen wat daar de reden van is en of dat geïntensiveerd moet worden en dan kom ik bij u terug. Dus dat is eigenlijk mijn afdronk en dat laat ik verder aan u.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Ja, graag dan nog een herhaling als het kan in technische tijd. Want mijn eerste vraag van deze interruptie was of u dan ook deze overzichten voor de andere jaren van het beleidsplan kunt delen.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ja, die komt er sowieso natuurlijk aan met de voorjaarsretraite, want dan geven we ook het inzicht in de komende vier jaar. Ik zal heel even scherp stellen of ik ze nu al kan geven voor de komende drie jaar na 2024. Dus 2025, 2026 en 2027. Ik denk dat die tot 2027 loopt. Dus als ik ze nu kan leveren, dat wil ik als een toezegging neerzetten, dan laat ik dat staatje van rond die € 22 miljoen, hoe die zich meerjarig ontwikkelt, u dan toekomen. En anders uiterlijk bij de Voorjaarsnota in mei. Dan weet u sowieso hoe het zit. Ja?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Ja, dank. Ik kijk er wel heel erg naar uit, want ik vind dat we € 21 miljoen uitgeven in 2024 een goed teken. Het hangt toch wel af van mijn oordeel hoe blij ik ben met het beleidsplan als dat elk jaar zo gaat zijn.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Laten we dan deze afspraak maken dat die specificatie voor de komende drie jaar zodra die beschikbaar is, als dat nu is krijgt u hem zo snel mogelijk en anders bij de Voorjaarsnota. Dan motie 17, die is voor de burgemeester. Dan motie 18 van D66, 'Houd intiem terreur ver buiten de deur'. Ja, eigenlijk vind ik hem sympathiek maar ook een beetje overbodig. Want we hebben momenteel de postercampagne 'Dat is niet normaal' en die richt zich ook nadrukkelijk al op intiem terreur. Deze campagne wordt in februari dit jaar en aan het eind van het jaar herhaald. Het is een onderdeel van de campagne 'De route naar hulp'. En doordat de posters op openbare plekken worden opgehangen, bereiken we ook heel erg veel omstanders. En ook de toezegging die ik al in de commissie aan de PvdA heb gedaan om rond de feestdagen extra campagne te doen, zou ik zeggen, eigenlijk doen we dit al in voldoende mate, naar het oordeel van het college. Dan hebben we nog twee moties, motie 19 is in relatie tot het Rekenkamerrapport. Dat is hetzelfde als bij het onderzoek zelf. Dat is echt aan u als raad hoe u de Rekenkamer instrueert. Die laat ik dus echt helemaal bij u als raad. En voor motie 20 geldt eigenlijk hetzelfde als de lhbt-motie van GroenLinks en ik meen Volt, ik weet het niet zeker. Daarvoor geldt eigenlijk hetzelfde. Ik snap de gevoelens en ik onderken ook dat het een extra kwetsbare groep is. Ik heb het zelf niet echt nodig om hiermee aan de slag te gaan om daar met moties, maar dat is ook een beetje aan u als raad hoe u daar in zit. Wilt u dat met een motie vastleggen of vertrouwt u erop dat ik hier met de voortgangsrapportage nadrukkelijk op terugkom? Ja, hetzelfde geldt ook voor motie 20. Dat gaat over specifiek geweld tegen queermensen. Daar is ook echt aandacht voor en de omvang van die groep is toch betrekkelijk kleiner vergeleken met de andere groep waar u in uw volgende motie in zijn geheel op duidt. Dus deze zou ik willen ontraden. En de vorige motie is echt oordeel raad. Motie 21 en 22 van de Partij voor de Dieren heb ik nog niet op mijn bureau gezien. Ik heb ze hier nu wel. Motie 21 is ook volledig in lijn met onze gesprekken in de commissie. Ik was zeer onder de indruk van de insprekerster, die een zeer helder verhaal neerlegde, dat ook echt nadrukkelijk hier poneerde op een indrukwekkende wijze. En mevrouw Van de Peppel heeft dat verder goed toegelicht, dus plekken buiten de opvang en dat gaat ook niet om heel grote aantallen, dus de financiële impact is ook echt beperkt, dus deze motie kan ik zeker omarmen. Een zeer welkome aanvulling. Bij motie 22 moet ik echt even een pas op de plaats maken. Kijk, ik heb ook in de tussentijd contact opgenomen met mijn collega-wethouders van de G4, omdat u en ook de insprekerster naar het beleid dat daar al staande was, dat het wel in de opvang zelf gerealiseerd was. Ik heb daar een terugkoppeling op gekregen dat het onder sommige omstandigheden op een of twee plekken inderdaad gebeurd is, maar ik heb ook gehoord dat de financiële impact fors is. Dus ik wil best in gesprek gaan met die organisaties om in kaart te brengen: wat is er nodig, wat zou het eventueel kosten? Maar om nu een toezegging te doen terwijl we dadelijk nieuwe afwegingen moeten gaan maken hoe het met de financiën zit, dan zou ik een voorschot nemen op iets wat ik wellicht niet waar kan maken. Dus ik kan u wel toezeggen dat ik serieus in kaart wil brengen wat er eventueel voor nodig zou zijn en wat het in zo'n geval zou gaan kosten. Maar ik zou het niet nu voor mijn rekening kunnen nemen om ook te zeggen: ik ga zorgen dat dat gerealiseerd wordt, want ik kan de impact en de kosten daarvan op dit moment niet overzien.

De **VOORZITTER**. Punt.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Punt, excuus.

De **VOORZITTER**. Ja, dank.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Dan heb ik volgens mij alle moties die voor mij waren gehad.

De **VOORZITTER**. Er moet nog wat spreektijd voor mij overblijven.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ik heb nog wel een paar vragen. Dan moet ik heel even teruggaan. Eén vraag had ik nog heel snel laten checken. Wilt u misschien de moties doen?

De **VOORZITTER**. Ja, eerst even mevrouw Aafjes-van Aalst. Die heeft waarschijnlijk nog een vraag.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Met betrekking tot motie 4, ik hoor en voel dat de wethouder inderdaad dezelfde urgentie heeft als die wij inderdaad voelen en ik heb overleg gehad met mevrouw Reitema en bij dezen trekken we inderdaad de motie in met uw toezegging.

De **VOORZITTER**. Motie 4 wordt ingetrokken. Voordat ik zelf nog als medeportefeuillehouder een aantal moties van advies dien en een enkele vraag beantwoord, wil ik u nog even voorleggen de wens van een aantal raadsleden die mij bereikt heeft, om te kijken of we deze raadsvergadering kunnen afdoen zonder een avondraad. Dat is aan de orde in verband met de keuken. Die willen uiterlijk 15.00 uur weten hoe de voorbereidingen verlopen, en het is nu 14.58 uur. Ja, ik wil het interessante debat van daarnet natuurlijk niet onderbreken. Ik heb naar de agenda gekeken. Alles hangt denk ik af van hoe diep en hoe breed u de tweeminutendebatten doet. Mijn verwachting is dat het horecadebat vrij summier zou kunnen, gezien de zeer uitgebreide bespreking in de commissie en dat hier en daar misschien een enkele motie aan de orde zal zijn. Maar als u bereid zou zijn zich een beetje in te houden met de tweeminutendebatten en we kunnen rekken richting 19.00 uur, kan ik de keuken afzeggen. Maar dan moet u dat wel met mij eens zijn. Ja, dat wordt gesteund? Dat wordt gesteund, oké. Dan moet u mij straks niet stenigen, maar dan gaan we het zo doen. Dan kunnen we de keuken melden dat we daarvan kunnen afzien. Dank. Mevrouw Bruin wilt u mij helpen alstublieft?

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Nou, de wissel heeft plaatsgevonden. Burgemeester, gaat uw gang.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ja, hartelijk dank. Eigenlijk geen concrete vragen maar wel moties die ik graag van advies zou willen voorzien. Dat is motie 1, 'Dát doet de deur dicht'. Dat is een motie om een lobby richting het rijk te verrichten om online gebiedsverboden toe te passen. Ik ervaar dit als een nuttige richting. U weet dat mijn collega in Utrecht met een heel ander doel een online gebiedsverbod heeft overwogen, maar dat is door de rechter lek gestoken. Daar is geen basis voor in de openbare-ordewetgeving, want die strekt tot de fysieke omgeving en niet op internet. Wij hebben toen ook als burgemeesters besloten om te kijken of wij inderdaad het kabinet kunnen bewegen om tot een wetwijziging te komen. Dat is hier namelijk aan de orde. Anders kan het niet, dus het lijkt mij een goede aansporing. Wat ons betreft zouden we deze motie kunnen omarmen. 'Luister je mee?', in gesprek treden met het OM om in samenspraak te kijken hoe ernstige vormen van huiselijk geweld, hier wordt nog over huiselijk geweld gesproken, waar ook stalking aan de orde is, telefoongesprekken te tappen om erger te voorkomen. Ik ben buitengewoon voorzichtig zelf, als lid van de driehoek, als voorzitter van de driehoek, om het openbaar ministerie aanwijzingen te geven over hoe zij opsporing doen. Daar zijn zij namelijk mans genoeg voor en ik ben er erg terughoudend in om ze op dat spoor te zetten. En als het openbaar ministerie vindt dat ze ergens een tap moeten plaatsen omdat dat onderdeel is van de opsporing, dat mag het openbaar ministerie overigens ook niet zomaar hè, dat moeten ze voorleggen aan de rechter-commissaris en die moet ermee akkoord gaan. Dat is nog met wat waarborgen omgeven, dat mag niet zomaar. Maar een gesprek daarover kan geen kwaad, dus in die zin taxeer ik het zo maar, mevrouw Van Aalst, ik denk dat het goed is dat u uw positie kent, en dat ik ook mijn plek ken in de driehoek, dat we de onafhankelijke rol van het openbaar ministerie zeer zeer, zeer respecteren. Dan motie 3, 'Kijk je mee?', in samenwerking met thuisregio Rijnmond en Filomena een pilot te starten met het plaatsen van camera's of cameradeurbellen. Ik moet zeggen dat ik helaas wat ervaring heb in het toekennen soms van camera's bij mensen die om wat voor reden dan ook een groot onveiligheidsgevoel hebben. Dat kan helpen. Dat is geen openbare-ordecamera, voor de helderheid. Dat is echt zo'n privéset, die erbij kan helpen om het gevoel van veiligheid te vergroten en eventueel ook daarbij beelden op te nemen. Dat moet wel zorgvuldig gebeuren, want je mag niet zomaar camera's plaatsen zonder dat daar waarborgen omtrent aan de orde zijn. Ik wil dat wel meenemen en dus is deze motie een aansporing in de goede richting wat mij betreft. Er zullen ook kosten aan verbonden zijn. Een goede portefeuillehouder zou zeggen: mevrouw, u heeft geen dekking aangeleverd, maar dat spelletje wil ik niet met u spelen. Want we gaan verder kijken en zoeken hoe wij deze denk ik soms kleine kosten kunnen dragen met elkaar. Motie 4 heeft u ingetrokken. Dan heb ik nog motie 5. Dat betreft in gesprek te treden met partners over de gehele breedte, denk aan hulpverleningsorganisaties en het OM en het rijk om na te gaan wat er nodig is om uitwisseling en koppeling van dossiers mogelijk te maken. Ik denk dat het goed is als ik dit samen met de wethouder oppak, om een aantal van deze organisaties zitten in de invloedssfeer van het veld maatschappelijke ontwikkeling en als daar nog lobby aan te pas komt wil ik dat met alle plezier doen. Ik wil graag met de wethouder kijken hoe wij dit samen zouden kunnen doen en deze motie zou ik willen omarmen. Dan heeft u nog motie 17, die was nog blijven liggen. Dat is een wat ingewikkelde motie van mevrouw

Reitema en anderen. Dat betreft inventariseren of weigering voorkomt, te inventariseren of ontmoediging voorkomt en zo ja, hoe vaak. Ik heb nog net de kans gehad om met mevrouw Reitema daarover te spreken. In principe mag de politie niet weigeren, maar ontmoedigen kan wel. Helaas ben ik een van de mensen die heel vaak aangifte probeert te doen en ook ik word heel vaak ontmoedigd. Burgemeester, het is vervelend wat u hier leest, het is naar et cetera, maar nu net niet helemaal strafbaar. U kunt aangifte doen, maar dan weet u dat het op de stapel ligt: daar doen wij niks mee. Wij als driehoek, al jarenlang, ook toen Frank Paauw hier nog politiechef was, ook in de vorige raden, twee vorige raden, hebben zeer uitgebreid gesproken over het verhogen van aangiftebereidheid in dit soort casuïstiek. Ik sta op het standpunt dat de politie niet mag weigeren, maar wel kan ontmoedigen als de recherche op voorhand zegt: hier zien wij echt geen brood in. U kunt aangifte doen, maar dan belandt het op een stapel waar we niets mee doen. Want dan heb je wel een verwachting gewekt bij de partij die aangifte doet en er blijkt met de aangifte ook niet zoveel te gebeuren, omdat de politie denkt: wij kunnen er heel veel capaciteit in stoppen, maar het levert niets op in de richting van het strafrecht. Het oordeel over deze motie is wat mij betreft negatief. Wat ik u wel zou willen toezeggen is nog een keer in de driehoek aandacht te vragen voor dit fenomeen en ook nog eens een keer tegen de politiechef zeggen en wat ons betreft ook de wens van de raad overbrengen. Weigeren mag je nooit doen, ontmoedigen kan onder omstandigheden. Maar houd hier oog voor het feit dat deze slachtoffers het soms heel lastig vinden om überhaupt aangifte te doen. Ik hoorde vandaag, dat was voor mij een nieuw cijfer, zeventig keer pas nadat iemand werkelijk een keer ergens om hulpverlening aanklopt. Dat je te maken hebt met bijzondere situaties waar je niet zomaar van kunt zeggen: hier gaan we niet naar luisteren. Dus onder die toezegging hoop ik dat u bereid bent om deze motie anders te beoordelen. En als u hem laat staan dan is dat natuurlijk uw goed recht. Voorzitter, dat waren de moties die voor mij bestemd waren.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel. U heeft een vraag van mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Ja, graag wel in technische tijd, want ik heb in de commissie ook een aantal vragen gesteld.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Daar was ik niet bij voorzitter.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Die vragen zouden doorgeleid worden naar de burgemeester, maar als ik het goed begrijp is dat niet helemaal gelukt. Ik kan ze ook even herhalen, ik heb ze voor me. Het zijn in totaal vijf vragen. De eerste is: is er een aanspreekpunt of escalatieroute vanuit veiligheid voor acute en ernstige situaties?

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Bij de politie is de inzet, dat zijn de lessen van Hümeyra, om wel één aanspreekpunt te maken. Dat is de inzet. Dat zal nooit altijd lukken vanwege roostertechnische vraagstukken, mensen zijn ziek, mensen zijn op vakantie. Iemand komt 's morgens, maar de contactpersoon werkt pas 's avonds. Maar de inzet is dus wel om een vast contactpunt te hebben, maar het lukt niet altijd.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Ja, dan was de tweede vraag: de burgemeester kan een huisverbod opleggen. Waarom zou een burgemeester ook niet snel een locatieverbod kunnen opleggen en hoe verhoudt zich dit tot personen met verward gedrag en de speciale route die daarvoor wel geldt? Waarom kunnen we niet ook dit soort routes gebruiken voor vrouwen die keer op keer klachten indienen en maar horen dat ze aan dossieropbouw moeten doen? Dat was één vraag.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Dossieropbouw is hartstikke noodzakelijk, omdat een keer ergens langslippen of op een ongunstig moment er zijn als mensen toch in de buurt zijn die daar last van hebben van iemand die daar passeert, kan nuttig zijn om te bewijzen dat dat met opzet regelmatig gebeurt. Soms denken we dat een gebiedsverbod een te zware maatregel is voor de rechter. Die zal niet aanvaarden als je zegt: ja, maar je moet één keer waarschuwen. Dus het kan nuttig zijn om wel degelijk aan dossieropbouw te werken. Maar een gebiedsverbod in zijn algemeenheid, daar wil ik wel naar wel kijken of dat een van de instrumenten kan zijn die in het mandje terecht kan komen.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Dat is mooi. Dan had ik een vraag dat er meer kennis nodig is in de volle breedte van de gemeentelijke dienstverlening en alles wat publiek is, ook politie, OM, OvJ, Veilig Thuis, wijkteams, zelfs misschien expertiseteam financiën. Zodat zij dus die signalen kunnen herkennen,

want die signalen kunnen soms dus zo subtiel zijn en een patroon laten zien, maar zijn vaak nog niet zo acuut dat het herkend wordt. En met dit patroon van gedrag en geweld kunnen we dus erger geweld voorkomen. Hoe verspreiden we dus die kennis over intieme terreur en hoe houden we deze kennis up-to-date? Dat was ook een vraag voor de burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Dan moet ik hier de wethouder aankijken, want dat is echt het herkennen van signalen. Wat ik zelf uit het verleden nog heel goed heb onthouden uit eerdere debatten met andere gemeenteraden, was met name te kijken, zeker als er bijvoorbeeld in zo'n situatie een kind of kinderen aan de orde zijn, of je ook signalen op school kunt herkennen via de kinderen. Dat heb ik altijd heel bijzonder gevonden, omdat die kinderen dan in hun onbevangenheid soms toch op school signalen kunnen afgeven die nuttig zijn. En dan is de vraag: hoe komen die signalen wel weer in het circuit van Veilig Thuis enzovoort. Maar volgens mij moet u die vraag aan de wethouder stellen.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Dank, helder. Ja, ik had ook deels in de commissie een antwoord, maar omdat ik ook een deel bij de burgemeester vond liggen. De vierde vraag is: wat registreren we in Rotterdam over pogingen tot femicide en hebben we cijfers over het aantal zelfmoorden in situaties van intieme terreur en pogingen tot zelfmoord? Registreren we dat in Rotterdam?

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Kijk, als er pogingen zijn van zelfmoord en iemand wil daar later op verklaren of heeft voor een poging nog een briefje achtergelaten en dat komt bij de recherche terecht, dan hebben we daar weet van. Maar heeft iemand niets achtergelaten en ook geen verhaal achtergelaten en doet met succes een zelfmoordpoging, dan weten we er niets van en hebben we dus ook totaal geen enkele informatie. Dat kun je niet helemaal traceren. Maar wat veel interessanter is, is om te kijken of er in de wetenschappelijke literatuur hier iets meer over te vinden zou zijn, want over die databanken van de politie word je teleurgesteld, omdat helaas, zo heet dat dan, een met succes uitgevoerde zelfmoord, dat zegt ons niets meer na afloop, omdat ook niemand daarna kan verklaren, tenzij daarvoor een briefje was afgegeven, en die ook nog een keer in handen komt van de politie. Dus het zijn ingewikkelde cijfers om daar iets van te zeggen. Wat ik interessant vind is om te kijken, en daar kunnen de wethouder en ik misschien samen naar kijken, wat de wetenschap, de literatuur hierover zegt. Wat weten we daarover? Dat vind ik eerlijk gezegd interessanter. Als we er overigens interessant materiaal over vinden komen we graag bij u terug.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Dank, dat zie ik dan ook als een toezegging. En de laatste vraag, daar twijfelde ik een beetje over, die heb ik als twijfel geappt in de commissie, deels van de wethouder een antwoord gehad. Maar ik wilde graag weten of in Rotterdam ook het advies voor een stopbrief of soortgelijk advies wordt gegeven. Ik ga nu niet de casus herhalen. Dat heb ik in de commissie gedaan. Maar er kan dus af en toe een stopbrief worden afgegeven tegen een pleger van stalking of iets in die richting. Ik vraag me dus af of ook de burgemeester het met ons eens is dat het advies wordt gegeven door de politie om een stopbrief te sturen, dat dat toch wel een beetje een gepasseerd station is.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Nou, dat weet je niet. Waarin ik zelf geïnteresseerd ben, is het mandje van mogelijkheden. Dat die zo groot mogelijk is, we spraken net over een gebiedsverbod. Wellicht dat die in het mandje terechtkomt. Sommige omstandigheden kunnen zich daar prima voor lenen en sommige omstandigheden weer niet. Dus laten we die mogelijkheden bij de politie niet helemaal wegnemen. Ik heb nu een casus onder ogen van een mijnheer die zelfs vastzat en een enkelband heeft et cetera. Die is dan onder voorwaarden vrijgelaten. En dan een paar dagen later signaleert mevrouw dat haar auto kapotgeslagen is en zo nog meer van dat soort dingen. Nou, bewijs maar dat hij dat gedaan heeft. Dat is al ingewikkeld. De politie kijkt er ook echt naar. Waarschijnlijk wordt deze mijnheer gepakt om redenen van het feit dat hij zijn vrijlatingsvoorwaarden niet goed nageleefd heeft met een enkelband. Maar niet dat hij waarschijnlijk zijn ex weer is gaan stalken. Dat wordt heel ingewikkeld en dan kan het nuttig zijn om daartussendoor misschien toch een waarschuwing mee te geven in de vorm van een stopbrief. Of de persoon in dit geval het weet, weet ik niet. Maar deze casus heb ik dus nu zelf de afgelopen dagen onder ogen gekregen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel burgemeester. Ik kijk de zaal even rond. Geen vragen of opmerkingen meer. Dan kan ik door naar de wethouder en dan wisselen wij in de tussentijd van stoel denk ik. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ik blijf zitten, dat is goed. Wethouder.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Dank u, mevrouw de voorzitter. Ik had nog een paar vragen staan. Allereerst van mijnheer Vonk, die dus de samenwerking met de informele organisaties wil benadrukken. Ik kan hem geruststellen volgens mij. We hebben vier speerpunten benoemd. Het eerste was voorkomen, signaleren, melden. Daaronder wordt ook expliciet verwezen naar het belang daarvan. Een paar voorbeelden, het platform Stop geweld tegen vrouwen. Dus we zoeken heel nadrukkelijk de samenwerking met maatschappelijke organisaties. We hebben ook schadelijke traditionele praktijken. Betrokken partijen als Dona Daria, Stichting Voice of All Women, dus het belang wordt gezien. Heeft u nog tips van organisaties waarvan u zegt dat je die wellicht daarbij zou kunnen betrekken, dan staan we daar altijd voor open. Ik zeg u graag toe daar in de voortgangsrapportage op terug te komen en dan misschien uit te splitsen welke, de paar belangrijkste organisaties, oneindig kan natuurlijk niet, maar wel een paar organisaties voor u te benoemen. Dus die toezegging doe ik graag, en ik ben altijd bereid om mee te denken als u suggesties heeft. Ik had een vraag staan van mijnheer Akhatab, die ik sowieso wil complimenteren met zijn bijdrage. Het was erg indringend hoe u het verwoordde. U vroeg zich af: hoe krijgen we mensen op de juiste plek? Nou, eigenlijk was mijn ervaring gisteren dat ik steeds meer het vertrouwen krijg dat het ook meer gelukt is om mensen op de juiste plek te krijgen. In de keten die heel erg belangrijk is om samen te werken zag ik nu echt dat iedereen zijn verantwoordelijkheid en zijn deel oppakt. Nogmaals, met alle beperkingen die er zijn. Maar daar zijn wel echt enorme stappen gezet de laatste jaren. En u vroeg ook: wat is nu het protocol? De burgemeester zei het al: we proberen echt maximaal toe te werken naar een vast aanspreekpunt bij de politie. Dat is natuurlijk een beperking omdat als jij een vast persoon hebt, die werkt natuurlijk niet 52 weken per jaar en zeven dagen per week 24 uur per dag. Dus daar is altijd een beperking in, dat iemand natuurlijk altijd bereikbaar is. Bij het OM hebben we wel drie aparte officieren die allemaal een caseload hebben, dat iemand ook een eigen officier heeft die met die zaak bezig is. Dus daar lukt dat wel, omdat je daar natuurlijk niet met nachtelijke dingen te maken hebt. Dus dat is even het protocol. Mijnheer Elbay vroeg nog welke mogelijkheden we nu zien om dat ouderschap in te perken of daar voorlichting in te geven. Dat is heel nadrukkelijk ook benoemd op pagina 10, waarin we ook zeggen: we betrekken het onderwijs, we organiseren bijeenkomsten, we geven voorlichting op scholen. Op dit moment is dat wel een van de dingen, waarbij we natuurlijk ook, en dat is natuurlijk niet het voorkomen van ouderschap, maar wel met ouders ook veel meer aandacht nu hebben en ook veel meer plegers als voorbeelden uit de praktijk, ervaringsdeskundigen inzetten. Dus er gebeurt wel het een en ander. Het kan altijd beter, maar dat is in ieder geval wat er nu concreet aan de orde is. Voor de rest had ik geen concrete vragen meer opgeschreven, maar wellicht heb ik er een gemist, dan hoor ik het graag.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel wethouder. Ik kijk even de raad rond of we dit kunnen gaan afronden. Mevrouw Kockelkoren, sorry? Tweede termijn, ja natuurlijk. Tweede termijn, dan kunnen we daarmee beginnen. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter, heel kort, want er werden twee moties van ons geadviseerd. Motie 11 over lhbtqia+. Ik hoor de wethouder eigenlijk vrij positief reageren en ik zou willen zeggen: zie het gewoon als steuntje in de rug omdat deze groep niet expliciet benoemd werd, dus ik hoop toch, ik kijk even naar de collega's of ze deze motie willen steunen. En over de tweede motie, motie 12, zegt u dat die overbodig is, want er zijn al 50% meldingen die komen van Rotterdammers. We hebben even naar CBS-cijfers gekeken, en het zijn 5% meldingen die komen van Rotterdammers. Misschien haalt u het door de war met niet het aantal meldingen, maar het aantal adviesaanvragen. Dat is wel 50%. Dus volgens mij verschillen hier de beelden enigszins van, dus daarom deze motie. Omdat wij dachten: dat moet toch nog beter kunnen. Dus ja, ook daar de vraag of u dat nog even wilt bekijken, want volgens mij klopt niet helemaal wat u zojuist daarover zei en is de urgentie dus hoger en daarom deze motie.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel mevrouw Kockelkoren. Ik kijk de raad nog even rond voor de tweede termijn. Ik zie de heer Elbay en daarna mevrouw Van de Peppel. Gaat uw gang.

De heer **ELBAY** (d66). In technische tijd voorzitter, motie 18, 19 en 20 zijn gewijzigd. PvdA wordt mede-indiener, dus deze wil ik opnieuw indienen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). De heer Elbay heeft de volgende moties ingediend.

Motie 18. Houd intiem terreur ver buiten de deur

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 6.3 Het voorstel tot vaststelling van het beleidsplan huiselijk geweld 'Samen naar een toekomst zonder geweld';

constaterende dat:

- in het gemeentelijke beleidsplan huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld 2024-2027 'Samen naar een toekomst zonder geweld' het tegengaan van intiem terreur een doel is;
- er in Rotterdam (en daarbuiten) volgens experts terrein te winnen valt op het gebied van algemeen bewustzijn en kennis over intiem terreur, het belang van consent en het respecteren van persoonlijke grenzen;
- de gemeente Rotterdam publiekscampagnes inzet en dit een effectief middel vindt om kennis en bewustzijn over bepaalde onderwerpen in de stad te vergroten;

overwegende dat:

- intiem terreur, een ernstige en vaak verborgen vorm van huiselijk geweld, wordt gekenmerkt door machtsmisbruik en manipulatie binnen intieme relaties;
- het van groot belang is om bewustwording te creëren over intiem terreur, met name gericht op het belang van toestemming (consent) en het respecteren van persoonlijke grenzen;
- naast van slachtoffers een belangrijke rol kunnen spelen in het herkennen en melden van intiem terreur, maar onvoldoende beschikken over de benodigde informatie en ondersteuning om dit ook echt te doen;

verzoekt het college:

- in bestaande en toekomstige publiekscampagnes in het kader van huiselijk en seksueel geweld, expliciet aandacht te schenken aan het voorkomen van intiem terreur, met primaire focus op het belang van consent en het respecteren van persoonlijke grenzen;
- hierin ook aandacht te besteden aan bewustwording voor naasten van potentiële slachtoffers, met duidelijke informatie over meldingsmogelijkheden en beschikbare ondersteuning;
- in de ontwikkeling van de campagne samenwerking te zoeken met lokale en nationale experts op het gebied van huiselijk geweld en organisaties gericht op slachtofferhulp, om de campagne zo relevant en effectief mogelijk te maken;
- hierover de raad te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. F. Elbay en S. Reitema

Motie 19. Geweld jegens queermensen onder de loep, betrek dit bij het Rekenkameronderzoek

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 6.3 Het voorstel tot vaststelling van het beleidsplan huiselijk geweld 'Samen naar een toekomst zonder geweld';

constaterende dat:

- in het gemeentelijke beleidsplan huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld 2024-2027 'Samen naar een toekomst zonder geweld' geen specifieke aandacht wordt besteed aan lhbtqia+'ers en huiselijk en seksueel geweld;
- lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, bi+-personen en transpersonen hebben in vergelijking met heteropersonen vaker te maken met huiselijk geweld¹;
- lesbische vrouwen, homoseksuele mannen en biseksuelen vaker het slachtoffer zijn van seksueel geweld dan heteropersonen²;
- de VVD en andere partijen in de raadsvergadering van 25 januari 2024 een motie hebben ingediend met het verzoek voor een Rekenkameronderzoek naar huiselijk geweld in Rotterdam;

overwegende dat:

- huiselijk en seksueel geweld ernstige problemen zijn die alle lagen van de bevolking treft, maar dat de lhbtqia+-gemeenschap hier disproportioneel vaak het slachtoffer van is, wat extra inzet om deze gemeenschap te ondersteunen des te belangrijker maakt;

- er in Rotterdam aandacht moet komen voor en meer kennis over deze gemeenschap en de specifieke uitdagingen en dynamieken die jegens en binnen de queer community afspelen, zoals stigma, discriminatie en eventueel geweld binnen een niet-traditionele relatie;
- als er een Rekenkameronderzoek komt over huiselijk geweld in Rotterdam, het goed is de prevalentie en dynamiek van huiselijk en seksueel geweld jegens lhbtqia+'ers mee te nemen;

de raad spreekt uit om:

- de Rekenkamer mee te geven in haar onderzoek naar huiselijk geweld in Rotterdam, indien deze er komt, de prevalentie van huiselijk en seksueel geweld jegens en binnen de lhbtqia+-gemeenschap te betrekken en hier aanbevelingen voor te formuleren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. F. Elbay en S. Reitema

¹ Movisie (2022). Handreiking 'Onzichtbaar Geweld: Lhbt+ en huiselijk geweld'.

² Sociaal Cultureel Planbureau (2022). 'Bijna de helft van biseksuele vrouwen slachtoffer van seksueel geweld of intimidatie', SCP, <https://www.scp.nl/actueel/nieuws/2022/07/05/bijna-de-helft-van-biseksuele-vrouwen-slachtoffer-van-seksueel-geweld-of-intimidatie>

Motie 20. Respecteer ieders grenzen, vergaar kennis en stop geweld tegen queermensen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 6.3 Het voorstel tot vaststelling van het beleidsplan huiselijk geweld 'Samen naar een toekomst zonder geweld';

constaterende dat:

- in het gemeentelijke beleidsplan huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld 2024-2027 'Samen naar een toekomst zonder geweld' geen specifieke aandacht wordt besteed aan lhbtqia+'ers en huiselijk en seksueel geweld;
- lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, bi+-personen en transpersonen hebben in vergelijking met heteropersonen vaker te maken met huiselijk geweld¹;
- lesbische vrouwen, homoseksuele mannen en biseksuelen vaker het slachtoffer zijn van seksueel geweld dan heteropersonen²;
- de VVD en andere partijen in de raadsvergadering van 25 januari 2024 een motie hebben ingediend met het verzoek voor een Rekenkameronderzoek naar huiselijk geweld in Rotterdam;

overwegende dat:

- huiselijk en seksueel geweld ernstige problemen zijn die alle lagen van de bevolking treft, maar dat de lhbtqia+-gemeenschap hier disproportioneel vaak het slachtoffer van is, wat extra inzet om deze gemeenschap te ondersteunen des te belangrijker maakt;
- er in Rotterdam aandacht moet komen voor en meer kennis over deze gemeenschap en de specifieke uitdagingen en dynamieken die jegens en binnen de queer community afspelen, zoals stigma, discriminatie en eventueel geweld binnen een niet-traditionele relatie;
- als er een Rekenkamerrapport komt over huiselijk geweld in Rotterdam, het goed is de prevalentie en dynamiek van huiselijk en seksueel geweld jegens lhbtqia+'ers mee te nemen;
- in afwachting van een eventueel Rekenkameronderzoek al kennis kan worden vergaard;

verzoekt het college:

- in de periode in afwachting van het mogelijke Rekenkameronderzoek te werken aan deskundigheidsbevordering ten aanzien van de prevalentie van huiselijk en seksueel geweld jegens lhbtqia+'ers, door aandacht te vragen bij deskundigen die werkzaam zijn in het veld en lhbtqia+-organisaties;
- indien uitkomsten van het Rekenkamerrapport aanleiding geven voor verbeterpunten ten aanzien van de aanpak omtrent huiselijk en seksueel geweld jegens lhbtqia+'ers, deze punten over te nemen in het beleidsplan huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld 2024 – 2027;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. F. Elbay en S. Reitema

¹ Movisie (2022). Handreiking 'Onzichtbaar Geweld: Lhbt+ en huiselijk geweld'.

² Sociaal Cultureel Planbureau (2022). 'Bijna de helft van biseksuele vrouwen slachtoffer van seksueel geweld of intimidatie', SCP, <https://www.scp.nl/actueel/nieuws/2022/07/05/bijna-de-helft-van-biseksuele-vrouwen-slachtoffer-van-seksueel-geweld-of-intimidatie>

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dan mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb mede-indieners erbij gekregen, dus ik wil mijn moties graag opnieuw indienen. Daarnaast was de reflectie van de wethouder dat het wellicht niet financieel haalbaar is. Maar wij zijn van mening dat ieder slachtoffer, op welke manier dan ook, gered uit zo'n situatie, onbetaalbaar is.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Mevrouw Van de Peppel heeft de volgende moties ingediend.

Motie 21. Huisdieren als gezinslid ook veilig thuis

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 25 januari 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van het beleidsplan huiselijk geweld "Samen naar een toekomst zonder geweld";

constaterende dat:

- het beleidsplan huiselijk geweld "Samen naar een toekomst zonder geweld" als doel heeft om huiselijk geweld duurzaam te doorbreken en te stoppen;
- uit onderzoek blijkt dat in ruim 55% van de gevallen van huiselijk geweld, de geweldplegers al eerder huisdieren hebben mishandeld of gedood;
- uit onderzoek blijkt dat ruim 41% van de slachtoffers eerder zou zijn gevlucht als zij hadden geweten dat er voor het huisdier ook een oplossing was;
- huisdieren door geweldplegers gebruikt worden als pressiemiddel;
- diverse opvanglocaties in Nederland, zoals in het Oranjestad in Amsterdam, opvang verleent aan het gehele gezin inclusief het huisdier;

overwegende dat:

- in het beleidsplan huiselijk geweld "Samen naar een toekomst zonder geweld" niet gesproken wordt over de relatie tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling;
- dieren, als gezinslid, bij kunnen dragen aan vroegtijdige signalering van huiselijk geweld;
- jaarlijks ruim 200.000 mensen slachtoffer zijn van langdurig en ernstig huiselijk geweld;
- ruim 59% van de Nederlandse huishoudens een of meer huisdieren heeft;
- slachtoffers met huisdieren in crisissituaties bij weigering van crisisopvang sneller terug gaan naar de gewelddadige thuissituatie;
- stichting Mendoo een oplossing kan zijn voor slachtoffers van huiselijk geweld met een huisdier;

verzoekt het college:

- om samen met diverse belangenorganisaties te werken aan duurzame borging van (crisis) en opvangmogelijkheden waar het gehele gezin welkom is, inclusief huisdier en hier terugkoppeling te geven aan de raad bij de eerstvolgende voortgangsrapportage;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel, A. Kockelkoren, T.S.J. Coşkun, S. Reitema, C. Aafjes-van Aalst en I. Elfilali

Motie 22. Met een mand voor nood, wordt de vlucht uit de crisis vergroot

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 25 januari 2024, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van het beleidsplan huiselijk geweld "Samen naar een toekomst zonder geweld";

constaterende dat:

- slachtoffers van huiselijk geweld bij een acute vlucht direct op zoek zijn naar noodhulp;
- de gemeente voor deze acute crisissituaties crisisopvang ter beschikking heeft gesteld;
- bij deze crisisopvang slachtoffers met huisdieren in acute crisissituaties, de huisdieren worden geweigerd;

overwegende dat:

- crisisopvang een oplossing biedt voor de eerste 24 uur zodra een slachtoffer de gewelddadige thuissituaties is ontvlucht;
- deze crisissituaties 24/7 plaats kunnen vinden, dus ook midden in de nacht;
- slachtoffers van huiselijk geweld met huisdieren in deze crisissituaties niet terecht kunnen op een veilige plek;
- slachtoffers met huisdieren in crisissituaties bij weigering van crisisopvang sneller terug gaan naar de gewelddadige thuissituatie;
- de drempel naar hulpverlening verder verlaagd kan worden door huisdieren in crisissituaties op te nemen;

verzoekt het college:

- om slachtoffers van huiselijk geweld die met hun huisdier de gewelddadige thuissituatie ontvluchten in de eerste 24 uur (de crisissituatie) op te vangen en hiervoor op korte termijn een crisisopvang voor huisdieren te realiseren;
- de raad over de gemaakte afspraken te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel, A. Kockelkoren, T.S.J. Coşkun, S. Reitema en I. Elfilali

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel. Ik kijk nog even de raad rond. Hebben we dan iedereen gehad voor de tweede termijn? Ja, dan kunnen we door naar de beantwoording door de wethouder. Gaat uw gang.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Mevrouw Kockelkoren is inderdaad scherp. U heeft gelijk. Het zijn de adviezen, 49 om 51, dus daarin heeft u gelijk en ook de 5% klopt, wat niet wegneemt dat wel de argumentatie hetzelfde blijft, maar wel met de terechte correctie van uw kant. De aangepaste moties van D66 en de Partij voor de Dieren, is dat een extra motie?

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Nee hoor, medeondertekenaars.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Oké, dus dat blijft gewoon hetzelfde. Oké, helder. Dan zal ik even de motie van D66 afwachten en zal ik die nog van advies voorzien.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dat is ook nog steeds dezelfde, alleen extra indieners erbij.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Oké, sorry.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). De inhoud is niet veranderd.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Dan was dit de reactie. Ja.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel. Hebben we alles gehad? Zijn alle vragen beantwoord? Dan sluit ik bij dezen de tweede termijn en ga ik de toezeggingen opnoemen. Ik heb er een aantal ontvangen. Ik begin bij de eerste en dat is: de wethouder zegt toe om in de voortgangsrapportage te rapporteren of de zes plekken genoeg zijn. Ik kijk ook even rechts van mij. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Voor ongedocumenteerde vrouwen voegen we daaraan toe. Dan hebben we de volgende. Dat is: de wethouder zegt toe om de bedragen van Filomena te specificeren in de

voortgangsrapportage alsmede de meerjarenbegroting voor dit beleidsplan. O, niet bij de voortgangsrapportage, maar uiterlijk bij de Voorjaarsnota. Akkoord. De wethouder zegt in relatie tot motie 22 toe om te onderzoeken wat dit zou gaan kosten en zal de uitkomst hiervan terugkoppelen aan de raad. De volgende: de burgemeester zegt toe om in de driehoek aandacht te vragen voor het fenomeen in relatie tot motie 17 en hierover de raad te informeren. De volgende: de burgemeester zegt toe om samen met de wethouder te kijken naar wetenschappelijke literatuur over zelfmoord in relatie tot geweld in de privésfeer en zal hierover de raad informeren. En de laatste die ik heb staan: de wethouder zegt toe om in de voortgangsrapportage de raad te informeren over de vraag van de heer Vonk. Dat staat ook letterlijk in mijn telefoon. Het wordt nader geduid. Is dat voldoende? Voor u is het duidelijk? Prima, dank u wel. Mevrouw Van Aalst en daarna de heer Verweij.

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Ja voorzitter, ik had nog een toezegging op motie 4, die ik heb ingetrokken naar aanleiding van de toezegging van de wethouder.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Kunt u voor de snelheid misschien herhalen wat die toezegging zou moeten zijn?

Mevrouw **AAFJES-VAN AALST** (lr). Inderdaad in overleg te gaan met diverse instanties binnen en buiten de gemeente om te kijken en meer samen te werken en wat mogelijkheden zijn om het strafrecht ook meer toe te passen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Genoteerd. Ik ga ze zo nog even opnoemen. Ik krijg ze door. Dan de heer Verweij.

De heer **VERWEIJ** (vvd). Voorzitter, dank. Voor mij geldt een toezegging ten aanzien van de motie over artsen en vertrouwen. De toezegging was concreet om met de artsenfederatie KNMG en Veilig Thuis in gesprek te gaan om te kijken of er nog een kink in de kabel zat.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel. Ik noem ze nog even op want ik heb ze nu ook ontvangen. Dat is: de wethouder zegt toe in relatie tot motie 4 om te verkennen of dat kan en koppelt dit in de voortgangsrapportage terug aan de raad. En de volgende: de wethouder zegt in relatie tot motie 10 toe om hierover in gesprek te gaan met huisartsen en zal de raad over de uitkomsten daarvan informeren in de voortgangsrapportage. En daarmee trekt u motie 10 in. Genoteerd. Dan denk ik dat ik dit agendapunt kan sluiten. O, mevrouw Reitema. Gaat uw gang.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Sorry, was de toezegging van de burgemeester over kijken naar het gebiedsverbod en de mogelijkheden ook genoemd aan het begin?

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Die heb ik niet opgenoemd. Ik heb hier staan over de literatuur en de zelfmoord. Dat was er een. En een over in de driehoek aandacht te vragen voor het fenomeen in relatie tot motie 17 en hierover de raad te informeren. Dat is hem ook nog niet.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Nee, dit was daarvoor. De burgemeester kan een huisverbod opleggen, maar de vraag was of er ook een locatiegebod kan worden opgelegd en in de beantwoording gaf de burgemeester aan: ik wil toezeggen om te kijken of een gebiedsverbod inderdaad ook een route kan zijn voor dit soort gevallen. Omdat het nu dus voor andere gevallen wordt toegepast, maar de vraag is of het hier ook kan.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dan bij dezen. De burgemeester heeft toegezegd om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn tot een gebiedsverbod en koppelt daarover terug richting de raad. Dan zijn we rond en dan sluit ik dit agendapunt. Dank u wel.

6.4 *Het voorstel tot vaststelling van de verordening AOW en Jeugdtogoed 2024*

Dit onderwerp wordt doorgeschoven naar de raadsvergadering van 15 februari 2024.

6.5 *Het voorstel tot vaststelling van de horecanota 'Stedelijk beleidskader vergunningen, toezicht en handhaving'*

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Agendapunt 6.4 is van de agenda af, dus wij gaan door naar 6.5, het voorstel van de horecanota 'Stedelijk beleidskader vergunningen, toezicht en handhaving'. De horecanota biedt het kader voor vergunningen, terrasregels, gemeentelijke dienstverlening en toezicht en handhaving voor de horeca. Dit gaan wij behandelen en ik denk dat ik wel kan mededelen dat er volgens mij om 16.00 uur een afspraak is, dus het kan zijn dat u (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) 16.30 uur. Het kan zijn dat onze burgemeester en wethouder Simons ervandoor moeten, want u heeft een afspraak om 16.30 uur. Dat redden we wel. De eerste indiener is de heer De Waard.

De heer **DE WAARD** (lr). Ja, dank u wel voorzitter. Ik zal het kort houden als we maar een uurtje hebben. Er zijn ongetwijfeld nog meer sprekers. Mocht ik zo meteen gaan hoesten, ik heb nog een klein overblijfsel van een griepje. Tot nu toe gaat het goed. Vorige week in de commissie hebben we dit onderwerp reeds besproken en toch ga ik het een en ander wat ik ook daar heb gezegd nu ook herhalen. Rotterdam staat in de top drie van meest toeristische steden van Nederland en in de top tien van beste uitgaanssteden van Nederland. Er zijn meer dan 2200 cafés en restaurants in Rotterdam en er zijn jaarlijks meer dan 1,1 miljoen hotelgasten. Kortom, Rotterdam is hot. En de Rotterdamse horeca heeft daar een belangrijk en essentieel aandeel in. De horecanota sluit hier dan ook heel erg goed bij aan. Een gastvrije, florerende horecabranche, daar gaan wij voor. En terecht, wat Leefbaar Rotterdam betreft. Want de horeca draagt niet alleen bij aan gezelligheid, maar het heeft natuurlijk ook een heel groot sociaal aspect. De horeca is een plek waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, waar mensen kunnen ontspannen, en waar je kunt genieten van wat de stad te bieden heeft. En wat ik eigenlijk ook heb onderstreept tijdens de commissievergadering. Bij een horecabezoek ruim je natuurlijk ook gewoon je eigen rotzooi op. Ik wil het toch even gezegd hebben. En wat we dan in de horecanota hebben kunnen lezen is dat er een flink aantal regels nageleefd moeten worden. High trust, high penalty, is het uitgangspunt. Maar uitgaan moet ook gewoon leuk zijn. Hoe jammer is het dan wanneer de sfeer weer wordt verpest door een opstootje of verpest wordt door weer een dealertje die denkt goede zaken te kunnen doen. Het is helaas iets wat we vaker te zien hebben. Iemand anders verpest de sfeer en dat is jammer, want het moet gewoon gezellig zijn. We willen het gezellig hebben. We hebben het van de week nog in de krant kunnen lezen. 108 op last van de burgemeester gesloten. Een worsteling tussen bezoekers en agenten is de aanleiding. En allereerst wil ik hem ook even vooropstellen. Uiteraard blijf je gewoon met je poten van die handhavers af. Doe gewoon even normaal. Maar wat er vervolgens ook gebeurt: de ondernemer moet zijn deuren sluiten. En wat we dan in het artikel kunnen lezen, is dat de horecazaak van mening is dat dit buiten hun verantwoording valt. En natuurlijk is dat dan de mening van de horecazaak, maar dan alsnog. De horecazaak wordt wel gesloten. Mensen die het wel gewoon naar hun zin willen hebben, die wel gewoon een bak koffie willen doen, die worden hier geslachtofferd. Mensen die gewoon willen werken worden hier geslachtofferd. De ondernemer die gewoon wil ondernemen wordt hier geslachtofferd. En kijk, dit is natuurlijk een op zichzelf staande casus, maar er is maar één persoon die hier de grootste verantwoording draagt, de ondernemer. En dit is wat Leefbaar Rotterdam niet terecht vindt. Want als bezoeker heb je jezelf ook te gedragen. Want ook als bezoeker heb je gewoon een verantwoording. En daarom hebben wij ook een heel mooie motie. 'High trust, high responsibility, high penalty'. En ik heb diverse moties en die ga ik aan het eind van mijn betoog in één keer overhandigen, want ik vind het nogal vervelend om iedere keer mijn microfoon uit te moeten doen. Zo. Maar goed, 'High trust, high responsibility, high penalty', die oproept te inventariseren of er periodieke gesprekken zijn tussen ondernemers, handhavers, wijkagenten, horecagebiedsadviseurs, en eventuele andere betrokkenen en waar nodig deze gesprekken weer op gang te brengen. Deze dien ik samen in met de Rotterdamse VVD. In het verlengde hiervan heeft de branchevereniging Horeca Nederland een modelprotocol opgesteld, waarmee horecaondernemers een vergunning kunnen aanvragen voor het opstellen van een collectieve horecaontzegging, met als doel onruststokers te weren voor een duur van twee jaar. Wat Leefbaar Rotterdam betreft een prima idee. Verpest je de sfeer voor de ondernemers of voor de gasten of überhaupt de werksfeer voor de mensen die er werken, dan mag je gewoon even lekker gaan afkoelen. Dan mag je gewoon even lekker niet meer komen. Daarom hebben wij dus ook de volgende motie 'Even afkoelen'. What's in a name. Deze motie roept op om in gesprek te gaan met Koninklijke Horeca Nederland om in gezamenlijkheid te bezien of het systeem van een collectieve horecaontzegging wenselijk en werkbaar is voor Koninklijke Horeca Nederland, de horecaondernemers, de gemeente en de politie. Ook deze motie dien ik samen in met de Rotterdamse VVD. Wat ons verder opviel aan de horecanota is dat hij bomvol staat met regeltjes en regeltjes en regeltjes. Ik snap het ook, want deze regeltjes zijn er natuurlijk niet voor niets. Maar dan nog kan het enorm overweldigend zijn voor startende ondernemers, maar ook voor ondernemers die al een tijdje aan het ondernemen zijn. Want wellicht zijn er regeltjes die wijzigen, die veranderen. Je moet

natuurlijk meegaan. Dit gaat gelukkig hand in hand met het coachend handhaven, waarvan wij groot voorstander zijn, mits het dan ook echt coachend gebeurt. Maar als startende ondernemer wil je graag een goed begin maken en momenteel is het op de website van de gemeente Rotterdam een wirwar van links en websites, waar je dan als startende ondernemer eigenlijk niet uit kan komen, want je bent aan het verzuipen. Je hebt eigenlijk een overflow aan informatie. Daarom dienen wij ook de motie in, samen met DENK en de PvdA, 'Minder regeltjes, meer toegankelijkheid', die oproept om tot een samenwerking te komen met gebiedshoreca-adviseurs en ondernemers voor meer en een overzichtelijk platforms/kennisuitwisselingsdagen voor startende ondernemers in de horecabranche. Voorzitter, ik ga rustig afronden, maar niet voordat ik nog wat opmerkingen heb gemaakt. Leefbaar Rotterdam is blij met de flexibele houding van het college om vooral te denken in kansen. Ik noem even de verruiming van de terrassen, ik noem even dat uurtje extra. En natuurlijk, er zullen altijd partijen die niet zo blij zijn met deze uitbreiding, of die überhaupt niet blij zijn met de horeca, maar een wijs man heeft mij ooit gezegd: je kan niet altijd zes gooien en je stelt nooit iedereen tevreden. Iedereen heeft weleens recht op een teleurstelling. Het stuk dat nu voorligt met wat kleine aanpassingen is een mooi en duidelijk uitgangspunt voor de Rotterdamse horeca. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel mijnheer De Waard. U heeft een interruptie van de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, toch even over die regels hè. Want het klinkt natuurlijk heel populair om te zeggen: minder regels. En het is ook helemaal niet fijn om allerlei regels te hebben, maar dan denk ik toch altijd; waarom hebben we regels? Meestal is dat ongeveer de afdrank van een debat bijvoorbeeld bij de gemeenteraad, en alle aangenomen moties die uiteindelijk tot regels leiden. Waarom hebben we regels? Omdat we grenzen stellen. Dus ik vind het eigenlijk net iets te makkelijk om te zeggen: minder regels, als daar dan niet bij hoort... en dat is dus mijn vraag aan u, waar dan minder regels op? Moeten er regels gebundeld, zijn er wat u betreft regels overbodig geraakt omdat er nieuwe regels waren? Kijk, dan hebben we een beetje richting. Maar gewoon zomaar zeggen: minder regels, daar kan ik echt een beetje te weinig mee.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). De heer De Waard.

De heer **DE WAARD** (lr). Dank u voorzitter. In principe een goede vraag, maar ik heb niet direct geroepen om minder regels, ik heb geroepen dat er juist extreem veel regels zijn, en dat het voor startende ondernemers nogal een wirwar van regels kan zijn. Momenteel op de website van gemeente Rotterdam zie je een wirwar aan links, eigenlijk een overflow aan informatie. Mijn vraag is dan ook concreet, en ik zal zo de motie ook even met u delen, om dat juist meer overzichtelijk te maken voor startende ondernemers, maar ook voor ondernemers die al bezig zijn. Eigenlijk gewoon een kleine handreiking.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). De heer Segers-Hoogendoorn en daarna de heer Coşkun.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Dan ben ik inderdaad benieuwd naar het dictum van die motie. Dan moet ik het zo begrijpen dat het niet zozeer gaat om minder regels, want dat stond volgens mij wel in de titel, dus dat is dan mogelijkwerwijs misleidend. Maar u zegt dus eigenlijk: zorg ervoor dat die regels op een goede manier en op een overzichtelijke manier aan ondernemers gepresenteerd worden. En als er veranderingen zijn, dat dat ook duidelijk is. Daar kan ik dan in mee, als dat de oproep is denk ik dat dat in ieders belang is.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel mijnheer Segers-Hoogendoorn. Ik zie de heer De Waard knikken. U wilt reageren? Gaat uw gang.

De heer **DE WAARD** (lr). Even kort, regels heb je natuurlijk, regels in de zin van gedragsregels maar ook regels als zijnde zinnen. Dus minder regels, check, mooi.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ik was wel benieuwd van welke regels u zelf last hebt als horecaondernemer.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). De heer De Waard.

De heer **DE WAARD** (lr). Ik heb hier zo op zitten wachten, want ik had natuurlijk verwacht dat iemand deze opmerking zou maken. Allereerst sta ik hier niet als horecaondernemer, maar ik sta hier als volksvertegenwoordiger. Ik voer ook heel graag een discussie op de inhoud en niet op de persoon af. Dank u wel mijnheer Coşkun.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja, nee, u staat hier natuurlijk als collega De Waard, maar zijn er specifiek regels waarvan u zegt: die kunnen van mij de prullenbak in?

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). De heer De Waard.

De heer **DE WAARD** (lr). Tijdens de commissie heb ik een betoog gehouden over de hoeveelheid aan regels. En daarbij heb ik een heel mooi antwoord gekregen ook van de burgemeester dat deze regels er ook gewoon zijn als zijnde kaders waarin een ondernemer zich kan bewegen. Dus nee, ik heb momenteel niet per se regels van hé die moeten minder. Ik heb vooral de hoeveelheid en er kan gewoon concreet, kort en krachtig gecommuniceerd worden naar een eventuele nieuwe ondernemer.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). De heer De Waard heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. High trust, high responsibility, high penalty

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van de horecanota 'Stedelijk beleidskader vergunningen, toezicht en handhaving';

constaterende dat:

- veiligheid en een goed woon- en leefklimaat een belangrijk kader is binnen deze horecanota;
- in deze horecanota de verantwoording van wat er gebeurt binnen de muren van de horecazaak onder de volledige verantwoordelijkheid van de exploitant komt te liggen;

overwegende dat:

- je als horeca-exploitant niet altijd in de hand hebt wie jouw zaak bezoekt, in welke gemoedstoestand dit gebeurt en daarmee niet altijd de verantwoordelijkheid voor gedragingen van gasten kunt dragen;
- je als horeca-exploitant niet iedereen in de zaak kent, maar wel verantwoordelijk bent voor diens gedragingen;
- binnen 'high trust, high penalty-principe' de gemeente hard op zal treden bij overtredingen;
- het belangrijk is te luisteren naar de behoeften van horeca-exploitanten als het aankomt op veiligheid;
- de periodieke gesprekken tussen ondernemers, handhavers, wijkagenten en horecagebiedsregisseurs op sommige plekken spaak gelopen zijn;

verzoekt het college:

- per gebied te inventariseren of er periodieke gesprekken zijn tussen ondernemers, handhavers, wijkagenten, horecagebiedsadviseurs en evt. andere betrokkenen;
- waar nodig deze gesprekken (weer) op gang te brengen;
- de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard en D.A. van Groningen

Motie 2. Even afkoelen!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van de horecanota 'Stedelijk beleidskader vergunningen, toezicht en handhaving';

constaterende dat:

- de Branchevereniging Horeca Nederland een modelprotocol heeft opgesteld waarmee horecaondernemers een vergunning kunnen aanvragen voor het opstellen van een collectieve horecaontzegging met als doel onruststokers te weren voor de duur van twee jaar;
- het Rotterdamse college een 'high trust, high penalty-principe' beoogt te gaan voeren;

overwegende dat:

- in verschillende gemeenten al 137 horecaondernemers een vergunning voor zo'n collectieve horecaontzegging hebben gekregen;
- in het Rotterdamse uitgaansleven veelvuldig incidenten plaatsvinden;
- je als horeca-exploitant niet altijd in de hand hebt wie jouw zaak bezoekt, in welke gemoedstoestand dit gebeurt en daarmee niet altijd de verantwoordelijkheid voor gedragingen van gasten kunt dragen;
- een 'high trust, high penalty-principe' onredelijk is zolang notoire overlastgevers hun gang kunnen blijven gaan;

verzoekt het college:

- in gesprek te gaan met Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Rotterdam, en in gezamenlijkheid te bezien of het systeem van collectieve horecaontzeggingen wenselijk en werkbaar is voor Koninklijke Horeca Nederland, horecaondernemers, gemeente en politie;
- de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard en D.A. van Groningen

Motie 3. Minder regeltjes, meer toegankelijkheid

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van de horecanota 'Stedelijk beleidskader vergunningen, toezicht en handhaving';

constaterende dat:

- er enorm veel regels zijn waar je je aan moet houden wanneer je een horecabedrijf start en exploiteert;
- de website van de gemeente Rotterdam een wirwar aan pagina's is welke verwijzen naar handvaten voor het starten van een horecabedrijf;

overwegende dat:

- niet iedere startende ondernemer direct weet waar hij of zij moet beginnen bij het opzetten van een horecabedrijf;
- een startende ondernemer op een gemakkelijke en overzichtelijke manier weet wat nu wel en niet mag;
- voor een startende ondernemer een centraal informatiepunt wenselijk is om op die manier de bomen door het bos nog te kunnen zien;

verzoekt het college:

- in samenspraak met horecagebiedsadviseurs en ondernemers te komen tot een meer overzichtelijke weergave van bestaande platforms;
- kennisuitwisselingsdagen voor (startende) ondernemers in de horecabranche te organiseren;
- de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard, E. Rehim Zadeh en S. Reitema

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslaging.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dan ga ik naar de volgende indiener op de lijst en dat is de heer Vonk. Gaat uw gang.

De heer **VONK** (cu). Voorzitter, de wijk is uitgangspunt. Dat is wat deze nota als kader stelt. De ChristenUnie vindt de manier waarop de gemeente probeerde de wijkraden te betrekken echt wel te zuinig. Dat blijkt ook wel uit het feit dat geen van de wijkraden heeft gereageerd, terwijl we weten dat het onderwerp sterk leeft bij deze wijkraden. En het is nog vreemder als er dan bij de gemeente geen lampje gaat branden dat als er geen enkele wijkraad reageert er wellicht iets misgaat in de communicatie. De wethouder zei in de commissie: it takes two to tango. Maar als je geen moeite doet om je danspartner op de dansvloer te krijgen, sta je een beetje in je eentje te dansen en dat is, niet persoonlijk bedoeld, toch eigenlijk geen gezicht. We willen daarom dat de participatie van de wijkraden meer vorm krijgt. De gemeente moet daarin echt beter haar best doen en daarom tekenen wij mee met de motie die de PvdA zo dadelijk volgens mij op dit punt gaat indienen. Voorzitter, dan over horeca versus de leefbaarheid. Een levendige horeca is van belang voor de stad. En het is goed dat de gemeente dit faciliteert. Maar de bijna ongebreidelde verstoring van de nachtrust is dat niet. Ten opzichte van 2019 is het aantal klachten over geur en geluid met meer dan 10% gestegen. En dan rijst de vraag: wat vinden wij nog acceptabel? Zit daar een grens aan of vinden we het maar gewoon prima dat het alleen maar blijft stijgen? De burgemeester gaf heel duidelijk tijdens de commissiebehandeling aan: meer activiteit leidt tot meer overlast. Maar wanneer is die grens dan bereikt? Hoeveel mensen zijn niet al als overlastvluchteling de stad uit gevlucht en worden opgevangen in onze regio? Als we steeds dichter op elkaar gaan leven in een levendige stad zullen we ook een grens moeten trekken om de leefbaarheid te bewaren. Wat ons betreft stellen we een klachtenplafond in voor meldingen bij DCMR en als dat overschreden wordt zijn direct aanvullende maatregelen noodzakelijk om te zorgen dat het aantal klachten vermindert. Op die manier laten we zien dat we er willen zijn voor alle Rotterdammers. Daarom dienen we de motie in 'Klachtenplafond, er zijn grenzen'. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). U heeft een vraag van mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Dank u wel voorzitter. Ik ben erg benieuwd naar het onderscheid tussen een melding en een registratie bij DCMR. Je zou hier een klachtencultuur mee kunnen stimuleren, en dat willen wij natuurlijk niet lijkt mij. Dus ik ben heel erg benieuwd naar uw bevindingen daarop. Ook ben ik benieuwd hoe we er niet voor zorgen dat de lasten van de horeca altijd bij de horecaondernemers komen en niet bij de bewoners. Hoe ziet u daar de balans in?

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Sorry, de laatste had ik even gemist want ik was bezig met de formulering van mijn antwoord op de eerste. Laat ik die eerst even doen en dan komt de tweede daarna. Kijk, wij hebben ons gebaseerd op de tabel die is meegeleverd in de stukken. Daar ging het over meldingen via DCMR. Ik heb het dus niet over alleen maar bewoners die allerlei klachten indienen, maar die echt via de DCMR tot ons komen. Daar gaat het ook in onze motie wat ons betreft over. Dat als eerste. En dan uw tweede vraag. Excuus dat ik die even gemist heb.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Het is belangrijk om een balans te hebben tussen rust en reuring. Mijn vraag gaat over de baten en de lasten. Op het moment dat er overlast is, komen de lasten toch vaak bij de horecaondernemers terecht. Hoe ziet de ChristenUnie dat?

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja voorzitter, ik vind dat echt een gezamenlijke verantwoordelijkheid, die begint bij het goede gesprek tussen bewoners, horeca en gemeente en in die driehoek moet wat mij betreft de oplossing worden gevonden. Het ligt dus niet eenzijdig bij de horeca. Maar we zien natuurlijk ook heel veel voorbeelden, ik noem bijvoorbeeld de Oude Haven, we hebben daar eerder ook in andere debatten met elkaar over gesproken, waarin er natuurlijk al heel veel verhalen zijn, tot en met het verhuizen uit Rotterdam aan toe, waarbij de rekening volledig bij de bewoners terecht komt. En dat vinden wij echt zeer ten onrechte en daarom willen wij er echt een grens aan stellen en in ieder geval laten zien aan de bewoners: oké, we willen die horeca zeker faciliteren, belangrijk, maar er zit wel een grens aan datgene wat we met elkaar accepteren als verstoring van de nachtrust.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel mijnheer Vonk. Dan kijk ik nog even de raad rond of daar reacties op zijn. Nee?
De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Klachtenplafond horeca: er zijn grenzen

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van de horecanota 'Stedelijk beleidskader: toezicht, vergunningen en handhaving';

constaterende dat:

- het aantal geregistreerde klachten over geluids- en geuroverlast bij DCMR ten opzichte van referentiejaar 2019 met ruim 10% gestegen is;
- in de horecanota nu geen duidelijke relatie gelegd wordt tussen toezicht, vergunningen, handhaving en het totaal aantal klachten;
- een van de doelen van het horecastelsel is om bewoners te beschermen tegen buitensporige overlast;

overwegende dat:

- de burgemeester tijdens de commissiebespreking de verwachting heeft uitgesproken dat het aantal meldingen en klachten met de nieuwe horecanota niet minder maar meer zal worden: 'Meer bedrijfsmatige activiteiten rond horeca gaat niet leiden tot minder klachten';
- de registraties bij DCMR slechts een topje van de ijsberg vormen;
- het aantal klachten een duidelijk meetbaar getal is om iets te kunnen zeggen over het effect van toezicht, vergunningen en handhaving;

verzoekt het college:

- een klachtenplafond in te stellen voor geluids- en geuroverlast op het niveau van 2023;
- bij (dreigende) groei van het aantal klachten boven het klachtenplafond voorstellen te doen voor aanvullende maatregelen om tot een daling van het aantal klachten te komen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dan mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Voorzitter, dank u wel. Lopend door Rotterdam ben ik zo trots op onze stad. Rotterdam wordt namelijk steeds mooier, steeds bruisender en eigenlijk ook steeds gerser. Rotterdam staat nooit stil en de horeca is het kloppend hart van onze stad. Want kijk nu naar al die lunchtentjes en de nachthoreca. De horeca maakt onze stad Rotterdam gaaf. En creatieve ondernemers door heel Rotterdam steken hun nek uit. Ze brengen horecaconcepten tot leven in onze stad. En daarom voorzitter, bedank ik vanaf deze plek vandaag alle horecaondernemers. Van historisch Delfshaven tot aan Kralingen, van Lombardijen tot aan Noord, van de Oude Haven tot Witte de With. Dank je wel. Voorzitter, zoals ik in de commissie al aangaf is het niet alleen maar hosanna. Want de horeca staat aan de vooravond van een donkere tijd. Het terugbetalen van coronaschulden, grote personele uitdagingen, oplopende kosten door energie en inflatie. Veel horecaondernemers hebben het gewoon zwaar. Dat vraagt een overheid die naast onze ondernemers staat, die ze niet voor de voeten loopt, die meedenkt en toekomstperspectief biedt. Transparantie, helderheid en vertrouwen zijn hiervoor de cruciale bouwstenen. Bouwstenen eigenlijk als basis voor elke samenwerking, die we ook terugvinden in deze horecanota. En daar zijn we heel blij om. En laten we er dan nu ook met elkaar voor zorgen dat het ook gaat werken in de praktijk. De Rotterdamse VVD wil namelijk dat onze ondernemers goed gefaciliteerd worden, dat het gemakkelijk is om een vergunning aan te vragen, beheerders bij te schrijven en het natuurlijk ook digitaal in te zien. Laten we het gewoon ondernemers makkelijker maken, en daarom dien ik vandaag een motie in, 'Digitaal vergunning inzien, wel zo handig', met heel brede steun vanuit onze raad, zodat het in de toekomst gewoon makkelijker is voor ondernemers om een vergunning in te zien. Graag zouden we ook zien dat bij controle van beheerders of de vergunning het mogelijk gaat worden om die vergunningen digitaal in te zien of te laten zien aan

de handhavers. We weten dat dat nu nog niet kan en dat er ook wetgeving beperkend is. Maar het zou wel mooi zijn als het in de toekomst wel kan. Dus mijn vraag aan de burgemeester is wat hij vindt van dit idee, en of hij ervoor openstaat om hier gewoon eens serieus naar te kijken. Voorzitter, ik vertel u niets nieuws dat de Rotterdamse VVD een levendige stad wil en dat kan niet zonder horeca. Met het verzwaren van de handhavingsmaatregelen draaien we in onze optiek de nek om van de horeca en zeker van de kleine horeca. We zijn er na de commissiebehandeling nog niet van overtuigd dat een sluiting van vier weken nodig en ook beter is. In tijden van crisis, in tijden van grote personele uitdagingen ga je het ondernemers niet nog moeilijker maken. Daarom vinden wij het verzwaren van een straf voor het niet aanwezig zijn van een beheerder of leidinggevende gewoon zijn doel voorbijschieten. De horeca heeft een belangrijke sociale functie. Het houdt mensen aan het werk. En een sluiting van vier weken betekent gewoon het einde van de horecaondernemer en ook van het personeel. Daarom dienen wij vandaag samen met D66, DENK en Forum voor Democratie de motie in 'Draai de horeca de nek niet om', om de straf voor het niet aanwezig zijn van een beheerder of leidinggevende terug te brengen naar twee weken. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Mevrouw Van Groningen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 5. Digitaal vergunning inzien, is wel zo handig

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de horecanota "Stedelijk beleidskader vergunningen, toezicht en handhaving";

constaterende dat:

- beheerders en leidinggevende voor een horecagelegenheid dienen te zijn bijgeschreven op de exploitatievergunning;
- de aanvraag digitaal gedaan wordt, maar niet digitaal ingezien kan worden;

overwegende dat:

- horecaondernemers niet digitaal kunnen inzien wie er precies staat bijgeschreven op hun exploitatie;
- horecaondernemers bij controle door handhaving op het aanwezig zijn van de beheerder of leidinggevende nu een fysieke kopie van hun exploitatievergunning moeten laten zien;
- de gemeente Rotterdam ondernemers moet ondersteunen en niet in de weg zitten;

verzoekt het college om:

- te onderzoeken op welke manier het voor horecaondernemers mogelijk gemaakt kan worden om:
 - digitaal bijgeschreven beheerders en leidinggevende in te zien;
 - aanpassingen van beheerders en leidinggevende met sociale hygiëne digitaal te kunnen raadplegen door zowel de horecaondernemer als handhaving;
- hierover te rapporteren aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.A. van Groningen, J.M. Nunnely, M.Y. Morkoç, J.M.D. de Waard, E. Rehim Zadeh en S. Reitema

Motie 6. Draai de horeca niet de nek om

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de horecanota "Stedelijk beleidskader vergunningen, toezicht en handhaving";

constaterende dat:

- de horecanota samen met andere gemeentelijke kaders ervoor dient te zorgen dat Rotterdam een aantrekkelijke stad is;
- de nieuwe horecanota een aangepast handhavingsarrangement kent waarbij het uitgangspunt is hoe ernstiger de overtreding, des te zwaarder de maatregel;
- de maatregel voor het niet aanwezig zijn van de beheerder of leidinggevende wordt verhoogd van 2 weken sluiting naar 4 weken sluiting;

overwegende dat:

- de horeca zorgt voor een bruisend en levendig Rotterdam;
- in het nieuwe handhavingsarrangement het niet aanwezig zijn van een beheerder even zwaar wordt bestraft als een geweldsincident in de horeca;
- met het verzwaren van deze handhavingsmaatregel we de horeca en zeker de kleinere horeca in Rotterdam de nek omdraaien;
- de horeca een belangrijke sociale functie vervult en tegelijkertijd te kampen heeft met grote personele tekorten;
- een maand verplichte sluiting voor veel ondernemers grote financiële en personele consequenties met zich meebrengt;
- er momenteel grote financiële uitdagingen zijn door hogere inkoop, kleinere marges, terugbetaling coronaschulden, stijgende personeelskosten, etc.;
- financiële zorgen maken dat ondernemers vatbaarder zijn voor criminelen;

verzoekt het college om:

- de handhavingsmaatregel voor het niet aanwezig zijn van de beheerder of leidinggevende niet te verzwaren, dus te handhaven op twee weken;
- dit aan te passen in de horecanota;
- hierover te rapporteren aan de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.A. van Groningen, J.M. Nunnely, E. Rehim Zadeh en A.R. Oostdijk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Daarmee komen we toe aan de vierde inspreker en dat is mevrouw Morkoç. Gaat uw gang.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, Rotterdam leeft. Onze horeca draagt daar veel aan bij. Aan de levendigheid, de warmte, de gezelligheid, maar ook in werkgelegenheid. Ondanks dat we afscheid hebben moeten nemen van mooie zaken hebben we ook weer nieuwe zaken erbij en het is belangrijk om dat ook te vieren. Hoe zetten we hen in het zonnetje? We blijven ook streven naar uitbreiding van horeca-aanbod, vooral in ondervertegenwoordigde gemeenschappen zoals de queercommunity en ook Rotterdam-Zuid. We zijn benieuwd wat de wethouder voor deze groepen kan betekenen. In een samenleving moeten we uiteraard rekening houden met de balans tussen rust en reuring. Zoals naar onze tevredenheid is dat ook benadrukt in de horecanota. Hoewel we tevreden zijn over de aandacht voor bewoners blijft de situatie in de Oude Haven onduidelijk. We vragen de wethouder om meer informatie over het monitoringsproject waar we het ook in het vorige debat over hadden. Teleurstellend is het gebrek aan reacties van wijkraden op de nota. We hopen op actieve betrokkenheid en stellen voor de toon in de communicatie te verbeteren om meer participatie te bevorderen. In plaats van: 'Indien u het noodzakelijk vindt om ongevraagd advies te geven' zou het gepaster zijn om voortaan te schrijven: 'U heeft de mogelijkheid tot het geven van ongevraagd advies, welke wordt gewaardeerd', of iets dergelijks. Ziet de wethouder hier een verschil van toon, om de wijkraden op die manier te waarderen? Als laatste het vraagstuk het handhavingsarrangement, waar we het veel over hebben gehad. Het is belangrijk dat we redeneren vanuit het doel dat we met zijn allen voor ogen hebben, een beheerder of leidinggevende moet aanwezig zijn voor de sociale hygiëne en voor de veiligheid van de onderneming. De knelpunten, zoals veel besproken met verschillende ondernemers in de stad zijn de opleidingskosten, personeelsdoorloop en onduidelijkheid over regels. En die knelpunten moeten worden aangepakt. Als we met zijn allen regels gaan opstellen is het vanzelfsprekend dat er consequenties zijn als je je daar niet aan houdt. GroenLinks is van mening dat een maatregel moet bijdragen aan het vergroten van de sociale veiligheid en niet alleen een straf moet zijn. Wij zien daarom meer in een last onder dwangsom, een LoD, dan een pandsluiting. Daar dienen wij een motie voor in, om te onderzoeken hoe dat past binnen het handhavingsarrangement. Verder moet het college werken aan het inzichtelijk maken van de regels, waarschuwingen en de nodige eisen. We zijn benieuwd hoe de wethouder dat van plan is. We hebben ook een aantal moties gesteund van partijen zoals D66 en de VVD, om dat inzichtelijk te maken. Ondertussen wachten we op de evaluatie van de terrassen. Daarbij willen wij nog benadrukken dat de toegankelijkheid van de terrassen nog regelmatig een probleem is waar serieus werk van moet worden gemaakt. Ook horen we daar van de

wethouder hoe hier praktisch aan kan worden bijdragen vanuit het college, zodat iedereen kan genieten van de horeca en van de stad. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Mevrouw Morkoç heeft de volgende motie ingediend.

Motie 7. Effectievere maatregel-idee: een LoD?

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 6.5 Het voorstel tot vaststelling van de horecanota 'Stedelijk beleidskader vergunningen, toezicht en handhaving';

constaterende dat:

- er dient te allen tijde gekwalificeerd personeel met de benodigde expertise (leidinggevende en/of beheerder) aanwezig te zijn;
- bij herhaalde overtreding, waarbij de afwezigheid van een beheerder/leidinggevende als overtreding geldt, wordt bij de derde waarschuwing overgegaan tot handhaving door middel van een maandelijkse sluiting;

overwegende dat:

- sluiting van de zaak een substantiële maatregel is, die doorgaans wordt toegepast bij geweldsincidenten;
- sluiting van een zaak tevens impact heeft op al het personeel;
- sluiting van een zaak aanzienlijke nadelige gevolgen kan hebben voor ondernemers;
- sluiting van een zaak niet noodzakelijkerwijs resulteert in een toename van leidinggevend en/of beheerders;
- een last onder dwangsom (LoD) een corrigerende maatregel betreft in de vorm van een financiële sanctie om een overtreding ongedaan te maken of verdere overtredingen te voorkomen;
- een last onder dwangsom tevens een coachend effect kan hebben, terwijl het tegelijkertijd minder ingrijpend is voor ondernemers dan de sluiting van de zaak;
- de strafmaatregel gepaard moet gaan met een duidelijke en overzichtelijke waarschuwingsprocedure;

verzoekt het college:

- het onderzoeken van de geschiktheid van een last onder dwangsom als passende maatregel;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç en M.M. Vlasblom

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dan ga ik naar de volgende inbreng en die is van mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw **REHIM ZADEH** (denk). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, het principe high trust, high penalty in de geactualiseerde horecanota voert de boventoon en terecht. Ondernemers benaderen vanuit een positie van vertrouwen, met de aansturing op de naleving van de regels, is wat ons betreft de enige benadering die ook echt werkt. Ook het bieden van maatwerk en ruimte om te experimenteren is iets wat we moeten doorzetten. En dit is ook waar ondernemers goed in zijn, dus laten we hen in hun kracht zetten. Dit doen we ook door de regeldruk voor ondernemers onder controle te houden en mijn collega van Leefbaar Rotterdam stipte het net ook al aan. We hebben het ook afgesproken in het coalitieakkoord. Kan de wethouder toch nog concreet maken hoe dit is geregeld in de horecanota? We tekenen ook mee met de motie van Leefbaar Rotterdam. Voorzitter, mijn fractie blijft aandacht vragen voor meer horeca op Zuid, met name voor jongeren valt er nog enorm veel winst te behalen. We steunen ook de motie van D66, 'Stimuleer horeca in West en Zuid'. Dit zou wat ons betreft een mooie stap kunnen zijn in het streven naar meer horeca op Zuid op de lange termijn. Ook de diversiteit van onze horeca moeten we vaker benadrukken. Of het nu een theehuis of een kroeg is, horeca moet er zijn voor iedereen. En daarover gesproken, in de commissie heb ik het ook al aangestipt. Discriminatie in de nachthoreca. Het is onacceptabel. We hebben daar instrumenten voor ingezet. Een organisatie die

verantwoordelijkheid draagt is Panel Deurbeleid Rotterdam. Ik heb het in de commissie ook al aangegeven, ik vind het jammer om te moeten constateren dat dit samenwerkingsverband niet zichtbaar is. De burgemeester heeft wel aangegeven dat de organisatie nog wel actief is, maar ik schrik wel van de huidige status van de website en laatste publicatie, 2020, ik kan nergens informatie vinden over sleutelfiguren binnen deze organisatie. Ik heb geprobeerd te bellen, onbereikbaar. Ik heb het een aantal keer geprobeerd, en mijn fractie vindt het gewoon ondermaats. Ik vraag de burgemeester hierop te reflecteren. Welke maatregelen kunnen wij nemen om de zichtbaarheid en de dienstverlening van deze organisatie te verbeteren en kan de raad periodiek op de hoogte gehouden worden over de bevindingen van Panel Deurbeleid? En kan Panel Deurbeleid ook periodiek ongevraagd of gevraagd advies naar de raad zenden? Want voor nu gaat het totaal langs ons heen. Voorzitter, mijn laatste punt betreft het voorstel van de verzwaring van de handhavingsmaatregelen van twee naar vier weken. Mijn fractie heeft hierover twijfels gehad en alhoewel mijn fractie er wel van overtuigd is dat alle ondernemers zich gewoon aan de regels moeten houden, vinden wij vier weken dicht wel erg lang. Het heeft ook gevolgen voor de ondernemer en we hebben ook begrepen dat het aanmelden van een beheerder of een leidinggevende niet zonder obstakels komt. We denken graag constructief mee aan effectieve oplossingen die proportioneel en effectief zijn. Denk aan de motie 'Digitaal vergunning inzien'. Dit helpt niet alleen de ondernemer, maar ook de gemeente om de zaak op orde te krijgen. Dat was het voor nu. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel. Dan gaan we door naar de volgende inbreng en dat is mevrouw Nunnely.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Dank u wel voorzitter. In het hoofdstuk 'Balans in de wijk' leest u hoe we gezamenlijk streven naar een gebied waarin het prettig wonen, werken en verblijven is. Voorzitter, een belangrijk onderdeel van deze balans is de dynamische horecasector. De horeca draagt bij aan een aangenaam uitgaansleven, maakt onze stad levendig en aantrekkelijk. Maar zoals u weet balanceert de horeca voortdurend op de dunne lijn tussen levendigheid en mogelijke overlast, criminaliteit en schade aan de volksgezondheid. Hierbij spelen toezicht en handhaving een cruciale rol. We hebben het systeem opgezet dat gebaseerd is op het uitgangspunt van high trust, high penalty, waarbij we vertrouwen stellen in de ondernemers, maar tegelijkertijd stevig optreden als regels worden overtreden. D66 kijkt dan ook uit naar de afdoening van de motie 'Van escaleren naar isoleren'. Voorzitter, wat echter niet uit het oog mag worden verloren, is de uitdaging waar veel jonge Rotterdammers mee worden geconfronteerd. Met name op Zuid is het aanbod van horecagelegenheden beperkt. Het is belangrijk dat we niet weggijken van deze realiteit. Onze jongeren verdienen niet alleen aandacht van ongewenste invloeden op straat, of het armoede-etiket, maar ook de mogelijkheid om anderen te ontmoeten en zich te laten inspireren over kansen en mogelijkheden op de arbeidsmarkt. Denk hierbij aan de studenten die zich willen ontwikkelen en ook op zoek zijn naar: waar is het feestje? Voorzitter, horeca is niet alleen een bron van vertier, maar een belangrijk fundament voor ontmoeting en inspiratie. Het is dus ook belangrijk dat we niet alleen onze stad openstellen voor criminelen die op straat jongeren ronselen, maar ook voor initiatieven die onze jongeren een plek bieden waar zij kunnen samenkomen, groeien en leren. Samenwerken tussen overheid, ondernemers en maatschappelijke organisaties is daarbij essentieel. Laten we gezamenlijk werken aan een stad waar iedereen, ongeacht achtergrond, toekomstperspectieven kan vinden en een bloeiende horecasector. Daarom dien ik twee moties in. 'Stimuleer horeca op Zuid' en 'Informatiegestuurd werken vraagt om verdieping, actie in nachtelijk horecabeleid' en ik ondersteun de moties van mijn collega van de VVD over de 24-uurshandhaving en digitalisering van de horecasector. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Mevrouw Nunnely heeft de volgende moties ingediend.

Motie 8. Stimuleer horeca in West en Zuid

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024, ter bespreking van agendapunt 6.5. Het voorstel tot vaststelling van de horecanota 'Stedelijk beleidskader vergunning, toezicht en handhaving';

constaterende dat:

- het verschil in aanbod en het totale aantal horecagelegenheden in Rotterdam-West en Zuid niet in verhouding staat met andere gebieden in de stad;

overwegende dat:

- horecavoorzieningen een belangrijke bijdrage leveren aan de levendigheid, economie en sociale cohesie van de stad;
- het stimuleren van horeca-initiatieven kan bijdragen aan een evenwichtige ontwikkeling van stadsdelen;
- een divers horeca-aanbod in Rotterdam de aantrekkelijkheid vergroot voor zowel bewoners als bezoekers;
- het van belang is om ondernemers te ondersteunen en te faciliteren bij het opzetten en uitbouwen van horecagelegenheden, hierbij het aandachtsgebied Rotterdam-Zuid en West te stimuleren, zodat Rotterdamse jongeren elkaar ook daar kunnen ontmoeten;

verzoekt het college:

- bij de horecagebiedsplannen waar mogelijk ruimte te bieden aan (nacht)horeca en in elk gebied te bekijken waar de mogelijkheden zijn, met vooral aandacht voor Rotterdam-West en Rotterdam-Zuid;
- in gesprek te gaan met de horecasector om inzichtelijk te maken welke concrete maatregelen genomen kunnen worden om startende en uitbreidende ondernemers met de gemeentelijke dienstverlening beter te ondersteunen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M. Nunnely, D.A. van Groningen, M.Y. Morkoç en E. Rehim Zadeh

Motie 9. Informatiegestuurd werken vraagt om verdieping, actie in nachtelijk horecabeleid

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024, ter bespreking van agendapunt 6.5. Het voorstel tot vaststelling van de horecanota 'Stedelijk beleidskader vergunning, toezicht en handhaving';

constaterende dat:

- uit de evaluatie blijkt dat de horeca-adviescommissie mogelijk op een andere manier moet worden ingericht;

overwegende dat:

- een bruisend nachtleven een belangrijke bijdrage levert aan de aantrekkelijkheid en diversiteit van onze stad;
- de pijler 'ruimte voor de nacht' in het horecabeleid van de gemeente Rotterdam verduidelijking behoeft, evenals het begrip 'Informatiegestuurd werken';
- het van groot belang is specifieke maatregelen te nemen om het nachtleven te stimuleren en te versterken;

verzoekt het college:

- helderheid te verschaffen over de wijze waarop 'Informatiegestuurd werken' zal worden uitgevoerd binnen het horecabeleid, met specifieke aandacht voor het risicoprofiel van ondernemingen en de meerwaarde van horecaondernemingen, waarbij transparantie en open communicatie voorop staan;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M. Nunnely, D.A. van Groningen, M.Y. Morkoç en E. Rehim Zadeh

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dan kijk ik nog even rond. Mevrouw Reitema, had u een vraag aan mevrouw Nunnely? Nee, inbreng. Dan is de volgende de heer Segers en daarna komt u. Dank u wel. Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, dank voorzitter. Wat het CDA betreft is deze horecanota een gemiste kans daar waar het gaat over de link met gezondheid, die wij in de commissie ook

meerdere malen hebben aangegeven. Ik wil me in mijn bijdrage ook richten op twee vormen van welzijn en gezondheid die wij in de horecanota missen, of in ieder geval concrete maatregelen daarop missen. Ten eerste gaat dat over geluid. Onze woordvoerder heeft in de commissie ook een aantal vragen gesteld, die, realiseerden wij ons, zeer gedetailleerd waren. Dat is toen ook gezegd door de commissievoorzitter en vervolgens is door de wethouder gezegd: we zullen zorgen dat de DCMR u van antwoorden voorziet en die hebben wij nog niet gehad. Dus dat is eigenlijk mijn eerste vraag, of de wethouder dan wel de griffie zich dat nog herinnert en of wij de antwoorden op die vragen tegemoet kunnen zien. Waar het onder andere om ging, en dat is voor ons ook kernpunt, is dat in de stukken de interpretatie van de normen van het Activiteitenbesluit Milieubeheer verschilde. En wij willen dus ook onze steun op de horecanota laten afhangen van mogelijkerwijs een toezegging die wij vragen van de wethouder dat de normen uit het Activiteitenplan Milieubeheer gehandhaafd blijven en dat er ook geen andere normen gehanteerd worden. Die voorwaarde willen wij dus wel stellen, dus dat is een vraag en we hopen dat de wethouder daarop kan toezeggen. Als het dan gaat over het tweede punt dan wil ik inzoomen op roken. 64% van de Nederlanders zou voorstander zijn van rookvrije terrassen. Daarom vinden wij het dus ook in deze horecanota een gemiste kans dat hier geen aandacht voor is. Niet dat we nu zeggen: dat had erin moeten staan, maar een link ernaartoe en naar gezondheid en hoe de horeca daar een rol in kan spelen, had zeker wel gepast. En dat is dus ook een link, wat ik eerder zei, naar eerder op de dag, toen we het hadden over het preventiebeleid alcohol en drugs. Het CDA is voorstander van rookvrije terrassen en wij zullen dan ook ons eens gaan beraden of wij daar misschien met een initiatiefvoorstel op willen komen t.z.t., want dat vergt veel tijd zoals u weet, zeker voor een eenmansfractie. Maar we willen de wethouder dus eigenlijk wel vragen of hij daarop kan reageren of hij van plan is om op enig moment wel ook dit voorstel, rookvrije terrassen, in ogenschouw te nemen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). U heeft een interruptie van de heer De Waard.

De heer **DE WAARD** (lr). Dank u wel voorzitter. Mijnheer Segers heeft het over rookvrije terrassen. Dat kan ik deels begrijpen. Maar dan ben ik ook even benieuwd hoe mijnheer Segers dan reflecteert op shishalounges.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Nou ja, wij hebben eerder ook gezegd in de commissie dat wij het inderdaad best apart vinden dat je eigenlijk een rookverbod hebt in de horeca en dat shishalounges er wel gewoon kunnen zijn. En zeker als het nu gaat over het verbod van vaperen, of in ieder geval de verkoop, dan vinden wij dat een beetje een vreemde vorm. Dus ik denk inderdaad dat we daar goed naar moeten kijken. Waarom daar wel een vergunning voor, want dat is eigenlijk een vorm van horeca, terwijl andere horeca zich aan een rookverbod moet houden?

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel. U bent klaar met uw inbreng? Geen moties? Nee, dan ga ik door naar de volgende inspreker en dat is mevrouw Reitema. Gaat uw gang.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Ja, dank voorzitter. Ik houd het kort. Je hoort het wel vaker, we moeten meer de wijken in. En laten we nu wijkraden hebben die in de haarvaten van de wijken zitten. Zij weten wat er speelt en zij kennen de wijk goed. Voorzitter, het college geeft ook zelf duidelijk aan dat wijkraden onmisbaar zijn in de participatie, ook voor het proces rondom het horecabeleid. Deze participatie is nog niet gelukt. Wij dienen daarom samen met andere partijen een motie in om alsnog de participatie van wijkraden in het horecabeleidsproces te realiseren.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). U heeft een interruptie van de heer De Waard.

De heer **DE WAARD** (lr). Dank u wel voorzitter. Ik hoor de PvdA praten over meer participatie van de wijkraden en dat snap ik ook enorm goed, maar was het niet een PvdA-product eigenlijk, de wijkraden? En is het dan juist niet door de PvdA dat juist alles qua zeggenschap eruit is gehaald bij de huidige wijkraden?

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Ja, ik focus me graag op wat hier voorligt en dat is het horecabeleid. En het is gewoon duidelijk in de stukken dat er twee keer een brief is gestuurd en dat er geen reactie op is

gekomen, dus ja, op dit moment mis ik toch de participatie van de wijkraden en daar heb ik een motie voor ingediend.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). De heer De Waard.

De heer **DE WAARD** (lr). Dus eigenlijk pleit u voor het wijzigen van een mandaat van de wijkraden dat uw eigen fractie in de vorige periode heeft ingediend?

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Nou kijk, als er ergens verbeteringen aangebracht moeten worden dan moeten we dat gewoon doen, maar wij wensen wel liever meer participatie, in dit geval voor de wijkraden.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw **REHIM ZADEH** (denk). Ja voorzitter, we hebben deze discussie in de commissie ook al gehad, en de wethouder heeft op tijd een brief gestuurd met het verzoek aan de wijkraden om te participeren. Wat vraagt u dan exact aan de wethouder? Wat vraagt u in de zin van, wat zou de wethouder nog meer moeten doen om dit onder de aandacht te brengen van de wijkraden?

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). En dan krijgt u een reactie van mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Het wordt gezellig zo. Voorzitter, ik ben benieuwd of DENK naar mijn bijdrage heeft geluisterd en mijn suggestie over de toon waarop wijkraden worden benaderd in dit stuk, en wat DENK daarvan vindt.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw **REHIM ZADEH** (denk). Ja voorzitter, ik zeg het met voorzichtigheid, maar ik vond het eigenlijk een beetje een vorm van micromanaging. Ik denk in alle eerlijkheid dat de brief gewoon een verzoek doet naar de wijkraden om te participeren. Dat dat met andere woorden kan, of course, als daar de ruimte voor is vanuit de wethouder, moeten we het doen. Maar of het aan de bewoording lag dat de wijkraden niet hebben geparticipeerd, daar zet ik wel mijn vraagtekens achter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Nou voorzitter, ik ben erg benieuwd of DENK met wijkraadsleden heeft gesproken, want de wijkraadsleden die ik heb gesproken, hebben daadwerkelijk gezegd: joh, we hebben inderdaad een brief ontvangen, dat gaf ons helemaal niet het gevoel dat er werd gevraagd om ons advies of dat ons advies daadwerkelijk wordt gewaardeerd, dus ja, de toon is erg belangrijk. Taal is erg belangrijk. Het is geen micromanagement, het is je zorgen uiten.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Mevrouw Nunnely, u wilt ook reageren? Gaat uw gang.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Ja, dank u wel voorzitter. Ik wil mijn collega van DENK even bijstaan, want dit hebben we uitgebreid besproken in de commissie. Na de commissie heb ik inderdaad zelf nog even contact gehad met een aantal wijkraadsleden die de brief hebben ontvangen en inderdaad, die dan ook gewoon meegenomen worden in het proces. Het is belangrijk dat als we het dan benoemen, dan is het ook belangrijk om dan te checken. En toon is belangrijk, dus daar valt nog wel wat over te zeggen. Maar laten we niet doen alsof we de wijkraadsleden niet hebben betrokken, want dat is wel zo. Dat wil ik nog wel eventjes heel duidelijk aangeven.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dan mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw **REHIM ZADEH** (denk). Ja voorzitter, dat onderschrijf ik helemaal. In de commissie hebben we het ook met elkaar gehad over: zou er verwarring kunnen zijn, omdat de horecagebiedsplannen nu ook uitgerold worden? De wethouder zei: ja, dat kan. Maar die brief is toch wel echt verstuurd en ik

vind ook wel: it takes two to tango. De andere kant moet zich ook geroepen voelen om ergens iets van te vinden.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Dank. Wij hebben ook wijkraden gesproken en wij horen kritiek, dus je kunt ervoor kiezen om kritiek te negeren en wij kiezen ervoor om er wat mee te doen, vandaar onze motie om alsnog ervoor te zorgen dat in ieder geval die participatie gewoon gerealiseerd wordt. Voorzitter, ons tweede punt. De PvdA heeft ook in de commissie haar steun uitgesproken voor het 'high trust, high penalty'-principe. Tegelijkertijd vinden we het ook belangrijk om mee te denken over wat kan om te zorgen dat regels, zoals die rondom sociale hygiëne, ook daadwerkelijk goed worden toegepast in onze stad. Want voorzitter, horeca zijn belangrijke ontmoetingsplekken en ze vervullen ook vaak een belangrijke sociale functie in de wijk. Wij tekenen dan ook graag mee met de motie van Leefbaar Rotterdam om regels overzichtelijk te maken. Dank.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel mevrouw Reitema. Ik heb de motie ontvangen. Die is in voldoende mate ondertekend, alleen zie ik 50PLUS eronder staan. Die halen we eraf, want die heeft zich afgemeld. Mevrouw Reitema heeft de volgende motie ingediend.

Motie 10. Voeg daad bij woord want wijkraden zijn echt onmisbaar in ons horecabeleid

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024, ter bespreking van 'Het voorstel tot vaststelling van de horecanota 'Stedelijk beleidskader vergunningen, toezicht en handhaving';

constaterende dat:

- de in 2022 ingestelde wijkraden geen formele vaststellingsrol hebben in het horecagebiedsplanproces;
- volgens de horecanota, om tot een gedegen, gedragen en toekomstbestendig horecagebiedsplan te komen de participatie van wijkraden, bewoners, ondernemers, pandeigenaren en gemeentelijke en toezichthoudende instanties essentieel is;
- volgens het raadsvoorstel de bijdrage van wijkraden onmisbaar is in de participatie;

overwegende dat:

- de stukken erkennen dat participatie van wijkraden onmisbaar is;
- deze participatie tot nu toe ontbreekt in het horecagebiedsplanproces;
- geen maatregelen bekend zijn hoe het college deze participatie alsnog beoogd te realiseren;

verzoekt het college:

- maatregelen te nemen om alsnog de participatie van wijkraden in het horecagebiedsplanproces te realiseren;
- de inhoud van de adviezen van de wijkraden met de gemeenteraad te delen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, T.J. Vonk en T.S.J. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dan ga ik naar de volgende en die is er niet. Ik heb geen verdere insprekers op dit agendapunt zie ik. Dan kunnen we door naar de beantwoording en dan is de heer Simons als eerste.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Ja, dank u voorzitter en ook raadsleden dank voor uw vragen en ingediende moties. De taakverdeling is vandaag als volgt in het college. De burgemeester doet handhaving en de vergunningen en ik doe de rest. Dat is even een huishoudelijke mededeling. We hebben natuurlijk uitgebreid gesproken in de commissie en dat is nog maar heel recent, vorige week, als ik mij goed herinner. Daarom zal ik kort de vragen beantwoorden die met name door mevrouw

Morkoç aan mij zijn gesteld. Het is mogelijk dat er toch wat vragen blijven liggen tussen de burgemeester en mij, maar dat doen we dan wel achteraf als we allebei de vragen hebben beantwoord. Nieuwe zaken in het zonnetje zetten, we hebben een platform, daar kom ik straks ook nog even op terug bij de moties, Ondernemen010. Die besteedt daar aandacht aan. Deze wethouder gaat ook met enige regelmaat naar de zaken toe. En de zaken zelf proberen natuurlijk ook zoveel mogelijk publiciteit te genereren. Maar de algemene toon, dat is ook altijd belangrijk, is dat ik altijd uitstraal dat ik blij ben met nieuwe initiatieven, nieuwe horeca. Er is in deze mooie stad van alles te vinden, voor ieder wat wils, dus zo doe ik dat. En dat is eigenlijk ook al antwoord op de queer-sector, of de queercommunity, de queer-ondernemers. Die vinden een gewillig gehoor bij onder andere De Nachtwacht. Dat ondersteunt de gemeente ook. Ja, en ook de horecagebiedsadviseurs zijn daarbij betrokken en ik heb in ieder geval geen signalen dat ze zich onvoldoende gezien en gehoord voelen. Een andere toon, ja, dat ben ik echt met u eens en ik maak me ook wel enigszins zorgen, want we hadden het net over de brieven en we hebben het er ook uitgebreid over gehad in de commissie. Er zijn twee brieven verstuurd. Even uit mijn hoofd, 27 september jl. is er een brief gestuurd over de horecanota, die we nu bespreken. En ik heb net als mevrouw Nunnely de volgende dag hier en daar mijn licht opgestoken bij de wijkraden, van: joh, hebben jullie die brief ontvangen? Ja, we hebben de brief ontvangen. En twee, waarom heb je niet gereageerd? Toen zeiden ze: nou, weet je, dit zijn de stedelijke kaders, wij willen eigenlijk op de horecagebiedsplannen gaan reageren, want daar gaan we eigenlijk over. Dat is de reactie die ik heb teruggekregen. Dat is natuurlijk niet representatief, maar ik heb het wel aan een aantal gevraagd. Dan is natuurlijk ook een belangrijke vraag, dat gaat ook over die motie, daar kom ik zo nog wel op terug. As we speak wordt er geparticipeerd over de horecagebiedsplannen. Gisteravond in Hoek van Holland. Volgens mij bent u daar nog aanwezig geweest. Vorige week in Rozenburg. En wat ik terugkrijg, en daar maak ik me wel een beetje zorgen over, is dat de wijk- en dorpsraden zeggen: ja, wij doen er onvoldoende toe, want het is niet meer verplicht. Dat klopt, want dat is wat de raad met het nieuwe stelsel zo heeft beslist. Maar wat ik dus doe, ik zeg van: u wordt erbij betrokken, net als van de ondernemers, bewoners, politie, andere stakeholders, wordt uw bijdrage zeer serieus genomen. Ze doen dus gewoon mee, ze worden uitgenodigd, en daarnaast hebben de wijk- en dorpsraden nog een ander instrument. Dat is een ongevraagd advies naar aanleiding van de horecagebiedsplannen sturen. Die krijgt u ook altijd in afschrift, dus u kunt ook straks kijken als we die horecagebiedsplannen hier gaan behandelen, of daar voldoende rekening mee is gehouden, dus ik denk in alle opzichten, ik merk ook weleens bij de wijkraden en de dorpsraden, maak je nu niet zo klein, dat hoeft niet. Weet je, de gemeenteraad en ook het college hoort u. En dat betekent natuurlijk niet: u vraagt wij draaien, want we moeten een belangenafweging maken tussen alle stakeholders, maar ik zal er alles aan doen en ik ben het ook met u eens mevrouw Morkoç, dat de toon daarin belangrijk is en daar ben ik ook naar op zoek, om de juiste toon te vinden. En ik zie uw vraag dan ook als een aanmoediging om daarmee door te gaan. Evaluatie terrassen, daar wacht u op. Dat klopt, evaluatie van de pilot Meent. Die komt binnenkort en dan kunnen we het bespreken. Dan heb ik nog een vraag van de heer Segers-Hoogendoorn, met een link te maken met het gezondheidsbeleid. Dat hebben we ook uitgebreid besproken in de commissie en daar heb ik gewoon gezegd: we behandelen nu een nota over de vergunningen die over de horeca gaan. Mijn collega Achbar gaat natuurlijk over gezondheid. Wij kunnen aan de horecaondernemers vragen, en dat doen wij ook, niet door te schenken bij mensen die te veel hebben gedronken. Aan minderjarigen mag al helemaal niet geschonken worden, en het liefst, of het liefst drugs- en pillengebruik en alles wat daarmee samenhangt daar goed toezicht op houden. Dat mag je vragen. Maar of de bezoeker van een horecagelegenheid nu een broodje kroket bestelt, daar hoeft hij dan toch hopelijk niet een waarschuwing bij te krijgen: eet er niet te veel van, anders wordt u te dik. Of als hij een biertje bestelt, van: nou, pas op, want drinken is slecht voor u. Dat zijn we in ieder geval niet van plan om te doen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). U heeft een interruptie van de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, juist om de wethouder uit te nodigen te reageren op mijn punt, heb ik twee voorbeelden gegeven, namelijk geluid en roken.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Wethouder.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Over de tabakswet gaat onze burgemeester. Ik zou graag wat over roken willen zeggen, maar goed, we hebben die taakverdeling nu eenmaal gedaan. We hadden zelfs in de commissie nog een voorstel voor rookcafés. Het klonk mij als muziek in de oren, maar nogmaals, daar moet ik het toch overlaten aan onze burgemeester. En onze burgemeester gaat ook over het

geluid van DCMR, dus zo direct zullen die specifieke vragen worden beantwoord. Als ik goed heb opgelet waren dat de vragen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). U heeft nog een interruptie van de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Nee, het is op zich goed als de burgemeester ingaat op die vragen die ik daar specifiek over stelde. Maar wat ik natuurlijk doe, is eigenlijk aan het college zeggen: wij vinden het een gemiste kans dat u bij die horecanota niet ook gezondheid heeft betrokken en de rol die de overheid daarin zou kunnen vervullen. Toen maakte ik nog expliciet, dat heb ik eerder vandaag gezegd toen het ging over het preventiebeleid alcohol en drugs. Toen heb ik al gezegd: ik kom er dadelijk bij de horecanota op terug. Dat is wat ik zeg. En u zegt dan: ja, maar dat valt in die portefeuille en dat valt in die portefeuille. Daarom komt het hier samen in deze zaal. En wat ik dus tegen u zeg is dat ik het jammer vind dat die link niet gelegd is.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Wethouder.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Dat heb ik gehoord. Dan hebben we een drietal moties die onder mij vallen en waar ik advies over zal geven. 'Stimuleer horeca in West en Zuid'. Dat staat ook al in ons coalitieakkoord, maar ook de horecagebiedsplannen waar we op dit moment mee bezig zijn. Dus dat is gewoon ook heel belangrijk dat we dat oppakken. Dat in gesprek te gaan, oproepen doen, welke concrete maatregelen genomen kunnen worden als startende en uitbreidende ondernemers met de gemeentelijke dienstverlening en dergelijke. Ik zie dat als een ondersteuning van het beleid dat we al uitvoeren. Ik heb wel één disclaimer erbij. Dat heb ik ook al vaker gezegd. Aan het eind van de dag moet er wel gewoon een ondernemer zijn en een investeerder die bereid is om een zaak te openen, waar dan ook. Maar wij doen er alles aan. Ik heb ook al vaker gezegd: het economisch klimaat en natuurlijk in de nasleep van de hele coronapandemie met de belasting, de energiecrisis, met daarbij de hoge energiekosten, de inflatie, hebben natuurlijk niet meegewerkt het afgelopen jaar, als stimulans voor nieuwe horecaondernemers. Maar ik kan deze motie dan ook omarmen. De motie 'Minder regeltjes, meer toegankelijkheid'. Dat gaat eigenlijk over de platforms. Volgens mij hebben wij nu Rotterdam.nl, Ondernemen010, Koninklijke Horeca Nederland, alle platforms, en wat u eigenlijk vraagt is: breng nu eens wat meer orde en wat meer gemak voor die ondernemers, dus dat hij of zij nog sneller zijn weg kan vinden, kennisuitwisselingsdagen organiseren. Er gebeuren een aantal dingen al, maar ik zie deze motie ook als een oproep aan mij om daar scherp op te blijven en waar nodig aanpassingen te doen, zodat de ondernemers de gemeente nog beter kunnen vinden en dat wij ze ook beter kunnen faciliteren. Dan heb ik nog een motie van de PvdA, 'Voeg daad bij woord, want wijkraden zijn echt onmisbaar in ons horecabeleid'. Een sympathieke motie, maar ja, wij doen het al. Mevrouw Reitema is even in gesprek, maar ik ga toch even door gezien de tijd. Wij doen het al. Het gebeurt. En ik heb ook uitgelegd dat de wijk- en dorpsraden ook nog een extra instrument hebben, ongevraagd advies gaat altijd naar u toe. Dus we kunnen straks met zijn allen kijken of de wijk- en dorpsraden voldoende gehoord zijn. En nogmaals, zij zijn een van de stakeholders die daar natuurlijk een rol in spelen bij de totstandkoming van het horecagebiedsplan. Omdat wij dit al doen, ontraad ik deze motie. En als ik het goed heb, waren dit de drie moties waar ik iets over mag zeggen. Dan geef ik graag het woord aan de burgemeester. O nee, dat moet de voorzitter doen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel wethouder. Dan geef ik inderdaad het woord aan de burgemeester. Gaat uw gang.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ja voorzitter, dank. Ik ga gelijk maar naar de moties, want het debat hebben we eigenlijk zeer uitgebreid en goed in de commissie gedaan, vind ik. Alle hoeken en gaten van de materie zijn besproken. Grotendeels zijn we het ook met elkaar eens, op een enkel punt niet, en dat zij dan zo. Ik begin bij motie 1 van Leefbaar Rotterdam, 'High trust, high responsibility, high penalty'. Eigenlijk wat u vraagt doen we. Dictum 1 en 2 zijn eigenlijk praktijk. Ik sluit niet uit dat het in een enkel gebied niet goed gaat, maar als u daar informatie over heeft dan wil ik dat dan specifiek uitzoeken, maar we gaan niet helemaal opnieuw alle gevoerde gesprekken in de stad inventariseren. De horecagebiedsadviseurs doen goed werk en wat dat betreft doen we eigenlijk wat u vraagt, dus uw motie is overbodig en daarom ontraad ik u die motie ook. Dan de motie 'Even afkoelen', ook van Leefbaar Rotterdam. Het betreft een gesprek met Koninklijke Horeca Nederland Rotterdam, om gezamenlijk te bezien of systemen van collectieve horecaontzeggingen wenselijk en werkbaar zijn. Ja, die motie wil ik omarmen, met dien verstande dat hier natuurlijk wel aan de hoogste standaarden van

de privacywetgeving dient te worden voldaan. Want u weet, in het verleden is dit ook wel eens aan de orde geweest, en het fenomeen zwarte lijst mag niet, dus je moet dat met een grote mate van zorgvuldigheid omkleed doen. Dat raakt ook een beetje aan de vraag van DENK over deurbelid. Dat moeten we denk ik nog goed met elkaar bespreken, want het Panel Deurbelid moet daar ook een rol in hebben. Er zijn overigens voornemens om te kijken ook met de stadsmarinier racisme, of antiracisme, hoe wij de doelstellingen van het deurbelid ook zouden kunnen verbreden. Daar is aandacht voor. Ik ben het wel met u eens mevrouw Rehim Zadeh dat de bereikbaarheid toch te wensen overlaat en ook die site is redelijk verouderd. Dus daar moeten we wel even naar kijken. Het wekt de indruk dat het allemaal niet goed functioneert. Onze indruk is dat het wel functioneert, maar de manier waarop het Panel Deurbelid zich presenteert naar de buitenwereld is niet goed, dus daar moeten we echt wel even naar kijken en werk van maken, dus dank voor de aandacht daaromtrent. Maar die motie, mijnheer de Waard, wil ik wel omarmen. Dan de motie 'Digitaal vergunning inzien is wel zo handig'. Dat lijkt me heel erg van deze tijd, een goede aansporing. Daar gaan we naar kijken wat mij betreft.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). U heeft een interruptie van mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw **REHIM ZADEH** (denk). Dank u wel burgemeester en fijn dat u het ook onderschrijft, dat er iets niet goed gaat als het gaat om de presentatie naar de buitenwereld. Ik keek ook net even online of googelen iets oplevert, maar ook het laatste jaarverslag komt uit 2018. Ik hoor wel een soort toezegging, maar kunt u ons iets meer meenemen in hoe dat proces eruit gaat zien en hoe lang het zou gaan duren? Ik heb u natuurlijk ook gevraagd welke maatregelen wij als gemeente kunnen nemen om ook de zichtbaarheid van het Panel Deurbelid te vergroten.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Mevrouw Rehim Zadeh kan dat als toezegging noteren. Ik denk dat het goed is om te beginnen dat wij het gesprek met ze hebben, ook over de gewenste verbreding van de taakopdracht en ook over de rapportages en dat we de dan te maken afspraken met u communiceren en dan kunt u zelf bepalen wat u ermee wilt. Maar het lijkt me handig dat we wel beginnen met een goed gesprek met elkaar. Digitaal vergunning inzien lijkt me ook een goede zaak. Wat mij betreft nogmaals, ook van deze tijd en ook goed om te doen. Mevrouw de voorzitter, ik zie de heer De Waard staan.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Ik zie ook de heer De Waard staan. U heeft een interruptie, gaat uw gang.

De heer **DE WAARD** (lr). Het duurt even, maar ik moest het even laten bezinken. Maar wel enorm goed om te horen dat het al gebeurt, de gesprekken met de horecaondernemers en met de horecagebiedsadviseurs, dus met die informatie wil ik de motie graag intrekken. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Welke motie trekt u in? Kunt u de titel herhalen?

De heer **DE WAARD** (lr). 'High trust, high responsibility, high penalty'.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Motie 1 wordt ingetrokken.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Dank ook voor het vertrouwen in dezen. Dan de motie 'Informatiegestuurd werken vraagt om verdieping, actie'. Die motie kunnen we ook omarmen wat mij betreft. Dan hebben we de motie 'Handhaving horeca proportioneel, vier weken is te veel'. Dit is eigenlijk waar het het meest schuurt tussen mij en de raad. Ik teken aan dat er in de horecanota een aanzienlijke verbreding van de mogelijkheden is opgenomen voor de horeca. De verlaatjes, de geluidjes, het is allemaal breder geworden. De terrassen zijn ook breder geworden en zo nog meer. En ik heb u aangegeven dat ik dat graag coachend wil handhaven. Maar blijkbaar is uw raad niet van zins om daartegenover als pendant ook high penalty neer te zetten. Wel veel ruimte, dat dan weer wel, maar high penalty wilt u dan niet. En juist die beheerder is echt van cruciale betekenis. U heeft van de week ook gezien met het incident waarvoor ik ook een zaak heb moeten sluiten, waar de heer De Waard ook over sprak, wat er allemaal in horeca-instellingen kan gebeuren. Je mag echt niet, vind ik, als politiek, en ik vind dat dat hier aan de orde is en daarover moeten we elkaar denk ik ook indringend

in de ogen kijken, niet de indruk wekken dat het een licht vergrijp is als je voor de derde keer, ik zeg het nog een keer, voor de derde keer een waarschuwing aan je broek krijgt, en dat je voor de derde keer toch besluit, ik zeg het nog een keer, willens en wetens om dan niet een beheerder aan te stellen. Ik heb u aangegeven dat zo'n beheerder ook eigenlijk instant kan worden ingeschreven en dan gaan we ermee akkoord als hij instant ingeschreven is. Toetsing doen we achteraf. Ik heb u vorige keer ook aangeboden om op het moment dat er eventueel een straf zou kunnen gaan volgen, dat de ondernemer op dat moment nog de kans krijgt iemand op te roepen. Maar blijkbaar wegen al die waarborgen niet op tegen de lobby van Horeca Rotterdam om hier gewoon inschikkelijk te zijn daar waar onder gelijke omstandigheden eerder in de trappen van straf, in Den Haag zelfs, een vergunning wordt ingetrokken. Wij spreken niet eens over het intrekken van een vergunning. We spreken over een zwaardere straf voor iemand die willens en wetens, dus niet zomaar het overkomt je, het komt uit de hemel vallen, nee, willens en wetens, je hebt het zelf niet georganiseerd. Het zij zo voorzitter, ik zie dat ik mijn standpunt hier verlies en dat verlies incasseer ik.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). U heeft een interruptie van mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja voorzitter, dank u wel. Ik voel me toch genoodzaakt nog even heel kort hierop te reageren. Kijk, de reden dat wij hier zo op zitten, is omdat we echt anders kijken naar een beheerder en naar geweld. Want ik weet op welke casus u doelt, hier vrij dichtbij. Dat was echt een geweldsincident in de avond, van grote proportie. En dat is ook heel erg te betreuren. Kijk, wat wij niet willen, is dat een beheerder een soort papieren tijger wordt, omdat mensen maar beheerders zoeken, dat iedereen maar wordt bijgeschreven, maar uiteindelijk, het incident dat er dan zou kunnen plaatsvinden alsnog plaatsvindt. En dat in het licht van al die personeelstekorten denk ik dat we gewoon meer moeten zoeken met elkaar naar hoe we nu die sector uiteindelijk kunnen ondersteunen om meer beheerders te vinden die ook echt begrijpen wat ze moeten doen, in plaats van op papier beheerder te zijn of leidinggevende, mentor sociale hygiëne. En daarom denken we ook dat het belangrijk is dat we dat zo doen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ik wil er niet zo diep op ingaan, maar het is wel een beperkt beeld dat mevrouw Van Groningen schetst. Het gaat er ook om dat het iemand moet zijn van onbesproken gedrag. Het gaat erom een persoon in wie ik als burgemeester niet eerder het vertrouwen heb opgezegd. Het gaat wel degelijk om een heel bijzondere positie binnen zo'n bedrijf. Het beschermen van je personeel als dat aan de orde is. Het beschermen van je klanten als dat aan de orde is. Tijdig bellen met de politie als er een incident aan de orde zou zijn. Het gaat het echt wel om iemand die van wanten moet weten en ik bestrijd dat het hier gaat om een papieren tijger. Zeker niet, want voorzitter, ik vind dat u echt afbreuk doet aan het gewicht van zo'n functionaris.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Om het dan voor de boeken goed te hebben. Dat is dus precies wat ik niet wil, omdat ik juist zie hoe belangrijk het is dat die persoon weet wat hij doet en dat moeten we met elkaar volgens mij proberen te voorkomen en daar staan we aan elkaars zijde. Misschien nog even voor de notulen, de motietitel die u wellicht heeft is een andere. Het was namelijk 'Draai de horeca niet de nek om', maar dat is dan meer voor de notulen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel burgemeester. U heeft ook nog een reactie van mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, zoals ik zojuist al zei, als we beredeneren vanuit het doel dat we dus met zijn allen net hebben geconstateerd, het is belangrijk dat een leidinggevende of een beheerder aanwezig is, dan is het ook belangrijk om niet alleen te denken vanuit dat het willens en wetens zo is dat diegene niet aanwezig is, maar dat er ook knelpunten zijn waarom dat dus keer op keer niet gebeurt. Kan de burgemeester daarop reflecteren?

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ik vind het een beperkt steekhoudend argument, omdat het gaat om een ondernemer die één keer gewaarschuwd is. Let op, twee keer gewaarschuwd is. Let op, en bij de derde keer zeggen we dan: en nu gaan we als overheid optreden. Want u heeft een verantwoordelijkheid voor de mensen die hier binnenkomen. U mag die tent niet overlaten aan een student van net 18 jaar. Ja, wij komen ook wel eens een student tegen van 18 jaar en dan treden we ook op. Ik denk dat het verstandig is dat wij die functie echt wel goed invullen binnen zo'n bedrijf. En dan vind ik, als we bij de derde keer optreden, is er wel degelijk sprake van willens en wetens de functie niet invullen. En in het commissiedebat zei mevrouw Van Groningen: ja maar, wat als dan die ochtend om 10.00 uur is ontdekt dat een ingeroosterde beheerder ziek is? Dat kan gebeuren. Daarvan zeggen we: dan willen we op dat moment de ondernemer in de gelegenheid stellen om nog iemand anders op te roepen. Je constateert dat iemand er niet is. Hij kan iemand oproepen. Het kan digitaal worden ingeschreven. Ik accepteer dat en toetsing doen we achteraf. Hoe ver wil je gaan in het soepel zijn voor deze ondernemer, zeker als het gaat om grote bedrijven die hier wel degelijk een verantwoordelijkheid hebben over soms wel 100 of 150 klanten in hun tent. En ik denk dat je daar niet al te lichtzinnig over moet denken. Maar ik weet hoe de politieke hazen lopen in deze raad, en daarom heb ik al eerder aangegeven dat ik mijn verlies zal nemen. Ik had natuurlijk de mogelijkheid om wetend wat de commissie hiervan vond, dit voorstel in te trekken. Nee voorzitter, dat doe ik niet, want ik denk dat ook de Rotterdammers recht hebben om te weten dat de raad hier een ander standpunt inneemt dan de burgemeester. Ik vind dat geen bezwaar.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Mevrouw Nunnely.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Dank u wel voorzitter. Ik wil toch heel kort reageren en ik vind het jammer om te horen dat de burgemeester dit als een verlies ziet of ervaart, omdat we dus ook gewoon willen kijken naar: hoe ga je ook met je personeel om en hoe zorgen we eigenlijk aan de voorkant dat we ondernemers daarin mee kunnen nemen, zonder dat ze vier weken moeten sluiten.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Voorzitter, ons uitgangspunt in de horeca sinds jaar en dag, de grote kapstok is: high trust, high penalty. Ik constateer dat wij hier high trust organiseren, want we verbreden de ruimte voor horeca, maar high penalty durven we niet aan. Dat is een constatering. En ik realiseer me dat de politiek zo loopt en ik realiseer me ook dat de lobby van de horeca in Rotterdam zwaarder is dan het standpunt van de burgemeester in dezen. Ik accepteer dat als een fact of life. Het zij zo. Maar zo leg ik me daarbij neer. U bent het hoogste orgaan, ook op dit onderwerp. Maar daar ben ik het dus niet mee eens. Dat is prima toch? Ja. Soms is het goed om de dingen ook gewoon te zeggen zoals ze zijn. Je kan het verbloemen maar dat moet ik niet doen. Dat is niet verstandig.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel. Een interruptie van de heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja voorzitter, ik hoor ook wat de burgemeester zegt. Ik wil niet al te veel in dit debat nog doen, in die laatste seconden. Maar toch even dan deze opmerking. Ik constateer aan de ene kant dat we die functie heel belangrijk vinden. Tegelijkertijd lijkt nu de politiek een signaal af te geven van: we gaan het maar niet al te zwaar bestraffen. De burgemeester is het daar niet mee eens maar neemt zijn verlies en zegt: ja, de politiek denkt anders. Ik wil dan toch even gezegd hebben dat hij daarin niet alleen staat. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel. Burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ja voorzitter, ik ga snel een aantal andere moties doen. De motie van GroenLinks over last onder dwangsom. Als ik het lees lijkt het gepresenteerd te worden, mevrouw Morkoç, als een soort alternatief voor die bestraffing. Zo zie ik dat niet, want een last onder dwangsom is namelijk een waarschuwing. Het is een uitgestelde boete. Dus je kunt het hooguit als tweede stap willen introduceren. Dat kan. Maar het is wat mij betreft dus geen substituut voor het beoogde doel en in die zin wil ik graag kijken naar de inhoud van deze motie, of dat een stap twee zou kunnen zijn bijvoorbeeld. Dan is de vraag of uw raad het ermee eens is. Dat moet u maar zelf kijken of u daar draagvlak voor heeft. Ik heb daar zo mijn beeld bij. Dan voorzitter, de motie van de ChristenUnie, het klachtenplafond. Ook hier hebben we tegen elkaar gezegd in de commissie, uw vertegenwoordiger in de commissie was daar helder over. Het is niet reëel, het is ook niet eerlijk naar de Rotterdammers te

veronderstellen dat je zoveel extra ruimte biedt aan de horeca in Rotterdam, en er tegelijkertijd minder overlast gaat ontstaan. Dat is niet aan de orde. Het zou echt de kop in het zand steken zijn, het zou ook tegen de burgers in Rotterdam zeggen: gaat u maar slapen, de ruimte komt wel goed, maar er komt minder overlast. Ik zou dan niet de waarheid spreken. Ik denk dat met deze ruimte die we scheppen wel meer overlast gaat ontstaan. Dat is een verwachting. Of dat waar is weet ik niet, maar dat is wel de verwachting die ik heb.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Een reactie van de heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Voorzitter, we zien nu inderdaad de overlast al toenemen, maar we kunnen toch niet als politiek dat maar gewoon zijn gang laten gaan en zeggen: nou ja, dat maakt ons niet uit. We moeten toch ook een signaal afgeven dat daar op een gegeven moment een grens aan zit? Dat is eigenlijk wat deze motie vraagt. Die zegt eigenlijk tegen de politiek, als politiek spreken we kennelijk als meerderheid uit dat we inderdaad meer die reuring willen, maar dan is het toch belangrijk, en dat zeg ik dan vooral tegen mijn collega's, dat we tegen al die mensen die daar structureel last van hebben, ook het signaal afgeven dat dat niet tot in het oneindige door kan gaan en dat het daarom goed is dat we met elkaar zeggen: ook daar gaan wij een grens aan stellen. Dus ik hoop dat de burgemeester kan zeggen: ja, zo'n grens trekken zou ik zeer waarderen, als dat vanuit de politiek zou kunnen. En dan is het misschien oordeel raad om het aan ons te laten wat die motie betreft.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Het is zeker dat laatste, oordeel raad. Ik denk dat het goed is dat u daar een opinie over heeft met elkaar, maar ik constateer dat dat ook een politiek fact of life is, dat de gewenste uitbreiding voor de horeca aan de orde is. U weet dat ik op zijn minst over één gebied in Rotterdam ernstig bezwaar heb gehad, dat die uitbreiding in de nachtelijke uren voor mezelf problematisch was, gezien ook de kennis van feiten die ik daaromtrent had. Maar uw raad heeft dat niet gewenst. Uw raad heeft gezegd: desondanks gaan wij ook in de Oude Haven dat uurtje bijplussen. Ook dat is een fact of life, en blijkbaar weegt dat zwaarder, want dat is wat u doet hè, dat weegt zwaarder dan bijvoorbeeld de geluidsklachten die dat produceert. Ook dat is een fact of life, maar dat debat gaan we niet overdoen, dat debat hebben we gehad.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Nee voorzitter, dat debat doen we niet over. Ik heb er ook geen tijd voor, maar dan toch aan mijn collega's. U gooit toch wat mij betreft een beetje de handdoek in de ring definitief. Ik zou zeggen als politiek, laten we dat in ieder geval niet doen en zeggen: oké, we verbreden inderdaad de mogelijkheden voor de horeca. Dat betekent inderdaad en dat is al gebleken dat ten opzichte van 2019 die klachten fors zijn toegenomen. Maar laten we wel met elkaar zeggen, ook ten behoeve van de mensen die daar soms dagelijks last van hebben: er zit wat ons betreft wel een grens aan. Dus we gaan ook, als dat nog verder doorgaat, maatregelen nemen om jullie te beschermen. Die oproep zou ik toch heel graag bij mijn collega's willen aanbevelen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel mijnheer Vonk, en uw tijd is inderdaad op. Burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ik neem er kennis van. Dan de opmerkingen van de heer Segers-Hoogendoorn. DCMR heeft niet een antwoord beloofd aan uw burgerraadslid. Er is beloofd dat een gesprek aan de orde zou zijn over al die technische vraagstukken. Het ging over 40 decibel, 70 decibel, et cetera. Dat gesprek zou moeten plaatsvinden. Als dat nog niet plaatsgevonden heeft moeten we dat nog regelen. Dus ik kijk mijn medewerkers aan dat wij dat nog ten spoedigste regelen dat hij goed daarover geïnformeerd is. Ook vrije terrassen, het begint zo langzamerhand in Rotterdam een soort kwaliteit te worden van sommige horeca-aanbieders, die echt vinden en die zeggen ook: als je bij ons bent, dan weet je ook dat we een terras hebben dat rookvrij is, zeker als het bijvoorbeeld een horeca-etablisement is met een focus op gezinnen met kinderen, waar je ook op het terras niet wenst dat er gerookt wordt. Ik ben het wel eens met wethouder Simons. Op dit punt hebben we nu eenmaal te maken met nationale wetgeving die roken op terrassen niet verbiedt. Daar hebben we zelf ook als lokaal gezag geen ruimte om daarin ook anders te beslissen en het ook anders te regelen. Dus het zij dan zo. Maar de horecaondernemers die daar brood in zien en zeggen: maar wij afficheren ons als een

rookvrije horeca, ook op onze terrassen, ja, dat kan een kwaliteitscriterium zijn voor een ondernemer om zich op die manier te afficheren en die ruimte is er natuurlijk ook. En u zult wel begrijpen waarom ik graag het woord wil op dit punt en niet wethouder Simons. Dat voor de annalen, dat dus. Voorzitter, volgens mij was ik erdoorheen. Was ik iets vergeten?

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Ik kijk even de raad aan. Ja, openstaande vragen. Mevrouw Van Groningen, daarna de heer Segers-Hoogendoorn.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja voorzitter, dank u wel. Ik had inderdaad twee vragen gesteld toen ik ook de motie over digitaal inzien indiende. Ik heb namelijk ook geconstateerd dat we de vergunning nog niet digitaal kunnen laten zien. Daar zit ook een wettelijke beperking aan. Maar mijn vraag was, wij zouden natuurlijk graag willen dat dat in de toekomst wel kan, wat u van het idee vindt en of u ervoor openstaat om er in ieder geval naar te kijken of daar een mogelijkheid toe is?

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel. Dan de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, ik had een toezegging gevraagd. Die kan natuurlijk ook niet gegeven worden, maar dan toch wel een reactie, omdat wij dus vragen hadden over die normen, hebben wij gezegd: we willen wel zeker weten dat uit het Activiteitenplan Milieubeheer, waar die geluidsnormen in staan, dat alleen die normen worden gehanteerd en geen andere normen. Dat was de toezegging die ik vroeg.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). En had ik ook nog mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Dank u wel voorzitter. Het kan zijn dat ik het heb gemist hoor, excuus als dat zo is. Over Oude Haven hadden wij een vraag om even een update te krijgen over het monitoringsproject, ook in het licht van een motie die we eerder hadden ingediend dat er gesprekken zouden worden gefaciliteerd tussen bewoners en ondernemers. Misschien heeft u die al beantwoord, maar dan heb ik dat gemist.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Nee, die heb ik niet beantwoord.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Gaat uw gang.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ik heb een hele lap tekst daaromtrent. Maar samengevat is dat wij met de bewoners in gesprek zijn over de te kiezen techniek om te monitoren en dat als we het daar met elkaar eens zijn en ook met de ondernemers, want die hebben ook hun eigen eisen. Die willen graag meewerken aan monitoring, maar dat dat niet in het handhavingssysteem primair terechtkomt, maar vooral om achteraf wel een beeld te krijgen van de situatie. Dat lijkt me ook een reële vraag. En op een gegeven moment, als we het met elkaar eens zijn gaat de aanbesteding beginnen en daarna kost het een week of acht voordat dat goed is ingebouwd. Daarna hopen we vanaf dat moment een jaar nodig te hebben om u beter te kunnen informeren over de uitkomsten. Mevrouw Van Groningen, ik heb dat eigenlijk als een soort algehele toezegging willen opvatten om de hele digitale dossiervorming rondom horeca in zijn geheel te bekijken, dus dat is ook niet alleen voor de horeca nuttig, maar ook voor de handhavers, dat als je ter plaatse bent je ook gewoon weet wat er eigenlijk afgesproken is in de vergunning voor dat etablissement, in plaats van dat je aan de ondernemer vraagt: waar is je papieren vergunning? Het lijkt me handig om daar nog eens even naar te kijken in zijn algemeenheid. Er zullen ongetwijfeld ook kosten aan verbonden zijn, maar dat moeten we maar even zien hoe we dat opvangen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja, dank u voorzitter. Ik ben hier echt ongelofelijk blij mee en niet alleen ik, want ik weet dat dit een ding is waar horecaondernemers en overigens ook handhavers tegenaan lopen, dus heel fijn als u dat wilt meenemen. Dank daarvoor.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). De vraag van de heer Segers-Hoogendoorn, wij handhaven op de wet als het gaat om geluidsnormen. Milieunormen zijn gewoon wettelijke normen. Dat is ook een beetje het misverstand met uw collega in de commissie. Wij handhaven op de wettelijke normen en

voor de geluidjes geldt dat wij gedurende een korte periode nog 15 decibel daarbovenop willen toestaan en dat staan we ook toe. Nogmaals, een heel technisch verhaal. Het lijkt me verstandig dat uw collega dat eerst even goed consumeert en weet hoe dat goed in elkaar steekt, want anders gaan we hier een half uur over doen om dat goed uit de doeken te kunnen doen. Maar het uitgangspunt is de wet, het activiteitenplan leggen we daarnaast en voor een geluidje plus 15 decibel. Dat was het voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel voor de beantwoording. Ik kijk nog even de zaal rond. Veeg- of openstaande vragen eerste termijn? Nee? Behoeft? Ja, mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Ik wil alleen even zeggen dat we even kijken naar het dictum van de motie die we hebben ingediend. Wellicht komt er een aanpassing.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Er komt een aanpassing op de alreeds ingediende motie. Dat hoor ik. Dan kijk ik de zaal rond of er behoefte is aan een tweede termijn. De heer De Waard.

De heer **DE WAARD** (lr). Ik heb enkel een aangepaste motie, tenminste niet aangepast, maar met een medeondertekenaar erbij, dus die wilde ik graag vervangen. Het gaat om 'Minder regeltjes, meer toegankelijkheid'.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Ook die motie komt onze kant uit. Hij wordt gelijk geregistreerd, dank u wel. Dan ga ik naar de toezeggingen die wij hebben gehoord en genoteerd. We hebben genoteerd: de burgemeester gaat in gesprek met het Panel Deurbeleid over de verbreding van de taakopdracht en de zichtbaarheid en koppelt de uitkomsten daarvan terug aan de raad. De volgende is: de burgemeester verkent de mogelijkheid van de digitale dossiervorming voor de horeca en koppelt daarover terug aan de raad. Meer toezeggingen heb ik niet genoteerd. De heer De Waard.

De heer **DE WAARD** (lr). Ik heb mijn motie natuurlijk ingetrokken met het bericht van de burgemeester dat er dus specifieke zaken of gebieden waarbij bepaalde gesprekken niet lopen, dat we die kunnen aandragen, dus die wil ik wel graag als toezegging horen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Genoteerd. Dank u wel mijnheer De Waard. Dan denk ik dat we dit agendapunt kunnen sluiten. Dat betekent dat ik nog even blijf zitten geloof ik. Ja? Dan sluiten we ook het hoofdstukje reguliere debatten.

7. TWEEMINUTENDEBATTEN

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dan gaan wij naar de tweeminutendebatten.

7.5 Jaarplan 2024 Aanpak seksuele straatintimidatie

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Bij het vaststellen van de agenda hebben we besloten dat agendapunt 7.5 naar voren wordt gehaald. Dat betreft het jaarplan 2024 Aanpak seksuele straatintimidatie. Dat wordt een tweeminutendebat. Indieners zijn mevrouw Coenradie, de heer Soytekin en mevrouw Elfilali heb ik ook op de sprekerslijst staan. Mevrouw Coenradie, gaat uw gang. De heer Karremans wordt opgeroepen om deze kant op te snellen. Daar is hij al.

6.5 Het voorstel tot vaststelling van de horecanota 'Stedelijk beleidskader vergunningen, toezicht en handhaving' – vervolg

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Ik pak toch nog heel even terug naar het vorige debat, want we hebben een gewijzigde motie.
De heer De Waard heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3A. Minder regeltjes, meer toegankelijkheid

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van de horecanota 'Stedelijk beleidskader vergunningen, toezicht en handhaving';

constaterende dat:

- er enorm veel regels zijn waar je je aan moet houden wanneer je een horecabedrijf start en exploiteert;
- de website van de gemeente Rotterdam een wirwar aan pagina's is welke verwijzen naar handvaten voor het starten van een horecabedrijf;

overwegende dat:

- niet iedere startende ondernemer direct weet waar hij of zij moet beginnen bij het opzetten van een horecabedrijf;
- een startende ondernemer op een gemakkelijke en overzichtelijke manier weet wat nu wel en niet mag;
- voor een startende ondernemer een centraal informatiepunt wenselijk is om op die manier de bomen door het bos nog te kunnen zien;

verzoekt het college:

- in samenspraak met horecagebiedsadviseurs en ondernemers te komen tot een meer overzichtelijke weergave van bestaande platforms;
- kennisuitwisselingsdagen voor (startende) ondernemers in de horecabranche te organiseren;
- binnen zowel het overzichtelijk maken van de bestaande platforms als de kennisuitwisselingsdagen extra aandacht te vestigen op regelgeving omtrent sociale hygiëne;
- de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard, E. Rehim Zadeh, S. Reitema en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

7.5 Jaarplan 2024 Aanpak seksuele straatintimidatie – vervolg

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dan pak ik weer het tweeminutendebat terug, 7.5, jaarplan 2024 Aanpak seksuele straatintimidatie en het woord is aan mevrouw Coenradie.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Dank u wel voorzitter. We kunnen daar vrij kort over zijn. Er is ook in de commissie aandacht aan besteed. Leefbaar Rotterdam vindt het plan er goed uitzien, er volledig uitzien en er eigenlijk ook allemaal wel logisch uitzien. Wij zijn ook erg content met de motie van Volt, die ongetwijfeld door Volt zelf verder zal worden toelicht. Wij zullen ook mee tekenen op die motie die ook voor dit onderwerp aandacht vraagt bij diverse sportevenementen, waaronder Tour de France Femmes, Dus wij hopen echt van ganser harte dat deze motie breed wordt gesteund door de raad en uiteraard wordt omarmd door de wethouder. Maar wij kunnen in ieder geval over het plan zelf zeggen dat wij erg content daarmee zijn. Dus ga zo verder.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Duidelijke taal. Dan de heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk). Dank voorzitter, ook ik zal niet heel veel tijd in beslag nemen. In de commissie zijn er al heel veel complimenten gegeven over de aanpak. Ik had nog wel één vraag gesteld aan de wethouder over de trainingen en het aanbod voor horecapersoneel. Goed dat die er zijn, en sowieso hulde voor de ondernemers die dat ook doen. Mijn vraag was hoe we toch op de een of andere manier die ondernemers niet in het zonnetje kunnen zetten. Dat is misschien een lastige, maar ik dacht: we hebben een week tegen seksuele straatintimidatie, misschien dat dat dan een week zou kunnen zijn dat we toch die ondernemers die hun personeel een training laten volgen op de een of andere manier in de spotlights kunnen zetten of aandacht kunnen geven. En tot slot, maar ik neem aan dat de heer Segers-Hoogendoorn zelf de motie zal aankondigen zo meteen, tekenen wij graag mee met die motie om in de campagne ook te focussen op de daders in plaats van alleen op de omstanders.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel. En dan heb ik mevrouw Elfilali en daarna de heer Segers-Hoogendoorn.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja voorzitter, als vrouw weet ik helaas hoe het is om al vanaf jonge leeftijd je gedrag aan te passen om maar niet lastig te worden gevallen. En het is niet zo dat alleen meisjes en vrouwen dat hebben, want we doen het allemaal. Denk maar aan vaders die tegen hun dochter zeggen: kleed je maar niet te uitdagend of te opvallend, want je weet maar nooit wat er gebeurt. Of vrienden die zich zorgen maken of hun vriendinnen wel veilig thuis komen na een avondje stappen. Dus het gaat hier eigenlijk echt om een groot probleem in onze maatschappij. En het gaat niet om een bepaalde groep, het gaat niet om een bepaalde cultuur. Seksuele straatintimidatie komt voor in alle lagen van onze samenleving en het heeft echt te maken met diepgewortelde traditionele gendernormen en ook sociale hiërarchie. Bijvoorbeeld gisteren zei regeringscommissaris Mariëtte Hamer dat op het hbo en wo, dus op universiteiten, overheidsmaatregelen die we nu eigenlijk hebben, niet genoeg zijn. Dus wat we tot nu toe doen is niet genoeg om echt tot cultuurverandering te komen. Dus we zijn blij met het plan dat we hebben. We denken wel dat er nog veel meer inzet nodig is en voor nu zou ik inderdaad één motie willen indienen. Aanstaande zomer vindt de Tour de France Femmes plaats in Rotterdam en we zien dat bij grote sportevenementen, grote mensenmassa's, en ook juist in de zomer er meer sprake is van seksuele straatintimidatie. Dus dit lijkt ons een goed moment om extra aandacht te vestigen op dit probleem en dus ook een campagne te gaan voeren vanuit de stad om te proberen te voorkomen dat er incidenten plaatsvinden. We dienen deze motie in samen met SP, Leefbaar Rotterdam, PvdA, GroenLinks, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, BIJ1 en ook met steun van mevrouw Verkoelen, maar die is helaas niet meer aanwezig.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Mevrouw Elfilali heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Campagne Pour des Femmes

"De Gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van het agendapunt 7.5 'Jaarplan 2024 Aanpak seksuele straatintimidatie';

constaterende dat:

- er in het Jaarplan 2024 wordt gesproken over het herhalen van campagnes op 'strategische momenten';
- de Tour de France Femmes deze zomer zal worden gereden vanaf Rotterdam en de stad in het teken staat van dit evenement;
- vrouwen het vaakst slachtoffer zijn van seksuele straatintimidatie¹ en sport² en grootschalige sportevenementen³ plekken zijn waar dit plaatsvindt;

overwegende dat:

- het evenement veel bezoekers zal trekken en de huidige campagne 'Wat zie je' mogelijk kan bijdragen aan een veiligere omgeving tijdens en na het evenement door de focus op omstanders;
- seksuele straatintimidatie voortkomt uit bepaalde opvattingen zoals traditionele gendernormen en sociale hiërarchie⁴;
- de beoogde norm- en gedragsverandering kan worden bewerkstelligd door het inzetten van de campagne tijdens dit evenement door te verwijzen naar de relevantie, het goede gedrag te laten zien, en de boodschap te communiceren daar waar het plaatsvindt⁵;
- de lessons learned van deze campagne mogelijk kunnen bijdragen aan toekomstige campagnes die zich richten op daders;

verzoekt het college:

- rondom en tijdens het evenement 'Tour de France Femmes' in te zetten op een campagne die aansluit op de aanpak van seksuele straatintimidatie;
- deze campagne na het sportevenement te evalueren en lessen mee te nemen naar toekomstige campagnes tegen seksuele straatintimidatie, die bijvoorbeeld tijdens andere (sport)evenementen of tijdens de zomer strategisch kunnen worden gebruikt;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali, T.S.J. Coşkun, I. Coenradie, S. Reitema, J. Bokhove, S. van de Peppel, T.J. Vonk en M.M. Vlasblom

- ¹ <https://www.programmaveiligesteden.nl/kennisbank/jonge-vrouwen-het-vaakst-slachtoffer-van-straatintimidatie/#:~:text=Van%20de%20vrouwen%20van%2012weleens%20mee%20te%20maken%20gehad>
² <https://business.virtuagym.com/nl/blog/grensoverschrijdend-gedrag/#seksuele-intimidatie-in-de-sportwereld>
³ <https://www.ad.nl/formule-1/meer-misdragingen-in-zandvoort-tientallen-vrouwen-melden-grensoverschrijdend-gedrag-tijdens-f1-a3e22c62/>
⁴ <https://www.nji.nl/seksueel-grensoverschrijdend-gedrag/straatintimidatie-van-oorzaak-tot-aanpak#oorzaken-van-straatintimidatie>
⁵ <https://www.communicatierijk.nl/vakkennis/gedragskennis-en-communicatie/tien-snelle-tips-voor-gedragsverandering>

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dan ga ik door naar de volgende spreker en dat is de heer Segers-Hoogendoorn. Daarna heb ik mevrouw Bokhove, mevrouw Reitema en de heer Lansink genoteerd.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, dank voorzitter. Kortheidshalve laat ik het bij het indienen van de reeds aangekondigde motie in de commissie. Want wij hebben in de commissie namelijk aandacht gevraagd voor inderdaad campagne gericht op de daders, net zoals we dat eigenlijk doen, daders een beetje tussen haakjes in het andere geval, als het gaat over drugsgebruik. Daar hebben we het in de commissie met de wethouder over gehad en daarom hebben wij deze motie, die we samen indienen met DENK, 'Recht op grenzeloze bewegingsvrijheid', en die vraagt om de voorgestelde campagne zo mogelijk via advertenties, social media, billboards niet alleen op omstanders maar ook op de daders te richten. Dank.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Recht op grenzeloze bewegingsvrijheid

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024, ter bespreking van agendapunt 7.5 Jaarplan 2024 Aanpak seksuele straatintimidatie;

constaterende dat:

- volgens het CBS¹ werden in 2021 twee op de drie vrouwen tussen 12 en 25 jaar lastiggevallen op straat;
- Rotterdam (samen met Utrecht) een van de steden is met de meeste meldingen van seksuele straatintimidatie (SSI);

overwegende dat:

- de gemeente verantwoordelijk is voor het creëren van een veilige stad;
- het college een nieuw ambitieus jaarplan rondom SSI voor 2024 heeft gepubliceerd;
- eerder beleid gericht op daders, zoals het sisverbod dat in 2021 helaas van tafel is geveegd door de rechter, geen gewenst effect heeft gehad;
- er volgens meerdere (academische) bronnen vastgesteld wordt dat vrouwenintimidatie tot een beperking van bewegingsvrijheid resulteert;
- meer aandacht voor het probleem kan leiden tot breder begrip in de samenleving voor het probleem, zoals vastgesteld in de 4 pijlers van het jaarplan 2024;

verzoekt het college:

- de voorgestelde campagne zo mogelijk via advertenties, sociale media en billboards niet alleen op omstanders maar ook op de daders te richten. In navolging van de campagne tegen drugsgeweld ("jouw lijntje, zijn liquidatie"), om zo een vergelijkbaar schokkend effect toe te passen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn en S. Soytekin

¹ <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/statistische-trends/2022/straatintimidatie-van-jongeren>

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dan ga ik door naar mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dank u wel voorzitter. Na een goede bespreking vorige week, waarin de inzet van dit college en de brede steun vanuit de raad duidelijk naar voren kwamen, verscheen er gisteren, zoals mevrouw Elfilali van Volt al zei, een adviesrapport van de regeringscommissaris Mariëtte Hamer aan minister Dijkgraaf. Onderwijsinstellingen hebben al maatregelen genomen, ook in Rotterdam en ook door de inzet van dit college. Maar ze blijken niet genoeg te zijn om daadwerkelijk tot cultuurverandering te komen van seksueel wangedrag en dus ook van straatintimidatie in instellingen of bijvoorbeeld op zo'n campus. De nazorg van slachtoffers van seksueel wangedrag schiet nog geregeld tekort. En ook is er onduidelijkheid over wie wanneer verantwoordelijk is in zo'n onderwijsinstelling voor de sociale veiligheid. En daar gaan wij natuurlijk niet over, want dat is allemaal niet openbare ruimte in die zin. Het aantal slachtoffers van seksueel grensoverschrijdend gedrag dat zich niet meldt of uitspreekt in het hoger onderwijs is naar schatting erg groot en de ware omvang en gevolgen daarvan dringen dus maar nauwelijks door door gebrek aan zichtbaarheid. De meldprocedure daarbovenop brengt regelmatig meer schade toe aan de melder dan de ervaring zelf, zegt Mariëtte Hamer. En hoe de omgeving reageert op zo'n melding speelt daar uiteraard een heel grote, cruciale rol in. Minister Dijkgraaf heeft het rapport aangepakt, omarmd en is er ook van overtuigd dat het inderdaad belangrijk is om het ingezette beleid nog gericht en effectiever te maken en omarmt ook steeds die adviezen, zoals eerder dat studentenpact, dat ook uit de koker van Mariëtte Hamer kwam. Wij vragen in de motie aan de wethouder de aanvullende adviezen uit dit nieuwe rapport met hbo en universiteit te bespreken en te zorgen voor opvolging om het beleid te versterken en de uitvoering daarmee ook en tevens te kijken wat dat voor onze mbo-instellingen ook mee kan brengen en de adviezen daar ook te implementeren en ons daarover te informeren.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Mevrouw Bokhove heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Stop seksueel wangedrag, ook in het onderwijs

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 7.5 'Jaarplan 2024 Aanpak seksuele straatintimidatie';

constaterende dat:

- uit het adviesrapport van regeringscommissaris Hamer blijkt dat de helft van de vrouwen tussen 18 en 24 jaar het afgelopen jaar slachtoffer was van seksueel grensoverschrijdend gedrag in enige vorm;
- het aantal meldingen van seksueel grensoverschrijdend gedrag op hogescholen en universiteiten desondanks achterblijft;
- een aantal acties uit de aanpak seksuele straatintimidatie gericht is op het bevorderen van bewustwording in het onderwijs;

overwegende dat:

- de hiërarchische organisatiestructuur en cultuur op hogescholen en universiteiten, waarbij studenten en promovendi vaak van een enkele (hoog)leraar afhankelijk zijn voor hun beoordeling, het risico op seksueel grensoverschrijdend gedrag vergroot;
- de meldingsbereidheid onder studenten en promovendi om diezelfde reden zorgwekkend laag is;
- studenten en promovendi in deze vormende periode van hun leven extra kwetsbaar zijn voor seksueel grensoverschrijdend gedrag en de gevolgen daarvan vaak lang met zich meedragen;
- het college de aanpak van seksuele straatintimidatie tot speerpunt heeft gemaakt, maar seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld een breder maatschappelijk probleem is;

verzoekt het college:

- om in gesprekken over seksueel grensoverschrijdend gedrag met de Rotterdamse hbo- en wo-instellingen in te zetten op het opvolgen van de adviezen van de regeringscommissaris waarover lokale afspraken mogelijk zijn;
- te beoordelen welke onderdelen van dit advies relevant zijn voor mbo-instellingen en -studenten en het gesprek uit te breiden met de Rotterdamse mbo-instellingen;
- de resultaten van deze gesprekken vóór het zomerreces van 2024 terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove en S. Reitema

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dan heb ik de volgende op mijn lijst staan en dat is mevrouw Reitema. Daarna de heer Lansink-Bastemeijer. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Dank voorzitter. Zoals ik in de commissie al zei, is deze stad net zo goed van vrouwen. En de publieke ruimte is ook van ons. Wij willen veilig zijn maar ook ons veilig voelen, op straat, achter de voordeur, op het werk, op school, maar helaas is straatintimidatie onze dagelijkse realiteit. Ruim acht op de tien jonge vrouwen hebben te maken gehad met ongewenst seksueel gedrag in het openbaar. Acht op de tien. Voorzitter, in de commissie heeft de PvdA onder meer aandacht gevraagd voor de stop-app voor studentenverenigingen, snellaadplekken voor elektrische auto's, afgelegen horeca en de aankomende strafbaarstelling. We hebben veel hoopvolle antwoorden gehad van de wethouder en ook toezeggingen. Daarom vandaag geen eigen moties, maar we tekenen wel graag mee op de moties van GroenLinks en Volt. En voorzitter, ik ben eerlijk gezegd wel trots dat onze gemeente zich inzet tegen seksuele straatintimidatie en dat onze stad veel initiatieven kent die dit wangedrag aan de kaak blijven stellen en daders blijven confronteren. En dat geeft me hoop, want we mogen nooit accepteren wat niet normaal is. Dank.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel. Dan ga ik door naar de heer Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Dank u wel mevrouw de voorzitter. Ik denk niet dat het zinvol is om uit te leggen hoe belangrijk wij het probleem vinden, want dat is denk ik breed gedragen in deze raad en dat hebben we ook in de commissie volgens mij met elkaar goed besproken. Ik ben ook blij dat dit al jaren onderdeel van gesprek is in deze raad en dat we het belangrijk vinden om hiertegen op te treden. En ik ben des te trotser dat we in deze coalitie zoveel geld hebben vrijgemaakt om aan dit probleem te werken en dus ook een stevig plan neer te zetten, veel campagnes te kunnen voeren, maar ook handen en voeten te geven aan de strafbaarstelling, want volgens mij gaat dat ook nog een groot verschil brengen en Rotterdam loopt daarin zoals ik van Rotterdam ook verwacht, zoals ik ook van deze coalitie verwacht, voorop. Want Rotterdam is een van de steden waar we een pilot gaan draaien om ook de handhavers de mogelijkheid te bieden om op te treden tegen deze schoffen, laten we ze maar gewoon zo noemen. En daar kijk ik naar uit en ik hoop dat met al de trainingen die onze boa's op dit moment krijgen, een aantal, niet allemaal, maar een stuk of zes hoorde ik volgens mij, ze voortvarend vooruitgaan. Ik support ze daar ook bij, en ik hoop dus dat ze heel veel van die gasten, want het zijn voornamelijk gasten, in de kraag pakken en dat we een flinke boeteregeling krijgen richting deze kerels. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel. Ik kijk de zaal nog even rond of er verder nog iemand is. Ja, mevrouw Van Wifferen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, slachtoffers van seksuele straatintimidatie hebben vaak last van angst, wantrouwen, depressie, stress, slaapproblemen, schaamte, onzekerheid over hun lichaam en angst voor de publieke ruimte. En dat is soms een beetje dubbel, want als je met vrouwen praat, zeggen ze vaak dat ze zich er niets van aantrekken. Ze reageren wel, of ze doen of ze het niet horen of ze lopen een winkel in, of je doet of je aan het bellen bent, maar je blijft doen wat je doet. Iets anders hoorde ik een paar jaar geleden op een bijeenkomst op Internationale Vrouwendag. Daar werd in een zaal vol met vrouwen de stelling geopperd: wat zou je nu doen als je nu zeker wist dat er een hele avond en nacht geen mannen op straat zouden zijn? Zou je je dan anders gaan gedragen? En eigenlijk had bijna elke vrouw wel een verhaal. Ze zeiden: ja, ik zou weleens gewoon in mijn eentje 's nachts door het park willen lopen. En een beetje kijken. Ik zou dat nu niet durven. En zo bleek eigenlijk dat heel veel vrouwen uit angst dat hun iets overkomt, gewoon allerlei dingen niet doen, en dat vinden ze eigenlijk vaak normaal. Het plan dat nu voor ons ligt moet een begin maken om hier wat aan te doen. Want de stad is ook voor vrouwen, en ook jonge vrouwen moeten zich vrij voelen om te gaan en staan waar ze willen. De maatregelen in het plan zien er goed uit. Campagnes, voorlichting op scholen, inzet om aangiftebereidheid te verhogen, omstandertrainingen enzovoort. Het probleem is hardnekkig en wat we net ook al van Volt hoorden, het is natuurlijk niet zomaar op te lossen met wat campagnes. Het komt voort uit genderpatronen en die zet je niet zomaar even om. Maar toch is D66 blij met het plan, want we maken in ieder geval een begin met het denormaliseren van het gedrag. We hopen dat de wethouder ook met nieuwe inzichten, ook met het rapport dat gisteren is verschenen, steeds verder gaat bouwen om hieraan te werken. En dat is hard nodig, want de straat is net zo goed van vrouwen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank aan mevrouw Van Wifferen. Dan kijk ik nog even de zaal rond of er nog inbreng is van de raadsleden, fracties. Nee, dan kunnen we door naar de beantwoording door wethouder Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Ik begrijp de behoefte om snel te vergaderen, dus ik ga ook geen lange introductie houden over het belang ervan. Dat hebben we in de commissie allemaal al met elkaar gedeeld. Eén vraag van DENK ging erover hoe we ondernemers die trainingen geven aan hun personeel op dit vlak, wat we erg aanmoedigen en waarderen en ook betalen, in het zonnetje kunnen zetten. Dat vind ik een goede suggestie en dat wil ik ook meenemen richting de Rotterdamse week van de seksuele straatintimidatie, waarin we dat bijvoorbeeld op die manier een plek kunnen geven. Dus die handschoen wil ik oppakken en dat op die manier gaan doen. Dus daar wil ik mee aan de slag. Dan de moties voorzitter. Alvast een heads-up, ik ga ze allemaal omarmen met de nodige toelichting. Allereerst de motie van Volt, 'Campagne pour des Femmes'. Dat gaat over het doen van een campagne tijdens de start, de Grand Départ, die wij natuurlijk in Rotterdam hebben. Wij hebben tien keer meer budget vrijgemaakt deze coalitieperiode, maar ook aan dat budget zit natuurlijk wel een beperking, dus we moeten kijken waar we de campagnes inzetten, maar we hebben zitten kijken achter de schermen hoe we dat nu het best kunnen doen. En nu wil het geval dat het de week erop de Eureka-week is, en we dan sowieso al die campagne doen. Dus we stellen voor om die campagne dan ook een week eerder te gaan starten. En dan krijg je eigenlijk dezelfde campagne rond dat evenement. Dus dat wordt dan ook tijdens het evenement getoond, dus op die manier hoop ik dan tegemoet te komen en dan wil ik hem met die uitleg ook graag omarmen. En dan ook evalueren en kijken, want dat is waar de motie toe oproept, of we dat vaker kunnen doen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). U heeft een interruptie van mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, ik wil eigenlijk mijn dank uitspreken, want ik denk dat het juist ook heel mooi is, om juist die twee momenten met elkaar te verbinden, waarin je eigenlijk nog meer doelgroepen kan bereiken, dus dank daarvoor.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). De heer Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Fijn, mooi. Dan heb ik die gehad, dus die omarmen we. Dan de motie van het CDA, 'Recht op grenzeloze bewegingsvrijheid'. Die roept het college op, want we richten nu een campagne specifiek op omstanders, met het handvat hoe ze kunnen helpen. We hopen in de toekomst een campagne te doen op daders. Die willen we ook graag oppakken. Dat vind ik een goede suggestie en die omarm ik dus ook graag. En dan tot slot 'Stop seksueel wangedrag, ook in het onderwijs'. Er is veel gezegd over het onderzoek. Ik moet zeggen: het verbaast mij niets. Ik moet het rapport nog in detail lezen, ik heb het wel even snel gezien, maar het verbaast mij niets, want in 2001, ook in de vorige collegeperiode zijn we er natuurlijk ook gewoon mee aan de slag gegaan, toen was ik ook al verantwoordelijk voor dit onderwerp aan het eind van de collegeperiode. En toen viel me ook al op dat in het onderwijs gewoon te weinig gebeurt. Toen hebben we ook een convenant gesloten met heel veel hbo-instellingen, mbo-instellingen en de universiteit, en ik moet zeggen dat het me nog teleurstelt hoeveel we daar hebben bereikt met elkaar. Dus ik wil dat meenemen. Ik zal dan ook inderdaad de adviezen meenemen die in het rapport staan en dat ook weer, want ik ben ook wel eens bij een sectorkamer onderwijs geweest, precies voor deze. Ja, dat is een woord voor ons boekje. Maar dat is waar we het al een keer hebben aangekaart maar dat zullen we dan ook meenemen. En daar kunnen we dan inderdaad over terugkoppelen naar de raad, dus dat is helemaal prima. Dat waren ze voorzitter, dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel wethouder. Ik kijk even de zaal rond of alle openstaande vragen zijn beantwoord. Dan kan ik bij dezen stellen dat we de eerste termijn kunnen sluiten. Is er behoefte aan een tweede termijn? Nee? Prima. O nee, het is natuurlijk een tweeminutendebat. Sorry jongens, het tempo is goed, ik houd hem erin. Dan sluit ik hem bij dezen.

7.1 Tweeminutendebat 'Giftengrens Participatiewet', aangevraagd door het lid Maassen

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dan gaan wij door het volgende debat, en dat is het tweeminutendebat 'Giftengrens Participatiewet', aangevraagd door het lid Maassen, waarvan de stoel leeg is op dit moment. Dan kijk ik even. Het tempo erin, dan ga ik naar de volgende. Ik pak gewoon

door, dat is 7. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Nee, gewoon wel behandelen? Mevrouw Bokhove als eerste. Dat mag ook. Gaat uw gang.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, dank u wel voorzitter. We weten dat bijna 90.000 van de 54.000 Rotterdamse gezinnen onder de armoedegrens van 110% van het sociaal minimum moeten rondkomen, van een AOW- of bijstandsuitkering. En we weten dat leven in de bijstand geen makkie is. Erin komen is er een, maar zie er daarna ook nog maar weer eens uit te komen. Vaak door externe stressfactoren, het niet op orde krijgen van de omgeving of een arbeidsbeperking blijft en is het een moeizaam proces. En dat leven in de bijstand geen makkie is weten we omdat men meestal maar amper rondkomt. In 2023 als alleenstaande een schamele € 1.100,00 in de maand, in een stad waar de huur minimaal € 600,00 à € 700,00 is en de boodschappen tegenwoordig echt niet meer voor € 50,00 in de week te halen zijn. En dat is pijnlijk. Voorzitter, als het aan GroenLinks zou liggen, zou het bijstandsniveau omhooggaan. Zo verbeter je de positie van de bijstandsgerechtigden op een duurzame manier, ook richting uitstroom. Maar daar gaan we in dit huis niet over. Waar we wel over gaan, is de giftengrens, en we betreuren het dan ook dat het college heeft besloten om de verhoging van deze grens terug te draaien. De inflatie mag dan iets zijn afgenomen, er is nog steeds flinke inflatie. De wekelijkse boodschappen zijn het grootste probleem en daarom doet dit ook zo'n pijn. GroenLinks vindt het belangrijk dat we naar elkaar omkijken, dat burens, familie en vrienden elkaar helpen in deze moeilijke tijden. Een gift geven aan iemand in de bijstand is een mooi iets, een belangrijk iets, en vaak is het ook in de vorm van broodnodige boodschappen of een nieuw paar gympies voor de kids. En aangezien dit de gemeente niet financieel raakt, zullen we dan een mooie gift aan de mensen in de bijstand geven, en dat willen we met deze motie bewerkstelligen, 'Houd de giftengrens ruimhartig'.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Mevrouw Bokhove heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Houd de giftengrens ruimhartig

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 7.2 Giftengrens Participatiewet;

constaterende dat:

- het college de giftengrens voor bijstandsgerechtigden per 1 januari 2024 heeft verlaagd van € 2.250,00 naar € 1.200,00;

overwegende dat:

- inflatie weliswaar is afgenomen maar lagere inflatie, en dus minder stijging, nog steeds neerkomt op stijging van het prijspeil;
- het om deze reden lastiger is geworden voor Rotterdammers, in het bijzonder Rotterdammers met een bijstandsuitkering, om het hoofd financieel boven water te houden;
- Rotterdammers ontzettend verlicht worden in hun zorgen bij het hanteren van een hogere giftengrens;
- de gemeente zelf geen financieel nadeel ervaart bij het handhaven van een hogere giftengrens;
- o.a. de gemeenten Amsterdam, Arnhem, Tilburg en Zaanstad een giftengrens hanteren die hoger ligt dan € 1.200,00;
- het Rotterdamse stadsbestuur in de zoektocht naar een giftengrens, een ruimhartige keuze moet maken ten gunste van Rotterdamse bijstandsgerechtigden;

spreekt uit dat:

- het Nederlandse bijstandsniveau in veel gevallen ontoereikend is, zeker gezien de ontwikkelingen van de kosten van primair levensonderhoud in de laatste jaren;
- verhoging van het bijstandsniveau het voorkeurscenario is, maar tot die tijd het handhaven van een ruimhartige giftengrens verlichting kan bieden;

verzoekt het college:

- de verlaging van de giftengrens terug te draaien en, in ieder geval tot de invoering van de nieuwe Participatiewet, te handhaven op € 2.250,00;

en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Maassen. Gaat uw gang.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Dank voor het geduld van de collega's. We hebben met de wethouder uitgebreid van gedachten gewisseld over de hoogte van de giftengrens in de Participatiewet. De giftengrens is niet bedoeld om inkomensondersteunend te zijn, maar juist om de menselijke maat te kunnen toepassen, om te zeggen: we gaan niet meteen handhaven op het moment dat mensen in de omgeving van iemand in de bijstand een steuntje in de rug willen geven. Ik ben enigszins gevoelig voor het argument van de VVD, die zegt: we moeten de giftengrens niet gigantisch hoog maken. Want dan wordt het eigenlijk zo dat mensen die soort van rijke vrienden hebben, daar dan veel meer baat bij hebben dan de mensen die misschien niet in een rijke omgeving leven. Maar ik vind het wel belangrijk dat we dus gestructureerd kijken naar: oké, is die hoogte in die Participatiegrens nog passend bij de huidige economische situatie? Wat we in het verleden hebben gezien, is dat dat heel vaak ad hoc gebeurt, schoksgewijs. Nu was in eerste instantie mijn gedachte: oké, laten we dat dan jaarlijks indexeren, zodat we dat met heel veel andere dingen in de gemeente ook doen. Maar ik begrijp ook dat het eigenlijk alleen maar tot heel veel onduidelijkheid leidt bij mensen in de Participatiewet als dat bedrag elk jaar verandert. Toch vind ik het belangrijk dat we met elkaar de vinger aan de pols houden. Daarom heb ik een motie die vraagt om in ieder geval bij de vaststelling van het beleidskader elke keer te overwegen of de giftengrens nog passend is bij de huidige economische omstandigheden en indachtig de inflatie van de afgelopen paar jaar en daarbij merk ik nadrukkelijk in mijn motie op, want dat hebben collega's terecht opgemerkt, dat het in de tussentijd natuurlijk niet betekent dat we die giftengrens niet kunnen aanpassen aan de hand van bijvoorbeeld situaties die dan ontstaan, bijvoorbeeld sterk stijgende energieprijzen of dat soort zaken. Maar met deze motie beoog ik in ieder geval voor onszelf gestructureerd een moment te creëren waarbij we er expliciet bij stilstaan: past dit nog bij de huidige economische omstandigheden? De motie is mede ingediend door de ChristenUnie, DENK en het lid Verkoelen van JOU.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). JOU kennen we niet, nog niet in ieder geval. De fractie van 50PLUS is ook niet aanwezig, dus die halen we van de motie af. Mevrouw Maassen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Herijking giftengrens

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024, ter bespreking van agendapunt 7.1 Tweeminutendebat 'Giftengrens Participatiewet, aangevraagd door het lid Maassen;

constaterende dat:

- het college een giftengrens van € 1.200,00 voor de uitvoering van de Participatiewet voorstelt, voorsortierend op de eerste gedachterichting die hierover is opgenomen in de conceptwet van de Participatiewet in Balans;
- de giftengrens een belangrijk onderdeel is van de Participatiewet om de uitvoering hiervan menselijk te houden en mensen in de bijstand niet meteen te straffen wanneer mensen in hun omgeving hen een steuntje in de rug geven door middel van bijvoorbeeld boodschappen;

overwegende dat:

- op basis van signalen uit de praktijk blijkt dat een grens van € 1.200,00 afdoende ruim is om mensen in de bijstand de ruimte te geven voor het ontvangen van een steuntje in de rug van hun omgeving;
- inflatie en jaarlijks veranderende economische omstandigheden van invloed zijn op de mate waarin die giftengrens in de toekomst voldoende zal blijken;
- jaarlijks indexeren van deze grens een suboptimale oplossing is, omdat dat kan leiden tot onduidelijkheid bij bijstandsgerechtigden;
- het wel wenselijk is dat de giftengrens meegroeit met de koopkracht en veranderende economische omstandigheden en het daarom met het oog op de menselijke maat verstandig is de giftengrens periodiek te herijken;

verzoekt het college:

- elke vier jaar bij het vaststellen van het beleidskader de giftengrens te herijken, rekening houdend met inflatie van de afgelopen vier jaar en eventueel verwachte economische omstandigheden;
- hierover te rapporteren aan de raad in het beleidskader;

spreekt uit:

- dat daarnaast de ruimte blijft bestaan om tussentijds de giftengrens aan te passen indien actuele financiële/economische ontwikkelingen (bijvoorbeeld inflatie of sterk stijgende energieprijzen) daartoe aanleiding geven;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A.J.A. Maassen, T.J. Vonk en S. Soytekin

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dan gaan wij door naar de volgende, dank u wel. Mijnheer Ceulemans heb ik op mijn lijst staan, of de heer Engberts, en ik zie u staan. Mijnheer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr). Ik laat de heer Kind voorgaan. Gaat uw gang mijnheer Kind.

De heer **KIND** (volt). Super. Dank u wel voorzitter. Ja, de giftengrens. Het is iets heel belangrijks, omdat wij naast passieve solidariteit in dit land, waar je via belasting uitkeringen kunt verstrekken aan onderdanen, ook actieve solidariteit hebben. Het is heel mooi dat die Participatiewet, een lokale wet, ruimte biedt om giften te kunnen geven aan medebewoners van Rotterdam. Ik ben het helemaal eens met mevrouw Maassen dat je op die giftengrens wat moet sturen. Je moet daar wat grip op krijgen. En daarom is het heel erg interessant dat er vandaag een rapport is gepubliceerd van het Nibud, dat laat zien dat de laagste inkomens in Nederland erop achteruitgaan dit jaar, waaronder bijstandsgerechtigden. En dat gaat met 3,6%, circa € 612,00 per jaar. En ik ben hier niet om te zeggen dat we daardoor specifiek op die giftengrens moeten inzetten, want we moeten landelijk het bijstandsbedrag gaan verhogen. Maar we hebben het nu op € 1.200,00 staan. En als we weten dat bijstandsgerechtigden omlaaggaan, en we weten ook dat heel veel andere steden waaronder Arnhem, Amsterdam, Den Haag, Eindhoven en Maastricht de giftengrens verhoogd hebben tot € 1.800,00, daardoor ook geen belastingproblemen ontstaan, vind ik dat we in Rotterdam ook ruimhartiger moeten zijn. Daarom dien ik samen met de PvdA en 50PLUS de motie 'Verhoog de giftengrens naar 1.800 euro' in.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). De heer Kind heeft de volgende motie ingediend. 50PLUS halen wij van de motie af, want die is niet aanwezig.

Motie 3. Verhoog de giftgrens naar 1800 euro

"De Gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van het agendapunt 7.1 'Giftengrens Participatiewet';

constaterende dat:

- Rotterdam de armste stad van Nederland is;
- Rotterdam de hoogste bijstandsdichtheid van Nederland heeft;¹
- Rotterdammers de afgelopen jaren geconfronteerd zijn met koopkrachtverlies;
- giften een belangrijke manier zijn om Rotterdammers met een uitkering een extra steuntje te kunnen geven;
- het college de giftgrens binnen de Participatiewet in Rotterdam heeft vastgesteld op € 1.200,00 per jaar;

overwegende dat:

- er landelijk wordt gewerkt aan de conceptwet Participatiewet in Balans (PiB);
- onderdeel hiervan een landelijk richtbedrag is van € 1.200,00 per jaar voor giftgrenzen in de Participatiewet;
- de conceptwet ruimte laat voor gemeenten om af te wijken van dit richtbedrag;

- meerdere gemeenten de 'giftgrens' in de Participatiewet in dit kader hebben verhoogd naar € 1.800,00 per jaar, waaronder Den Haag, Beverwijk, Eindhoven, Amsterdam, Tilburg, Maastricht en Arnhem;
- het Nibud op 25 januari 2024 laat zien dat de koopkracht van alleenstaanden met een bijstandsuitkering in 2024 daalt met ca. 3,6% (€ 612,- per jaar);²
- de omvang van armoede in Rotterdam, als het verlies van koopkracht een hogere giftgrens legitimeert;

verzoekt het college:

- de giftgrens binnen de Participatiewet voor te verhogen naar € 1.800,00 per jaar;
- deze verhoging op te nemen in de beleidsregels giften en kostenvoordelen Participatiewet;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind en G.J. Engberts

¹ <https://www.cbs.nl/nl-nl/deelnemers-enquetes/decentrale-overheden/soc-zekerheid-overheid/bijstandsuitkeringenstatistiek-bus->

² <https://www.rtlnieuws.nl/economie/artikel/5431235/koopkracht-lage-inkomens-gaat-achteruit-verder-iedereen-erop-vooruit>

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. Ik ben eigenlijk wel heel erg teleurgesteld in de motie van D66. Toen ze aankondigde dit op de agenda te willen zetten, dacht ik: nou, nu gaan we het doen. Dan zorgen we ervoor dat we die giftengrens gewoon omhoog gaan brengen. Maar dit, over vier jaar gaan we nog eens kijken. En ja, je kan ook tussendoor, mocht er aanleiding zijn dan kan dat ook. Ik zie echt niet in wat we hier nu eigenlijk veranderen. In ieder geval lijkt het me dat niemand er op dit moment iets mee opschiet en dat het ook niets toevoegt. Ik had eigenlijk wel verwacht dat we die stap zouden zetten naar een verhoging, omdat dat minder stress betekent voor mensen en relaxter, meer ruimte en ook meer ruimte voor vertrouwen in de overheid. En het kost ons ook helemaal niks. Ik heb nog eens even gekeken inderdaad. Ik zie bij heel veel gemeenten die de trend om hem van € 1.200,00 naar € 1.800,00 te verhogen. Dan ga je gewoon eens het lijstje langs. Leiden, Helmond, Eindhoven, Maastricht, Apeldoorn, Arnhem, Velsen, Beverwijk, Amsterdam, Den Haag, Meppel, Zaanstad. En toen keek ik ook even wie het had ingediend, en dan zie je dat het in alle gevallen de actieve steun heeft van D66, en dat in de helft van de gevallen de motie om dat voor elkaar te krijgen is ingediend door D66. Dus ja, dan zou je toch echt verwachten dat D66 hier, ik zie niet in wat Zaanstad nu heel erg anders is voor mensen in de bijstand dan in Rotterdam, dus ik zie dat verschil niet. En ik kan eigenlijk maar één conclusie hebben: D66 in Rotterdam wil het wel, maar ze mogen het niet van de coalitie.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel mijnheer Engberts. Daarna de heer Ceulemans, daarna de heer Coşkun.

De heer **CEULEMANS** (lr). Ja voorzitter, bedankt. Ik kan het heel erg beknopt houden. Ik kan me vinden in eigenlijk alle argumenten die in de collegebrief gegeven worden om terug te gaan naar het oude niveau van de giftengrens in de Participatiewet. Daarnaast zijn er ook nog een aantal argumenten in het debat aangedragen waarom het ook nog eens echt onverstandig is om het op het hoge niveau te houden. Het is goed denk ik dat we weer bij de oude situatie aansluiten en daar kan ik het nu voor bij laten.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Mijnheer Ceulemans, de oude situatie was slecht, is slecht en die hele Participatiewet is gewoon een heel slechte wet. Dat vonden wij al in de Tweede Kamer toen hij werd ingevoerd. Het is een georganiseerd wantrouwen tegen de burgers, daar is het toeslagenschandaal uit voortgekomen. Daar hebben we nu een hele enquête over, over fraudebehandeling in Nederland. Het leidt tot girogluren. Je moet de echte fraude aanpakken. Ja, je moet je giroboekje laten zien en zo. Dat noemen wij girogluren. De bijstand was ooit bedoeld, net als de AOW, als een soort basisinkomen voor een menswaardig bestaan. Dat gaf rust en zekerheid en grip op je leven. Maar is nu nog vaak te weinig

om van te leven en te veel om van dood te gaan, maar je moet niet muggenziften rond giften. Het leidt echt tot wanhopige situaties. We zien het ook bij vrijwilligersvergoedingen. Het blokkeert het vrijkomen van veel sociale huurwoningen. Het blokkeert de creativiteit van mensen om zelf beter in hun bestaan te voorzien. Het schijnt zelfs zo te zijn dat je het moet opgeven als je te veel blikjes en flesjes verzamelt. Het statiegeld moet je ook weer opgeven. Ik heb het in de app van de commissie ook gezegd: het is zielig zoals we ermee omgaan. En ik vind ook de motie van D66 zielig, die dat één keer in de vier jaar wil herijken. Participatiewet, weg ermee.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). U heeft een interruptie van de heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr). Ja, ik zal de heer Coşkun een vraag stellen. Ik vind het altijd heel kinderachtig in de politiek om quizjes te doen, dus ik ga niet vragen: weet u hoeveel, maar is de heer Coşkun ermee bekend dat niet of nauwelijks eigenlijk een verwaarloosbaar klein deel van de mensen die in de bijstand zitten, sinds de ophoging naar € 2.250,00 ook gebruikgemaakt hebben van de mogelijkheid om dat bedrag te ontvangen? Dus u doet net alsof dat door dit verlagen van die giftengrens nu een heel grote groep keihard gepakt gaat worden, terwijl er in de praktijk bijna niemand gebruik van maakt. Kunt u daar eens op reflecteren?

De heer **COŞKUN** (sp). Nee, dat was natuurlijk verhoogd, ook verwant met de energie. Tegelijk zijn er heel veel mensen die niets meer van toeslagen of wat dan ook willen weten, die worden al allergisch alleen bij het woord toeslag of dat soort zaken. Maar het belemmert wel heel veel dingen. We hebben het ook in Rotterdam gezien. Die kwestie dat die mevrouw in Alexander aangepakt is, ik verwacht nog steeds excuses van de wethouder omdat zij goede dingen deed in de wijk en daar een rechtszaak van heeft gehouden. Laatst werd er iemand achtervolgd omdat hij te weinig uitgaf aan boodschappen volgens zijn giroboekje. En dat soort kinderachtige, zielige situaties, terwijl mensen al weten dat als je bijstand hebt, je al aan de onderkant zit. Als je een beetje creatief bent, als je buurmeisje jouw haren knipt, moet je dat dan opgeven als loon in natura? Als je soep gaat eten bij je buurvrouw, mag dat dan wel en hoe vaak per week mag dat? Ik vind dat zielig, mijnheer Ceulemans.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Een interruptie van de heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr). Nou ja, meer een conclusie. Ik concludeer dat de heer Coşkun allerlei zijpaden inslaat en niet ingaat op het punt dat ik aansnijdt. Ik constateer dat hij aan de ene kant zegt: dit is in het leven geroepen omdat het heel erg moeilijk was en die inflatie ging omhoog, maar zelfs onder die moeilijke omstandigheden gebeurde het bijna niet dat mensen die maximale gift krijgen, dus in die zin verandert er vrij weinig, ondanks de situatie die moeilijk is geweest. En aan de ene kant zegt u tegelijkertijd dat het nu mensen onmogelijk wordt gemaakt om iets te krijgen, terwijl ze het wel heel graag zouden willen. En als ik u dan wijs op het feit dat bijna niemand gebruikmaakt van die hoge grens, dan zegt u: dat komt omdat mensen niets willen krijgen. Dus u raakt een beetje verstrikt in uw eigen redenering. U heeft gewoon bepaald: ik wil het asociaal en zielig vinden. Ik laat me niet zoveel remmen door feiten in dezen. Ik maak er een puntje van om D66 aan te vallen, maar uw verhaal is vrij wankel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Mijnheer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Nou, ik weet dat ontzettend veel mensen gelukkig in een sociale straat leven en gewoon heel veel onderlinge solidariteit hebben en elkaar helpen en dat niet opgeven, omdat ze dat soort gedoe niet willen hebben. Er maken ontzettend veel mensen gewoon gebruik van meer giften uit de samenleving, onderlinge burenhulp noemen we dat, alleen wordt het niet geturfd bij uw wethouder.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr). Ook dan verandert er niets, want als u zegt: mensen ontvangen buiten de wet om giften, dan maakt het ook niet uit dat die grens in de wet is, toch?

De heer **COŞKUN** (sp). Iedereen die dan toevallig tegen de lamp loopt en gepakt wordt, vind ik ten onrechte.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Duidelijk. Dan kijk ik nog even naar mijn lijst en zie ik geen namen meer staan, dus ik kijk de raadzaal nog even rond of er iemand nog inbreng heeft op dit punt. Nee? Dan gaan wij naar de wethouder voor de beantwoording en de moties.

De heer **VERSNEL** (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Ja, we hebben die giftengrens in 2022 verhoogd, natuurlijk met name omdat we toen midden in die energiecrisis zaten en we waren aan het wachten op een actie van het rijk om mensen te stutten in hun inkomen en dat gebeurde maar niet. Toen hebben wij als college eigenlijk een beetje uit armoe gekeken van: wat kunnen wij nu nog zelf als Rotterdam vast doen, vooruitlopend op actie van het rijk? En uit armoe hebben we gezegd: er is eigenlijk niet zoveel, dus laten we dan proberen om het mensen mogelijk te maken om als ze ertoe in staat zijn elkaar maar wat meer te helpen. Daarom hebben we toen de giftengrens, die relatief kort daarvoor was verhoogd van € 300,00 naar € 1.200,00, verhoogd naar € 2.250,00. Dat hing dus heel nauw samen met die energiekosten. Sindsdien heeft het rijk gelukkig wel fors ingegrepen, zijn de uitkeringen een aantal keer heel stevig verhoogd. De gezinsnorm is op jaarbasis met € 3.276,00 gestegen. Daarbovenop is nog twee keer € 1.300,00 energietoeslag gekomen, dus dat is vele duizenden euro's die mensen daadwerkelijk hebben gekregen en terecht ook, zou ik daaraan willen toevoegen. Huurtoeslag is verhoogd, het prijsplafond is er nog steeds, fiscale regelingen zijn nog verder versoepeld, dus het inkomen van mensen is er fors op vooruitgegaan. Natuurlijk, een deel van uw raad zal gelijk zeggen: maar het is echt nog niet genoeg. Daar kun je natuurlijk over van opvatting verschillen, maar de crisissituatie die er op dat moment was, die redeneringen, die overwegingen zijn er nu niet meer. Daarom hebben we gezegd: dan is het nu het goede moment om die giftengrens te herijken. Dan proberen we ook te kijken wat dan een verstandige grens is. Voor die energiecrisis vonden wij € 1.200,00 een heel ruime grens, ook ten opzichte van de € 300,00 die het dus kort daarvoor nog was. Het is onze waarneming in de uitvoering dat vrijwel niet aan het maximum van die giftengrens wordt gekomen, voordat we bij die € 2.250,00 kwamen al niet, dus toen het € 1.200,00 was al niet. Het is ook gewoon hartstikke veel geld hè, om maar even te krijgen. Van die € 2.250,00 helemaal ook niet, dat mensen daar ook maar in de buurt kwamen. Daar komt bij dat een van de grote onzekerheden voor mensen met een bijstandsuitkering de angst is: voldoe ik wel aan de regels? Duidelijkheid over de regels, wat van mensen wordt verwacht, is daarom heel belangrijk. En daarom is het ook zo goed dat de minister heeft aangekondigd dat zij in een wijziging van de Participatiewet ook in de wet een bedrag gaat vastleggen. Die wetswijziging zal in de loop van dit jaar in de Tweede Kamer worden voorgelegd. En de minister heeft in een Kamerbrief opgeschreven dat zij daarbij nu denkt aan € 1.200,00. En het is ook nog steeds actuele informatie uit ambtelijk contact dat wij met SZW hebben, dat het inderdaad nog steeds op die € 1.200,00 zit. Dus ik zou het vanuit het perspectief van onduidelijkheid juist duidelijkheid heel waardevol vinden dat we niet gaan zitten zwabberen met die giftengrens, maar dat we nu zeggen: we doen hem nu ook echt op die € 1.200,00. Waarbij dan natuurlijk gezegd moet zijn, zoals mevrouw Maassen denk ik terecht zegt, over een aantal jaar kan het best wel eens een goed moment zijn om opnieuw te kijken hoe de algemene prijspeilontwikkeling in ons land is geweest en hoe de uitkeringen al dan niet zijn meegestegen. En dan kunt u daar als raad natuurlijk ook in meerderheid wat van vinden en kunt u al dan niet zeggen: dat moet meer. En het college zal daar dan natuurlijk een voorstel toe doen in het beleidskader, dus ik denk dat we die motie daarom kunnen ondersteunen. De beide andere moties zien er dus echt op om nu toch weer een ander bedrag te gaan introduceren. Dat is alleen al heel onhandig omdat we ook net het nieuwe bedrag met Rotterdamse bijstandsgerechtigden hebben gecommuniceerd. Die hebben letterlijk deze maand daar de communicatie over gekregen, zoals ook moet met ingang van het nieuwe kalenderjaar. Dus om dat nu weer te gaan veranderen, ik zou het echt niet doen, want daarmee maken we de situatie voor mensen alleen maar onduidelijker, roepen we alleen maar meer onzekerheid op, terwijl het dus iets is waar mensen in de praktijk ook helemaal niet zoveel aan hebben, want bijna niemand komt in de buurt van die giftengrens. Dus dat is daarom mijn advies.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel. Een interruptie van de heer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ja, toch een aantal opmerkingen. Ten eerste komt u met een heel verhaal over verhogingen van de uitkeringen et cetera, toeslagen. Vandaag laat het Nibud zien, € 600,00 gaan mensen met een bijstandsuitkering erop achteruit komend jaar. € 600,00, dus daar zit volgens mij een feitelijke onjuistheid. Het tweede, in die wet die eraan komt staat inderdaad die zin over een richtbedrag van € 1.200,00. Dat is niet vastgelegd, we kunnen daar nog steeds van afwijken. En uw redenering: ze komen er niet aan dus we doen het maar niet, is natuurlijk ook een beetje een omgekeerde redenering. Je kunt natuurlijk ook gewoon zeggen: wat maakt het dan uit om het naar

€ 1.800,00 op te hogen, vooral omdat we in een situatie zitten dat mensen erop achteruitgaan en we die solidariteit van de Rotterdammers daardoor heel goed kunnen gebruiken, want wij weten eigenlijk ook niet wat wij als gemeente anders kunnen doen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Wethouder.

De heer **VERSNEL** (vvd) (wethouder). Ja, kijk, dat Nibud-onderzoek waar mijnheer Kind naar verwijst is zo recent dat ik het nog niet ken. Hij zal de waarheid spreken, daar geen enkele twijfel over, maar de bedragen die ik heb genoemd, dat is geen fictie hè. Ik heb het over € 3.276,13, exclusief de vakantietoeslag, voor een gezin. We hebben natuurlijk twee keer € 1.300,00 energietoeslag gehad. De huurtoeslag is verhoogd. Dat gaat om vele duizenden euro's. Dus zelfs als het inderdaad zo is dat het helaas nu fiscaal per 1 januari 2024 slechter uitpakt voor bijstandsgerechtigden, is het nog steeds per saldo ten opzichte van die situatie van november 2022 een heel forse vooruitgang van het inkomen. Daar komt bij dat per 1 juli a.s. de uitkeringen ook weer omhooggaan. Dus als het zo is dat nu per 1 januari jl. er een verslechtering is, wordt dat sowieso per 1 juli a.s. ook weer voor een heel stuk gecorrigeerd.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Een interruptie van mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, op de heer Kind, ik zal even citeren uit het persbericht van het Nibud. Vrijwel alle huishoudens gaan er vergeleken met vorig jaar in 2024 op vooruit. Stijging van de lonen en uitkeringen en daling van de inflatie liggen voor een groot deel ten grondslag aan koopkrachtverbeteringen. Er is één uitzondering, en dat zijn met name alleenstaanden met een laag inkomen, door het verdwijnen van de energietoeslag.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Wethouder. Sorry, de heer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ik kan hier toch echt wel een plaatje laten zien met heel groot in het rood 3,6% naar beneden, € 61,00 per maand, voor alleenstaanden met een bijstandsuitkering. En dat geldt ook voor een alleenstaande ouder met één kind in de bijstand. Dus inderdaad goed geciteerd, maar niet waar het nu over gaat.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr). Ik heb een vraag aan de heer Kind, want hij staat daar met allemaal spreadsheets met koopkrachtplaatjes, maar het is duidelijk dat nu die groep veel minder slecht af is dan in de periode dat er sprake was van een gierende inflatie en stijgende energieprijzen. En zelfs onder die omstandigheden maakte bijna niemand hier gebruik van. Dus welk punt probeert u nu te maken? Want u probeert een probleem op te lossen dat in de praktijk niet bestaat.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). De heer Kind.

De heer **KIND** (volt). De heer Versnel geeft net aan: in de tijd dat de crisis heel groot was, wisten wij eigenlijk ook niet zo goed wat we moesten doen, dus we hebben het opgehoogd naar € 2.250,00. Hier staat dat mensen met een uitkering € 600,00 minder krijgen dan vorig jaar. Dan is dat voor ons een legitimatie om van die € 1.200,00 naar € 1.800,00 te gaan. En of er nu gebruik van wordt gemaakt of niet, het is een mooi signaal richting de Rotterdammers die hier wel op zitten te wachten. En dat weet ik wel zeker.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Mag ik u eraan herinneren dat het een tweeminutendebat betreft. Wethouder.

De heer **VERSNEL** (vvd) (wethouder). Ik was eigenlijk door mijn beantwoording heen dacht ik. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dank u wel. Dan doe ik nog formeel het rondje: waren er nog openstaande vragen? Nee? Dan gaan wij dit onderwerp beëindigen en gaan wij door naar het volgende agendapunt. Mevrouw Coenradie.

6.1 *Debat 'Hoe gaan we het explosiegeweld in 2024 aanpakken?'; aangevraagd door het lid Coenradie – vervolg*

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Dank u wel voorzitter. We hebben vanochtend tijdens het debat over het explosiegeweld een motie ingediend en die willen wij intrekken, met de toezeggingen die gedaan zijn door de burgemeester, dus bij dezen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Kunt u de titel van uw motie herhalen?

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Ja, 'Voor een goede nachtrust'.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). O ja, er was maar één motie, prima. Dat had ik even gemist, dank u wel. De motie wordt ingetrokken. Dan mevrouw Kockelkoren.

6.2 *Het voorstel tot vaststelling van het Preventie- en handhavingsplan Alcohol en Drugs 2023-2027 – vervolg*

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter, als we toch met de huishoudelijke mededelingen bezig zijn. Wij hadden bij het debat over alcohol en drugs een motie ingediend en die willen wij graag in gewijzigde vorm indienen en dan kan hij straks misschien nog door wethouder Achbar geadviseerd worden. De motie 'Laat de volksgezondheid niet in rook opgaan'.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1A. Laat de volksgezondheid niet in rook opgaan

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 6.2 Het voorstel tot vaststelling van het Preventie- en handhavingsplan Alcohol en Drugs 2023-2027;

constaterende dat:

- roken niet expliciet is opgenomen in het Preventie- en handhavingsplan Alcohol en Drugs;
- er dus ook geen target gekoppeld is aan het ontmoedigen van roken;

overwegende dat:

- uit cijfers van het Trimbos instituut blijkt dat 9,4% van de totale 'ziektelast' het gevolg is van roken; ruim de helft van de mensen die blijft roken, sterft aan de gevolgen hiervan;
- ondanks het feit dat het relatieve aantal rokers afneemt, ongeveer 1 op de 5 volwassenen rookt;
- stoppen, of niet beginnen, met roken voor zowel jongeren als volwassenen veel gezondheidswinst oplevert;
- deze gezondheidswinst meer dan wenselijk is voor zowel de Rotterdammers als voor de verlichting van de (toekomstige) druk op de gezondheidszorg;
- snus, een andere nicotinehoudend product van de tabaksindustrie, wel is opgenomen in dit beleidsplan;
- het uitvoeren van preventieve maatregelen gericht op het doen afnemen van het aantal rokers veel gezondheidswinst kan realiseren;
- de preventieve aanpak, en dus targets met betrekking tot roken niet zijn opgenomen in dit beleidsplan waardoor ze geen onderdeel zijn van de terugkerende voorlichtingscampagne;

verzoekt het college:

- roken, en de risico's die hieraan verbonden zijn, op te nemen in de jaarlijks terugkerende campagne zoals beschreven in het Preventie- en handhavingsplan Alcohol en Drugs;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, T.J. Vonk en T.S.J. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). En ik zag mevrouw Reitema staan.

6.3 *Het voorstel tot vaststelling van het beleidsplan huiselijk geweld 'Samen naar een toekomst zonder geweld' – vervolg*

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Ja, dank voorzitter. Ook huishoudelijke mededelingen. Voor debat 6.3 over geweld in de privésfeer hadden wij wat moties, maar we hebben ook wat toezeggingen gehad, dus ik wil graag de moties 13, 16 en 17 intrekken. Motie 13 ging over Filomena, motie 16 over het huishoudboekje en motie 17 over de aangiftebereidheid. Die trekken wij dus in.

6.5 *Het voorstel tot vaststelling van de horecanota 'Stedelijk beleidskader vergunningen, toezicht en handhaving' – vervolg*

Mevrouw **REITEMA** (pvda). En bij debat 6.5 wil ik een motie opnieuw indienen omdat er een medeondertekenaar, GroenLinks, bij is gekomen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Mevrouw Reitema heeft de volgende motie ingediend.

Motie 10. Voeg daad bij woord want wijkraden zijn echt onmisbaar in ons horecabeleid

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024, ter bespreking van 'Het voorstel tot vaststelling van de horecanota 'Stedelijk beleidskader vergunningen, toezicht en handhaving';

constaterende dat:

- de in 2022 ingestelde wijkraden geen formele vaststellingsrol hebben in het horecagebiedsplanproces;
- volgens de horecanota, om tot een gedegen, gedragen en toekomstbestendig horecagebiedsplan te komen de participatie van wijkraden, bewoners, ondernemers, pandeigenaren en gemeentelijke en toezichthoudende instanties essentieel is;
- volgens het raadsvoorstel de bijdrage van wijkraden onmisbaar is in de participatie;

overwegende dat:

- de stukken erkennen dat participatie van wijkraden onmisbaar is;
- deze participatie tot nu toe ontbreekt in het horecagebiedsplanproces;
- geen maatregelen bekend zijn hoe het college deze participatie alsnog beoogd te realiseren;

verzoekt het college:

- maatregelen te nemen om alsnog de participatie van wijkraden in het horecagebiedsplanproces te realiseren;
- de inhoud van de adviezen van de wijkraden met de gemeenteraad te delen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, T.J. Vonk, T.S.J. Coşkun en M.Y. Morkoç

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Duidelijk, ik herhaal, bij agendapunt 6.3 trekt u in motie 13, 16 en 17. En bij 6.5 is er een motie met een medeondertekenaar bij gekomen. Dank u wel. Dan de heer Kind.

6.2 *Het voorstel tot vaststelling van het Preventie- en handhavingsplan Alcohol en Drugs 2023-2027 – vervolg*

De heer **KIND** (volt). Ja, dank u wel. Wij hebben ook nog een aangepaste motie op agendapunt 6.2, 'Design voor designerdrugs'.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5A. Design voor designerdrugs

"De Gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van het agendapunt 6.2 'Preventie en Handhavingsplan Alcohol en Drugs';

constaterende dat:

- er in het nieuwe 'Preventie en Handhavingsplan Alcohol en Drugs 2023-2027' geen aparte aandacht aan zogenoemde designerdrugs wordt besteed;
- het uit dit plan onvoldoende duidelijk wordt op welke manier de gemeente om wil gaan met toekomstige ontwikkelingen op de Rotterdamse drugsmarkt;

overwegende dat:

- vraag, aanbod en gebruik van drugs dynamisch is en het gemeentelijk beleid hier dus op toegespitst dient te zijn;
- het over een kam scheren van verschillende soorten drugs niet wenselijk is, aangezien deze wat betreft verslavingsgevoeligheid, risico's zoals overdosis en vergiftigingen en alle soorten bijwerkingen, en dus impact op de maatschappij, enorm van elkaar kunnen verschillen;
- designerdrugs vaak gevaarlijk zijn omdat de risico's en de langetermijneffecten nog niet onderzocht en dus onbekend zijn, en omdat deze vaak makkelijker en goedkoper te krijgen zijn;

verzoekt het college:

- om de huidige ontwikkelingen omtrent designerdrugs in Rotterdam in kaart te brengen;
- hierbij specifieke aandacht te geven aan preventie, de (onbekende) risico's en de verslavingsgevoeligheid van designerdrugs;
- hierin mee te nemen wat de veranderende landelijke ontwikkelingen op dit gebied betekenen voor het Rotterdamse drugsbeleid;
- deze resultaten mee te nemen in de eerstvolgende rapportage van het preventie- en handhavingsplan Alcohol en Drugs;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dan kijk ik nog even de zaal rond of er nog meer huishoudelijke mededelingen waren. Nee?

7.2 De voortgang van het Klimaatactieplan Rotterdam

De **VOORZITTER** (mevrouw Bruin). Dan kan ik bij dezen het volgende tweeminutendebat openen. Dat is 7.2, de voortgang van het Klimaatactieplan Rotterdam. Ik heb daar als eerste inspreker staan mevrouw Morkoç, die in een hoestbui zit. Ze neemt even een slokje water. Ik geef u wat tijd mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, klimaatactie is urgent en GroenLinks blijft dat herhalen. Tegelijkertijd is het belangrijk dat iedereen aan deze noodzakelijke transitie kan meedoen. Dit vereist open gesprekken met energiebedrijven, en het aansporen van impactplannen voor deelnemingen. Ook is transparantie in het KAR van belang, zodat iedereen weet wat Rotterdam aan het doen is en waar de cijfers op gebaseerd zijn. Bovendien moeten we bereid zijn stappen te zetten die wellicht onwettig of ingewikkeld voelen, maar eigenlijk niet zo zijn, zoals het verbieden van fossiele reclames en het instellen van een zero-emissiezone in het havengebied. In dit kader hebben wij een aantal moties. Tot slot stellen wij een vraag. De drukte op het elektriciteitsnet remt nu al klimaatactie af. Wanneer mogen we van het college de Rotterdamse aanpak, netcongestie verwachten? Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Een vraag van mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb een vraag aan mevrouw Morkoç over de zero-emissiezone, want in het vorige college was er een GroenLinks-wethouder mobiliteit en

wethouder duurzaamheid, alle twee. En toen is de zero-emissiezone vastgesteld en ook het gebied en toen heeft u dit niet gedaan. Waarom nu opeens wel en waarom heeft u het eigenlijk niet toen gedaan?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, ik denk dat het belangrijk is dat we kijken naar de huidige tijd. Het is heel belangrijk dat een zero-emissiezone in het stedelijk gebied aanwezig is. Mooi als we het ook kunnen uitbreiden naar het havengebied. Dat is mijn antwoord.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Fossiele reclame uit de stad

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 7.2 De voortgang van het Klimaatactieplan Rotterdam;

constaterende dat:

- er nog steeds reclames zijn voor fossiele producten en/of bedrijven in de buitenruimte van Rotterdam;

overwegende dat:

- in 2020 schriftelijke vragen gesteld zijn over fossiele reclame en toentertijd een negatief antwoord kreeg over inzetten op het terugdringen van fossiele reclame;
- sindsdien de noodzaak om het gebruik van fossiele producten te stoppen om klimaatverandering tegen te gaan nog onverminderd hoog is;
- inmiddels de roep vanuit de samenleving steeds groter wordt om te stoppen met fossiele producten;
- de gemeente een bijdrage kan leveren aan het stoppen met het gebruik van fossiele producten door reclame over deze producten uit de buitenruimte te weren;

verzoekt het college:

- zich in te zetten om reclame voor fossiele producten en/of bedrijven uit de buitenruimte te weren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, T. Kind, T.J. Vonk, S. van de Peppel en M.M. Vlasblom

Motie 2. Impact van de deelnemingen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 7.2 De voortgang van het Klimaatactieplan Rotterdam;

constaterende dat:

- de gemeente aandeelhouder is van 22 vennootschappen waarvan de gemeente voornemens is om 15 te continueren;

overwegende dat:

- door aandeelhouder te zijn, de gemeente invloed heeft op de koers van een bedrijf;
- deze invloed ingezet kan worden om bedrijven te stimuleren om zich in te zetten voor bijvoorbeeld klimaat en biodiversiteit;
- om de klimaatdoelstellingen te halen, we de inzet van het bedrijfsleven heel hard nodig hebben;
- impactplannen weer kunnen geven wat een bedrijf doet op het gebied van klimaat, de grondstoffentransitie en biodiversiteit en deze plannen de bedrijven motiveren om zich hiervoor in te zetten;
- een aantal bedrijven waarbij de gemeente aandeelhouder is, zoals het Havenbedrijf Rotterdam, al impactplannen heeft op het gebied van klimaat, maar er ook bedrijven zijn, zoals Stadion Feyenoord, die dit nog niet hebben;

verzoekt het college:

- bij aandeelhoudersvergaderingen te verzoeken dat deelnemingen van de gemeente Rotterdam impactplannen opstellen waarin staat wat het bedrijf doet op het gebied van klimaat, de grondstoffentransitie en biodiversiteit;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, T. Kind, T.J. Vonk, S. van de Peppel en I. van Wifferen

Motie 3. Nuluitstoot ook op de Maasvlakte

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 7.2 De voortgang van het Klimaatactieplan Rotterdam;

constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam goed is voor ongeveer twintig procent van de uitstoot van broeikasgassen in Nederland¹ en hiermee verantwoordelijk is voor een groot deel van de Nederlandse klimaatimpact;
- de luchtkwaliteit in Rotterdam een van de slechtste van Nederland is, wat schadelijk is voor de gezondheid van Rotterdammers;
- het verkeer een belangrijk aandeel heeft in de uitstoot van broeikasgassen en fijnstof in de gemeente Rotterdam;
- in het Klimaatactieplan Rotterdam (KAR) de ambitie staat dat Rotterdam in 2040 een uitstootvrij mobiliteitssysteem heeft;
- tussen 2025 en 2030 in het stadsgedeelte Rotterdam een zero-emissiezone voor logistieke voertuigen wordt ingevoerd;

overwegende dat:

- zero-emissiezones leiden tot een vermindering van uitstoot van broeikasgassen en dragen daarmee bij aan een verbetering van de luchtkwaliteit;
- het college geen zero-emissiezone doorvoert op de milieuzone van de Maasvlakte en daardoor een kans laat liggen om de luchtkwaliteit en gezondheid van Rotterdammers te verbeteren;
- de invoering van een zero-emissiezone op de Maasvlakte aansluit bij de doelstellingen van 2040 in het KAR;
- op termijn inzetten voor een zero-emissiezone op de Maasvlakte bedrijven tijdig kan stimuleren om de onvermijdelijke transitie naar schone vervoersmiddelen in te zetten;
- in het coalitieakkoord is opgenomen dat Rotterdam een bijdrage wil leveren aan een klimaatneutrale haven en de invoering van een zero-emissiezone op de Maasvlakte in lijn staat met deze ambitie;

verzoekt het college:

- om per 2040 de Maasvlakte aan te wijzen als een zero-emissiezone;
- hiervoor een tijdspad op te stellen, zodat bedrijven tijdig gestimuleerd worden om de transitie in te zetten;
- de raad uiterlijk hierover te informeren bij de behandeling van het verkeersbesluit over de zero-emissiezone Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, T. Kind, S. van de Peppel en T.S.J. Coşkun

¹ <https://www.dcmr.nl/actueel/nieuws/co2-monitor-rotterdam-2022-beschikbaar>

Motie 4. Ga in gesprek: verlaag de aansluitkosten op het warmtenet

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 7.2 De voortgang van het Klimaatactieplan Rotterdam;

constaterende dat:

- Eneco en Vattenfall de enige twee leveranciers voor een warmtenet zijn in Rotterdam;

- de aansluitkosten voor het warmtenet door Eneco en Vattenfall in 2024 flink zijn verhoogd ten opzichte van 2022;

overwegende dat:

- het van groot belang is voor de energietransitie om te investeren in warmtenetten;
- vanwege de energietransitie steeds meer Rotterdammers gebruik (gaan) maken van het warmtenet;
- Eneco en Vattenfall vanuit de gemeente een concessie hebben om de aansluiting van het warmtenet te mogen leveren;
- Rotterdammers door deze concessie hun leverancier niet kunnen kiezen en daardoor gebonden zijn aan de prijzen van Eneco en Vattenfall;
- ondanks dat Eneco en Vattenfall een kostenverlaging per gigajoule in 2024 hebben ingevoerd, de verhoging van de aansluitingskosten deze verlaging tenietdoet;
- veel Rotterdammers kampen met financiële problemen mede als gevolg van hun hoge energierekening;
- de gemeente een verantwoordelijkheid heeft om te zorgen dat Rotterdammers financieel rond kunnen komen;
- de energietransitie toegankelijk moet zijn voor alle Rotterdammers, in het kader van klimaatrechtvaardigheid;

verzoekt het college:

- om in gesprek te gaan met Eneco en Vattenfall om mogelijkheden te bespreken waardoor de aansluitkosten voor warmte verlaagd kunnen worden;
- de raad hierover eind Q2 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, S. Reitema, T.J. Vonk, S. van de Peppel, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, T.S.J. Coşkun en M.S. Abrahamse

Motie 5. Transparantie in de cijfers van het KAR

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 7.2 De voortgang van het Klimaatactieplan Rotterdam;

constaterende dat:

- in het Klimaatactieplan Rotterdam (KAR) cijfers worden gebruikt van verschillende instanties bij het berekenen van de doeltreffendheid en impact van maatregelen;
- milieudienst DCMR een gemeenschappelijke regeling van de gemeente heeft om metingen uit te voeren met betrekking tot de maatregelen die in het KAR zijn opgenomen;

overwegende dat:

- het KAR voor organisaties, bedrijven en inwoners van Rotterdam een belangrijke bron van informatie is over de klimaat- en duurzaamheidsmaatregelen van de gemeente;
- de gemeente in het KAR transparantie moet nastreven wat betreft de effectiviteit en het wel of niet behalen van doelstellingen;
- door in het KAR gebruik te maken van cijfers afkomstig van meerdere bronnen, dit de transparantie ondermijnt;
- gebruikmaken van cijfers van één instantie in het KAR de transparantie kan versterken;
- het voor de hand ligt om de cijfers van DCMR te gebruiken, aangezien zij onafhankelijk onderzoek doen naar de maatregelen in het KAR en de voortgang van de klimaatdoelstellingen van Rotterdam;

verzoekt het college:

- om de cijfers van DCMR te hanteren bij berekeningen in het KAR;
- in het KAR aan te geven wanneer de cijfers van DCMR niet worden gebruikt;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, T. Kind, T.J. Vonk, S. van de Peppel, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, T.S.J. Coşkun en I. van Wifferen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Rehim Zadeh, u staat op de lijst.

Mevrouw **REHIM ZADEH** (denk). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, het is goed dat het KAR nu regelmatig terugkomt op de agenda. We staan nog steeds voor een grote uitdaging op het gebied van klimaat- en duurzaamheidsvraagstukken. Het KAR is ook een goed plan, maar nog onvoldoende voor de ambitieuze klimaatdoelstellingen, dus het is ook belangrijk om vinger aan de pols te houden. Voorzitter, ik heb geen moties vandaag, dus ik doe gewoon een algemene bijdrage. Rechtvaardigheid en betaalbaarheid blijven wat ons betreft cruciale en centrale uitgangspunten in het beleid. Op welke wijze kunnen we energiearmoede een prominentere plek geven in ons klimaatbeleid? Dit zou ook kunnen bijdragen aan het draagvlak. Voorzitter, in de komende actualisatie is het toegankelijker maken van het KAR een van de prioriteiten. Hoe staat het ervoor, hoe gaat dat zich vormgeven? Daar zijn we heel erg benieuwd naar. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Anderen bij dit agendapunt? Ja, ik begin maar bij mevrouw Van Wifferen. Die zit op haar plek.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Voorzitter, ik heb weinig tijd, dus ik wil eigenlijk alleen een motie indienen en die gaat over een regeling voor een individueel keuzebudget, dat in de rijksoverheid mogelijk is, om dit ook mogelijk te maken in Rotterdam, om zo je huis te verduurzamen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Wifferen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6. Zeg geen nee tegen een duurzaam IKB

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 februari 2024 ter bespreking van agendapunt 7.2 De voortgang van het Klimaatactieplan Rotterdam;

constaterende dat:

- de collectieve arbeidsovereenkomst (cao) van de gemeente het mogelijk maakt om doelen voor het gebruik van het individueel keuzebudget (IKB) toe te voegen;
- het bij de rijksoverheid mogelijk is om het individueel keuzebudget (IKB) te gebruiken om je woning op verschillende manieren te verduurzamen en dit de toegankelijkheid van duurzaamheidsmaatregelen vergroot;

overwegende dat:

- de gemeente Rotterdam een voorbeeldfunctie heeft voor de eigen inzet binnen de organisatie voor wat betreft duurzaamheid;
- medewerkers van de gemeente Rotterdam op dit moment niet de mogelijkheid hebben om het IKB te benutten voor het verduurzamen van hun woning;
- het belangrijk is om zo veel mogelijk kansen te creëren voor het verduurzamen van woningen in Rotterdam, om zo de klimaatcrisis aan te pakken en de energiekosten van Rotterdamse huishoudens te doen verlagen;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of verduurzaming als een van de doelen aan te merken is voor inzet van het IKB voor medewerkers van de gemeente Rotterdam;
- indien dit onderzoek positief resultaat oplevert, dit te implementeren binnen de gemeente;
- indien uit dit onderzoek blijkt dat er keuzes (bijvoorbeeld ten aanzien van onvoorziene neveneffecten) gemaakt moeten worden, deze voor te leggen aan de gemeenteraad;
- uiterlijk Q1 2025 hierover de voortgang terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. van Wifferen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç, u had een vraag aan mevrouw Van Wifferen?

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, ik geef D66 graag de dertig seconden voor deze vraag. Ik heb even naar het verkiezingsprogramma van D66 gekeken, en daarin staat: toekomstbestendige reclame, en ook dat ze graag fossiele-industriereclames uit de buitenruimte zouden willen weren. Ik vraag me af of ze dan ook mijn motie zouden willen steunen.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja, nou, willen heel graag, alleen in het coalitieakkoord, ik heb het heel goed nagelezen, staat heel erg duidelijk dat we geen reclames verbieden, alleen die over gokken. En voor de rest verbieden we geen reclames. Daar zit echt nul ruimte in, dus die hebben we ingeleverd. Ik kan er verder niets mee.

De **VOORZITTER**. Dank u. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Dank u wel voorzitter. Als ik mevrouw Morkoç hoor en dan met name haar motie over de zero-emissiezone, dan vraag ik mij eigenlijk af waarom ze niet direct de haven sluit. Ik heb eigenlijk het idee dat ze het wel eens is met ons waarom ze dat niet doet, als ik een beetje haar antwoord hoorde op: waarom hebben jullie niet eerder die zero-emissiezone ingevoerd, namelijk dat het probleem is dat als deze motie wordt aangenomen, we onze haven kapotmaken. En we hebben onze haven keihard nodig. Want wat er gebeurt, de haven is niet alleen de motor van de Rotterdamse economie, maar de motor van de Nederlandse economie en van de Europese economie.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, ik denk dat de VVD de haven hier enorm tekortdoet. De ondernemers in de haven willen heel graag verduurzamen, het is een kip-en-ei-verhaal. Het willen verduurzamen van de haven is juist een incentive voor hen. Ik vind het ook belangrijk om daarbij te benoemen hoe vervuילend de haven momenteel is. Het is jammer dat de VVD niet inziet hoe belangrijk het is om ook op de emissies daar, op de manieren van vervoer, te kijken hoe we dat kunnen verminderen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). We zijn het er zeker over eens dat bedrijven het wel heel graag willen, maar ze kunnen het niet. Want het net zit gewoon vol. Als er nu een aanvraag wordt ingediend vanuit een bedrijf daar, zegt de netbeheerder: sorry, we kunnen jouw aanvraag niet inwilligen, want er past geen extra verduurzaming meer bij op het net. Dus het enige wat GroenLinks dan gaat invoeren, is een zone die we niet waar kunnen maken en nog meer regels voor bedrijven en langzaam die bedrijven hun concurrentiepositie kapotmaken. Tegelijkertijd willen zij allemaal andere maatregelen invoeren voor het klimaat, en met wat gaan ze dat betalen? We hebben dan als Nederland dat geld ook niet meer, want onze economie is kapot.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, de zero-emissiezone heeft een tijd tot 2040. Dat geldt ook voor het stedelijk gebied. Dat de VVD niet zo ver vooruit kan kijken is niet mijn probleem.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja, ik weet niet of mevrouw Morkoç ooit heeft gekeken hoe je een net verzwart in de haven, dat is ook echt niet zomaar in een paar jaar geregeld. Dat heeft heel veel tijd nodig. En juist als bedrijven het inderdaad willen, zoals mevrouw Morkoç ook aangeeft, als we daarop gaan inzetten, waar we nu ook mede dankzij de VVD miljoenen in gaan investeren, dan gaan de bedrijven het vanzelf doen. Want wij denken ook inderdaad dat bedrijven het heel graag willen, maar het nu gewoonweg niet kunnen. En daarnaast, wat we ook zien is dat het niet alleen gaat om de netcapaciteit, maar ook het personeel dat er momenteel niet is. En wat we dan vervolgens zien is een GroenLinks en Extinction Rebellion die de havenbedrijven aan het verketteren zijn, maar daardoor wil

er niemand meer daar gaan werken en juist meehelpen aan die verduurzaming. Want die bedrijven hebben de kennis en het geld dat we moeten investeren in die verduurzaming, om biochemicals en wat dan ook te ontwikkelen. En wat we als VVD vinden is dat we het dus ook niet moeilijker moeten maken voor die bedrijven, maar juist makkelijker. Want zolang onze economie goed draait, kunnen we de Rotterdammers helpen met de verduurzaming van hun huizen. Want zij zijn nu soms tienduizenden euro's kwijt voor nieuwe warmtepompen en de isolatie van hun woning om te voorkomen dat hun energiekosten stijgen. We zijn dan ook blij dat dankzij dit klimaatactieplan van dit college de Rotterdammers met concrete plannen worden geholpen in plaats van luchtfietserij.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Dank voorzitter. Onze stad heeft doelstellingen vastgesteld om in 2050 volledig aardgasvrij te zijn. En er zijn meerdere lopende en geplande projecten om woningen van het gas te halen en om over te schakelen op duurzame alternatieven. Dit is een mooi streven en de PvdA steunt dit. Wel zien we dat deze overgang niet zonder gevolgen is voor heel veel Rotterdammers. Bewoners die inmiddels al zijn aangesloten op het warmtenet ervaren momenteel hogere kosten en een hoop woningen die nu overgaan op het warmtenet beschikken nu ook nog over energielabel D, met enkel glas. Voorzitter, wij dienen twee moties in, samen met veel andere partijen. De ene motie om te onderzoeken of bij toekomstige aardgasvrij aanbestedingen de betaalbaarheid voor bewoners opgenomen kan worden. Dit moet ervoor zorgen dat gebruikers die overstappen van aardgas naar warmte in de praktijk maandlasten ervaren die gelijk blijven of zelfs dalen. En een tweede motie om in gesprek met corporaties erop aan te dringen om hun isolatieaanpakken zo goed mogelijk aan te sluiten op de timing van de aardgasvrijaanpakken. Dit om ervoor te zorgen dat bij nieuwe aardgasvrijprojecten de isolatieverbeteringen zijn gerealiseerd, ook om weer hogere energielasten te voorkomen. Dank.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Reitema heeft de volgende moties ingediend.

Motie 7. Aardgasvrij niet ten koste van bewoners

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 februari 2024 ter bespreking van agendapunt 7.2 De voortgang van het Klimaatactieplan Rotterdam;

constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam streeft naar een aardgasvrije stad in 2050, met talloze lopende en geplande projecten om woningen van het gas af te halen en over te schakelen op duurzame alternatieven;
- tot op heden aanzienlijke inspanningen zijn geleverd, maar het blijkt dat bewoners die zijn aangesloten op het warmtenet vaak geconfronteerd worden met hogere kosten, mede veroorzaakt door de energiecrisis, gebrekkige isolatie en beperkte keuzevrijheid in energieleveranciers;

overwegende dat:

- bewoners momenteel hogere kosten ervaren door de overgang naar het warmtenet, onder andere door de energiecrisis, onvoldoende isolatie en beperkte keuzevrijheid in energieleveranciers;
- het noodzakelijk is om ervoor te zorgen dat bewoners niet onevenredig worden belast door de energietransitie;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of bij toekomstige aanbestedingen voor aardgasvrijaanpakken betaalbaarheid voor bewoners opgenomen kan worden als een van de selectiecriteria, zodat hier al in de selectie fase op gestuurd kan worden;
- hierover eind 2024 terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, D.P.A. Tak, T.S.J. Coşkun, M.Y. Morkoç, S. Ceulemans en M.S. Abrahamse

Motie 8. Aardgasvrij met duurzaam energielabel maakt bewoners blij

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 februari 2024 ter bespreking van agendapunt 7.2 De voortgang van het Klimaatactieplan Rotterdam;

constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam streeft naar een aardgasvrije stad in 2050, met talloze lopende en geplande projecten om woningen van het gas af te halen en over te schakelen op duurzame alternatieven;
- er in de prestatie afspraken met corporaties is afgesproken dat in 2028 alle woningen met een E, F of G label zijn geïsoleerd¹;
- het college met een inventarisatie komt van huurwoningen met E, F of G labels in onze stad;
- tot op heden aanzienlijke inspanningen zijn geleverd, maar het blijkt dat bewoners die zijn aangesloten op het warmtenet vaak geconfronteerd worden met hogere kosten, mede door gebrekkige isolatie;

overwegende dat:

- draagvlak voor de energietransitie samenhangt met de betaalbaarheid ervan;
- veel woningen die overgaan op het warmtenet over een laag energielabel beschikken en bijvoorbeeld nog enkel glas hebben;
- het warm krijgen van een slecht geïsoleerde woning hogere kosten met zich meebrengt;

verzoekt het college:

- in gesprek met corporaties erop aan te dringen om hun isolatie-aanpakken zo goed mogelijk aan te sluiten op de timing van de aardgasvrij aanpakken;
- bij de terugkoppeling aan de raad de reactie van de corporaties te combineren met de bevindingen van de inventarisatie van E, F en G woningen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, D.P.A. Tak, V.A. Bruin, M.Y. Morkoç en M.S. Abrahamse

¹ <https://www.woonstadrotterdam.nl/media/b160d9a0-ec1a-4b38-9d5b-24963a8a62d9/-/TvvFA/Content/Over%20ons/Prestatieafspraken%20n%202024-2025%20-%20Rotterdamse%20afspraken%20deel%20A%20en%20delen%20B.pdf>

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr). Ja voorzitter, dank. Ik neem trouwens de honneurs even waar voor collega Bonte die vandaag geveld is door griep of iets anders, waar hij zich in ieder geval heel slecht door voelt. Wij hebben deze winter heel veel contact gehad met bewoners van het complex aan de Heindijk, die van het gas zijn gegaan. En eigenlijk is helaas precies gebeurd waar wij al voor waarschuwden. Die mensen zijn geconfronteerd met een gigantische naheffing, tot wel € 2.500,00, van iemand die zegt: ja, maar ik heb bijna nooit de verwarming aanstaan. Collega Bonte heeft daar vragen over gesteld, dus daar gaan nog antwoorden op komen. Wij zijn in ieder geval heel erg benieuwd naar de bizarre hoogte van die naheffing en ook naar het, naar het blijkt eigenlijk ontbrekende verband tussen stookgedrag en de hoogte van de naheffing. Wat wij van aardgasvrij vinden mag bekend zijn. Wij vinden dat überhaupt een heel slecht idee. Wij vinden dat onrendabel en geldverslindend. Wij hebben in het coalitieakkoord voor elkaar kunnen krijgen dat in ieder geval bestaande pilots afgerond worden, dat nieuwe pilots alleen worden gestart als het rijk voor de kosten opdraait. Als het aan ons alleen had gelegen zou per direct de stekker uit het hele project Aardgasvrij gaan. We hebben het helaas niet alleen voor het zeggen, maar laten we er dan voor zorgen dat als er toch mensen van het gas af moeten, dat ze dan in ieder geval niet met hoge kosten worden geconfronteerd. Dus in lijn met de inzet van collega Bonte steunen wij ook de motie van mevrouw Reitema en ondertekenen we die, om dat te voorkomen.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Andere sprekers? Ja, de heer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd). Dank u wel voorzitter. FVD Rotterdam heeft al eerder aangegeven dat wij houden van een mooie en gezonde leefomgeving. Wat wij wel willen voorkomen is dat voortschrijdend inzicht buitenspel wordt gezet voor een doelstelling die inmiddels bijna een goddelijke status heeft

verkregen. Ik licht het toe voorzitter. Het toevoegen van het Oude Noorden, de Agniesebuurt, aan het programma Aardgasvrij maken wacht op toekenning van financiële middelen van het rijk. Dit is wat ons betreft een mooi moment om goed te kijken hoe het aardgasvrij maken van wijken nu verloopt en wat de resultaten zijn tot nu toe. Ons komen regelmatig bezwaren ter ore van meerdere aard. Zoals het monopolistisch karakter van een warmteleverancier bij de invoering van een warmtenet een duwtje wanneer de omstandigheden dat toestaan in de richting van de aanschaf van bijvoorbeeld een airconditioninginstallatie. Die kunnen verwarmen en koelen, iets wat volgens de klimaatverontruste medemens ook een slechte ontwikkeling is. Daarnaast zijn de flink hogere kosten in vergelijking met aardgas ook een doorn in het oog van mensen die al zijn overgezet naar de eerdergenoemde bron van warm water. Wanneer we het Klimaatactieplan Rotterdam lezen, staan er meerdere ijkpunten en deadlines in. Deze ogen als harde datums, maar in ogenschouw genomen dat er al vaker beren op de weg zijn verschenen, moet nog maar blijken dat deze datums daadwerkelijk haalbaar zijn. Ook de recent bekend geworden plannen om warmtepompen en laadpalen op afstand uit te kunnen zetten door de overheid of minder vermogen te geven om te voorkomen dat de kabels te heet worden, zou iedereen achter de oren moeten doen krabben of de vraag of overstappen naar elektrische alternatieven wel zo gewenst is. Zolang er geen goede oplossing is voor stabiele en weersonafhankelijke energie en deze ongehinderd kan worden geleverd, is het afbreken van het huidige gasnet duur en onzes inziens te ambitieus. In het stappenplan Aardgasvrije wijken is te lezen dat een flexibele aanpak en bijsturen waar nodig de gekozen strategie is. Daarom de volgende vraag aan de wethouder over het traject van het van het gas halen van bestaande woningen. Met de kennis van nu en de ervaringen uit het verleden is het nu niet het juiste moment om pas op de plaats te maken en te wachten op een beter moment voor het nemen van een eventuele vervolgstap? Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ja, dank u wel. Eén motie, een belangrijk jaar voor veel bedrijven, want alle bedrijven dienen vanaf dit jaar een verplichte duurzaamheidsrapportage op te leveren. Dat wordt op dit moment per bedrijf gepubliceerd en vooral richting de klimaatdoelstellingen van Rotterdam lijkt het ons heel prettig als er een Rotterdamse monitor komt die al die resultaten en al die rapportages kan verbinden. Het is publieke data, dus ook geen verdere administratie voor de bedrijven. We hopen dat we hier steun voor kunnen vinden. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 9. Rotterdamse CSRD-monitor

"De Gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van het agendapunt 7.2 'De voortgang van het klimaatactieplan Rotterdam';

constaterende dat:

- grote bedrijven voor een groot deel verantwoordelijk zijn voor de CO₂ uitstoot van Rotterdam;
- veel Rotterdamse bedrijven vanaf 2024 op basis van de CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive), een verplichte duurzaamheidsrapportage dienen op te leveren;

overwegende dat:

- het voor de energietransitie van groot belang is dat er goed zicht is op de wijze waarop Rotterdamse bedrijven beantwoorden aan Europese, landelijke, gemeentelijke en zelf geformuleerde duurzaamheidsdoelstellingen;
- deze duurzaamheidsrapportages vanaf 2024 per bedrijf gepubliceerd zullen worden;
- hierdoor een Rotterdams totaaloverzicht ontbreekt;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of en hoe een Rotterdamse CSRD-monitor kan worden vormgegeven op basis van de verschillende CSRD-rapportages, die vanaf 2024 door Rotterdamse bedrijven zullen worden gepubliceerd;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? Wethouder Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Goed dat we weer met elkaar over zo'n belangrijk onderwerp als het klimaat spreken. Zoals we met elkaar hebben afgesproken, transparant in het klimaatactieplan onze plannen neerzetten, maar ook afrekenbaar zijn en transparant zijn over de voortgang daarin. Dus ook goed dat we daar dan een mooi haakje hebben om verschillende onderwerpen ook nu weer te agenderen. Ik heb een aantal vragen en een aantal moties. Een aantal moties zal ook door mijn collega's worden beantwoord. GroenLinks, u begon uw betoog ook met hoe belangrijk het is om voortvarend aan de slag te gaan. Daar staan wij natuurlijk helemaal achter, maar u maakt zich ook zorgen over netcongestie. Dat is inderdaad een groot probleem. We zien dat natuurlijk met name daar de haven door, als we het hebben over Rotterdams grondgebied. Want het is in sommige delen van het land ook echt voor de woningbouw een heel groot probleem. In Rotterdam is dat op dit moment nog niet echt aan de orde, maar we zijn ook niet helemaal zeker van onze zaak. Het raakt met name nu de haven en dat is al erg genoeg, want die elektrificatie en verduurzaming moet daar natuurlijk ook versneld plaatsvinden. Maar als het gaat om woningbouw is het nog wat minder erg in Rotterdam. Maar u vraagt ook wat onze plannen daarin zijn. Nou, het is natuurlijk zeer onverstandig om een eigen Rotterdams plan netcongestie te maken, want je bent onvoorstelbaar afhankelijk van anderen, van het rijk, van TenneT, Stedin. Het zijn juist die bedrijven, organisaties, die hier moeten investeren in netverzwaring, maar ook in transformatorhuizen. Want je denkt aan huisjes, maar het zijn echt gigantische eigenlijk transformatorstations die moeten worden gerealiseerd. Juist voor die transformatorstations is de gemeente belangrijk, omdat we dat planologisch moeten mogelijk maken. Overigens moeten we netverzwaring ook vaak planologisch mogelijk maken. Welke transformatorstations dat zijn, op Rotterdams grondgebied is dat met name Simonshaven en in de Rijnhaven wordt nog gezocht naar een locatie voor een transformatorstation. Dat zijn zaken waarmee we met de Provincie, met het rijk, met Stedin, met TenneT regelmatig om de tafel zitten om dat te realiseren en het gaat om een kapitaalinjectie, maar het gaat ook om handjes om het te realiseren en ruimte is ook heel belangrijk. Die aanpak is een deel van de aanpak zoals die door het rijk ook wordt neergezet, dus ik geef u even een schets van wat we aan het doen zijn. Er is nu een plan van het rijk, van minister Jetten, om drie sporen in te zetten. Verzwaring, slimmer benutten van bestaande mogelijkheden en uitbreiding van een aantal zaken, ook innovatie. Dat plan ligt nu ter bespreking en ik kan mij heel goed voorstellen dat als dat afgerond is, ik het uw kant doe opkomen. Daarin staat ook heel helder benoemd hoe wij daarop sturen en welke maatregelen we daar als gemeente in kunnen nemen en ook aan het nemen zijn. Dus een echt specifiek Rotterdams plan lijkt me zeer onverstandig. Ik wil aanhaken op dat overkoepelende plan en dat is binnenkort gereed en kan uw kant opkomen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, voor de duidelijkheid, in het KAR hebben we wel heel duidelijk gezien de Rotterdamse aanpak netcongestie of een van de woorden op een andere plek, hoe zit dat dan?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Dat klopt. We hebben natuurlijk wel ook volgend uit... doen wij ook in Rotterdam verschillende dingen om netcongestie aan te pakken. Maar ik vind het belangrijk om het in het bredere plaatje wel te schetsen. Wat wij bijvoorbeeld doen om netcongestie aan te pakken, is ook energie local for local, met dat soort trajecten zijn we bezig. Dat zullen wij dan natuurlijk ook neerzetten, maar dat is wel te kleinschalig om die enorme problematiek ten aanzien van netcongestie op te lossen. En dit is natuurlijk opgeschreven in een tijd dat wij het wel voorzagen, maar nog niet de grote schaal die het nu heeft. Dus de Rotterdamse aanpak in de context van dat grotere verhaal lijkt mij belangrijk om uw kant op te doen komen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Dank voorzitter. Wanneer?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, daarin ben ik ook afhankelijk van anderen, maar het plan is op een haar na gevild, dus laten we in ieder geval zeggen dat het in het eerste half jaar komt. Dat in ieder geval. Dat even over de vraag over netcongestie. Dan was er ook nog een vraag vanuit DENK. U vraagt ook naar de toegankelijkheid van het KAR, hoe staat het daarmee? We zijn bezig om dat op een nieuw softwareplatform ook neer te zetten en de eerstvolgende versie in mei zal nog niet helemaal volledig daarop draaien. Maar dit jaar moeten we dat wel gereed hebben. In ieder geval voegen we elke keer weer verbeteringen toe, zodat het helder is hoe iedereen zijn weg erin kan vinden. Dan even de moties. Ik heb ze niet helemaal op volgorde zie ik. We beginnen bij motie 4 van GroenLinks, 'Ga in gesprek, verlaag de aansluitkosten op het warmtenet'. Ja, uw bijdrage ging ook heel erg over die warmtetransitie en dat is denk ik ook heel belangrijk. Ik wil met nadruk zeggen dat voor Rotterdams binnenstedelijk gebied zo'n warmtenet per saldo echt de beste oplossing is als we werken naar aardgasvrij in de toekomst. Beter dan warmtepompen, niet dat een warmtepomp niet goed is, maar per saldo zal dat een duurdere oplossing zijn, en zeker ook in binnenstedelijk gebied leiden tot te veel hittestress, dus vandaar dat ik me ook als wethouder enorm inzet voor die warmtetransitie middels warmtenetten, maar het is geen eenvoudig verhaal. En daar heeft u ook echt wel een punt. Die aansluitkosten zijn behoorlijk en u vraagt ook om in gesprek te gaan en daar ook te kijken hoe die kunnen worden verlaagd. Die motie kan ik oordeel raad geven, want het is goed uitvoerbaar en die zal ik oppakken als uw raad dat wil. U vraagt ook om transparantie in de cijfers van het KAR, motie 5, waarin u zegt: gebruik ook gewoon die DCMR-gegevens en als dat niet zo is, meld dat dan. Dat lijkt mij helemaal goed om te doen, dus oordeel raad. Motie 7, 'Aardgasvrij niet ten koste van bewoners'. U geeft ook aan: als we dan die aanbestedingen doen voor die aardgasvrijwijken, neem dan ook betaalbaarheid op als criterium, zodat we daarop ook goed kunnen selecteren. Ik denk dat dat natuurlijk heel belangrijk is, dus dat kan ik doen als uw raad mij daartoe oproept, dus dat is wat mij betreft oordeel raad. Dan motie 8: 'Aardgasvrij met duurzaam energielabel maakt bewoners blij'. U vraagt mij ook bij corporaties erop aan te dringen om isolatie en aardgasvrij zoveel mogelijk met elkaar te verbinden. Dat begrijp ik heel goed, vooral omdat we ook met middentemperaturen werken met de aardgasvrijaanpak en isolatie daar, dus ook heel goed nog bijdraagt en ook die energielasten daarbij vermindert. Tegelijkertijd hebben we met de corporaties afgesproken om prioriteit te geven aan de EFG-labels. En dan kan het zo zijn dat een woning in een aardgasvrijwijk net een D-label heeft. Dus het kan zo zijn dat het net niet passend is in de aanpakken die we met elkaar hebben afgesproken. Dat neemt niet weg dat ik ook weet van bewoners, daar veel op word aangesproken, dat ze dat belangrijk vinden, dus dat ik zeker invulling kan geven aan uw oproep als u die motie allemaal aanneemt, dus wat mij betreft oordeel raad. Dat was het.

De **VOORZITTER**. Dan heeft de wethouder van Financiën en Organisatie nog een aantal moties.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Ja, dank u voorzitter. Twee moties op mijn terrein. Motie 2 van GroenLinks en anderen, 'De impact van de deelnemingen'. Die zegt, goh, bij aandeelhoudersvergaderingen zouden we toch als aandeelhouder bij onze deelneming kunnen verzoeken om het opstellen van de impactplannen en wat het bedrijf doet op al die gebieden. Die oproep neem ik graag ter harte en daarmee kan ik de motie omarmen. Ik zeg er wel bij, maar ik denk dat ik het zo ook mag interpreteren, ik kan daarmee niet verantwoordelijk worden voor de inhoud van die klimaatplannen natuurlijk, maar om mijn aandeelhoudersrol te gebruiken om dat onder de aandacht te brengen en dat verzoek te doen, dat zou ik graag willen doen voorzitter, dus ik omarm motie 2. Dan motie 6 van D66, 'Zeg geen nee tegen een duurzaam IKB'. Die zegt: zou het niet mooi zijn als we ook duurzaamheid als IKB-doel zouden kunnen opnoemen in het keuzebudget van onze werknemers? Dat lijkt mij een goed idee. Er staat wel: doe nu eerst een onderzoek, en als het nu positief is ga het maar doen, maar als er wat hiccups zijn, leg die aan ons voor. En dat is denk ik wel belangrijk om dat ook zo met elkaar te gaan bespreken of dat nodig is, want we moeten voorkomen dat we onbedoeld de vrije ruimte in onze werkkostenregeling zouden overschrijden, want dan krijgen we een heel forse fiscale naheffing. Dat moet je ook weer willen voorkomen. Om even goed uit te zoeken hoe dat zit neem ik graag de tijd en kom ik daarop bij u terug. Dus motie 6 zou ik omarmen voorzitter.

De **VOORZITTER**. Helder. En wethouder Zeegers heeft nog één motie vergeten.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66). Ja, dank u wel. Excuus, ik was de motie van Volt vergeten over de Rotterdamse CSRD-monitor. Dat is natuurlijk een verplichting die alle bedrijven krijgen om echt te

rapporteren over hoe het zit met de verduurzaming. U vraagt eigenlijk van de gemeente, althans zo lees ik uw motie, om van al die rapportages een soort superrapportage te maken en daarmee inzichtelijk te krijgen hoe dat allemaal staat. Ja, die zal ik ontraden. Ik denk dat dat een grote administratieve last is en ook niet nodig is. Ik probeer juist administratieve lastenverlichting, ook bij dit onderwerp te realiseren. En dat is ook een lastenverlichting die voor onze eigen organisatie geldt. Mensen kunnen precies zien hoe het er bij bedrijven voorstaat, en ik zie geen reden en noodzaak om er als gemeente nog eens een eigen monitor van te maken. Dus deze motie zal ik vanwege uitvoeringslast in ieder geval ontraden.

De **VOORZITTER**. Helder. Is er behoefte aan een tweede termijn? O sorry, ja, wethouder Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja voorzitter, ik zal het deel duurzame mobiliteit voor mijn rekening nemen en dan met name de ZES, daar is veel gesproken over havenondernemers. Dat vind ik natuurlijk mooi, want dat weet u misschien niet, en dat moet ik vaker vertellen, maar ik ben zelf ook ondernemer geweest. Mijn team zegt: dat moet je vaker vertellen. Mensen hebben dat nog niet goed genoeg tussen de oren, dus dat is een van de doelstellingen van het nieuwe jaar. Wen er maar vast aan. Dan over die havenondernemers gesproken, in de ZES, dat is een motie van GroenLinks om daar nu even per motie een zero-emissiezone in te voeren. Ik denk dat het antwoord van het college u niet zal verbazen, dat het niet verstandig is om dat eenzijdig nu zo per motie te doen. We werken nu keihard aan die ZES, overigens met een heel groot grondgebied, veel groter dan bijvoorbeeld in Den Haag of in Dordrecht, omdat wij level playing field willen creëren voor ondernemers. En dat vragen ze ook van ons en daar werken wij natuurlijk aan mee, en we helpen ze ook richting die ZES met zoveel mogelijk steun als we kunnen. En als ze niet mee kunnen, dan geven we ze ontheffing, maar vooralsnog wil ik niet, en zeker niet eenzijdig per motie, aan een zero-emissiezone in de haven. Maar dat wil niet zeggen dat we stilstaan, want ik kan mevrouw Morkoç geruststellen, morgenochtend om 10.00 uur, ik heb net nog even in mijn agenda gekeken, ga ik in de Waalhaven de eerste electric truckparking voor vrachtwagens openen, dus waar elektrische trucks kunnen opladen. Er kan natuurlijk geen truckparking bestaan zonder dat het geopend is door het college. Dat doen wij, dat is een van onze core competencies en daar gaan we morgen ook mee aan de slag. Maar ik ga de motie ontraden. Dan 'De fossiele reclame uit de stad'. Mevrouw Van Wifferen zei het al heel goed, dat gaat tegen het coalitieakkoord in en wij zullen natuurlijk nooit iets omarmen dat tegen het coalitieakkoord ingaat, dus mijn handen zijn gebonden, helaas. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Behoeft er een tweede termijn? (Er wordt buiten microfoon gesproken.) O ja, ik ben even helemaal in de war. Geen tweede termijn.

7.3 Niet voortzetten subsidieregeling 'Lekker Fit!' Rotterdam primair onderwijs 2023-2024

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar het volgende onderwerp, Niet voortzetten subsidieregeling 'Lekker Fit!' Wethouder Achbar is aangeschoven. Mijnheer Ceulemans als eerste.

De heer **CEULEMANS** (lr). Als eerste nog wel. Nee voorzitter, dank. We hebben het hier al uitgebreid over gehad twee weken geleden in de commissie. Leefbaar Rotterdam is eigenlijk al jarenlang zeer kritisch op het programma 'Lekker Fit!' Dat is eigenlijk om drie redenen. De kosten, de effectiviteit en de rol die de overheid hiermee aanneemt. De kosten bedragen over de afgelopen twintig jaar tientallen miljoenen, terwijl het effect in die zin nihil is, dat het aantal kinderen met overgewicht niet is afgenomen in die periode. Wij vinden het niet verantwoord om met die gegevens in het achterhoofd dit programma op de huidige manier voort te zetten. Wij vinden ook dat met het programma 'Lekker Fit!' eigenlijk een rol wordt weggehaald die gewoon bij ouders of regulier beleid van scholen zou moeten zijn. Het is gewoon aan ouders om ervoor te zorgen dat hun kinderen een normale gezonde lunch mee naar school nemen. Daar hoeft niet een miljoen kostend gemeentelijk programma voor te zijn. Het is ook aan scholen zelf om huisregels te stellen als het gaat om bijvoorbeeld dat er water in de klas wordt gedronken in plaats van gore energydrink of andere troep. Kortom, ook daar is geen duur gemeentelijk programma voor nodig. En wat wij uiteraard wel heel belangrijk vinden is dat jongeren genoeg bewegen. Wij vinden het ook een belangrijke zaak, en daar hebben we de wethouder ook op aangesproken in de aanloop naar het nieuwe beleid waar hij nu aan werkt. Dat het nieuwe beleid er niet toe gaat leiden dat kinderen daadwerkelijk ook echt minder gaan bewegen. Daartoe hebben wij in ieder geval één motie, die ik namens mevrouw Van Groningen, de heer Akhatab en mevrouw Nunnely indien. Mevrouw Verkoelen en mijnheer Vonk zie ik even niet, dus die moeten er dan afgeschrap

worden denk ik. Afschrappt, niet afgeschaft. Het komt erop neer dat wij het buitenschoolse beweegmoment, dat wel in stand blijft, het bereik daarvan fors willen vergroten. Dat bereik is nu vrij bescheiden, ook omdat het buiten school plaatsvindt. Wij vragen de wethouder om in het nieuwe beleid stappen te zetten om dat bereik fors te verbeteren, waardoor het buitenschoolse beweegmoment de facto het nieuwe derde beweegmoment wordt, waardoor het aantal beweegmomenten in de praktijk zoveel mogelijk in stand blijft.

De **VOORZITTER**. De heer Ceulemans heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Vergroot bereik buitenschools beweegmoment

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van het agendapunt Niet voortzetten subsidieregeling 'Lekker Fit!' Rotterdam primair onderwijs 2023-2024;

constaterende dat:

- de subsidieregeling voor Lekker Fit! in de huidige vorm niet wordt voortgezet;
- het college momenteel werkt aan een herijkte aanpak en hiervan de contouren in het tweede kwartaal met de raad zal delen;

overwegende dat:

- de gemeente ondanks het niet continueren van de subsidie voor het derde beweegmoment en het buitenschoolse beweegmoment toch het buitenschoolse beweegmoment in stand houdt;
- het buitenschoolse beweegmoment tot nu toe een bescheiden bereik heeft;
- het van belang is om te voorkomen dat het niet voortzetten van de subsidieregeling voor Lekker Fit! leidt tot minder bewegen door scholieren buiten de gebieden waar de NPRZ-dagprogrammering van kracht is;

verzoekt het college:

- zich bij het opstellen van het nieuwe beleid in te zetten voor een fors groter bereik van het buitenschoolse beweegmoment voor scholieren;
- hierbij prioriteit te geven aan wijken waar scholen geen gebruik kunnen maken van de NPRZ-dagprogrammering;
- de raad in het tweede kwartaal te informeren over de stappen die hiertoe gezet worden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Ceulemans, D.A. van Groningen, N. Akhatab, J.M. Nunnely en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Akhatab.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Ik heb een punt van orde.

De **VOORZITTER**. Dat de PvdA bij dit onderwerp wethouder Kasmi wenst?

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Ja, in de commissie hebben we ook expliciet...

De **VOORZITTER**. Oké, ik begrijp dat hij onderweg is. Graag even geduld. Nou nee, we gaan niet schorsen, gewoon even geduld. Mevrouw Reitema? Nee? Dat was wat u wilde zeggen? Oké, dan gaan we naar de heer Akhatab.

De heer **AKHATAB** (denk). Ja voorzitter, dank u wel. Ik kan het ook kort houden. We hebben er vorige week ook uitgebreid over gesproken. En zoals in de commissie besproken, vinden wij het overgaan van de schoolgerichte aanpak naar een wijkgerichte aanpak een positieve stap. Het individueel aanpakken van overgewicht en motorische ontwikkeling onder kinderen moet nu echt gaan leiden tot minder overgewicht en een betere motorische ontwikkeling. Ook lijkt het ons goed te kijken of de hernieuwde aanpak van dagprogrammering breder toegankelijk beschikbaar kan worden, ook in wijken waar de scholen geen gebruik kunnen maken van de NPRZ-dagprogrammering en daarom zullen wij ook de

motie van Leefbaar Rotterdam steunen en we staan er ook onder. We zijn in elk geval blij dat het bewegen van kinderen en de aanpak van kinderen met overgewicht in beeld is en blijft bij de gemeente. Voorzitter, het is zeker positief te noemen dat het beweegprogramma groot draagvlak heeft binnen de stad en de scholen en het zou daarom zonde zijn hier niets mee te doen. Daarom zijn we voor behoud van de naam, en dien ik de motie 'De scholen blijven Lekker Fit!' in, en verzoek ik het college de naam 'Lekker Fit!' te behouden. Voorzitter, dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Akhatab heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. De scholen blijven Lekker Fit!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van 7.3 Niet voortzetten subsidieregeling 'Lekker Fit!' Rotterdam primair onderwijs 2023-2024;

constaterende dat:

- de naam 'Lekker Fit!' een begrip is wat betreft bewegen en volksgezondheid voor kinderen;
- het in ook in de omringende steden bekend is als een bijzonder voorbeeld van een duurzame en effectieve aanpak wat betreft bewegingsprogramma voor kinderen;
- 'Lekker Fit!' bekend is in het onderwijs, bij sportverenigingen en andere ketenpartners binnen de wijken;

overwegende dat:

- de naam 'Lekker Fit!' ook gebruikt zou kunnen blijven worden door de scholen, omdat het naamsbekendheid heeft bij ouders wat betreft bewegen en gezondheid;

verzoekt het college:

- de naam 'Lekker Fit!' te blijven behouden voor scholen die dat willen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N. Akhatab, D.A. van Groningen en J.M. Nunnely

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Ja, gaat uw gang.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Een korte vraag aan de heer Akhatab. U zegt: de naam is goed. Dus er zit een bewijslast achter, want anders is je naam niet goed. En u zegt: het programma gooien we weg, maar we willen de naam houden omdat het een goede naam heeft. Kan dat wel bij een gecertificeerde interventie, of eigenlijk een interventie die uit bepaalde onderdelen bestaat, waarvan je dan misschien eigenlijk wel de helft overboord gooit? Hoe serieus is dit voorstel?

De **VOORZITTER**. Mijnheer Akhatab.

De heer **AKHATAB** (denk). Voorzitter, ik zeg zeker niet dat het programma weggegooid moet worden, dat zeker niet. Wat we wel hebben kunnen zien, is dat de elementen die onvoldoende leidden tot verbetering, zoals overgewicht, nu onvoldoende resultaten leveren, dus wat ik daarmee zeg is, dat overgewicht, ik kwam even niet op het woord, excuses, naar een wijkgerichte aanpak veel beter is.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, dat stelt u nu, maar hoe kunt u dat weten zonder onderzoek? U weet helemaal niet wat de effecten zijn van het afschaffen van Lekker Fit!, omdat helemaal niet duidelijk is hoe ver... die preventiekant daarvan strekt ongelofelijk ver. Maar als wij dit afschaffen krijgen we misschien wel meer kinderen met overgewicht. U focust zich nu op een deel van de kinderen, maar het onderzoek is nog helemaal niet afgerond, dus u kunt deze conclusies helemaal niet trekken.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Akhatab.

De heer **AKHATAB** (denk). Ja voorzitter, ik heb hier een rapport Evaluatie Lekker Fit! 2005-2017, en ik heb hier ook nog een ander rapport voor mij liggen, waaruit blijkt dat het Lekker Fit!-programma en het onderdeel dan over overgewicht, gewoon onvoldoende resultaat heeft opgeleverd en dat het aantal kinderen met overgewicht stabiel is gebleven.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Alle onderzoeken van Lekker Fit! tot nu toe hebben eigenlijk steeds positieve resultaten opgeleverd. Het is niet voor niets gecertificeerd door het NJi, een bewezen interventie. Bovendien loopt er nu nog een onderzoek van het EMC in brede zin naar de effecten van Lekker Fit! en het is natuurlijk heel raar dat je conclusies gaat trekken voordat dat soort onderzoeken af zijn. En die waarschuwen met name voor de preventieve kant van dit programma en met name ook over die beweegmomenten en die voedingsaspecten. Dus ik vind echt dat u hier voorbarig bent, en niet u alleen, ik vind dat de wethouder hiermee ook voorbarig is en ik vind het echt pijnlijk om dan te zeggen: maar we houden wel de naam Lekker Fit!, want die bekt zo lekker.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Akhatab.

De heer **AKHATAB** (denk). Ja voorzitter, de rapporten die ik heb gelezen laten gewoon duidelijk zien dat het aantal kinderen met overgewicht gewoon stabiel is gebleven. Wat de fractie van DENK betreft voorzitter, moeten we gaan kijken: wat willen we nu met elkaar? Willen we het stabiliseren van overgewicht of willen we het terugdringen van overgewicht en wat de fractie van DENK betreft het tweede, het terugdringen van overgewicht, en daarom vind ik het een juiste keuze.

De **VOORZITTER**. Helder. Ik heb mevrouw Nunnely nog op mijn lijst staan.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Dank u wel voorzitter. D66 wil aandacht vragen voor de kwestie die ons allen aangaat, de recente beslissing van het college om de subsidieregeling voor Lekker Fit! niet voort te zetten, een besluit dat is genomen in het licht van de groeiende zorg omtrent overgewicht bij kinderen in Rotterdam en een wereldwijd gezondheidsprobleem. In de commissie hebben wij het al aangegeven, we hebben al gesproken over de schoolbesturen dat zij in die zin ervaren dat ze niet op de juiste manier meegenomen zijn. Als we aan de stad willen bouwen, betekent samenwerken ook helder communiceren. Dat heb ik ook al eerder aangegeven. Het simpelweg zetten van een handtekening en het wegwerpen van een bonnetje past niet bij het beleid, dat we ook in onze coalitie hebben afgesproken. En daarom dien ik vandaag een motie in waar D66 vraagt om pit in het alternatief voor Lekker Fit! en zo divers mogelijke partners te spreken, dus dat.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Nunnely heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Pit in het alternatief voor Lekker Fit!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024, ter bespreking van agendapunt 7.3 Niet voortzetten subsidieregeling 'Lekker Fit!' Rotterdam primair onderwijs 2023-2024;

constaterende dat:

- de huidige Lekker Fit!-subsidies niet worden gecontinueerd;
- de betrokken Rotterdamse schoolbesturen hun ongenoegen en zorgen hebben geuit over het stopzetten van de subsidieregeling voor Lekker Fit!;
- het college ter (deelse) vervanging voornemens is om over te stappen op een nieuwe wijkgerichte en individuele aanpak voor kinderen met motorische achterstanden en overgewicht, maar dat een concreet plan momenteel ontbreekt;

overwegende dat:

- het van groot belang is om Rotterdamse kinderen een gezonde toekomst te bieden, waar goede voeding, een gezond gewicht en voldoende beweging bouwstenen van zijn;
- het wegvallen van de Lekker Fit!-subsidieregeling niet mag betekenen dat kinderen de ondersteuning en stimulans die zij nodig hebben niet meer krijgen;

- veranderingen in beleid en subsidies aangaande het onderwijs impact kunnen hebben op de onderwijskwaliteit en het betrekken van schoolbesturen essentieel is om draagvlak te creëren;
- de gemeente steken heeft laten vallen in het tijdig en transparant betrekken van de Rotterdamse schoolbesturen en medezeggenschapsraden ten aanzien van het stoppen met Lekker Fit!;

verzoekt het college:

- een participatietraject op te zetten waarin een zo divers mogelijk aantal partners in de stad worden betrokken om de nieuwe individuele, wijkgerichte aanpak voor kinderen met overgewicht en achterstanden in motoriek vorm te geven in een concreet plan van aanpak;
- de raad uiterlijk Q3 van 2024 te informeren over de vorderingen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M. Nunnely, N. Akhatab en T.S.J. Coşkun

De **VOORZITTER**. Mijnheer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ja, dank u wel. We hebben één motie. Nu Lekker Fit! stopt, dwingt het ons toch ook naar andere oplossingen te gaan kijken en tijdens de fractievergadering kwam commissielid Donatella Schalm-Civile met een goed idee. Die zei: er is de Rotterdamse marathon, en daar kunnen kinderen ook aan meedoen. Die kunnen dan bijvoorbeeld 1 kilometer of 2,5 kilometer rennen. En hoe tof zou het zijn als alle Rotterdamse kinderen worden uitgedaagd om een keer een stukje van de marathon te gaan rennen, en daarom dienen wij de motie 'Ren je rot in Rotterdam' in, samen met PvdA, de Rotterdamse VVD en het CDA Rotterdam. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Ren je rot in Rotterdam

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van het agendapunt '7.3 Stopzetten subsidieregeling 'Lekker Fit!'";

constaterende dat:

- het Lekker Fit! programma in de huidige vorm stopt;
- Rotterdamse basisschoolleerlingen tot nu toe minimaal drie beweegmomenten per week hadden;
- de NN Marathon Rotterdam, de mooiste, een groot jaarlijks terugkerend evenement is in de stad, welke zeer geliefd en populair is onder veel Rotterdammers;

overwegende dat:

- het geweldig leuk kan zijn om onderdeel uit te maken van een groot event in eigen stad;
- het om gezondheidsredenen wenselijk is om minimaal drie beweegmomenten op de basisschool aan te blijven bieden;
- de NN Marathon Rotterdam kan worden afgelegd op verschillende parcoursen (afstanden);
- hardlopen niet alleen de motorische, maar ook de mentale weerbaarheid vergroot;
- een uitdaging ontzettend veel positieve energie genereert en wellicht een traditie in gang zet onder een nieuwe generatie Rotterdammers;

verzoekt het college:

- om in gesprek te gaan met de SSV's (schoolsportverenigingen) en met NN Marathon Rotterdam en NN Kids Runs te kijken of er animo is en mogelijkheden worden gezien om als derde beweegmoment stapsgewijs toe te werken naar het uiteindelijke lopen van (een gedeelte van) de Rotterdamse marathon van Rotterdamse basisschoolleerlingen;
- om in dit gesprek ook het reeds bestaande gratis programma van The Daily Mile Foundation in ogenschouw te nemen;
- om in dit gesprek direct mee te nemen welke goed betrokken en sportieve alternatieven er zouden kunnen zijn voor hen die niet (zelfstandig) kunnen hardlopen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, dank u wel. GroenLinks vindt dat de wethouder zijn oude schoenen heeft weggegooid voordat hij nieuwe heeft en we zien hier ook heel erg een doelredenering in. De bezuiniging is eerst ingeboekt, bij de Voorjaarsnota al en bij de begroting, en daarna is er verder pas onderzocht, daarna zijn pas de consequenties in kaart gebracht, daarna zijn pas de schoolbesturen geïnformeerd. Dit is een doelredenering en het is ontzettend zonde dat een bewezen effectief programma zomaar de nek wordt omgedraaid zonder dat in ieder geval duidelijk is wat de opbrengsten van het onderzoek zijn van het EMC. Dus wij hebben een aantal moties hierover. We willen het onderzoek afwachten omdat we heel goed willen weten wat de consequenties zijn van het afschaffen van Lekker Fit! op deze manier. We willen liever ook doorgaan. Daar voorziet de volgende motie in, 'Doorgaan met Lekker Fit!' En als er dan al wordt afgeschaft, dan is er een heel goed bewezen landelijk programma, 'De gezonde basisschool van de toekomst' en doe die dan als vervanging voor de interventie voor kinderen met overgewicht.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Ceulemans wil een vraag stellen.

De heer **CEULEMANS** (lr). Voorzitter, dank. Want mevrouw Bokhove maakt nu een totale karikatuur. Ze doet nu alsof een bewezen effectief programma uit puur financieel gewin voor het college wordt afgeschaft. Maar een bewezen effectief programma, volgens mij is er toch geen helderder indicatie mogelijk dan het feit dat we hier twintig jaar lang bijna tientallen miljoenen in stoppen en dat het op geen enkele manier heeft geleid tot welk minder overgewicht onder kinderen dan ook. Dat kunt u toch niet zomaar onder het tapijt vegen?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Het is heel grappig. Er is hier jaar in, jaar uit op geëvalueerd en wat u moet bedenken, als je dit niet doet, en dat is precies ook waar dat EMC-onderzoek zich op richt, op het moment dat dit niet was ingevoerd, hadden we nog een veel groter aantal kinderen met overgewicht. En ik maak me echt ontzettend veel zorgen, GroenLinks maakt zich enorm veel zorgen als we niet meer die hele doelgroep van kinderen benaderen, maar alleen op een specifiek punt gaan inzetten van kinderen die al overgewicht hebben. Dan krijgen die aandacht en aan de andere kant, dat is gewoon dadelijk een soort dweilen met de kraan open, want dan hebben we weer andere kinderen met meer overgewicht. U doet er echt verstandiger aan om die uitslagen van het EMC af te wachten en die waarschuwing die zij ook al hebben gegeven in de krant, niet in de wind te slaan en dus ook niet je schoenen weg te gooien voordat je nieuwe hebt. En eigenlijk ook niet, nogmaals, het is een doelredenering, eerst is die bezuiniging aangekondigd en daarna is er pas nagedacht over alternatieven en daarna zijn de onderzoeken er pas een beetje bij gezocht die misschien nog een wat ander licht werpen op de zaak. Ik vind het een onverstandige volgorde.

De **VOORZITTER**. Het is geen volwaardig debat collega's. Dat heeft u al gedaan in de commissie. Dit is de afronding en de besluitvorming. Mijnheer Ceulemans nog één keer.

De heer **CEULEMANS** (lr). Dan zal ik het kort houden voorzitter. Een doelredenering, we kunnen de resultaten van bijna twintig jaar Lekker Fit! zien. Die resultaten zijn bekend, dus een doelredenering zou zijn: iets afschaffen zonder dat er iets bekend is van de resultaten en daarna eens gaan kijken of het werkt of niet. Mevrouw Bokhove zei net, en daar kan ik wel mee concluderen: er zijn heel veel onderzoeken waaruit blijkt dat het werkt, nu zijn we al terug naar de redenering: we weten niet hoe het geweest was zonder Lekker Fit! Ook dat is wankel. Het is duidelijk dat het niet gewerkt heeft en hoe het gewerkt had zonder Lekker Fit! is niet duidelijk.

De **VOORZITTER**. Dan een reactie van mevrouw Bokhove en dan sluiten we dit een-tweetje af.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Een doelredenering slaat erop dat je eerst een bezuiniging inboekt en daarna pas verder gaat nadenken, dus dat je niet heel eerst heel erg goed in kaart hebt wat je beleid zou moeten zijn naar de toekomst toe. En het tweede is, met name dat Lekker Fit! ook gericht is op preventie, is ook gericht op gezond eten. En met name ook die aspecten zijn echt heel erg belangrijk

om overgewicht te voorkomen. Het gaat er juist om dat je al die kinderen bereikt en dat overgewicht ook voorkomt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove heeft de volgende moties ingediend.

Motie 5. Doorgaan met Lekker Fit!

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 7.3 Niet voortzetten subsidieregeling 'Lekker Fit!' Rotterdam primair onderwijs 2023-2024;

constaterende dat:

- het college besloten heeft te stoppen met de huidige aanpak van het Lekker Fit!-programma;
- het huidige Lekker Fit!-programma een gezonde leefstijl bij kinderen op basisscholen stimuleert in het kader van collectieve preventie;
- de wethouder Sport een andere aanpak wil, enkel gericht op kinderen met overgewicht en achterstanden in de motoriek en niet langer gericht op het voorkomen van;

overwegende dat:

- het Nederlands Jeugdinstituut het Lekker Fit!-programma kwalificeert als effectieve jeugdinterventie;
- het Nederlands Jeugdinstituut over het Lekker Fit!-programma zegt dat het een mooie, doorlopende interventie is met een goede koppeling tussen doelen en uitvoering en een brede focus heeft op beweging, voeding en invloed van de omgeving;
- alle schoolbesturen in Rotterdam en meer dan dertig basisscholen zich hebben uitgesproken tegen het stopzetten van het Lekker Fit!-programma;
- deze schoolbesturen en basisscholen niet alleen positief zijn over Lekker Fit! vanwege de fysieke en mentale ontwikkeling, maar ook positieve effecten zien voor de concentratie en leerresultaten;
- als reden voor het stoppen met de huidige aanpak wordt aangevoerd dat het aantal Rotterdamse kinderen met overgewicht op hetzelfde niveau is gebleven als bij de start;
- het gelijk gebleven niveau weinig zegt over de effecten van het Lekker Fit!-programma, zeker gezien de afgelopen jaren het percentage kinderen met overgewicht juist is gestegen;

verzoekt het college:

- de huidige aanpak van het Lekker Fit!-programma voort te zetten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove, S. Reitema en T.S.J. Coşkun

Motie 6. Lekker Fit! onderzoek afwachten

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 7.3 Niet voortzetten subsidieregeling 'Lekker Fit!' Rotterdam primair onderwijs 2023-2024;

constaterende dat:

- het college het besluit heeft genomen om de subsidieregeling van het Lekker Fit! programma niet te continueren;
- dit besluit genomen is voordat het onderzoek van het EMC naar de effecten van Lekker Fit! afgerond is;

overwegende dat:

- het te voorbarig is om Lekker Fit! stop te zetten voordat de resultaten van het EMC onderzoek openbaar zijn;
- het van belang is om alle effecten in overweging te nemen voordat het besluit om de subsidieregeling van Lekker Fit! te continueren of te stoppen gemaakt wordt;

verzoekt het college:

- te wachten met het besluit om de subsidieregeling van Lekker Fit! niet voort te zetten totdat het onderzoek van het EMC naar de effecten van het Lekker Fit! programma is afgerond;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove en S. Reitema

Motie 7. De gezonde basisschool van de toekomst

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 7.3 Niet voortzetten subsidieregeling 'Lekker Fit!' Rotterdam primair onderwijs 2023-2024;

constaterende dat:

- het college het besluit heeft genomen om de subsidieregeling van het Lekker Fit! programma niet te continueren;
- de wethouder Sport aangegeven heeft dat hij een andere aanpak wil ontwikkelen om overgewicht bij kinderen aan te pakken;

overwegende dat:

- het Nederlands Jeugdinstituut interventies beoordeelt op hun effectiviteit;
- een van de interventies die door het Nederlands Jeugdinstituut erkend wordt als effectief is 'de gezonde basisschool van de toekomst';
- het Nederlands Jeugdinstituut 'De gezonde basisschool van de toekomst' noemt als een mooie interventie die is ingebed in het schoolsysteem, waarbij de uitvoering uitgewerkt is met aandacht voor de vele aspecten die de uitvoerbaarheid kunnen beïnvloeden;
- basisscholen in onder andere Limburg die deelnemen aan 'De gezonde basisschool van de toekomst' erg positief zijn hierover, waarbij de kinderen niet alleen een gezonder gewicht hebben, maar er ook minder gepest wordt;
- gezien de vele verschillende uitdagingen van Rotterdamse scholen, het zeer wenselijk is dat een aanpak oog heeft voor de aspecten die de uitvoerbaarheid kunnen beïnvloeden en 'De gezonde basisschool van de toekomst' daardoor een goede vervanger kan zijn van het Lekker Fit! programma;

verzoekt het college:

- bij het niet voortzetten van de subsidieregeling Lekker Fit! zich in te zetten om 'De gezonde basisschool van de toekomst' te implementeren als vervangende interventie voor kinderen met overgewicht;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove, S. Reitema en S. van de Peppel

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Ja, dank voorzitter. Ik herken een beetje het debat dat net gebeurde van de commissie. Daar hebben we ook genoeg gevraagd. Daar is helaas niet genoeg gezegd. Ik blijf erbij om toch het college nogmaals te vragen: vanwaar nu die haast? Waarom heeft het college nu zo'n haast om dit programma de nek om te draaien? Er loopt nog een onderzoek. En het nieuwe plan is niet duidelijk, de financiering is nog een raadsel, scholen en leraren zijn de klos en het is al niet bepaald makkelijk voor ze. En voorzitter, de PvdA vindt toch echt dat je niet zo hoort om te gaan met gemeenschapsgeld. Het college kiest er dus voor om schoolbesturen niet mee te nemen in het besluit. Het college kiest ervoor om dit programma dus stop te zetten zonder onderzoeksresultaten af te wachten. Het college kiest ervoor om vage plannen erdoor te drukken, waarvan we hopelijk achteraf de financiering gaan krijgen, hebben we in de commissie gehoord. En voorzitter, ik heb echt genoeg gehoord en daarom tekenen we ook mee met de moties van GroenLinks. En samen met GroenLinks en het CDA dienen wij ook nog een motie in, mocht deze ellende toch doorgaan, mocht dit besluit toch vaststaan, dan toch nog een motie om nog meer ellende te voorkomen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Reitema heeft de volgende motie ingediend.

Motie 8. Voorkom nog meer ellende voor Lekker Fit! scholen en leraren

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van het 'niet voortzetten subsidieregeling 'Lekker Fit!' Rotterdam primair onderwijs 2023-2024';

constaterende dat:

- vanwege de beëindiging van subsidieregeling Lekker Fit! vanuit de gemeente voor de resterende periode, aansluitend op de huidige subsidieperiode (die loopt van 1 augustus 2023 tot en met 31 juli 2024), een eenmalige/incidentele overgangssubsidie beschikbaar is voor de schoolbesturen voor de Lekker Fit!-scholen;

overwegende dat:

- het besluit tot beëindiging van Lekker Fit! door schoolbesturen wordt omschreven als 'onvoldoende zorgvuldig', met een 'groot risico' voor de gezondheid van leerlingen en 'extra druk' op de onderwijsteams;
- in 2021 van een detachingsconstructie is overgegaan op het faciliteren van vaste dienstverbanden voor Lekker Fit! leerkrachten waar mogelijk;
- de gemeente in dit gezamenlijke proces steeds heeft aangegeven niet voornemens te zijn te bezuinigen op Lekker Fit!;
- de meest recente dienstverbanden van leerkrachten afgelopen augustus zijn ingegaan;
- momenteel 49 fte aan Lekker Fit! leerkrachten werkzaam is, voor wie de loopbaan door dit besluit onzeker is;
- de druk die onderwijsteams reeds ervaren door het lerarentekort, alleen maar zal toenemen met alle gevolgen van dien;
- een eenjarige overgangssubsidie geen recht doet aan de kosten en processen die scholen nu in werking moeten zetten;

verzoekt het college:

- per school te inventariseren wat momenteel bekostigd wordt vanuit het subsidiekader Lekker Fit!;
- ervoor te zorgen dat scholen de Lekker Fit! leerkrachten in dienst kunnen houden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, J. Bokhove en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja, dank u wel voorzitter. Voor de Rotterdamse VVD is het gewoon glashelder. Als iets niet werkt, als je je doelstellingen niet bereikt, dan moet je dat als overheid anders gaan doen. Want uiteindelijk moet belastinggeld effectief en doelmatig besteed worden. Dus dat we Lekker Fit! anders gaan inrichten, dat is prima. Het gaat alleen wel om de manier waarop. Hoe je dat aankondigt, op welke manier je de stakeholders erbij betrekt. En de Rotterdamse VVD vindt wel dat dit bij Lekker Fit! niet goed is gegaan en wij betreuren het dan ook dat scholen zich niet goed meegenomen voelen en dat er schijnbaar knelpunten ervaren worden om dit netjes af te ronden met elkaar. Want laten we wel wezen, twintig jaar lang hebben scholen als platform gefunctioneerd om Lekker Fit! voor ons uit te voeren. Daarom steunen we ook de motie van D66 om een goed participatietraject met stakeholders in te richten, net als de motie van Leefbaar Rotterdam om werk te maken van het aanbod van buitenschoolse sportactiviteiten. Toch hebben we nog een paar vragen, want we hebben een uitgebreide commissievergadering gehad, maar ik zou allereerst willen weten op welke manier we nu alle scholen goed kunnen bereiken die knelpunten ervaren, zoals bijvoorbeeld de financiële afwikkeling van leerkrachten die overgenomen zijn door de flexpool. De tweede vraag is: zijn frictiekosten nu ook in het pakket om die afwikkeling van scholen goed te doen? En de derde vraag is: als dadelijk die onderzoeken er zijn, deelt u die dan met ons als raad, maar ook met die schoolbesturen, want het is denk ik ook goed voor hen om te zien wat eruit is gekomen. Voorzitter, de Rotterdamse VVD vindt wel echt dat er te weinig oog is geweest voor de positieve neveneffecten die Lekker Fit! heeft meegebracht, zoals minder druk op de leerkrachten en daarmee ook minder druk op het lerarentekort. Wij vinden het wel echt een gemiste kans dat we dit niet eerder hebben gezien met

elkaar, want dan hadden we misschien een andere oplossing kunnen vinden voor dat derde sportmoment, en daar hebben we ook regelmatig naar gevraagd. Tot slot, u weet dat de Rotterdamse VVD de focus voor Zuid ongelofelijk belangrijk vindt, maar het moet niet leiden tot scheve verdelingen. Daarom moet me toch wel van het hart dat ik het oneerlijk vind dat scholen met dagprogrammering wel gebruik kunnen maken van het derde sportmoment, terwijl er heel veel scholen aan de noordzijde zijn die dit ook heel graag zouden willen. Daarom mijn laatste vraag aan de wethouder Onderwijs: hoe zorgen we er nu in zijn algemeenheid voor dat we ook in de toekomst voldoende aandacht kunnen besteden aan scholen aan de noordzijde of in de kleine kernen? Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, dank. Wij hebben al een aantal keren gezegd sinds het coalitieakkoord werd gepresenteerd dat het nogal dommige stoerdoenerij van deze coalitie is om gezegd te hebben: beleid hebben we allemaal niet nodig, want wij gaan aanpakken. Nou, dat zie je in dit geval. Dus je boekt een bezuiniging in en je hebt geen enkel idee welk kind je eigenlijk met het badwater weggooit en al helemaal niet wat je plan voor het alternatief is. Dat is wat je krijgt als je geen beleid maakt en dan ontspint zich ook een beetje een vreemd debat, want Leefbaar Rotterdam heeft altijd grote woorden, maar die willen dus eigenlijk wel gewoon het derde beweegmoment redden. DENK zegt: ja, we willen toch wel die naam behouden, want het is zo'n geweldig goed merk. D66 dient een motie in, want er moet wel pit in het alternatief. En het alternatief is nog niet eens zichtbaar aan de horizon, en de VVD zegt dat er te weinig oog is voor de positieve neveneffecten.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja voorzitter, ik heb een korte vraag aan de heer Segers-Hoogendoorn. Bent u dan van mening dat we dit eigenlijk beter met de commissie Onderwijs hadden kunnen bespreken, want daar heeft het ook zijn impact op?

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja ongetwijfeld, geen idee, maar we hebben het er hier nu over. Dus nogal dommige stoerdoenerij om te zeggen dat je geen beleid nodig hebt voorzitter. En laten we dan ook proberen dat we niet te snel het kind met het badwater weggooien. Daar worden al een aantal moties voor ingediend, gelukkig. En zo hebben wij ook een motie en die is eigenlijk heel simpel. Voordat je een alternatief hebt, zorg dat je dat wat je nu hebt en wat werkt, niet wegdoet. En laat dan alstublieft niet de reactie straks zijn van het college: u heeft geen dekking. Dit gaat puur om: je hebt iets wat werkt, en je hebt nog geen alternatief. Sterker nog, je hebt geen idee van een alternatief. Zorg dat je het niet nu wegdoet, en dus dienen wij de motie in 'Pas op de plaats voor het stopzetten van Lekker Fit!' Dank.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Ceulemans heeft een vraag.

De heer **CEULEMANS** (lr). Voorzitter dank. Ja, voor iemand die anderen dommig noemt, heeft de heer Segers-Hoogendoorn zelf nogal veel moeite om best heldere redeneringen te volgen. Ik heb gezegd: Lekker Fit! kost ontzettend veel geld, bestaat uit verschillende componenten. Er zitten hele componenten in die ik helemaal niet bij de overheid thuis vindt horen, namelijk voorlichting over gezond eten aan ouders, wat voor lunch je kinderen mee moet geven, op basis van een gemeentelijk programma bepalen of er wel of niet water of frisdrank in de klas gedronken mag worden. Daar ben ik allemaal heel helder over geweest. Het enige wat ik zeg is: dat buitenschoolse beweegmoment blijft bestaan. Het lijkt me goed om daar het bereik van te vergroten. Dat lijkt me geen domme stoerdoenerij, dat lijkt me gewoon iets wat blijft bestaan beter benutten.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, de heer Ceulemans heeft niet goed naar mij geluisterd. De dommige stoerdoenerij had ik op het niet nodig vinden dat er beleid wordt gemaakt, want dat heeft u heel stoer gezegd met zijn allen toen u het coalitieakkoord presenteerde, dus dat is voor de term dommige stoerdoenerij. En ja, u bent gewoon in uw fractie heel creatief geweest om allerlei dingen te bedenken om hier een redenering neer te leggen die dan erop lijkt alsof u dit steunt.

Maar ik zeg alleen: u zegt: we moeten dat derde beweegmoment in leven houden. En ik zeg met mijn motie: dat hebben we, dus doe het niet weg voordat je een alternatief hebt.

De **VOORZITTER**. De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr). Ja, ik weet dat het geen regulier debat is, maar dan een punt van orde. Ik zeg helemaal niet: houd dat derde beweegmoment in stand. Ik steun het schrappen van het derde beweegmoment. Ik steun het stoppen van de subsidiëring van het derde beweegmoment. Ik constateer alleen dat het buitenschoolse beweegmoment, dat is iets heel anders, in stand blijft. Daarvan is nu het bereik beperkt, en ik pleit ervoor om dat beleid te maximeren. Dat is het enige wat ik zeg, dus ik kom helemaal nergens op terug.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, de heer Ceulemans is daar goed in hè, maar in feite zegt hij dus: dat wat Lekker Fit! doet, moeten we behouden. Hij zegt alleen: de overheid moet er niet van zijn. Oké, waarvan akte, het enige wat ik heb gezegd is: we hebben nu iets, we doen het weg zonder dat we een alternatief hebben, en de coalitiepartners hebben een heel creatieve manier bedacht om dat allemaal op hun eigen manier een beetje logisch te laten lijken, maar het is niet logisch, dus steun de moties.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 9. Pas op de plaats stopzetten Lekker Fit!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024, ter bespreking van agendapunt 7.3 niet voortzetten subsidieregeling 'Lekker Fit!' Rotterdam primair onderwijs 2023-2024;

constaterende dat:

- het college heeft besloten de 'Lekker Fit!' subsidieregeling stop te zetten;

overwegende dat:

- de subsidieregeling een positief effect heeft op het tegengaan van overgewicht onder kinderen en scholen ondersteunt in het geven van kwalitatief bewegingsonderwijs en stimuleren van gezonde voeding;
- het stopzetten van "Lekker Fit!" zal betekenen dat veel kinderen in Rotterdam waarschijnlijk een belangrijk beweegmoment in de week zullen verliezen;
- tientallen scholen in Rotterdam de wethouder/gemeenteraad hebben aangeschreven waarin ze onder andere aangeven niet goed meegenomen zijn in het proces en de participatie dus niet voldoende was;
- de wethouder tot op heden geen alternatief plan gepresenteerd heeft voor de aanpak van overgewicht onder kinderen;

verzoekt het college:

- de beslissing om te stoppen met de subsidieregeling "Lekker Fit!" uit te stellen met een jaar zodat de wethouder eerst een alternatief plan kan presenteren voordat we stoppen met de subsidieregeling;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers bij dit agendapunt? Niet? We beginnen dan met wethouder Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, dank voorzitter. Een belangrijk onderwerp en goed dat we dit met elkaar bespreken omdat ik ook wel merk dat het goed leeft in de stad op verschillende niveaus. En goed dat we dit uitgebreid met elkaar in de commissie hebben besproken. Ik had het idee dat we

tijdens dat gesprek in de commissie wel grote zorgen weg hebben kunnen nemen, maar ik merk aan het aantal moties dat er nog wel wat wensen en ideeën zijn waar we het op dit moment over kunnen hebben. Er zijn ook vandaag een aantal vragen gesteld die eigenlijk ook in de commissie zijn gesteld voorzitter, maar desondanks wil ik ze toch nog een keer hier herhalen. Onder andere van de PvdA, mevrouw Reitema, waarom zo'n haast met afschaffen terwijl er nog een onderzoek loopt. In de commissie heb ik ook aangegeven: ik zie die haast niet, in alle oprechtheid. Wij doorlopen op dit moment een proces en we hebben genoeg resultaten in allerlei analyses en trendanalyses en evaluatierapporten die duidelijk aantonen op een aantal onderdelen van Lekker Fit!, voor ons de belangrijkste onderwerpen, en dat is bijdragen aan de motorische ontwikkeling en terugdringen van overgewicht, dat die twee componenten gewoon teleurstellende resultaten laten zien in de afgelopen jaren. En het is inderdaad een keuze om te zeggen: we gaan niets doen als college en we gaan zitten waar we zitten en we laten het programma nog twintig jaar op deze manier doorgaan. Daar is dit college niet van. Wij willen echt wel het verschil maken in de stad, en dat betekent soms keuzes maken, een andere richting inslaan en het goede gesprek blijven aangaan en uitleggen waarom je die keuzes maakt. En soms blijf je van inzicht verschillen, maar de overtuiging is wel dat met deze weg die we inslaan, veel meer individueel gericht en wijkgericht, waar het probleem zich dan ook voordoet op overgewicht of motorische ontwikkeling, dat je het kind daarmee direct helpt. En daarmee heb ik ook in de commissie proberen uit te leggen dat het programma Lekker Fit! bestaat uit een tal van onderdelen, die twee componenten vragen op dit moment de belangrijkste aandacht. Wat ons betreft ook de grootste componenten. Ook in het totaalbeeld landelijk als het gaat om gezondheid en overgewicht bij kinderen zien we ook dat er mooie resultaten zijn bereikt binnen het programma. En wat mij betreft heb ik ook benoemd om die goede programma's die geen geld hoeven te kosten, het aanbieden van water, de gezonde traktaties, dat dat wat mij betreft kan blijven.

De **VOORZITTER**. U kunt overigens gewoon volstaan met het adviseren over de moties, want het debat heeft u gehad namelijk.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Er zijn ook wat vragen gesteld.

De **VOORZITTER**. Want ik ben wel bang dat we weer het hele debat opnieuw heropenen, dus doet u dat alstublieft niet. Het brede antwoord lokt natuurlijk ook allerlei interrupties uit. Ik zie mevrouw Reitema alweer gaan staan. Een tweeminutendebat is het afronden van besluitvorming in de raad, nadat u zeer intensief in de commissie heeft gesproken. Doet u dat alstublieft. Mevrouw Reitema, heel kort, en dan gaan we echt over tot de moties.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Ja, heel kort, want de wethouder verwijst naar allerlei onderzoeken en evaluaties, maar het onderzoek dat ik vooral ken, dat ook aangehaald is, daar staat heel duidelijk in de conclusie dat aangegeven wordt dat er een statistisch significant effect is van de mate van implementatie van Lekker Fit! op de BMI. En we weten dat er nu nog een onderzoek loopt, en dat is nogmaals de vraag: vanwaar de haast, waarom kan het college niet gewoon dat onderzoek afwachten? En als het college allerlei andere onderzoeken blijkbaar tot zijn beschikking heeft, die niet gedeeld zijn in een beleidsplan of een visie met de raad, dan vraag ik alsnog de wethouder: onderbouw alstublieft uw antwoord waar u dit op baseert. En ik wil ook nogmaals...

De **VOORZITTER**. Dat is precies wat ik zeg mevrouw Reitema. Dat debat heeft u in de commissie gehad.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Ja, maar ik heb nog steeds niet het antwoord op de vraag waarom we niet het onderzoek afwachten.

De **VOORZITTER**. Ja, ja, toch maar echt nu afronden.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Sorry, maar ik wil toch echt de vraag stellen.

De **VOORZITTER**. Ja, ik snap het.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Nee, want mijn vervolgvraag is dan: kunnen we dan niet gewoon EMC vragen om te stoppen met het onderzoek, want waar zijn zij dan mee bezig?

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja voorzitter, dat antwoord had ik inderdaad in de commissie gegeven en dat heb ik zonet weer gedaan. Alleen is het blijkbaar een onbevredigend antwoord voor mevrouw Reitema, maar het antwoord zal in dezen niet anders worden.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Ja, ik wil dan toch de wethouder vragen. Er loopt nu een onderzoek. Willen we dan dat dit onderzoek gewoon stopt, dat die mensen die aan dit onderzoek werken gewoon kunnen stoppen en iets anders kunnen gaan doen?

De **VOORZITTER**. Wilt u dat antwoord herhalen en dan gaan we door naar de moties.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja voorzitter, kijk, de indruk wordt nu gewekt alsof we dit rapport moeten afwachten terwijl wij twintig jaar, ruim negentien jaar bezig zijn met dit programma. En het zou toch te gek voor woorden zijn om dan te zeggen: er loopt nog één onderzoek, zonder tekort te doen aan het lopende onderzoek, en dan pas het af te wachten wat uiteindelijk een conclusie kan zijn. We hebben voldoende gegevens en resultaten en analyses die hebben aangetoond dat juist op die twee componenten de nodige aandacht wordt gevraagd om een trendbreuk te realiseren in het terugdringen van overgewicht of bijdragen aan motorische ontwikkeling. Dus daarmee heb ik een antwoord gegeven op de vraag voorzitter. Ik ga naar de moties. In een bepaalde snelheid, de motie van...

De **VOORZITTER**. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Dan wil ik toch nogmaals de wethouder vragen de kennis die de wethouder heeft te delen met de raad.

De **VOORZITTER**. Het spijt me zeer. Dit debat had u in de commissie moeten doen, niet hier. Echt alle regels van een tweeminutendebat verzetten zich tegen dit debat. U kunt nu de moties gaan doen.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Goed, voorzitter, motie 1 van Leefbaar Rotterdam, 'Vergroot bereik buitenschools beweegmoment'. Een sympathieke motie, die kan ik omarmen. Wat mij betreft willen we veel meer kinderen in beweging krijgen en als we het bereik kunnen vergroten door het buitenschools beweegmoment, alleen maar sympathiek, omarmen. De motie van DENK, 'De naam Lekker Fit! blijft behouden voor scholen die dat willen'. Die kan ik omarmen. Een signaal vanuit scholen is dat ze zichzelf Lekker Fit!-scholen noemen. De vraag is alleen: hoe kunnen we hem nu laden met een aantal onderdelen binnen het programma, dus deze kan ik omarmen. Dan een motie van D66, een participatietraject op te zetten met een zo divers mogelijk aantal partners voor het nieuwe programma. Die kan ik wat mij betreft omarmen, dus positief. De motie van Volt voorzitter, een sympathieke motie, het maakt me blij, heel interessant om kinderen mee te laten doen met de marathon. Die kan ik omarmen. De motie van GroenLinks. Ja, het standpunt van het college is duidelijk. Doorgaan met Lekker Fit! ga ik ontraden. 'Lekker Fit!-onderzoek afwachten' van GroenLinks, ga ik niet doen, ook ontraden. Dan een andere motie van GroenLinks, bij het niet voortzetten van de subsidieregeling Lekker Fit! zich in te zetten om de gezonde basisschool van de toekomst, ook ontraden. Ik heb u in de commissie beloofd dat ik in Q2 kom met de grote contouren en in Q3 uitkom met het concrete plan. En dit is vooruitlopend daarop. Ook ontraden.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, die laatste is ook zo'n bewezen interventie, breed gedragen, ook onderzoek naar gedaan. Als de wethouder dadelijk met nieuw beleid komt in zijn eigen straatje, hebben wij dan bewezen effectieve methodes, hebben wij dan één samenhangend geheel van beleid waar we minimaal dezelfde resultaten mee gaan halen van Lekker Fit! en ook op het gebied van preventie? Durft hij daarvoor zijn handen in het vuur te steken?

De **VOORZITTER**. U bent ruim door uw spreektijd heen, dus nu maar even netjes gedragen mevrouw Bokhove. Ja, dank u wel. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja voorzitter, de contouren van het plan heb ik u toegezegd te sturen Q2, daar kunnen we dan het gesprek over voeren. En in Q3 zal de verdere uitwerking ervan zijn, en dat wordt opgehaald. Dat is fijn. De motie van D66 die dan vraagt om dat samen met partners uit de stad te doen. Daar ligt vooral die expertise en kennis, dus laten we het plan even afwachten. Voorzitter, dan motie 8 van de PvdA, 'Voorkom nog meer ellende voor Lekker Fit!-scholen en leraren'. Die ga ik ontraden. We zijn in gesprek met scholen. We hebben ook gevraagd: als er knelpunten zijn dan horen we dat graag van jullie. En het idee is om daar dan ook gepaste oplossingen voor te bedenken. De motie van het CDA, om het stoppen met de subsidieregeling Lekker Fit! met een jaar te verlengen. Het is goed om te weten dat we niet morgen stoppen met het programma Lekker Fit! hè. We hebben afgesproken met scholen dat het programma sowieso loopt tot eind 2024 en het nieuwe programma pas in 2025, dus we hebben wat mij betreft geprobeerd om ruim in het proces de ruimte te creëren voor mogelijke hervormingen of afbouw van het programma op scholen en eventueel het nieuwe programma op tijd met ze te delen. En hij kost geld natuurlijk, dus ontraden.

De **VOORZITTER**. Dank u. Wethouder Kasmi. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Nou, een vraag daarover, want er wordt gezegd

De **VOORZITTER**. Nee, maar u mag nu echt geen vraag meer stellen.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dat is over de advisering over die motie. Er wordt aangegeven: in 2024 loopt het programma gewoon door, maar dat is wel met een bezuiniging.

De **VOORZITTER**. Ja, maar u gaat nu echt het debat in en ik had u net gezegd dat u echt geen spreektijd meer heeft. Daar had u rekening mee moeten houden. U maakt mijn taak hier vandaag wel erg ingewikkeld. Nog één keer: een tweeminutendebat is ter afronding van een debat in de commissie. Het is echt een motie indienen en het oordeel van het college daarover aanhoren. Niet het heropenen van het debat. En dat is het dan. Anders wordt het een stuk ingewikkeld. En als u geen spreektijd heeft, dan moet u zich daaraan houden en zich niet door mij laten terugfluiten. Dat is niet zo verstandig. Wethouder Kasmi.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ondanks dat heb ik toch nog één vraag van mevrouw Van Groningen die openstaat die ik wil beantwoorden. Geen motie, maar weliswaar een vraag. Die kan ik ook heel kort beantwoorden. Uw zorgen over de noordzijde. Ook daar is gewoon de sportschoolvereniging, activiteiten zijn gewoon ook daar, die worden gecontinueerd. Dus daar kan gewoon gebruik van worden gemaakt. Dus om uw zorgen weg te nemen.

De **VOORZITTER**. Ja.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja voorzitter, meer dat we elkaar goed begrijpen. Het ging mij meer om in zijn algemeenheid. Kijk, wij hebben gewoon eenmaal dagprogrammering. Dat is hartstikke mooi, daar zijn we ook heel blij mee. Tegelijkertijd zien we dat sommige scholen die dezelfde uitdagingen hebben aan de noordkant daar geen gebruik van kunnen maken uiteraard. Maar hoe zorgen we nu in de toekomst dat we dat beter in balans houden?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Dat is meer een algemene vraag over de dagprogrammering en daar is het simpele antwoord van, en dat kent u: we kunnen iets meer bieden op Rotterdam-Zuid omdat we veel middelen krijgen vanuit het rijk. En de rest van de stad niet helaas. Maar ik gun alle kinderen uiteraard dezelfde programma's.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, sorry voorzitter, even kort nog in de advisering op mijn motie. Fair enough dat die niet wordt omarmd hè, maar dat neigt wel een beetje naar verkeerde informatie, want u zegt: het loopt gewoon nog door in 2024. Dat is natuurlijk niet zo hè. Dus er wordt bezuinigd en er wordt ook nu al bezuinigd en dat het voor een klein deel nog doorloopt, dat wekt dan de indruk dat Lekker Fit! niet wordt afgebouwd en dat is wel het geval.

De **VOORZITTER**. Waarvan akte. Wethouder Achbar heeft nog twee moties van een vorig punt. Doet u dat maar.

6.2 *Het voorstel tot vaststelling van het Preventie- en handhavingsplan Alcohol en Drugs 2023-2027 – vervolg*

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja voorzitter, nog twee moties die zijn aangepast met betrekking tot het onderwerp preventieplan alcohol en andere drugs. De motie van GroenLinks om net zoals vpen ook met roken een campagne te starten. Wat ons betreft, ik kan dit in gezamenlijkheid meenemen. Roken heb ik ook aangegeven, valt onder het uitvoeringsprogramma Gezond010. Maar ik kan deze wel omarmen om dat in gezamenlijkheid, als we een campagne starten tegen roken, om hem dan breder te pakken dan alleen vpen. Dus ik kan deze motie omarmen. Dan de motie van Volt, 'Design voor designerdrugs', kan ik omarmen met de opmerking dat we dan alles inzichtelijk maken wat binnen de testlocatie binnenkomt, om daar een overzicht van te maken en met u te delen, om daarmee ook een overzicht te creëren. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Dan rond ik hier de beraadslagingen op dit punt af.

7.4 *Uitvoeringsagenda ateliers en broedplaatsen 2023-2030 'Werkrumte voor creatieven'*

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar 7.4, ons laatste onderwerp voor vandaag, Uitvoeringsagenda ateliers en broedplaatsen 2023-2030. Ook hiervoor geldt: een motie indienen, een toelichting, een reactie van de wethouder en tot besluitvorming overgaan, en niet het heropenen van het commissiedebat. Ik heb als eerste spreker van de fractie van Leefbaar Rotterdam de heer Roskam. Wordt hij vervangen? Nee, dan de heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. We vinden het een heel goed nieuw atelier- en broedplaatsenbeleid, met nadruk op betaalbaarheid, beschikbaarheid, spreiding over de stad, uitbreiding van het aantal vierkante meters en plekken en meer ruimte voor diversiteit en flexibiliteit. Helemaal terecht, want de bijdrage van kunstenaars en creatieven aan de ontwikkeling, leefbaarheid en levendigheid van de stad is van grote waarde. En onderzoek op onderzoek toont ook aan dat elke euro stevig rendeert in de waardevermeerdering voor de stad, het gebied en voor ons vastgoed. Tegelijkertijd zien we dat die waardetoevoeging maar in zeer beperkte mate terecht komt bij degenen en bij de sector die dit mogelijk heeft gemaakt. Juist op deze punten, dus komt die waardetoevoeging terecht bij de mensen die het mogelijk hebben gemaakt, zie ik wel in de nota aandacht ervoor, maar kan er wel wat meer doortastendheid en ook betrokkenheid van andere portefeuilles worden gerealiseerd. En anders ben ik ervan overtuigd dat we die doelen ook helemaal niet gaan halen. En in het kader van fair share en fair pay willen we daar verandering in brengen. Of het nu gaat om de individuele maker of om de vitaliteit van de sector als geheel, want ook dat is een belangrijke pijler onder ons cultuurbeleid, het versterken van de sector en het verbeteren van de financiële positie. Ik heb drie punten voor de wethouder. Ten eerste hoe we de waardetoevoeging kunnen toeschrijven aan de individuele kunstenaar. Hoe kwantificeer je de waardetoevoeging en hoe zorg je dat die naar diegene gaat? Daar heeft wel gelukkig de Creatieve Coalitie bij de insprekbijdrage een lans voor gebroken en ik zou aan de wethouder willen vragen om met hen hierover in gesprek te gaan, te kijken of er geëxperimenteerd kan worden met mogelijkheden en ons daarover ook terug te koppelen. Het tweede is bij de verkoop van het eigen vastgoed. Dat gaat naar het beste plan, en soms zitten de kunstenaars in de panden en kunnen we ervoor zorgen dat de kunstenaars in zo'n geval ook expliciet worden uitgenodigd om mee te doen aan het beste plan. En als derde, het belangrijkste voor ons, willen we de beschikbaarheid en de betaalbaarheid ook langdurig borgen. Dat gaat niet vanzelf. Ik zou graag zien dat we gaan experimenteren met het maken van afspraken met ontwikkelaars met het oog op de langdurige beschikbaarheid, bijvoorbeeld vijftien jaar, en ik heb daarvoor een motie.

De **VOORZITTER**. De heer Engberts heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Ateliers en broedplaatsen langdurig betaalbaar!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van 'Uitvoeringsnota ateliers en broedplaatsen 2023-2030 'Werkrumte voor creatieven';

constaterende dat:

- de bijdrage van kunstenaars en creatieven aan de ontwikkeling, leefbaarheid en levendigheid van de stad van grote waarde is;

overwegende dat:

- we tegelijkertijd zien dat die waardevermeerdering/waardetoevoeging maar in zeer beperkte mate terechtkomt bij degenen en bij de sector die dit mogelijk heeft gemaakt;
- dit het meest aanwijsbaar voorkomt in situaties van gebiedsontwikkeling en Placemaking waar na afloop van een ontwikkeling veelal de kunstenaars kunnen vertrekken, terwijl ook in de periode daarna de waarde toevoeging doorloopt;
- in het kader van fair share en het versterken van de financiële weerbaarheid en vitaliteit van de sector hier kansen liggen;

verzoekt het college:

- te experimenteren bij gebiedsontwikkelingen door met particuliere ontwikkelaars afspraken te maken met het oog op de waarde toevoeging bij placemaking en daarmee langjarig (vijftien jaar) de beschikbaarheid en betaalbaarheid van betreffende atelierruimte te borgen;
- hierover uiterlijk in kader tussentijdse rapportage 2027 te berichten aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Wie mag ik het woord geven? Mijnheer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ja, dank u wel voorzitter. Het Havenbedrijf heeft veel panden en veel daarvan zijn enorm interessant om daar broedplaatsen omheen te bouwen. We hebben het ook bij M4H gezien, bij RDM en nu bij de Waalhaven. Het is alleen totaal onduidelijk welke panden van het Havenbedrijf de bestemming cultuur hebben, of andere bestemmingen, bijvoorbeeld start-ups, scale-ups, et cetera. Wij willen graag een overzicht daarvan en daarnaast willen we ook graag dat voor een aantal panden in de haven die op dit moment leeg staan er een andere bestemming komt, bijvoorbeeld tijdelijk beschikbaar te stellen aan creatieve ondernemers. Daarom dienen wij de motie 'Broedplaatsen in de haven' in. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Broedplaatsen in de Haven

"De gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van het agendapunt 7.4 'Uitvoeringsnota ateliers en broedplaatsen 2023-2030 'Werkruimte voor creatieven';

constaterende dat:

- de huidige Uitvoeringsnota ateliers en broedplaatsen 2023-2030 'Werkruimte voor creatieven', aangeeft dat er nog steeds een zeer grote groep creatieven is die geen werkruimte heeft;
- de verwachting is dat de vraag nog lange tijd het aanbod zal overstijgen;

overwegende dat:

- het Havenbedrijf veel panden in en rondom de haven bezit;
- deze panden een grote impact hebben op de stad, onder andere door start-ups en scale-ups te huisvesten, die bijdragen aan de nieuwe economie;
- verschillende Rotterdamse gebieden, waaronder het M4H-gebied, hebben aangetoond dat het vestigen van culturele ondernemers in de haven een grote bijdrage kan leveren aan het versterken van het gebied;
- in de verschillende visiedocumenten van het Havenbedrijf – zoals de doorontwikkeling van de Waalhaven – wordt gesproken over 'cultuurclusters' in en rondom de haven;
- het op dit moment onduidelijk is welke panden die het Havenbedrijf verhuurt de bestemming 'cultuur' hebben of op korte termijn de bestemming 'cultuur' krijgen;

- tijdelijk leegstaande panden in het Havenbedrijf oplossingen kunnen bieden voor culturele en creatieve ondernemers;

verzoekt het college:

- richting het Havenbedrijf de wens uit te spreken om een overzicht te publiceren van panden die de bestemming 'cultuur' hebben, dan wel op korte termijn de bestemming 'cultuur' krijgen;
- richting het Havenbedrijf de wens uit te spreken om waar mogelijk bij 'tijdelijke leegstand' van panden van het Havenbedrijf over te gaan tot tijdelijke verhuur aan creatieve ondernemers;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Nunnely.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Ja, heel kort voorzitter. Ik heb geen motie die ik in zal dienen. Het is fantastisch om te zien dat in het plan 'Broedplaatsen' zoals het er nu ligt, we meer uitbreiding gaan krijgen. Ik heb één vraag aan de wethouder, ook naar aanleiding van de verschillende gesprekken in de stad: hoe kunnen we ervoor zorgen dat we inderdaad de langdurigheid, maar vooral ook aan de voorkant nog meer kunnen zorgen voor een langetermijnvisie voor broedplaatsen voor onze culturele sector?

De **VOORZITTER**. Dank u. Andere sprekers? Ja, mijnheer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Dank u wel voorzitter. Ook ik vind het een goed stuk, en ook ik ben blij en de Rotterdamse VVD is blij met de ambities die in dit document worden uitgesproken, dus dank daarvoor. We hebben al vaker debatten gehad in de commissie waarbij we het met z'n allen eigenlijk best wel met elkaar eens waren en het ook met de wethouder eens waren. Alleen zit de grote uitdaging er iedere keer weer in: hoe krijgen wij andere beleidsdomeinen overtuigd van het enorme belang dat cultuur heeft voor maatschappelijke vraagstukken of ook voor bijvoorbeeld gebiedsontwikkelingen? In dit stuk worden een paar zaken nog niet afgesloten of in ieder geval niet concreet gemaakt. Er wordt gezegd: daar zijn wij met onderzoek bezig. En ik wil daar graag twee onderzoeken even uitlichten. Het eerste gaat over de schaarse ruimte en de belangrijke bijdrage die creatievelingen aan de waardeontwikkeling van een gebied geven. En dan zegt de wethouder: we onderzoeken manieren om deze vorm van gentrificatie tegen te gaan. En daar bedoel ik mee dat op het moment dat de gebiedsontwikkeling zich verder ontwikkelt, de plekken vaak onbetaalbaar worden. Maar dit is een buitengewoon belangrijk onderwerp. Die hele gentrificatie boeit mij sowieso enorm, maar zeker de vraag wat we kunnen doen om creatievelingen in een gebied te behouden en te zorgen dat zij ook de negatieve zaken van gentrificatie kunnen tegengaan. Mijn vraag aan de wethouder is: wanneer kunnen wij dit onderzoek verwachten? Ik ben er buitengewoon nieuwsgierig naar en ik hoop dat we dat op heel korte termijn kunnen verwachten. Een tweede onderzoek dat plaatsvindt is de mogelijkheid voor creatieve, maatschappelijke en wijkgerelateerde initiatieven om van grotere betekenis te kunnen zijn in het leegstandsbeheer. Ook daarvan zou ik graag van de wethouder willen weten wanneer we het kunnen verwachten en ook hiervan graag zo snel mogelijk. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Andere sprekers? Wethouder Kasmi.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Ik begin bij de moties die ingediend zijn. Motie 1 van de heer Engberts van de PvdA over het experimenteren bij gebiedsontwikkelingen. Deze is overbodig. Dit doen wij al op het moment. Zoals u wellicht weet voeren wij het beleid uit namens onder andere goede groei, maar kijken we ook via het ruimtelijk kader wat er allemaal nodig is in een gebied, wat de noden zijn, wat de behoeften zijn en hoe we daarop kunnen inspelen. Daarnaast hebben we natuurlijk de referentiewaarden die wij gebruiken waaruit blijkt waar wat nodig is aan allerlei maatschappelijke voorzieningen, waaronder ook culturele voorzieningen. En op basis daarvan kijken we ook naar gebiedsontwikkeling en proberen we daar een integrale afweging in te maken. En daar waar we kunnen, proberen we dat ook te realiseren, zoals bijvoorbeeld bij de Kaai. Dus het is staand beleid en om die reden is de motie wat mij betreft overbodig.

De **VOORZITTER**. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Nee, maar dat is niet wat ik vraag. Wij vragen niet om meer vierkante meters of om meer plekken. Wij vragen om langjarige betaalbaarheid, vijftien jaar. En dat is niet geregeld. Er staat ook zelfs in het beleidskader dat u dat eigenlijk wel wilt maar dat het ingewikkeld is. En met deze motie proberen we daar een concrete invulling aan te geven. Wij vragen expliciet niet – dus die referentiewaarde, ja, het gaat om vierkante meters en om plekken, maar wij vragen om de langjarige betaalbaarheid, en dat is iets anders.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja, betaalbaarheid is altijd onderdeel van het gesprek. Want anders heb je het al heel snel niet over betaalbare plekken voor kunstenaars en creatievelingen. Wij weten dat deze groep vaak nu juist ook een groep is die niet per se de hoogste inkomsten hebben. Dus betaalbaarheid, net zoals we dat ook doen bij SKAR, de afspraken die ik daarmee maak, is altijd onderdeel van beleid.

De **VOORZITTER**. De heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ik voorkom debat hoor, maar het gaat ons om de langjarige betaalbaarheid. De betaalbaarheid van de Kaai is van € 800,00 naar € 900,00 gegaan door inzet van de wijknetwerken. Hartstikke goed gedaan. Maar dit gaat over de langjarige borging.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja, ik heb u heel goed begrepen. En het antwoord dat ik geef is ook het antwoord op uw vraag. We kijken niet zeg maar alleen op de korte termijn ten aanzien van betaalbaarheid, maar we doen dat juist ook voor de lange termijn. Maar dat neem je dus ook mee in de gesprekken. Dat is in ieder geval wat ik u kan melden hierover. Dan motie 2 van de heer Kind ten aanzien van broedplaatsen in de haven. Ik zeg daar aan de voorkant bij dat ik die even voor mijn rekening namens de heer Simons. Die moet zich helaas excuseren, die kan hier niet zijn, maar ik heb met hem afgestemd en ik kan u daarom het antwoord op de motie geven. Van de motie moeten we helaas het tweede dictum ontraden, omdat u hier een heel erg duidelijke voorkeur uitspreekt voor culturele ondernemers. Hoe sympathiek ik hem persoonlijk ook vind, er wordt een integrale afweging gemaakt. Wij weten dat er veel meer andere ondernemers ook op zoek zijn naar ruimtes, dus we kijken elke keer weer wat de vraag is en hoe we daaraan kunnen voldoen. Soms zijn dat wellicht culturele ondernemers, soms zijn dat ook andere ondernemers. Dus we willen daar niet te veel een onderscheid in maken. Ten aanzien van het eerste dictum over de wens om een overzicht te publiceren over het pand, om inzicht in die lijst te krijgen. Ik kan u melden dat de heer Simons daar de toezegging doet dat hij de vraag gaat stellen aan het Havenbedrijf en u die lijst, dat overzicht, ook zal doen toekomen. Voorzitter, dan blijven er een aantal korte vragen over, onder andere van de heer Engberts, over de waardetoevoeging onder andere, om het gesprek daarover aan te gaan. Dat is eigenlijk wat u verzoekt, ook met de Alliantie. Ik heb ze toevallig zoals u wellicht weet gisteren nog gezien. U kon er helaas niet bij zijn omdat u ziek was. Gelukkig bent u er vandaag weer. Maar dat gesprek ga ik zeker ook met hen voeren. Zij hebben zich ook hier tijdens de commissie daarover uitgesproken, dus ik ben heel erg bekend met hun wens, dus we gaan dat gesprek voeren en we blijven ook in gesprek met De Creatieve Coalitie. Dan het beste plan voor de kunst, om het beste plan voor de wijk en de kunstenaar. Ja, wat mij betreft, dat is de regel nu en daar houden we ook aan vast, is dat iedereen zich kan aandienen voor het beste plan voor de wijk, dus wat mij betreft ook kunstenaars. Ik maak daar dus geen onderscheid in, dus het beste plan is het beste plan, ook als dat creatievelingen zijn of kunstenaars die een heel goed plan hebben. Dan ben ik aanbeland bij mevrouw Nunnely over die langdurigheid en de broedplaatsen. Een belangrijk punt dat u aangeeft. Ook daarvan kan ik in ieder geval zeggen dat we dat inderdaad zoveel als mogelijk proberen te borgen, ook weer via dat ruimtelijk kader en die referentiewaarden, waar we ook op de lange termijn kijken wat we aan zekerheden kunnen bieden. Ook het huidige atelier- en broedplaatsenbeleid, dat is ook tot en met in ieder geval 2030, dus ook voor de komende jaren zijn we bezig met juist die lange termijn, de langdurigheid, om daar zoveel als mogelijk zekerheid in te bieden voor de huidige creatievelingen, maar ook voor mensen die op de wachtlijst staan bijvoorbeeld en in de toekomst aanspraak maken op vierkante meters. Dan de heer Van Dommelen. U had het over de onderzoeken. Het is misschien goed om te weten dat dat geen losse onderzoeken zijn die we laten doen, maar ze zijn gewoon onderdeel van de uitvoering van het beleid en wij zullen u daar ook gewoon bij de evaluatie een terugkoppeling over geven, zoals eerder ook is toegezegd. Dus dat is even in het kort over alle vragen en moties.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Nunnely nog een vraag?

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Ja, dank u wel voorzitter. Toch dank voor de antwoorden. Waar het ook om gaat is dat we natuurlijk nog veel meer samen kunnen werken met de andere wethouders om ook aan de voorkant of achterkant, hoe we het ook willen noemen, eigenlijk gewoon te zorgen dat we dat in andere ontwikkelingen of gebiedsplannen goed met elkaar bespreken. Hoe gaan we dat aanpakken wethouder?

De **VOORZITTER**. De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Dank u wel voorzitter. Ja, ook ik heb nog een toelichtende vraag op het antwoord van de wethouder. De wethouder heeft het over een evaluatie, dat die al is toegezegd. Dat heb ik dan even gemist, maar dat zou goed kunnen. Maar wanneer krijgen we dan die evaluatie? En waar het mij in dit geval wel om gaat is juist dat aspect van die gentrificatie, want dat vind ik ontzettend belangrijk, dus ik hoop wel dat daar echt wel even in de diepte op ingegaan wordt hoe we dat gaan proberen tegen te houden. En wanneer kunnen we het dan verwachten?

De **VOORZITTER**. Twee vragen.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja, een tussentijdse evaluatie is toegezegd, in 2027 komt dat naar u toe. Dan mevrouw Nunnely, uw vragen over de samenwerking met andere portefeuilles. Dat klopt, daar maakt u ook een goed punt, ja, met de andere wethouders. Zei ik iets verkeerd? Ik weet het niet, maar de samenwerking met de andere portefeuilles zoek ik ook op. Vanuit de gebiedsontwikkeling is dat natuurlijk ook heel duidelijk, met collega Zeegers onder andere. Het voorbeeld van de Kaai, dat ik net ook al gaf aan de heer Engberts is daar een voorbeeld van, waar we heel actief ook aan de voorkant kijken hoe we met andere portefeuilles die extra vierkante meters kunnen realiseren en juist vanuit gebiedsontwikkeling biedt dat heel veel kansen, dus daar wordt die samenwerking ook opgezocht. En die referentiewaarden waar ik het net over had en dat ruimtelijk kader, dat zijn dus goede uitgangspunten om te hanteren om die vierkante meters ook te waarborgen en dan weten we bij gebiedsontwikkeling welke behoeften er zijn. En als er ook behoefte is aan een culturele invulling, dan nemen we dat mee in die gebiedsontwikkeling om daar ook ruimte voor te creëren.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Dommelen, geschrokken van 2027?

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Ja, nog een laatste opmerking, want 2027. Ik vond het dus echt een goed document, maar dat vind ik het eigenlijk nu niet meer. Want bij dat onderzoek dacht ik: hè, daar gaan we dus echt precies dat doen waar we het al zo vaak over hebben. En dan wordt het 2027, meegenomen in de evaluatie. Daar ben ik echt teleurgesteld over. Ik zou echt aan de wethouder willen vragen of dit ergens in dit kalenderjaar ergens een keer aan de orde kan komen. Mocht dat niet lukken dan moeten we misschien kijken of wij dat gewoon actief vanuit de commissie aan de orde kunnen stellen in een debat.

De **VOORZITTER**. Wethouder, tot slot.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja, ik vind het zonde dat u het om deze reden ineens geen goed stuk meer vindt, want er staat van alles in. Kijk, het gaat uiteindelijk om de betaalbaarheid en de ruimte van die vierkante meters. Laten we even duidelijk zijn, dat is de doelstelling van dit beleid. Dat doen we. Vervolgens stelt u een andere vraag, wat ook invloed heeft maar niet hoofddoelstelling is van het beleid. De hoofddoelstelling van het beleid is voldoen aan de toenemende groei die creatievelingen en kunstenaars hebben, namelijk die vierkante meters. Daar gaan we aan voldoen door te gaan groeien van 67.000 m² naar 100.000 m². Dat doen we samen met SKAR en wij nemen daar ook een belangrijk aandeel van in die vierkante meters extra. Ik snap dat u een andere vraag heeft over gentrificatie. Ja, ja, ik weet dat het er ook in staat, maar dat zijn niet ontwikkelingen die je van nu op morgen of binnen een maand allemaal inzichtelijk hebt hè. Dat zijn langetermijnbewegingen waar je ook goed de tijd voor moet nemen om te kijken hoe zich dat ontwikkelt. Maar goed, dat is wat ik u in ieder geval nu kan melden daarover. Mocht dat voor nu niet voldoende zijn dan ga ik nog graag een keer daar met u het gesprek over aan, maar voor nu is dit wat ik aan antwoord voor u heb.

De **VOORZITTER**. Dank. Dan rond ik de beraadslagingen op dit punt ook af. Dan zijn we aan het einde van het behandelen van onze agenda voor vandaag. Rest ons nog de stemmingen. Ik vermoed dat u nog schorsing nodig heeft om tot standpuntbepaling te komen, maar ik ga eerst even nog een rondje maken of er nog collega's zijn die gewijzigde moties hebben of een motie willen intrekken et cetera. Dan kan dat nog. Mevrouw Bokhove.

7.5 Jaarplan 2024 Aanpak seksuele straatintimidatie – vervolg

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ik heb een extra ondertekenaar.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Stop seksueel wangedrag, ook in het onderwijs

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 7.5 'Jaarplan 2024 Aanpak seksuele straatintimidatie';

constaterende dat:

- uit het adviesrapport van regeringscommissaris Hamer blijkt dat de helft van de vrouwen tussen 18 en 24 het afgelopen jaar slachtoffer was van seksueel grensoverschrijdend gedrag in enige vorm;
- het aantal meldingen van seksueel grensoverschrijdend gedrag op hogescholen en universiteiten desondanks achterblijft;
- een aantal acties uit de aanpak seksuele straatintimidatie gericht is op het bevorderen van bewustwording in het onderwijs;

overwegende dat:

- de hiërarchische organisatiestructuur en cultuur op hogescholen en universiteiten, waarbij studenten en promovendi vaak van een enkele (hoog)leraar afhankelijk zijn voor hun beoordeling, het risico op seksueel grensoverschrijdend verdrag vergroot;
- de meldingsbereidheid onder studenten en promovendi om diezelfde reden zorgwekkend laag is;
- studenten en promovendi in deze vormende periode van hun leven extra kwetsbaar zijn voor seksueel grensoverschrijdend gedrag en de gevolgen daarvan vaak lang met zich meedragen;
- het college de aanpak van seksuele straatintimidatie tot speerpunt heeft gemaakt, maar seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld een breder maatschappelijk probleem is;

verzoekt het college:

- om in gesprekken over seksueel grensoverschrijdend gedrag met de Rotterdamse hbo- en wo-instellingen in te zetten op het opvolgen van de adviezen van de regeringscommissaris waarover lokale afspraken mogelijk zijn;
- te beoordelen welke onderdelen van dit advies relevant zijn voor mbo-instellingen en -studenten en het gesprek uit te breiden met de Rotterdamse mbo-instellingen;
- de resultaten van deze gesprekken vóór het zomerreces van 2024 terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove, S. Reitema en I. Elfilali

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

6.5 Het voorstel tot vaststelling van de horecanota 'Stedelijk beleidskader vergunningen, toezicht en handhaving' – vervolg

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Ik heb een verduidelijking in mijn dictum over de LoD, de last onder dwangsom. Het is niet een verandering, dus ik denk niet dat er per se opnieuw advies nodig is. Het enige wat ik heb aangepast is dat het specifiek gaat over de beheerder en de leidinggevende. Als die afwezig is, dat heb ik ook in het debat gezegd, dus het is een verduidelijking en niet per se een zware aanpassing, is mijn mening.

De **VOORZITTER**. Die blijft hetzelfde advies houden. De motie krijgt een accentnummer. Mag ik nog om stilte vragen? Wij zijn met serieuze zaken bezig.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç heeft de volgende motie ingediend.

Motie 7A. Effectievere maatregel-idee: een LoD?

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 25 januari 2024 ter bespreking van agendapunt 6.5 Het voorstel tot vaststelling van de horecanota 'Stedelijk beleidskader vergunningen, toezicht en handhaving';

constaterende dat:

- er te allen tijde gekwalificeerd personeel met de benodigde expertise (leidinggevende en/of beheerder) aanwezig dient te zijn;
- bij herhaalde overtreding, waarbij de afwezigheid van een beheerder/leidinggevende als overtreding geldt, wordt bij de derde waarschuwing overgegaan tot handhaving door middel van een maandelijks sluiting;

overwegende dat:

- sluiting van de zaak een substantiële maatregel is, die doorgaans wordt toegepast bij geweldsincidenten;
- sluiting van een zaak tevens impact heeft op al het personeel;
- sluiting van een zaak aanzienlijke nadelige gevolgen kan hebben voor ondernemers;
- sluiting van een zaak niet noodzakelijkerwijs resulteert in een toename van leidinggevenden en/of beheerders;
- een last onder dwangsom (LoD) een corrigerende maatregel betreft in de vorm van een financiële sanctie om een overtreding ongedaan te maken of verdere overtredingen te voorkomen;
- een last onder dwangsom tevens een coachend effect kan hebben, terwijl het tegelijkertijd minder ingrijpend is voor ondernemers dan de sluiting van de zaak;
- de strafmaatregel gepaard moet gaan met een duidelijke en overzichtelijke waarschuwingsprocedure;

verzoekt het college:

- te onderzoeken in hoeverre een last onder dwangsom een passende handhavingsmaatregel zou kunnen zijn indien er sprake is van afwezigheid van de beheerder of leidinggevende van een horecaondernemer;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç en M.M. Vlasblom

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mag ik u een schorsing aanbieden van vijftien minuten. Korter? Zegt u het maar. Toch vijftien minuten. Dan gaan we om 19.00 uur stemmen. Mag ik u verzoeken om stipt op tijd terug te zijn? Dank u zeer.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER**. Collega's, we gaan zo beginnen met de stemmingen. Ik heropen de vergadering.

8. *Motie vreemd aan de orde van de dag*

Dit agendapunt is niet behandeld.

9. *Stemmingen*

De **VOORZITTER**. Ik heb er behoefte aan om te weten of er gepaard gaat worden, want ik heb niet alle pairingen ontvangen. Ik heb tot nu toe gekregen dat de heer Dahoe pairt met mevrouw De Jong van BIJ1. Ik heb gekregen dat mevrouw Elfilali pairt met mevrouw Abrahamse. Mevrouw Coenradie?

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Ja, voorzitter, wij hebben vier afwezigen. Eén pairing is met mevrouw Vlieger van GroenLinks.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlieger van GroenLinks met wie?

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Met de heer Bonte. En dan heb ik nog een pairing met mevrouw Yildirim.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Yildirim pairt met?

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Met de heer Van Schaik.

De **VOORZITTER**. Met de heer Van Schaik. En dan?

Mevrouw **COENRADIE** (lr). En dan heb ik er nog twee? Nou, wie wil?

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, misschien ga ik tussentijds weg als we niet snel stemmen, want ik moet om 19.45 uur beginnen als vrijwilliger bij het Filmfestival. Dan pair ik wel met de heer Roskam.

De **VOORZITTER**. Ja, ik wil namelijk ook graag, want ik doe namelijk zo de opening. Dus als we een beetje snel zijn.

Mevrouw **COENRADIE** (lr). Ik heb nog een pairing. De heer Biljoen met de heer Roskam.

De **VOORZITTER**. De heer Biljoen met de heer Roskam. Goed zo. Goed, dan gaan we stemmen. Ik sta niet in voor ongelukken, maar dat moet u zelf weten. Als het goed is staat de meerderheid zo meteen op 18 zetels. Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGBERS-HOOGENDOORN** (cda). Stemverklaringen gaat u nog doen?

De **VOORZITTER**. Zo meteen. Ik wilde u nog even melden dat de heer Lansink-Bastemeijer zich onthoudt van stemmingen over roken, in verband met zijn functie, maar om de stemmingen te bespoedigen zal ik u niet vragen de zaal te verlaten bij dat agendapunt. U kunt gewoon blijven zitten, maar dan nemen we er kennis van dat dat zo is. Dan nu de stemverklaringen. Ja, mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGBERS-HOOGENDOORN** (cda). Superkort. Voorzitter, op de motie 'Campagne pour des Femmes' heeft mijn fractie, u denkt misschien dat dat bij een eenmansfractie allemaal heel makkelijk is, maar toch heel veel discussie gehad en uiteindelijk hebben wij dat kwartje de kant op laten vallen dat wij tegen gaan stemmen, en ik quote gewoon even wat er uit mijn fractie kwam: eindelijk een vrouwenevenement en het moet alweer over vervelende mannen gaan. Dus daarom gaan wij daarop tegen stemmen. En op alle moties van Lekker Fit!, want ik vrees dat het behouden van Lekker Fit! het niet gaat halen, bij alle moties die ook maar enigszins iets doen voor een alternatief gaan wij voor stemmen, ergo overal voor. Dank.

De **VOORZITTER**. Hartelijk dank. Mevrouw Nunnely.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Dank u wel voorzitter. Ik heb een stemverklaring op de motie 'Ateliers en broedplaatsen langdurig betaalbaar'. Ik vind het belang dat wij ook met de andere wethouder van buitenruimte en vastgoed eerst met elkaar het gesprek ook aangaan, dus dat wilde ik even zeggen.

De **VOORZITTER**. Prima. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Dank. Onze fractie heeft een stemverklaring bij motie 1 van agendapunt 7.3, want geld kun je maar één keer uitgeven en voor de PvdA is het belangrijk dat dit uitgaat naar de

kinderen die dit het hardst nodig hebben, en er blijkt nu niet uit deze motie hoe dat gedaan wordt, dus daarom stemmen wij tegen deze motie.

De **VOORZITTER**. Helder. Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja voorzitter, even kort, omdat ik toch voorzie dat er misschien in mijn achterban wat vragen gaan ontstaan als ik voor een motie ga stemmen die gaat over het cameratoezicht. Mensen weten dat ik daar nogal vaak tegen ben. Maar in dit geval gaat het niet over het ongebreidelde cameratoezicht waar dit college zich nog wel eens in begeeft, maar het gaat over heel specifieke camerabescherming voor mensen die in nood zijn en dat vind ik een goede zaak en dan is ook inzet van de camera gerechtvaardigd en daarom stem ik voor.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Voorzitter, over de motie 'Zet de slachtoffers van huiselijk geweld niet op straat', motie 7. Wij zullen daar tegen stemmen, niet omdat wij het idee op zich niet sympathiek vinden, alleen vinden wij de argumentatie die de wethouder gaf, gebonden aan wettelijke regels, bezig met lobby verruiming huisverbod eigenlijk goed, en we vinden ook dat je wel moet denken vanuit de slachtoffers, maar dat het laten wonen van slachtoffers in hun eigen woning eigenlijk vaak onverstandig is, omdat de dader dan weet waar het slachtoffer woont, dus dat je daarbij eigenlijk helemaal niet zo behulpzaam bent. Dus daarom willen wij na lang overwegen toch tegen deze motie stemmen.

De **VOORZITTER**. Helder. De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr). Ja voorzitter, één korte stemverklaring van mijn kant over 7.2.4 van GroenLinks, 'Ga in gesprek, verlaag de aansluitkosten van het warmtenet'. In de motie wordt aangegeven dat dat een goede zaak is in het kader van de energietransitie. Nou, dat is absoluut niet onze insteek. Het is bekend hoe wij daartegenover staan. Het is ook bekend dat wij het liefst helemaal af zouden willen van die operatie aardgasvrij. Maar als hij er toch is, dan zijn wij voor maatregelen die de kosten drukken voor mensen die ermee geconfronteerd worden, dus alleen om die reden zullen wij voor stemmen.

De **VOORZITTER**. Helder. Ja, mijnheer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk). Dank voorzitter. Een stemverklaring bij 7.1 motie 1 en motie 3 van de PvdA en Volt over het verhogen van de giftengrens. Zeker sympathieke moties, alleen met de toelichting van de wethouder dat op dit moment duidelijkheid van belang is en dat we eigenlijk nog bij lange na niet aan de grens toekomen, is het op dit moment nog overbodig, dus vandaar dat wij tegen zullen stemmen.

De **VOORZITTER**. Helder. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, dank u wel voorzitter. Bij Lekker Fit! zullen wij voor motie 1 en 3 stemmen, niet omdat we het eens zijn met het afbouwen van Lekker Fit!, maar omdat we het belangrijk vinden dat alle alternatieven in ieder geval zo goed mogelijk uitgevoerd worden, waarbij we opmerken dat niet alleen in gesprek gaan belangrijk is, maar met name ook om gebruik te maken van bewezen interventies. We zullen tegen motie 2 stemmen, want what's in a name? Dat is nogal wat. Dat suggereert een bepaalde kwaliteit, Lekker Fit! overleind, dat Lekker Fit! niet wordt uitgekleeid en overleind wordt gehouden. We zijn het niet eens als die naam zomaar overal opgeplakt wordt, dus daar zullen we tegen stemmen.

De **VOORZITTER**. Ja, gaat uw gang.

Mevrouw **REHIM ZADEH** (denk). Ja voorzitter, wij stemmen tegen op 6.5.10, de motie van de PvdA 'Voeg de daad bij het woord', als het gaat om de wijkraden. We zijn het zeker wel eens met de PvdA dat de wijkraden natuurlijk onmisbaar zijn in het proces, maar zoals we ook in de commissie hebben gezegd, de wethouder heeft twee brieven gestuurd. Het was allemaal een duidelijk signaal en de participatie van de horecagebiedsplannen loopt nu, dus die wachten we even geduldig af.

De **VOORZITTER**. Goed zo. We gaan stemmen. Alles is gezegd en nu gaat u doen waar u voor bent, het aannemen van besluiten of het verwerpen van besluiten.

Agendapunt 6.2, Het voorstel tot vaststelling van het Preventie- en handhavingsplan Alcohol en Drugs 2023-2027

(De heer Lansink-Bastemeijer heeft zich onthouden van stemming bij dit agendapunt.)

Motie 1A, 'Laat de volksgezondheid niet in rook opgaan'. De motie is met 20 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD en Forum voor Democratie.

Motie 2, 'Je longen naar de klote!' De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 3, 'Eat, sleep, rave, test je drugs en stay safe'. De motie is met 18 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, Forum voor Democratie, CDA en ChristenUnie.

Motie 4, 'Vertel dat drugs ook het nieuwe leven beschadigt'. De motie is met 28 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks en BIJ1.

Motie 5A, 'Design voor designerdrugs'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Amendement A, 'Maak geen vals onderscheid'. Het amendement is met 20 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD en Forum voor Democratie.

6.2, 'Voorstel tot vaststelling van het Preventie- en handhavingsplan Alcohol en Drugs 2023-2027'. Het voorstel is met algemene stemmen aanvaard.

Agendapunt 6.3, Het voorstel tot vaststelling van het beleidsplan huiselijk geweld 'Samen naar een toekomst zonder geweld'

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, ik ben het net ook vergeten te zeggen, maar ik moet me onthouden van stemming op dit agendapunt, dus dan haal ik ook het pasje eruit zoals de heer Lansink.

De **VOORZITTER**. Ja goed zo, dan hebben we nu 31 stemmen.

Motie 1, 'Dát doet de deur dicht'. De motie is met 26 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, Forum voor Democratie en BIJ1.

Motie 2, 'Luister je mee?' De motie is met 22 stemmen voor en 9 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, Volt, Forum voor Democratie, PvdD, CDA en BIJ1.

Motie 3, 'Kijk je mee?' De motie is met 25 stemmen voor en 6 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, PvdD en BIJ1.

Motie 5, 'Stapel de bewijskracht!' De motie is met 25 stemmen voor en 6 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, PvdD en BIJ1.

Motie 6, 'Zicht op huiselijk geweld: Rekenkamer'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 7, 'Zet de slachtoffers van huiselijk geweld niet op straat'. De motie is met 28 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van GroenLinks.

Motie 8, '70 keer te veel'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 9, 'Angst voor privacyschending maakt slachtoffers'. De motie is met 26 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdD en BIJ1.

Motie 11, 'Inclusieve hulpverlening voor lhbtqia+-slachtoffers van huiselijk geweld'. De motie is met 16 stemmen voor en 15 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, VVD en Forum voor Democratie.

Motie 12, 'Vergroot de meldingsbereidheid van Rotterdammers'. De motie is met 19 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, PvdA, Volt, PvdD, CDA, BIJ1 en ChristenUnie.

Motie 14, 'Er is niks huiselijks aan geweld in privésfeer'. De motie is met 20 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, PvdD, CDA, BIJ1 en ChristenUnie.

Motie 15, 'Geweld tegen vrouwen zonder verblijfsstatus'. De motie is met 19 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, PvdA, Volt, PvdD, CDA, BIJ1 en ChristenUnie.

Motie 18, 'Houd intiem terreur ver buiten de deur'. De motie is met 16 stemmen voor en 15 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, VVD en Forum voor Democratie.

Motie 19, 'Geweld jegens queermensen onder de loep, betrek dit bij het Rekenkameronderzoek'. De motie is met 21 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK en Forum voor Democratie.

Motie 20, 'Respecteer ieders grenzen, vergaar kennis en stop geweld tegen queermensen'. De motie is met 16 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, D66, PvdA, Volt, PvdD, CDA en BIJ1.

Motie 21, 'Huisdieren als gezinslid ook veilig thuis'. De motie is met 26 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van VVD.

Motie 22, 'Met een mand voor nood, wordt de vlucht uit de crisis vergroot'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

6.3, 'Voorstel tot vaststelling van het beleidsplan huiselijk geweld 'Samen naar een toekomst zonder geweld'. Het voorstel is met algemene stemmen aanvaard.

Agendapunt 6.5, Het voorstel tot vaststelling van de horecanota 'Stedelijk beleidskader vergunningen, toezicht en handhaving'

Motie 2, 'Even afkoelen!'. De motie is met algemene stemmen aanvaard

Motie 3A, 'Minder regeltjes, meer toegankelijkheid'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 4, 'Klachtenplafond horeca: er zijn grenzen'. De motie is met 22 stemmen tegen en 10 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, PvdA, PvdD, CDA en ChristenUnie.

Motie 5, 'Digitaal vergunning inzien, is wel zo handig'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 6, 'Draai de horeca niet de nek om'. De motie is met 25 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van PvdA, PvdD, CDA, BIJ1 en ChristenUnie.

Motie 7A, 'Effectievere maatregel-idee: een LoD?'. De motie is met 21 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, PvdA, Volt, CDA, BIJ1 en ChristenUnie.

Motie 8, 'Stimuleer horeca in West en Zuid'. De motie is met 29 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van PvdD, CDA en ChristenUnie.

Motie 9, 'Informatiegestuurd werken vraagt om verdieping, actie in nachtelijk horecabeleid'. De motie is met 30 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van CDA en ChristenUnie.

Motie 10, 'Voeg daad bij woord want wijkraden zijn echt onmisbaar in ons horecabeleid'. De motie is met 20 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, PvdA, Volt, PvdD, CDA, BIJ1 en ChristenUnie.

6.5, 'Voorstel tot vaststelling van de horecanota 'Stedelijk beleidskader vergunning toezicht en handhaving''. Het voorstel is met 31 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van ChristenUnie.

Agendapunt 7.1, Tweeminutendeбат 'Giftengrens participatiewet', aangevraagd door het lid Maassen

Motie 1, 'Houd de giftengrens ruimhartig'. De motie is met 21 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, PvdA, Volt, PvdD, BIJ1 en ChristenUnie.

Motie 2, 'Herijking giftengrens'. De motie is met 24 stemmen voor en 8 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, PvdD, BIJ1 en de leden Engberts en Reitema van PvdA.

Motie 3, 'Verhoog de giftgrens naar 1800 euro'. De motie is met 21 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, PvdA, Volt, PvdD, BIJ1 en ChristenUnie.

Agendapunt 7.2, De voortgang van het Klimaatactieplan Rotterdam

Motie 1, 'Fossiele reclame uit de stad'. De motie is met 20 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, PvdA, Volt, PvdD, CDA, BIJ1 en ChristenUnie.

Motie 2, 'Impact van de deelnemingen'. De motie is met 17 stemmen voor en 15 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, VVD en Forum voor Democratie.

Motie 3, 'Nuluitstoot ook op de Maasvlakte'. De motie is met 21 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, PvdA, Volt, PvdD, BIJ1 en ChristenUnie.

Motie 4, 'Ga in gesprek: verlaag de aansluitkosten op het warmtenet'. De motie is met 31 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van Forum voor Democratie.

Motie 5, 'Transparantie in de cijfers van het KAR'. De motie is met 25 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en Forum voor Democratie.

Motie 6, 'Zeg geen nee tegen een duurzaam IKB'. De motie is met 25 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en Forum voor Democratie.

Motie 7, 'Aardgasvrij niet ten koste van bewoners'. De motie is met 30 stemmen voor 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie en PvdD.

Motie 8, 'Aardgasvrij met duurzaam energielabel maakt bewoners blij'. De motie is met 31 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van Forum voor Democratie.

Motie 9, 'Rotterdamse CSRD-monitor'. De motie is met 20 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, PvdA, Volt, PvdD, CDA, BIJ1 en ChristenUnie.

Agendapunt 7.3, Niet voortzetten subsidieregeling 'Lekker Fit!' Rotterdam primair onderwijs 2023-2024

Motie 1, 'Vergroot bereik buitenschools beweegmoment'. De motie is met 29 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van PvdA.

Motie 2, 'De scholen blijven Lekker Fit!'. De motie is met 28 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks en BIJ1.

Motie 3, 'Pit in het alternatief voor Lekker Fit'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 4, 'Ren je rot in Rotterdam'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 5, 'Doorgaan met Lekker Fit!'. De motie is met 22 stemmen tegen en 10 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, PvdA, PvdD, CDA en BIJ1.

Motie 6, 'Lekker Fit! onderzoek afwachten'. De motie is met 21 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, PvdA, Volt, PvdD, CDA en BIJ1.

Motie 7, 'De gezonde basisschool van de toekomst'. De motie is met 21 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, PvdA, Volt, PvdD, CDA en BIJ1.

Motie 8, 'Voorkom nog meer ellende voor Lekker Fit scholen en leraren'. De motie is met 22 stemmen tegen en 10 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, PvdA, PvdD, CDA en BIJ1.

Motie 9, 'Pas op de plaats stopzetten Lekker Fit'. De motie is met 21 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, PvdA, Volt, PvdD, CDA en BIJ1.

Agendapunt 7.4, Uitvoeringsagenda ateliers en broedplaatsen 2023-2030 'Werkruimte voor creatieven'

Motie 1, 'Ateliers en broedplaatsen langdurig betaalbaar!'. De motie is met 22 stemmen tegen en 10 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, PvdA, Volt, PvdD en BIJ1.

Motie 2, 'Broedplaatsen in de Haven'. De motie is met 20 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, PvdA, Volt, PvdD, CDA, BIJ1 en ChristenUnie.

Agendapunt 7.5, Jaarplan 2024 Aanpak seksuele straatintimidatie

Motie 1, 'Campagne Pour des Femmes'. De motie is met 30 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie en CDA.

Motie 2, 'Recht op grenzeloze bewegingsvrijheid'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 3, 'Stop seksueel wangedrag, ook in het onderwijs'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

10. Sluiting

De **VOORZITTER**. En zo komen we aan het einde van deze vergadering voor vanavond. Dank voor uw deelname en betrokkenheid, mooie debatten, de aandacht en uw inzet voor de stad. Ik sluit de vergadering en tot de volgende keer.

(De vergadering is gesloten.)

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening	11
In memoriam oud-lid van de gemeenteraad F. (Francisca) Ravestein	11
Afscheid van Amara van der Elst als raadslid	13
Mededelingen	14
Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 25 januari 2024	15
Vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van: a. 14 december 2023 b. 21 december 2023 c. 21 december 2023 (besloten deel vergadering) d. 11 januari 2024	16
Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2024 week 2 en 3	16
Het voorstel tot wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling DCMR Milieudienst Rijnmond	17
Het voorstel tot wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Nieuw Reijerwaard (GRNR)	17
Het voorstel tot vaststelling van de achtentwintigste wijziging van de Algemene plaatselijke verordening Rotterdam 2012	17
Debat 'Hoe gaan we het explosiegeweld in 2024 aanpakken?', aangevraagd door het lid Coenradie	17
Het voorstel tot vaststelling van het Preventie- en handavingsplan Alcohol en Drugs 2023-2027	32
Het voorstel tot vaststelling van het beleidsplan huiselijk geweld 'Samen naar een toekomst zonder geweld'	43
Het voorstel tot vaststelling van de verordening AOW en Jeugdtegoed 2024	76
Het voorstel tot vaststelling van de horecanota 'Stedelijk beleidskader vergunningen, toezicht en handhaving'	76
Jaarplan 2024 Aanpak seksuele straatintimidatie	98
Tweeminutendebat 'Giftengrens Participatiewet', aangevraagd door het lid Maassen	104
De voortgang van het Klimaatactieplan Rotterdam	114
Niet voortzetten subsidieregeling 'Lekker Fit!' Rotterdam primair onderwijs 2023-2024	125

Onderwerp	Pagina
Uitvoeringsagenda ateliers en broedplaatsen 2023-2030 'Werkruimte voor creatieven'	139
Stemvenster	145
Sluiting	151

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 15 februari 2024.

De griffier

De voorzitter

